

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI. 143.

NASJONALREGNSKAP
1900–1929

NATIONAL ACCOUNTS
1900 — 1929

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

Published by
The Central Bureau of Statistics of Norway

OSLO
KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1953

Pris kr. 3.50 + oms.avgift.

Norges Offisielle Statistikk, rekke XI. (Official Statistics of Norway, series XI.)

Rekke XI.

Trykt 1952.

- Nr. 84. Økonomisk utsyn over året 1951. (*Aperçu de la situation économique.*)
- 85. Trafikkulykker 1949. (*Accidents de circulation.*)
- 86. Norges fiskerier 1950. (*Les pecheries norvégiennes.*)
- 87. Jordbrukstelingen i Norge 20. juni 1949. III. De naturlige jordbruksområder. (*Recensement du 20 juin 1949. III. Les régions agricoles.*)
- 88. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1949. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 89. Folkemengdens bevegelse 1949. (*Mouvement de la population.*)
- 90. Norges jernbaner 1948—49. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 91. Forsikringsselskaper 1950. (*Sociétés d'assurances.*)
- 92. Lønnsstatistikk 1950. (*Statistique sur les salaires.*)
- 93. Telegrafverket 1950—51. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 94. Meieribruket i Noreg 1950. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 95. Skolestatistikk 1947—48. (*Instruction publique.*)
- 96. Kriminalstatistikk 1949 og 1950. (*Statistique de la criminalité.*)
- 97. Tendenser i den økonomiske utvikling. Våren 1952. (*Current economic trends.*)
- 98. Syketrygden 1949. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 99. Folketellingen i Norge 3. desember 1946. V. Boligstatistikk. (*Recensement du 3 décembre 1946. V. Statistique d'habitation.*)
- 100. Norges postverk 1951. (*Statistique postale.*)
- 101. Norges industri 1950. (*Industrial Production Statistics.*)
- 102. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1951. (*Municipal Debt and Cash Balance etc.*)
- 103. Jordbrukstelingen i Norge 20. juni 1949. IV. Oversikt. (*Recensement du 20 juin 1949. IV. Aperçu général.*)
- 104. Fiskeritellingen 1. oktober 1948. III. Oversikt over tellingsresultatene. (*Recensement des pêches maritimes le 1. octobre 1948. III. Aperçu des résultats du recensement.*)
- 105. Norges bergverksdrift 1950. (*Mines et usines.*)
- 106. Norges handel 1950. (*Commerce.*)
- 107. Ulykkestrygden for industriarbeidere m. v. 1949. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les ouvriers industriels etc.*)
- 108. Jordbruksstatistikk 1951. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 109. Nasjonalregnskap 1930—1939 og 1946—1951. (*National Accounts.*)
- 110. Trafikkulykker 1950. (*Accidents de circulation.*)
- 111. Skolestatistikk 1948—49. (*Instruction publique.*)
- 112. Folkemengdens bevegelse 1950. (*Mouvement de la population.*)
- 113. Sosialstatistikkens historie i Norge gjennom 100 år (1850—1950). (*The History of Social Statistics in Norway during 100 years.*)
- 114. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1950. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 115. Sinnssykehusenes virksomhet 1950. (*Statistique des hospices d'aliénés*)
- 116. Skattestatistikken 1950—51. (*Tax Statistics.*)
- 117. Norges elektrisitetsverker 1949. (*Electricity Plants.*)
- 118. Statistisk årbok 1952. (*Statistical Yearbook of Norway.*)

NORGES OFFISJELLE STATISTIKK XI. 143.

NASJONALREGNSKAP
1900–1929

NATIONAL ACCOUNTS
1900 — 1929

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

Published by
The Central Bureau of Statistics of Norway

OSLO
KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1953.

Forord

Etter oppdrag fra Finansdepartementet satte Byrået i februar 1952 i gang et arbeid med en framstilling om hovedtrekkene i den økonomiske og sosiale utvikling i Norge i de siste femti år. Under planleggingen av denne framstillingen, som vil bli offentliggjort særskilt, ble det klart at det ville være en stor fordel om oversikten kunne støtte seg til nasjonalregnskapstall for dette tidsrommet. Slike tall forelå for perioden 1930—1950. Byrået har nå beregnet en del viktige nasjonalregnskapsserier også for tidsrommet 1900—1929, og en legger her fram resultatene sammen med en utgreiing om hvordan beregningene er utført. For å lette oversikten er det i tabellene også tatt med tall for årene 1930—1950. Tallene for 1930—1939 og 1946—1948 er hentet fra «Nasjonalregnskap 1930—1939 og 1946—1951.» For 1949 og 1950 har en brukt nyere tall, som ikke har vært offentliggjort tidligere.

Opplegget av beregningene og selve beregningsarbeidet er i det vesentligste utført av stud. oecon. Juul Bjerke og stud. oecon. Arne Øien som også har utarbeidd denne publikasjonen. Uten deres hjelp ville det ikke ha vært mulig å legge fram disse beregningene på et så tidlig tidspunkt. Dosent Odd Aukrust har vært rådgiver både under planleggingen og gjennomføringen av beregningene. Alle beregninger som vedrører jordbruket er utført av sekretær Gunnar Lønne i Landbrukets Sentralforbund.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, den 27. juni 1953.

Petter Jakob Bjerke.

Preface

In February 1952 the Central Bureau of Statistics started work on a study of the main features of Norwegian economic and social development during the last fifty years. This study, which will appear as a special publication, was undertaken at the request of the Department of Finance. In planning the study it became clear that it would be of great advantage to get national accounting figures back to 1900 as a basis for this work. Such data were already available for the years 1930—1950. The Central Bureau of Statistics has now made estimates of some important national accounting series for the period 1900—1929. The results are presented in this publication, which also contains a description of the methods of estimation. To facilitate comparisons including the most recent years, figures for the years 1930—1950 are also shown in the tables. The figures for 1930—1939 and 1946—1948 are previously published in «National Accounts 1930—1939 and 1946—1951.» For the years 1949 and 1950 new revised figures not previously published have been used.

The planning of the estimates as well as the actual computations were mainly the work of Mr. Juul Bjerke and Mr. Arne Øien. They also prepared this publication. Without their help it would have been impossible to present the estimates at the present time. Mr. Odd Aukrust has acted as a consultant both in the planning and in the day to day work with the estimates. All estimates regarding agriculture were made by Mr. Gunnar Lønne of Landbrukets Sentralforbund (Central Association for Agriculture.)

Central Bureau of Statistics, Oslo, June 27, 1953.

Petter Jakob Bjerve.

INNHold

	Side
<i>Kap. A. Oversikt over beregningsmetoden</i>	9
I. Innledning	9
II. Beregningsmetoden	10
III. Beregninger i faste priser	13
<i>Kap. B. Beregninger for de enkelte næringer</i>	14
I. Jordbruk	14
II. Skogbruk og jakt	17
III. Fiske m. v.	18
IV. Hvalfangst	19
V. Bergverksdrift	20
VI. Industri	20
VII. Bygge- og anleggsvirksomhet	31
VIII. Kraft- og vannforsyning	34
IX. Varehandel	35
X. Banker, forsikring og sosialtrygd	36
XI. Forretningsbygg og boliger	37
XII. Sjøtransport	39
XIII. Samferdsel unntatt sjøtransport	41
XIV. Offentlig og privat tjenesteyting	44
XV. Personlige tjenester	45
<i>Kap. C. Beregninger for eksport og import, offentlige utgifter m. v.</i>	48
I. Eksport, import og inntektsoverføringer mellom Norge og utlandet	48
II. Offentlige inntekter og utgifter. Kapitalslit i offentlig konsumkapital	51
III. Endringer i varelager	53
<i>Kap. D. Spesielle beregninger for 1910</i>	55
I. Beregning av bruttoproduktet i 1910 for hver enkelt næring	55
II. Oppsplitting av konsumet	56
<i>Kap. E. Påliteligheten av resultatene</i>	58
I. Sammenlikninger med annet statistisk materiale	58
II. Vurdering av resultatene fra de beregningsprinsipper som er nyttet.	66
<i>Kap. F. Oversikt over resultatene</i>	72
Engelsk sammendrag	82
Engelsk tekst til tabellene	94
Tabeller (se tabellregister neste side).....	104

	Tabeller	Side
<i>A. Tabeller i løpende kroner med tall for alle år.</i>		
Tabell 1.	Bruttonasjonalproduktet etter anvendelse. Løpende kroner	104
Tabell 2.	Bruttoinvestering etter art. Løpende kroner	106
Tabell 3.	Eksporten etter sammensetning. Løpende kroner i millioner	108
Tabell 4.	Importen etter sammensetning 1900—1930. Løpende kroner i millioner	112
Tabell 5.	Bruttonasjonalproduktet delt på inntektsandeler. Løpende kroner i mill.	113
Tabell 6.	Disponibel inntekt for Norge (brutto). Løpende kroner.	114
Tabell 7.	Private inntekter og utgifter. Løpende kroner i millioner	116
Tabell 8.	De samlede offentlige inntekter og utgifter. Kalenderår. Millioner kroner	118
Tabell 9.	Kommuneforvaltningens inntekter og utgifter. Kalenderår. Millioner kroner	120
Tabell 10.	Statsforvaltningens inntekter og utgifter. Kalenderår. Millioner kroner	122
Tabell 11.	Trygdeforvaltningens inntekter og utgifter. Kalenderår. Millioner kroner	124
Tabell 12.	Øking i nasjonalformuen (brutto). Løpende kroner i millioner	126
<i>B. Prisindekser.</i>		
Tabell 13.	Pristall for bruttonasjonalproduktets komponenter m. v. 1938 = 100	127
<i>C. Tabeller i faste priser med tall for alle år.</i>		
Tabell 14.	Bruttonasjonalproduktet etter anvendelse målt i faste priser (1938-priser). Relativtall for bruttonasjonalproduktet og privat konsum pr. inn- bygger m. v. (1938-priser)	128
Tabell 15.	Bruttoinvestering etter art målt i faste priser (1938-priser)	130
Tabell 16.	Bruttonasjonalproduktet etter anvendelse 1900—1929 målt i faste priser (1910-priser)	132
Tabell 17.	Bruttoinvestering etter art 1900—1929 målt i faste priser (1910-priser)	133
<i>D. Tabeller med tall for 1910, 1930 og 1950.</i>		
Tabell 18.	Bruttonasjonalproduktet etter næringer. Løpende kroner	134
Tabell 19.	Bruttofaktorinntekten etter næringer. Løpende kroner	135
Tabell 20.	Sammensetningen av det private konsum	136

CONTENTS

	Page
<i>Chapter A. Survey of the method of computation.</i>	9
I. Introduction	9
II. The method of computation	10
III. Estimates at constant prices	13
<i>Chapter B. Estimates for the various industries.</i>	14
I. Agriculture	14
II. Forestry and hunting	17
III. Fishing, etc.	18
IV. Whaling	19
V. Mining	20
VI. Manufacturing	20
VII. Construction	31
VIII. Electricity, gas and water	34
IX. Wholesale and retail trade	35
X. Banking and insurance	36
XI. Ownership of buildings	37
XII. Water transport	39
XIII. Other transport. Communication	41
XIV. Community and business services	44
XV. Personal services	45
<i>Chapter C. Estimates of exports and imports, public expenditure, etc.</i>	48
I. Exports, imports and transfers between Norway and the rest of the world	48
II. Public income and expenditure. Depreciation of general government fixed assets	51
III. Changes in stocks of commodities	53
<i>Chapter D. Special estimates for 1910.</i>	55
I. Estimate of gross product, by industrial origin	55
II. Classification of consumers' expenditure	56
<i>Chapter E. The reliability of the estimates.</i>	58
I. Comparisons with other statistics	58
II. Appraisal of the results in relation to the methods of estimation used	66
<i>Chapter F. Survey of the results</i>	72
Summary in English	82
English text to the tables	94
Tables (see separate list next page)	104

Tables

A. Tables at current prices with figures for all years.

Table 1.	Gross domestic product, by categories of expenditure. At current market prices	104
Table 2.	Composition of gross domestic asset formation. At current market prices	106
Table 3.	Composition of exports. At current prices in millions of kroner	108
Table 4.	Composition of imports 1900—1930. At current prices in millions of kroner	112
Table 5.	Gross domestic product, by distributive shares. In millions of current kroner	113
Table 6.	Disposable income for Norway (gross). In current kroner	114
Table 7.	Private income and expenditure. In millions of current kroner	116
Table 8.	Total general government income and expenditure. Calendar years. In millions of current kroner	118
Table 9.	General government. — Income and expenditure of municipalities. Calendar years. In millions of current kroner	120
Table 10.	General government. — Income and expenditure of central government. Calendar years. In millions of current kroner	122
Table 11.	General government. — Income and expenditure of social security agencies. Calendar years. In millions of current kroner	124
Table 12.	Increase in the national wealth (gross). In millions of current kroner	126

B. Price indexes.

Table 13.	Price indexes for the components of gross domestic product, etc. 1938 = 100	127
-----------	---	-----

C. Tables at constant prices with figures for all years.

Table 14.	Gross domestic product, by categories of expenditure. In constant (1938) kroner. Per capita gross domestic product and per capita private consumption at 1938-kroner etc. Relative figures 1900 = 100	128
Table 15.	Gross domestic asset formation, by type of asset. In constant (1938) kroner	130
Table 16.	Gross domestic product, by categories of expenditure 1900—1929. In constant (1910) kroner	132
Table 17.	Gross domestic asset formation, by type of asset 1900—1929. In constant (1910) kroner	133

D. Tables with figures for 1910, 1930, and 1950.

Table 18.	Gross domestic product, by industrial origin. At current market prices.	134
Table 19.	Gross factor income, by industry. In current kroner	135
Table 20.	Composition of consumers' expenditure on goods and services	136

A. Oversikt over beregningsmetoden

I. Innledning.

Nasjonalregnskapsberegningene for perioden 1900—1929 har tatt sikte på å gi tall som er sammenliknbare med tilsvarende tallserier i publikasjonen «Nasjonalregnskap 1930—1939 og 1946—1951». (I det følgende omtalt som Nasjonalregnskapet 1930—1951). Det er beregnet årlige tall for følgende ti hovedposter i nasjonalregnskapet:

- Bruttonasjonalprodukt,
- Privat konsum,
- Offentlig konsum,
- Bruttoinvestering,
- Eksport,
- Import,
- Inntektsoverføringer fra utlandet,
- Inntektsoverføringer til utlandet,
- Bruttotilvekst i nasjonalformuen (brutto sparing),
- Øking i Norges nettofordringer på utlandet.

Det har vist seg umulig å beregne kapitalslitet. Derfor foreligger det heller ingen tall for nettonasjonalprodukt, nettoinvestering eller nettotilvekst i nasjonalformuen (netto sparing). Foruten beregningen av de ti hovedpostene ovenfor, er det foretatt en nasjonaløkonomisk gruppering av de offentlige inntekter og utgifter. Ved hjelp av hovedpostene og postene i den nasjonaløkonomiske gruppering har det vært mulig å finne fram til en rekke andre størrelser f. eks. offentlig og privat sparing (brutto), og offentlig og privat disponibel inntekt (brutto), m. fl.

For hovedpostene gis det visse opplysninger om sammensetningen. Disse opplysningene er imidlertid ikke så detaljerte som de tilsvarende opplysningene i nasjonalregnskapet for de senere år. Bruttonasjonalproduktet etter næringssektorer og det private konsumet etter art, er f. eks. ikke beregnet. For 1910 er det imidlertid utført beregninger som gjør det mulig å gi disse opplysningene for dette ene året.

Nasjonalregnskapet 1900—1929 bygger på de samme definisjoner av hovedpostene, som Nasjonalregnskapet 1930—1951. Disse definisjonene er gitt i detalj der, og er derfor ikke gjentatt i denne publikasjonen.

I dette kapitel blir det gjort rede for den beregningsmetoden som er nyttet for å komme fram til de størrelser en har beregnet for alle år. De som ønsker

en mer detaljert forklaring av beregningene henvises til kapitlene B og C. Kapittel D forklarer de spesielle beregningene som er utført for 1910. Deretter blir det gitt en vurdering av beregningenes holdbarhet (kapittel E), og et sammendrag av de viktigste resultatene (kapittel F). Med unntak for kapittel F, omtales i denne publikasjonen bare de beregningene som er utført for perioden 1900—1929.

II. Beregningsmetoden.

De ti hovedpostene som er nevnt innledningsvis, kan stilles sammen i en kontoplan med 4 konti. Denne kontoplanen, som er satt opp på neste side, viser den definisjonsmessige sammenheng mellom hovedpostene.

På grunn av sammenhengen mellom postene i kontoplanen kan en bestemme alle postene ved å utføre direkte beregninger for 7 av dem.

De postene som er bestemt ved direkte beregning, er disse:

Privat konsum,
Offentlig konsum
Eksport
Import
Bruttoinvestering
Inntektsoverføringer fra utlandet
Inntektsoverføringer til utlandet.

Når disse postene er bestemt, vil *bruttonasjonalproduktet* kunne finnes som saldo på «Produksjonskonto for Norge». *Øking i Norges nettofordringer på utlandet* framkommer som saldo på «Finanskonto for Norge», og posten *bruttotilvekst i nasjonalformuen* (bruttosparing) utgjør saldoen på «Kapitalendringsskonto for Norge» og på «Inntektskonto for Norge».

To av postene på «Finanskonto for Norge», nemlig *inntektsoverføringer til og fra utlandet*, er forholdsvis ubetydelige. En kommer derfor ikke nærmere inn på beregningen av disse postene i dette avsnittet.

Postene på kreditsiden av «Produksjonskonto for Norge» omfatter dels norskproduserte, dels importerte varer og tjenester. Om en for hver norsk næringssektor beregner leveransene av varer og tjenester til privat konsum, offentlig konsum, bruttoinvestering og eksport, og dessuten beregner verdien av importerte varer og tjenester til disse anvendelsene, vil en ved å legge sammen leveransene til hver anvendelse få bestemt hver enkelt av postene på kreditsiden av produksjonskonto. Beregner en så den samlede importen av varer og tjenester, vil en, som allerede vist, kunne bestemme bruttonasjonalproduktet som en saldo. Det er i grove trekk denne framgangsmåten som er nyttet ved beregningene.

Sammentrengt kontoplan for nasjonalregnskapet 1900—1929.

	Produksjonskonto for Norge		Inntektskonto for Norge		Kapitalendringskonto for Norge		Finanskonto for Norge («Betalingsbalansen»)	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1.	Bruttonasjonalprodukt			Bruttonasjonalprodukt				
2.		Eksport					Eksport	
3.	Import							Import
4.		Off. konsum	Off. konsum					
5.		Privat konsum	Privat konsum					
6.		Bruttoinvestering			Bruttoinvestering			
7.			Inntektsoverføringer til utlandet					Inntektsoverføringer til utlandet
8.				Inntektsoverføringer fra utlandet			Inntektsoverføringer fra utlandet	
9.					Øking i Norges nettofordringer på utlandet			Øking i Norges nettofordringer på utlandet
10.			Bruttotilvekst i nasjonalformuen (= bruttosparing)			Bruttotilvekst i nasjonalformuen (= bruttosparing)		

For posten offentlig konsum har en imidlertid nyttet en annen framgangsmåte. Leveransene av varer og tjenester til offentlig konsum er ikke bestemt som summen av leveransene fra hver enkelt sektor. Den delen av det offentlige konsumet, som er tjenesteyting fra offentlig konsumkapital (= kapitalslit i offentlig konsumkapital), er bestemt ved en direkte beregning. Offentlige forbruk av varer og tjenester ellers er fastlagt under ett, på grunnlag av den nasjonalekonomiske grupperingen av de offentlige utgifter og inntekter. Som følge av dette har det ikke vært nødvendig å utføre egne beregninger for tjenesteytingen fra offentlige funksjonærer i sektorer som f. eks. offentlig administrasjon, forsvar, helsestell, undervisning m. fl.

Det var ønskelig å splitte posten bruttoinvestering etter art på denne måten:

Investering i skip og båter

Investering i bygninger og anlegg

Investering i andre transportmidler, maskiner, redskaper o. l.

Investering i lager

Denne oppsplittingen ble gjennomført ved beregningene for hver enkelt norsk sektor og for importen. En slik oppdeling må nemlig gjennomføres fra grunnen av, om det skal være mulig å bestemme sammensetningen av bruttoinvestering i alt. Investering i lager skulle i prinsippet omfatte endringer i varelager og nettotilvekst i skog og husdyrbestand. Den siste posten, som bare vedrører næringene jordbruk og skogbruk, er beregnet for alle år. Endringen i varelager var en derimot nødt til å se bort fra ved beregningene for de enkelte næringene. For en del år i perioden ble det imidlertid gjort en kalkyle over endringene i varelager for hele næringslivet under ett.

Av det som er sagt, går det fram at en for hver enkelt norsk næringssektor¹ og for importerte varer og tjenester har beregnet følgende poster:

1. Leveranser til privat konsum i Norge².

2a. Leveranser til bruttoinvestering av skip og båter i Norge².

2b. Leveranser til bruttoinvestering i bygninger og anlegg i Norge².

2c. Leveranser til bruttoinvestering i maskiner, andre transportmidler, redskap etc. i Norge².

¹ For noen få og ubetydelige sektorer er det ikke foretatt egne beregninger for perioden 1900—1929. Det er forutsatt at leveransene fra disse sektorene beveger seg i takt med leveransene fra de sektorene det foreligger beregninger for.— For å sikre sammenliknbarheten med Byråets tidligere nasjonalregnskapsberegning ble det også denne gang beregnet tall for 1930. I de tilfelle der det var avvik, ble beregningene for perioden 1900—1930 justert slik at en kom til samme tall for 1930 som i Nasjonalregnskapet 1930—1951. En kan for så vidt si at disse beregningene vesentlig har tatt sikte på å få fram relativtall for utviklingen fra 1900 til 1930. Nivået i 1930 var allerede fastlagt i Nasjonalregnskapet 1930—1951. De justeringene som var nødvendige var imidlertid meget små. De utgjorde om lag 1 % av bruttonasjonalproduktet i 1930.

² For enkelte varer har det vært umulig å skille leveransene til offentlig konsum ut fra leveransene til privat konsum og bruttoinvestering. For å unngå dobbelttelling er derfor disse leveransene korrigert, for alle sektorer under ett, for varer og tjenester som egentlig er offentlig konsum.

2d. Leveranser til bruttoinvestering i lager (nettotilvekst i skog og husdyrbestand).

3. Leveranser til eksport.

Disse postene er i det følgende med en felles betegnelse kalt *bruttoproduktkomponenter*.

Slik bruttoproduktkomponentene fra de vareproduserende sektorer er bestemt, omfatter de også varer som passerer handelsledd før de når den endelige avtaker. I samsvar med dette omfatter bruttoproduktkomponentene fra sektoren varehandel bare brutto-handelsavanse på konsumvarer, investeringsvarer og eksportvarer, som omsettes gjennom handelsleddene.

Beregningene for bygge- og anleggsvirksomhet er utført noe annerledes enn for sektorene ellers. Bruttoproduktkomponentene for denne sektoren omfatter beregningsmessig bare lønn til ansatte og bruttofortjeneste for selvstendige næringsdrivende, idet varer og tjenester som inngår i de utførte bygge- og anleggsarbeider, er regnet med som bruttoproduktkomponenter fra de sektorene der varene er produsert.

For en rekke sektorer var det mulig å beregne produksjonen av varer og tjenester til privat konsum og bruttoinvestering av ulike slag. For å bestemme hvor stor del av denne produksjonen som er leveranser til Norge, må en imidlertid kjenne eksporten av disse varene. Da kan nemlig de innenlandske leveransene bestemmes etter denne formelen:

$$\text{Innenlandske leveranser} = \text{produksjon} \div \text{eksport}.$$

Den eksporten som er registrert i handelsstatistikken, ble derfor gruppert etter opprinnelsessektor. Samtidig ble eksporten fra hver enkelt sektor delt på konsumvarer, investeringsvarer av forskjellig art og varer til vareinnsats (råstoffer, halvfabrikata og hjelpestoffer).

III. Beregninger i faste priser.

Det er utarbeidd tall i faste priser for flere av de hovedpostene som er nevnt foran. Dette ble gjort slik at beregningene fra grunnen av ble utført så vel i løpende kroner som i 1910-kroner. Det er med andre ord utarbeidd en prisindeks for hver enkelt gruppe av varer og tjenester, som det foreligger særskilte beregninger for. Når en trakk sammen leveransene for de enkelte sektorer til de serier som er publisert, ble dette gjort særskilt for leveranser i løpende kroner og for leveranser i 1910-kroner.

For å kunne stille sammen seriene i fast kroneverdi fra dette nasjonalregnskapet og seriene fra Nasjonalregnskapet 1930—1951, var det nødvendig å vurdere resultatene i 1938-priser. Det beste hadde da vært å vurdere hver enkelt vare eller tjeneste til den pris som gjaldt i 1938. Dette var imidlertid ugjørkelig. En valgte derfor å finne omregningsforholdet fra 1910-kroner til 1938-kroner for hver enkelt resultatserie i 1930. Ved å bruke disse omregningsforholdene for hele perioden 1900—1929 fikk en serier i 1938-kroner.

B. Beregninger for de enkelte næringer.

I. Jordbruk.

For jordbruket har en beregnet følgende bruttoproduktkomponenter: privat konsum, eksport, investering i bygninger og anlegg, (eget arbeid vedrørende driftsbygninger, grøfting og andre grunnforbedringer), investering i maskiner og redskap (eget arbeid ved vedlikehold og reparasjoner) og investering i lager (= nettotilvekst i buskap). Av hensyn til beregningene for enkelte av undersektorene i nærings- og nytelsesmiddelindustri var det dessuten nødvendig å beregne enkelte av vareinnsatsleveransene fra jordbruket til denne sektoren.

Framgangsmåten ved beregningen av privat konsum fra jordbruk har i regelen vært denne: Først ble totalproduksjonen av hver enkelt vare beregnet. Deretter ble produksjonen delt på før brukt i jordbruket, andre leveranser til vareinnsats og leveranser til konsum.

Av hensyn til beregningene av handelsavanse ble konsumet delt opp i direkte konsum og konsumvarer som går gjennom omsetningsleddene.

For planteproduksjonens vedkommende foreligger det årlige oppgaver over produksjonen. Disse oppgavene omfatter ikke frukt, bær og grønnsaker. I jordbrukstellingene for 1909, 1917 og 1929 er det imidlertid en del oppgaver over grønnsakarealet og tallet på frukttrær. For de andre årene er tallet på frukttrær og grønnsakarealet bestemt ved interpolering eller ekstrapolering. Ellers har en brukt de tallene som finnes for normalårsavling pr. enhet, idet en har regnet med en jamn øking i disse normalavlingene over perioden.

Ved beregningen for undersektoren møller i nærings- og nytelsesmiddelindustri trengte en opplysninger om forbruket av norskavlet matkorn. Dette gjaldt så vel den delen av matkornet som er solgt, som forbruket hjemme på gårdene. Salgsstatistikk for norskavlet korn foreligger fra 1917 av. Før 1917 er salgskvantum beregnet. Ved beregningen av hjemmeforbruket av matkorn er det tatt utgangspunkt i de tallene som ble beregnet for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951. For å beregne bevegelsen fra år til år i det totale hjemmeforbruket av korn har en hatt en viss støtte i de husholdningsundersøkelsene som er utgitt av «Selskapet for Norges Vel» tilbake til 1912/13. Videre er det ved disse beregningene tatt hensyn til tallet på personer i jordbruket. Hjemmeforbruket er delt på kornslag ut fra oppgavene over totalproduksjon, salgskvantum og beregninger over korn som er brukt til før.

For erter har en ingen salgsstatistikk før 1941. Beregningene av konsumet bygger for denne varen på anslag. Heller ikke for potetene foreligger det salgsstatistikk. Ved beregningene av matpotetforbruket utenom jordbruksbefolkningen, bygde en på de husholdningsundersøkelsene som finnes for 1906/07, 1912/13, 1918/19 og 1927/28. Ved beregningene av hjemmeforbruket bygde en på husholdningsundersøkelsene til «Selskapet for Norges Vel» og på statistikken over jordbruksbefolkningens størrelse.

Grunnlaget for beregningene av husdyrproduksjonen er jordbrukstellingene

1907, 1917, 1929 og produksjonstillingen «Husdyrbruket 1927/28». For de fire årene som her er nevnt, og for 1900, foreligger det produksjonstall for mjølk, kjøtt, flek, egg og ull. For de andre årene har en vært henvist til å beregne produksjonen.

For mjølkaas vedkommende er det da tatt utgangspunkt i tallet på kyr og mjølkemengden pr. ku. En har oppgaver over husdyrbestanden for 1900, 1909 og 1917, og årlige oppgaver fra og med 1923. For de andre årene har en beregnet bestandens størrelse ved blant annet å bygge på fôravlingens størrelse i de enkelte år. Produksjonen pr. ku er det tall for hvert 5. år fra 1900. For mellomliggende år er produksjonstallene pr. ku beregnet. Her er det for de enkelte år tatt hensyn til fôravlingens størrelse i forhold til husdyrbestanden.

Ut fra disse oppgavene er totalproduksjonen av mjølk funnet. Det som da sto igjen, var å beregne hvor mye av mjølkeproduksjonen som er konsumleveranser fra jordbruk. Disse leveransene omfatter: mjølk solgt direkte fra gårdene til konsum, salg av gårdssmør og jordbruksbefolkningens forbruk av mjølkeprodukter. (Resten av konsumet av mjølkeprodukter regnes å være levert fra undersektoren meierier i nærings- og nytelsesmiddelindustri.) Av hensyn til beregningen av handelsavanse er «salg av gårdssmør» beregnet særskilt. Denne delen ble bestemt som en restpost etter at totalproduksjonen, leveransene til meierier, mjølk brukt til fôr og de andre konsumleveransene var beregnet.

Statistisk Sentralbyrå har tidligere beregnet produksjonen av kjøtt og flek i 1900, 1907, 1917, 1927/28 og 1929/30. Disse beregningene gir imidlertid ikke uttrykk for det som direkte er avvirket (slaktet) i året, men for den totale tilvekst i besetningene. Ved beregningene av kjøttproduksjonen i de enkelte år har en ut fra Byråets produksjonstall (forholdet mellom tilvekst og bestand) først beregnet den totale tilvekst i året, og deretter korrigert for eventuell øking eller nedgang i dyretallet. Fordelingen av produksjonen på hjemmeforbruk og salg støtter seg til produksjonstillingen i 1927/28. Beregningene for produksjonen av innmat bygger på det samme beregningsgrunnlag som produksjonen av kjøtt og flek. Innmaten er videre fordelt på salg og hjemmeforbruk i samme forhold som kjøtt og flek.

Beregningen av ullproduksjonen bygger på det samme grunnlaget som beregningene av kjøtt- og fleskeproduksjonen. Konsumleveransene skal her bare omfatte forbruket hjemme på gårdene. For årene omkring 1930 regnet en med at hjemmeforbruket utgjorde ca. 25 pst. av produksjonen. Med støtte i tallene fra Folketellingene over personer som drev med spinning og veving som erverv, er hjemmeforbruket anslått til henholdsvis 40 pst., 35 pst., 28 pst. og 25 pst. av totalproduksjonen for 1900, 1910, 1920 og 1930. Det er videre regnet med at endringene i hjemmeforbruket har foregått jamt mellom folketellingstidspunktene.

Det foreligger oppgaver over hønsebestanden for 1900, 1907, 1917 og årlige oppgaver fra og med 1923. Dessuten har Byrådet tidligere beregnet eggproduksjonen i 1900, 1907, 1917, 1927/28 og 1929/30. En har ingen holde-

punkter for å fastlegge tallet på høns og produksjonen pr. dyr for de mellomliggende år. Derfor har en vært nødt til å anslå utviklingen for årene mellom tellingstidspunktene. Ved fordelingen av eggproduksjonen på salg og hjemmeforbruk har en for hjemmeforbrukets vedkommende hatt en del støtte i de husholdningsundersøkelsene som «Selskapet for Norges Vel» har utgitt.

Beregningene av honningproduksjonen bygger på tallet på bikuber for 1900, 1907, 1917 og 1929 og anslag for normalproduksjonen pr. kube.

Til bruk i Nasjonalregnskapet 1930—1951 er det blant annet for 1930 beregnet gjennomsnittlige årspriser for alle jordbruksproduktene som inngår i Nasjonalregnskapet. For de viktigste produktene er disse prisene framkommet ved at prisene på forskjellige tidspunkter er veid med omsetningen i vedkommende periode av året. Det foreligger ikke tilstrekkelig statistisk materiale for å foreta slike beregninger for perioden 1900—1929. Landbrukets prissentral, som begynte sin virksomhet i 1921, har samlet inn en del prisstatistikk for de viktigste jordbruksproduktene fra 1900. Prisene foreligger som årspriser, og er beregnet ved å ta et simpelt gjennomsnitt av månedsprisene for noteringer på Oslomarkedet. Prissentralens priser kan ikke nyttes direkte til en verdiberegning av jordbruksproduksjonen. Men de skulle være tilstrekkelige som et uttrykk for prisbevegelsen. En har derfor tatt utgangspunkt i de prisene som ble beregnet for 1930, og regnet disse tilbake ved å nytte Prissentralens pristall som uttrykk for prisbevegelsen.

I Landbruksdirektørens beretninger finnes det tilbake til 1912, og for årene 1900 og 1905, oppgaver over utbetalingsprisen for mjølk levert til meierier og kondenseringsfabrikker. For de årene, da en mangler utbetalingspriser, er disse beregnet ved å nytte engrosprisene på Oslomarkedet som indikator.

For norsk ull er det ingen prisstatistikk bortsett fra noen få noteringer fra Landbrukets prissentral i slutten av 20-årene. Prisene på norsk ull er derfor regnet bakover fra 1930 med prisene på importert ull som uttrykk for prisbevegelsen.

Den volummessige utviklingen i jordbrukets eget investeringsarbeid vedrørende grøfting er beregnet blant annet på grunnlag av arealoppgavene i jordbrukstellingene og Landbruksdirektørens beretninger. Bevegelsen i kostnadene pr. volumenhet ved grøfting og nydyrking er beregnet ut fra kostnadene i 1930 (iflg. Nasjonalregnskapet 1930—1951) og bevegelsen i arbeidslønnen i jordbruket iflg. Statistiske oversikter.

Jordbrukets eget investeringsarbeid vedrørende driftsbygninger, maskiner og redskap er anslått ut fra beregninger over samlet bruttoinvestering i jordbruket. Det er regnet med at eget investeringsarbeid har avtatt noenlunde jamt fra om lag 30 pst. av bruttoinvesteringen i 1900 til 18—20 pst. i 1930. De beregningene som er gjort over samlet bruttoinvestering i jordbruket, er nokså usikre. Blant annet har en bygd på de oppgavene som finnes over husdyrbestanden og over størrelsen av maskinparken.

Nettotilveksten i husdyrbestanden er differansen mellom den totale til-

veksten i året og avvirking (slakting + døde dyr). Det er nevnt ovenfor at husdyrbestanden er anslått mellom de tidspunkter der en har jordbrukstallinger. Prisene på livdyr er det oppgaver for i 1900, 1907, 1917, 1920, 1925 og 1930. For mellomliggende år er kjøttprisene for de enkelte dyreslag brukt som uttrykk for prisbevegelsen.

Av det som er sagt ovenfor, skulle det framgå at en har hatt et forholdsvis fyldig og solid statistisk grunnmateriale ved beregningene av konsumet fra jordbruket for flere år i perioden. Periodevis har en imidlertid vært henvist til en del interpoleringer. Derfor må en regne med enkelte feil i bevegelsen fra år til år. Det er derimot grunn til å anta at langtidsbevegelsen, så vel i løpende kroner som i faste priser, er pålitelig beregnet.

II. Skogbruk og jakt.

For skogbruket beregnet en først den samlede avvirking. Deretter ble leveransene delt på privat konsum, varer som går til investering i bygge- og anleggsvirksomhet, vareinnsats i industri og eksport. Konsumet omfatter hovedsakelig ved. Eksporten omfatter både tømmer som er fløtt ut av landet og eksportert på annen måte.

Beregningene av leveransene bygger på oppgaver i publikasjonen «Skogavvirkingen 1936/37—1945/46» hvor det også er tatt inn en oversikt som viser avvirkingen i perioden 1918/19—1935/36. For tidligere år foreligger det ikke noen offisielle tall over avvirkingen, og en har derfor nyttet de resultater byråsjef Aaseth er kommet fram til i en artikkel i tidsskriftet «Skogbrukeren».¹ I artikkelen har han beregnet det totale årlige forbruk av trevirke delt etter anvendelse. Disse beregningene bygger foruten på Skogbrukstelingen, også på sammenhengende oppgaver over fløtingskvantum, på inn- og utførselsstatistikken og på spredte oppgaver over produksjonsmengdene i treforedlingsindustrien. Da forbruket av tømmer i industrien på grunn av lagerendringer kan avvike fra den årlige avvirking, vil det kunne oppstå feil i de årlige leveranser som er beregnet for skogbruket. Sett over en lengre periode vil imidlertid dette ha liten betydning.

Ved omregningen av kvantumstallene til verditall har en nyttet offisiell prisstatistikk tilbake til 1915. For tidligere år har en nyttet veide gjennomsnittspriser for Glomma-, Drammens- og Skiensvassdraget.

Foruten de postene som er nevnt, beregnet en også verdien av eget investeringsarbeid (kulturarbeider) og lagerendringer (tilvekstoverskott i skog).

Til grunn for beregningen av verdien av kulturarbeidene har en lagt Det norske skogselskaps statistikk over kultivert areal. Det er da gått ut fra at kostnadene pr. enhet har variert i takt med arbeidslønnen i skogbruket.

Ved beregningene av nettotilvekstoverskottet har en gått ut fra Lands-

¹ Aaseth: „Vår treforedlingsindustri's tømmerforbruk og det innenlandske forbruk av trevirke og produkt derav, i årene 1900—1934.”

skogtakseringens bruttotilvekst på 10,4 mill. m³ pr. år som representativt for 1925. Det er regnet med at det har skjedd en gradvis øking av bruttotilveksten i perioden og at det samtidig har funnet sted en bedre utnytting av trevirket. Ved vurderingen av nettotilveksten har en gått ut fra at rotverdien pr. m³ i begynnelsen av perioden var større enn lengre ute i perioden.

III. Fiske m. v.

Ved beregningene av konsumet av fersk fisk og fersk sild er det tatt utgangspunkt i de tallene som ble beregnet for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Beregningene er ført bakover ved å nytte indekser for priser og kvanta.

Utviklingen i konsumet, målt i kvantum, er beregnet ved å ta hensyn til endringen i tallet på forbruksenheter og forbruket pr. forbruksenhet i 1927/28 sammenholdt med forbruket i 1912/13. Forbruket pr. forbruksenhet for 1912/13 og 1927/28 er tatt fra de husholdningsundersøkelsene som ble holdt i disse årene. De tallene som er brukt, refererer seg til arbeiderhusholdninger i Oslo og Bergen.

Utviklingen i de gjennomsnittlige førstehåndsprisene er beregnet på grunnlag av prisene for de enkelte fiskeslag ifølge fiskeristatistikken. Ved denne beregning har prisene for de enkelte fiskeslag fått en vekt som svarer til hvert enkelt fiskeslags betydning i konsumet for 1927/28.

Konsumet og eksporten er regnet om til 1910-priser ved å multiplisere leveransene målt i kvantum med prisene i 1910.

For å få tall for leveransene til konsum og eksport fra fisketilvirkning, som er en del av nærings- og nytelsesmiddelindustrien, har det vært nødvendig å beregne vareinnsatsleveransene fra fiske til denne sektoren. Disse leveransene framkommer etter denne formelen:

$$\begin{aligned} & \text{Total fangst} \\ & \div \text{Konsum} \\ & \div \text{Eksport} \\ & \div \text{Leveranser til olje- og fettindustri og hermetikkindustri} \\ & = \text{Leveranser til fisketilvirkning} \end{aligned}$$

Den totale fangsten framgår av oppgavene i den årlige fiskeristatistikken. På samme måte som ved tidligere beregninger, har en skjønnsmessig lagt 5 pst. til disse oppgavene. En sammenlikning blant annet med handelsstatistikken viser nemlig at de ligger i underkant.

Eksporten vurdert til førstehåndspriser er, som i Nasjonalregnskapet 1930—1951, beregnet ut fra kvantumsoppgavene i handelsstatistikken. Som førstehåndspriser er brukt gjennomsnittsprisene ifølge fiskeristatistikken med et tillegg på 10 pst.

Leveransene til olje- og fettindustri og hermetikkindustri, målt i kvantum, er fastlagt i forbindelse med beregningen av produksjonen i disse sektorene. Beregningen av prisutviklingen for disse leveransene er bygd på gjennomsnittsprisene i fiskeristatistikken.

IV. Hvalfangst.

Oppgaver over verdiutbyttet av hvalfangsten særskilt for nord-feltene og sør-feltene, finnes i Statistisk Årbok helt tilbake til 1908. For årene før 1908 gir fiskeristatistikken verdioppgaver, men bare for fangsten på nord-feltene. I publikasjonen «International Whaling Statistics» for 1942, finnes imidlertid en del tilbakegående kvantumsoppgaver for fangsten på sør-feltene som også omfatter årene før 1908.

Sektoren leverer sine produkter dels som vareinnsats til andre norske sektorer, dels som eksport. Lønninger til norske hvalfangere på utenlandske ekspedisjoner inngår som en del av eksporten.

Det er regnet med at alle de utenlandske hvalfangstekspedisjonene utelukkende hadde norsk mannskap i perioden 1900—1930. Det er videre regnet med at lønningene ved de utenlandske ekspedisjonene utgjorde samme prosent av produksjonsverdien som for de norske selskapene.

En del av oljeeksporten registreres i handelsstatistikken. Denne delen er fastlagt ut fra verdioppgavene i handelsstatistikken.

Oljeeksporten utenom handelsstatistikken er for perioden 1923—1930 beregnet på grunnlag av Byråets oppstilling av betalingsbalansen overfor utlandet. Fra 1913—1922 er denne delen av oljeeksporten bestemt etter følgende formel:

$$\begin{aligned} & \text{Samlet oljeproduksjon} \\ & \div \text{Oljeeksport iflg. handelsstatistikken's oppgaver} \\ & \div \text{Oljeleveranser til norsk industri} \\ & = \text{Oljeeksport utenom handelsstatistikken} \end{aligned}$$

Vareinnsatsleveransene til norsk industri er her beregnet etter direkte oppgaver fra bedriftene over innkjøp av rå hvalolje.

Før 1913 er hele produksjonen regnet som eksport.

For å finne tall for den samlede import har det vært nødvendig å beregne hvalfangstsektorens utgifter i utlandet. I Kierulf: «Norsk Aksjehåndbok» er det offentliggjort driftsregnskap for de fleste norske hvalfangstselskapene. Disse regnskapene gjør det mulig å beregne utgiftene til proviant, reparasjoner og vareinnsats. For de selskapene vi ikke har driftsregnskap for, er det regnet med det samme forhold mellom de enkelte utgiftspostene og oljeproduksjonen. Driftsutgiftene er så post for post fordelt på Norge og utlandet ved å nytte den samme prosentvise fordeling som for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951.

Eksporten av hvalolje, målt i 1910-priser, har en funnet ved å multiplisere gjennomsnittsprisene for 1910 ifølge fangstoppgavene med eksporten målt i kvantum. Lønningene til norske hvalfangere på utenlandske ekspedisjoner er regnet om til 1910-kroner ved å deflatere med en lønnsindeks for norske sjøfolk i utenriksfart.

For enkelte år etter 1922 er det dårlig overensstemmelse mellom oppgavene over fangstens verdi, eksporten utenom handelsstatistikken og oppgavene

over det bedriftene har tatt imot av rå hvalolje. Dette skyldes nok at det ikke har vært mulig å få beregnet lagerendringene av rå hvalolje. Slik beregningene er utført, har dette imidlertid ingen betydning for eksport utenom handelsstatistikken for årene 1923 til 1930. For enkelte av årene før 1923 kan imidlertid dette forhold ha ført til at eksporten er feilaktig beregnet. Vesentlige skulle disse feil ikke være, men utviklingen i eksporten fra år til år kan ha blitt noe fortegnet.

V. *Bergverksdrift.*

Kullgruver. Kullgravedriften omfatter virksomheten ved de norske gruveselskapene på Svalbard fra 1916 av. Eksporten av svalbardkull er det oppgaver over i handelsstatistikken. Konsumet av svalbardkull er for perioden 1922—1930 regnet som en fast prosent av det samlede kullkonsumet i landet. Før 1922, da leveransene fra Svalbard var vesentlig mindre, er konsumet regnet som en fast prosent i skipningen av kull fra Svalbard.

Malmgruver. Ved beregningene av sektorens leveranser til eksport er handelsstatistikkenes verdioppgaver brukt.

Det er regnet med at sektorens arbeidere har utført en del investeringsarbeid på kapitalutstyret i malmgruvene (reparasjoner, vedlikehold m. v.). Verdien av dette arbeidet er beregnet ut fra oppgaver over utførte årsverk med slikt arbeid og lønn pr. årsverk ifølge bergverksstatistikken.

Stein- og mineralbrott. Bruttoproduktkomponentene for denne sektoren er: varer til eksport, varer til konsum, og varer til investering i bygninger og anlegg. Eksporten er i det vesentlige is, og her har en handelsstatistikken oppgaver å holde seg til. Leveransene til konsum består hovedsakelig av brenntorv. Beregningene bygger her bl. a. på Det Norske Myrselskaps årlige meddelelser. Denne publikasjonen inneholder for enkelte år oppgaver over priser og produserte kvanta. For de årene der en mangler direkte oppgaver over prisene, er prisbevegelsen for kull og koks tatt som uttrykk for prisbeveglene også på torv.

Størstedelen av produksjonen innenfor bedriftsgruppene skiferbrott, pukkverk og leire-, sand- og grustak leveres til investering i bygninger og anlegg. Disse leveransene er beregnet med utgangspunkt i de tallene som allerede var beregnet for 1930. Beregningene for produksjonsutviklingen innenfor disse bedriftsgruppene bygger på Rikstrygdeverksstatistikken oppgaver over utførte timeverk. Som et uttrykk for produktenes prisbevegelse har en nyttet den prisindeksen som ble beregnet for leveransene fra jord- og steinindustri.

VI. *Industri.*

Generelt om industriberegningene. Det statistiske primærmateriale som industriberegningene bygger på, består av oppgaver over produksjon, sysselsetting og priser. I den førstnevnte gruppen har vi bl. a. Byråets årlige pro-

duksjonsstatistikk, som utkom for første gang i 1927. Denne omfatter stort sett de foretak som sysselsetter 5 mann eller mer. For tidligere år har vi produksjonsstatistikk bare for 1916 og for 1909. Produksjonsstatistikken 1916 omfatter alle bedrifter under ulykkesforsikringsloven. Produksjonsstatistikken for 1909 utgjør 4. hefte av «Fabrikktellingen» og omfatter alle bedrifter underlagt fabrikktilsynets kontroll. I disse publikasjonene foreligger produksjonen splittet på varer for hver industrigruppe. Foruten verditall gis til dels også kvantumstall.

Rikstrygdeverksstatistikken gir årlige oppgaver over utførte time- eller årsverk for hele perioden. Den gir en ganske detaljert oppdeling av industrien, men mellom 1921 og 1922 er grupperingen endret. Omfanget av denne statistikken bestemmes av ulykkesforsikringsloven. Bare bedrifter som bruker leid arbeidshjelp og dessuten har installert motorer eller dampkjeler, kommer i regelen inn under denne lov. Utviklingen i Rikstrygdeverksstatistikkenes sysselsettingstall vil som følge av dette, ikke bare avspeile veksten i vedkommende næring. De vil også bli påvirket av en eventuell mekanisering av næringen.

For å få med i beregningene de ansatte arbeidere som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken, og alle selvstendig arbeidende, måtte en ta hensyn til folketellingens oppgaver over ervervsbefolkningen etter næringer. Denne delen av sysselsettingen lar seg bestemme i de år det har vært holdt folketelling, dvs. årene 1900, 1910, 1920 og 1930. Håndverkstellingen 1910 gir visse holdpunkter for en vurdering av produksjonen i de bedriftene som faller utenfor Rikstrygdeverksstatistikken.

For de industrigrupper som hovedsakelig eksporterer sine produkter, kan en, foruten de kildene som alt er nevnt, bruke handelsstatistikkenes oppgaver over eksporten ved beregningene.

På grunnlag av de oppgavene som er nevnt ovenfor, har Byrået tidligere utarbeidd en produksjonsindeks for årene 1909—1927. Denne indeksen er splittet opp i delindekser svarende til hver av industriens hovedgrupper. Forskjellige forhold gjorde at en ikke kunne nytte denne produksjonsindeksen. Det var nødvendig å gå tilbake til det grunnmaterialet den var bygd på. En følge av dette er, at det på enkelte punkter er blitt avvik mellom de nye resultater og produksjonsindeksen for 1909—1927.

Handelsstatistikken er den viktigste kilde når det gjelder å belyse prisutviklingen. De priser som kan beregnes ut fra produksjonsstatistikken, er også brukt i den utstrekning det har vært mulig. Men produksjonsstatistikk foreligger som allerede nevnt, bare i årene 1909 og 1916, og årene 1927—1930.

Grunnmaterialet til Byråets og Oslo kommunes levekostnadsindekser har under arbeidet med å beregne prisutviklingen vært til stor hjelp. Byråets pris-materiale foreligger for årene etter 1914. Oslo kommune har samlet inn oppgaver helt fra 1901. Ved beregningene over prisutviklingen er også grunnmaterialet til Byråets engrosprisindeks kommet til nytte. De ferdig utregnede engrosprisindekser, som foreligger for perioden, har derimot bare vært brukt

i tilfelle, der en ikke har hatt annet materiale. Dette skyldes at en fortrinsvis har vært interessert i å følge utviklingen for ganske snevre varegrupper, og til dette har engrosprisindeksene vært for omfattende.

Under beregningen ble de fleste industrisektorene delt opp i «undersektorer», som ble behandlet hver for seg. Da det statistiske grunnmaterialet i regelen var nokså likt, kunne en ofte bruke det samme formelle opplegget ved disse beregningene. En vil her gå litt nærmere inn på den mest brukte framgangsmåten. (I det følgende blir denne bare kalt «den vanlige metode».)

En fastla først en felles prisindeks for alle produkter som undersektoren leverer. Forholdet mellom prisnivået i 1909, 1916 og 1930 ble som oftest fastlagt ved hjelp av produksjonsstatistikken. Prisutviklingen før 1909, og prisendringene fra år til år i perioden 1909 til 1930, ble bestemt ut fra forskjellig materiale, blant annet handelsstatistikkens priser.

Etter at en hadde funnet en prisindeks for de produkter sektoren leverer, var neste skritt å beregne produksjonen i løpende kroner for årene 1909, 1916 og 1930 i bedriftene som går inn under Rikstrygdeverksstatistikken. Beregningene ble da bygd på produksjonsstatistikk. Som regel kunne ikke produksjonsstatistikkens oppgaver brukes direkte; særlig for 1909 og 1930 var det ofte nødvendig å gjøre tillegg til disse tallene. Tilleggene ble som regel basert på forholdet mellom sysselsettingen ifølge produksjonsstatistikken og Rikstrygdeverksstatistikken.

Ved hjelp av prisindeksen ble produksjonen for 1909, 1916 og 1930 regnet om til faste priser. På grunnlag av Rikstrygdeverksstatistikkens timeverktall regnet en videre ut produksjonen pr. timeverk målt i faste priser. En kunne da beregne den samlede stigning i produksjonen pr. timeverk for periodene 1909—1916 og 1916—1930. Ved å anta at produksjonen pr. timeverk steg med samme prosent hvert år innenfor de to periodene (regnet etter rentes-rente formelen), fikk en bestemt produksjonen pr. timeverk i hvert enkelt år i tidsrommet 1909—1930. For årene 1900—1908 ble produksjonen pr. timeverk beregnet ut fra produksjonen pr. timeverk i 1909, og ut fra anslag over den prosentvise årlige stigningen.

Ved å multiplisere produksjonen pr. timeverk med antall timeverk ifølge Rikstrygdeverksstatistikken, kom en fram til produksjonen målt i faste priser for alle år. Produksjonen målt i faste priser ble inflatert med den prisindeksen som var beregnet for sektorens leveranser. På denne måten kom en fram til produksjonen, i løpende kroneverdi, for de bedrifter som går inn under Rikstrygdeverksstatistikken.

Det som da gjenstod, var å splitte produksjonen i vareinnsats og bruttoproduktkomponenter. For 1909, 1916 og 1930 er produksjonen fordelt på de enkelte varer i produksjonsstatistikken. Da varens art i regelen avklarer hvilken av bruttoproduktkomponentene varen eventuelt tilhører, var det forholdsvis lett å splitte den samlede produksjon på vareinnsats og på de ulike bruttoproduktkomponenter for disse årene. I de tilfelle da en vare skulle

fordeles på flere bruttoproduktkomponenter, fordelte en prosentvis slik som i Nasjonalregnskapet 1930—1951. For de andre årene forelå ingen oppsplitting av produksjonen på varer. Produksjonen ble da fordelt ved at en tok utgangspunkt i fordelingen for 1909, 1916 og 1930, og så bestemte fordelingen for hvert enkelt år ved interpolering (evt. ekstrapolering).

Beregningene for produksjonen i slike bedrifter som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken, ble bygd på den totale sysselsettingen i næringen ifølge folketellingene, og dessuten noen spredte opplysninger i «Håndverks-tellingen 1910». Ved disse beregningene måtte en gjøre anslag over sysselsettingen i årene mellom folketellingstidspunktene og over utviklingen i produksjonen pr. sysselsatt. Fordelingen av produksjonen på vareinnsats og bruttoproduktkomponenter skapte også enkelte vansker.

Den framgangsmåte som her er skissert, ble brukt for flere av sektorene. Men det er også enkelte viktige sektorer der en gikk fram på annen måte. En vil derfor gjennomgå beregningen av hver enkelt sektor mer detaljert.

Elektrometallurgisk industri. Eksporten er den eneste bruttoproduktkomponenten fra elektrometallurgisk industri. Leveransene til Norge går nemlig i sin helhet til vareinnsats. Eksporten framgår av handelsstatistikken, og en trengte derfor ikke å beregne produksjonen.

Jord- og steinindustri. Her ble «den vanlige metode» brukt. Sektoren ble ikke splittet opp i undersektorer, men behandlet under ett. Prisindeksen ble bygd på priser fra Produksjonsstatistikken 1909, 1916 og 1930, som ble kjedet sammen med priser fra handelsstatistikken. Den helt overveiende del av produksjonen finner sted i bedrifter som er med i Rikstrygdeverksstatistikken. Beregningene over produksjonen i de andre bedriftene er nokså usikre, men dette har liten betydning for totalresultatet.

Jern- og metallindustri. Beregningene for jern- og metallindustrien ble gjort særskilt for to undersektorer: *shipsverft og båtbyggerier* og *annen jern- og metallindustri*. Det ville ha vært ønskelig å splitte «annen jern- og metallindustri» opp i flere undersektorer, men dette var umulig.

For skipsverft og båtbyggerier har bedrifter som er med i Rikstrygdeverksstatistikken, så stor andel av produksjonen at en her bare vil omtale beregningen for disse bedriftene. Beregningsmåten var nokså lik den som foran er kalt «den vanlige metode». På grunn av en spesiell måte å beregne prisindeksen på, ble imidlertid beregningene her mer kompliserte. For denne industrigruppen ga hverken produksjonsstatistikken eller handelsstatistikken brukbare opplysninger om prisbevegelsen på de ferdige produkter. På annet hold var det heller ikke mulig å finne noen brukbar prisindeks. En konstruerte derfor en indeks ut fra arbeidslønninger og råvarepriser.

En delte da først råvareforbruket i skipsverft og båtbyggerier i 1930 etter art. Deretter fant en lønssummen for de samme bedrifter. Alt dette lot seg gjøre ved hjelp av skjemaene til produksjonsstatistikken for dette året. De forskjellige råvarers prisbevegelse lot seg bestemme for hele perioden ved hjelp av priser fra produksjonsstatistikken og handelsstatistikken. På samme måte

var det mulig å bestemme timelønningene ved hjelp av Rikstrygdeverksstatistikken. Prisen for ferdige varer kan splittes på følgende måte:

- a. utlegg til råvarer
- b. utlegg til arbeidslønn
- c. annet

På grunnlag av denne oppsplittingen kan en under visse forutsetninger beregne prisbevegelsen på ferdige produkter.

Det en må forutsette, er hvor stor prosentvis andel post c. til enhver tid har av prisen, og hvordan fabrikkasjonskoeffisientene¹ endrer seg. Post c. lot seg beregne for 1916, og det viste seg at den da utgjorde omtrent samme prosent av prisen som i 1930. En antok etter dette at post c. var prosentvis konstant for hele perioden. Videre antok en at alle fabrikkasjonskoeffisientene, unntatt fabrikkasjonskoeffisienten for arbeidskraft, var konstante.

Under de forutsetninger som er nevnt, har vi visse sammenhenger for hvert enkelt år mellom samlet produksjon målt i løpende kroner, prisindekstall, samlet produksjon målt i faste kroner og produksjonen pr. timeverk i faste kroner. For hvert av årene 1909 og 1916, da produksjonen i løpende kroner er kjent, kan disse sammenhengene formuleres matematisk som et likningssystem med like mange likninger som ukjente. Ved å løse disse likningssystemene² fikk en bestemt produksjonen målt i 1930-kroner pr. timeverk for 1909 og 1916. For 1930 var produksjonen i 1930-kroner pr. timeverk allerede kjent.

Produksjonen pr. timeverk og den samlede produksjon målt i 1930-kroner, ble deretter fastlagt for alle år som ved den «vanlige metode». På grunnlag av tallene for produksjon pr. timeverk fant en endringene i fabrikkasjonskoeffisienten for arbeid³, og dermed kunne prisindeksen beregnes for alle år. Produksjonen målt i løpende kroner, og i 1910-kroner, ble beregnet ved hjelp av prisindeksen og tallene for produksjonen målt i 1930-kroner.

For «annen jern- og metallindustri» stod en overfor samme problem som ved skipsverft og båtbyggerier. Det var ikke mulig å finne brukbare priser til konstruksjon av prisindekser. Her hadde en også et annet problem. Produksjonen inneholder så vidt mange forskjellige produkter at en ikke godt kunne bruke den samme prisindeks for alle. En burde derfor kjenne produksjonens fordeling på varer også utenom årene 1909, 1916 og 1930. Dette var dessuten ønskelig for å lette fordelingen av produksjonen på bruttoproduktkomponenter og vareinnsats.

Ved beregningene for bedrifter under Rikstrygdeverksstatistikken ble sektorens produksjon derfor delt opp i 42 varegrupper. En beregnet fabrikkasjonskoeffisientene til alle disse ut fra skjemaene til produksjonsstatistikken

¹ En fabrikkasjonskoeffisient er forholdet mellom det kvantum som brukes av en bestemt råvare, eventuelt av arbeid, og den produktmengde som produseres.

² Likningssystemene har begge bare ett sett av løsninger.

³ Hvis produksjonen pr. timeverk betegnes med a, er fabrikkasjonskoeffisienten for arbeid lik $1/a$.

for 1930. Ved å gå ut fra samme forutsetninger som ved beregningen for skipsverft og båtbyggerier, og ved dessuten å anta at stigningen i produksjonen pr. timeverk hadde vært prosentvis den samme ved produksjonen av alle varegrupper, kunne det beregnes prisindekser for hver av de 42 varegruppene.

Framgangsmåten ved de videre beregninger likner i visse henseender «den vanlige metode». Produksjonene av hver enkelt vare ble beregnet i fast kroneverdi i alle år. Dette ble gjort ved at en bygde på produksjonen av hver enkelt vare, målt i fast kroneverdi, for 1909, 1916 og 1930 og Rikstrygdeverksstatistikkens timeverkstall for undergruppene i jern- og metallindustri. Produksjonen målt i løpende kroner ble deretter beregnet ved at produksjonen målt i faste priser for hver enkelt varegruppe ble multiplisert med denne varegruppes prisindeks.

I «annen jern- og metallindustri» finner det også sted produksjon i bedrifter som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken. Dette gjaldt særlig for første del av perioden. I 1900 utgjorde produksjonsverdien i slike bedrifter 28 pst. av undersektorens totale produksjon. I 1910 var den nede i 11 pst. og i 1930 var det tilsvarende tallet 5 pst. Beregningene for disse bedriftene ble bygd på sysselsettingen iflg. folketellingene og enkelte tall fra håndverkstellingene 1910. En brukte samme prisindekser som for de bedriftene som er med i Rikstrygdeverksstatistikken.

Kjemisk industri. Kjemisk industri ble under beregningene delt opp i følgende undersektorer:

1. Elektrokjemisk industri og kjemisk storindustri.
2. Fyrstikkfabrikker.
3. Sprengstofffabrikker.
4. Malervarefabrikker.
5. Kjemisk-teknisk industri og såpe- og lysfabrikker.

I den siste undersektoren tok en med alle såpe- og lysfabrikker. En del av disse ble i Nasjonalregnskapet 1930—1951 regnet med under sektoren olje- og fettindustri.

For undersektoren elektrokjemisk industri og kjemisk storindustri gjelder det samme som for elektrometallurgisk industri. Alle leveranser til Norge nyttes til vareinnsats. Det var derfor unødvendig å beregne produksjonen, idet eksporten ble fastlagt ved hjelp av handelsstatistikken.

De fire andre undersektorene ble alle beregnet etter «den vanlige metode». For fyrstikkfabrikkers vedkommende ble prisindeksen da beregnet på grunnlag av priser fra produksjonsstatistikken kjedet sammen med priser fra handelsstatistikken. Ved beregningen for sprengstofffabrikker måtte en derimot kjede produksjonsstatistikkens priser sammen med en engrosprisindeks (Økonomisk Revues kjedet sammen med Farmands). For de to siste undersektorene fantes ingen prisoppgaver. Engrosprisindeksen ble derfor nyttet direkte som prisindeks. For hele sektoren gjelder at produksjonen i bedrifter utenfor Rikstrygdeverksstatistikken er ubetydelig.

Olje- og fettindustri. Den helt overveiende del av olje- og fettindustriens leveranser til Norge nyttes til vareinnsats. Av denne grunn er «den vanlige metode» ikke særlig egnet ved beregningen for denne sektoren. Med unntak for eksporten er derfor bruttoproduktkomponentene anslått direkte. Som grunnlag for prisindeks brukte en da handelsstatistikkens priser.

Treindustri. Beregningene ble utført særskilt for sagbruk og høvlerier og «annen treindustri». Sagbruk og høvlerier som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken, betyr så vidt lite at en har sett bort fra dem. For denne undersektoren brukte en ellers «den vanlige metode» ved beregningen av produksjonen. Men her kunne en bare bruke produksjonsstatistikk for 1916 og 1930. Prisindeksen ble beregnet på grunnlag av produksjonsstatistikk og handelsstatistikk. Den eneste bruttoproduktkomponenten utenom eksport er varer til investering i bygninger og anlegg. Disse leveransene ble fastlagt på følgende måte: Under beregningene skilte en mellom *emballasjelast* og *annen trelast*. En beregnet så særskilt de ulike industrisektors forbruk av *annen trelast*. Ved å ta hele produksjonen av slik trelast og derfra trekke eksporten og industriens forbruk fikk en tak i leveransene til investering i bygninger og anlegg. De resultater en kom fram til ved denne metoden, kan bare i de grove trekk antas å være riktige.

For «annen treindustri» ble beregningene for de bedriftene som er med i Rikstrygdeverksstatistikken, utført analogt med beregningen for undersektoren skipsverft og båthyggerier, i jern- og metallindustri. Som for sagbruk og høvlerier, kunne en også her bare støtte seg til produksjonsstatistikk for 1916 og 1930. Beregningene for «annen treindustri» er ikke så pålitelige som ønskelig. Dette skyldes at produksjonen i bedrifter som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken, er ganske betydelig, og at beregningene for disse bedriftene er svake. I 1930 er det beregnet at 25 pst. av undersektorens produksjon ble utført i slike bedrifter. I 1900 var det tilsvarende tall 50 pst. Et spesielt forhold gjorde at det var særlig vanskelig å beregne tallet på arbeidere i bedrifter som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken. Folketellingene son- drer nemlig ikke mellom bygningssnekkere og andre snekkere, og en måtte derfor foreta denne fordelingen helt skjønnsmessig. (Jfr. beregninger for bygge- og anleggsvirksomhet.)

Treforedlingsindustri. Treforedlingsindustrien ble delt opp slik:

1. Tremassefabrikker.
2. Cellulosefabrikker.
3. Papp- og papirfabrikker.
4. Pappvare- og papirvarefabrikker.

De to første av disse undersektorene har bare vareinnsatsleveranser til Norge. Leveransene fra papp- og papirfabrikker ble beregnet på en spesiell måte. Når det gjaldt kvantumsutviklingen for papir og papp til norsk bruk, ble det nemlig brukt tall fra en artikkel i tidsskriftet «Skogbrukeren», årgang

1936¹. Prisutviklingen ble bestemt ved hjelp av priser fra produksjonsstatistikken og handelsstatistikken.

Leveransene fra pappvare- og papirvarefabrikker ble beregnet etter «den vanlige metode». Bedrifter som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken, har ingen praktisk betydning i denne undersektoren.

Lær- og gummivareindustri. Sektoren ble delt i to undersektorer: gummivarefabrikker og lærvarefabrikker. For begge undersektorer brukte en «den vanlige metode». For gummivarefabrikker fant en imidlertid ikke noe brukbart prismateriale i produksjonsstatistikken, slik at prisindeksen der utelukkende er basert på handelsstatistikkenes priser.

Produksjonen i gummivarefabrikker som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken, er uten betydning. For lærvarefabrikker stiller det seg imidlertid annerledes. Omkring 1900 hadde slike bedrifter om lag 40 pst. av totalproduksjonen. I 1910 var det tilsvarende tallet noe under 20 pst., og på dette nivå holdt det seg helt opp til 1930.

Tekstilindustri. En har her beregnet tall særskilt for følgende undersektorer:

1. Ull- og bomullsvarefabrikker, trikotasjeindustri, sjoddi, vatt og vevfabrikker.
2. Hamp-, jute- og linvarefabrikker, garn- og notfabrikker.
3. Strikkersker, spinnersker og veverker.

Undersektorene 1. og 2. har den vesentlige del av produksjonen. For begge disse sektorene spiller sysselsettingen i bedrifter som ikke er med i Rikstrygdeverksstatistikken liten rolle. Begge sektorene ble behandlet etter «den vanlige metode». Prisindeksene ble imidlertid laget på en spesiell måte. Foruten priser fra produksjonsstatistikken og handelsstatistikken er det også gjort en del bruk av prisnoteringene til Byråets engrosprisindeks.

Ved produksjonens fordeling på bruttoproduktkomponenter ble det gjort en spesiell beregningsteknisk konstruksjon. Istedenfor å regne de stoffer som forbrukes i bekledningsindustrien som vareinnsatsleveranser fra tekstilindustrien, er disse leveransene regnet som privat konsum. Tilsvarende ble bekledningsindustriens konsumleveranser beregnet eksklusive stoffenes verdi. Hensikten med denne beregningsmåten var å sikre seg mot uoverensstemmelser mellom beregningene for tekstilindustri og bekledningsindustri.

Et liknende forhold har en ved beregningen av undersektor 3. Råvarene ble ikke regnet med i sektorens produksjonsverdi, fordi de ble medtatt i bruttoproduktkomponentene fra andre sektorer. Beregningen av produksjonsverdien bygger her på sysselsettingen ifølge folketellingene, og lønninger til kvinner i industrien, ifølge Rikstrygdeverksstatistikken.

Bekledningsindustri. Særskilte beregninger er her utført for skotøyfabrik-

¹ Aaseth: «Vår treforedlingsindustri's tømmerforbruk og det innenlandske forbruk av trevirke og produkter derav, i årene 1900—1934.»

ker og skomakerverksteder, og «annen bekledningsindustri». For den siste undersektoren ble, som allerede nevnt, produksjonen beregnet eksklusive verdien av de forbrukte tekstilvarer. Begge undersektorer ble behandlet etter «den vanlige metode». Prisindeksene ble konstruert ut fra prismaterialet til Byråets og Oslo kommunes levekostnadsindekser. For «annen bekledningsindustri» vedkommende har en da brukt prisnoteringene for ferdige klær. Strengt tatt var dette ikke helt korrekt, fordi en beregnet produksjonen av klær eksklusive verdien av stoffer. Prisutviklingen for klær og stoffer har imidlertid vært så vidt lik at dette forholdet ikke kan spille noen rolle for resultatene.

For begge undersektorens vedkommende er produksjonen i bedrifter som ikke går inn i Rikstrygdeverksstatistikken, av stor betydning. For «annen bekledningsindustri» vedkommende var således bare en ubetydelig del av bedriftene med i Rikstrygdeverksstatistikken i begynnelsen av perioden. Så sent som i 1930 ble bare 40 pst. av produksjonen utført i slike bedrifter. For skotøyfabrikker og skomakerverksteder var forholdene noe annerledes. Allerede i 1910 ble om lag halvdelen av produksjonen utført i bedrifter som går inn i Rikstrygdeverksstatistikken, og siden har denne andelen steget noe.

Nærings- og nytelsesmiddelindustri. Nærings- og nytelsesmiddelindustrien ble ved beregningene delt i hele 14 undersektorer, nemlig:

1. Møller.
2. Potetmjølfabrikker.
3. Bakerier og konditorier.
4. Meierier og ysterier.
5. Margarinfabrikker.
6. Tilvirkning av kjøttmat.
7. Tilvirkning av fisk og fiskemat.
8. Hermetikkfabrikker.
9. Brennevinstilvirkning.
10. Ølbryggerier.
11. Mineralvannfabrikker.
12. Sjokolade- og dropsfabrikker.
13. Tobakksfabrikker.
14. Annen nærings- og nytelsesmiddelindustri.

For møllene er beregningene bygd på oppgaver over de kvanta matkorn som årlig har stått til disposisjon. Den norske produksjonen av matkorn ble bestemt ved beregningene for sektoren jordbruk, og importen framgår av handelsstatistikken. Disse tallene ble så redusert med de kvanta som har gått til eksport og til forbruk i ølbryggerier og brennevinsbrennerier. Produksjonsstatistikken gir opplysninger om mjølutbyttet pr. tonn korn for de ulike kornslag. På denne måten var det mulig å bestemme produksjonen av mjøl. Omregningen fra kvantumtall til verditall ble utført på grunnlag av produksjonsstatistikkens priser for 1930, 1916 og 1909, som ble kjedet sammen med priser fra grunnmaterialet til Byråets og Oslo kommunes levekostnadsindekser.

For margarinfabrikker og ølbryggerier hadde en direkte kvantumsoppgaver over produksjonen. Omregning til verditall ble for ølbryggerienes vedkommende utført ved hjelp av prisoppgaver fra Den Norske Bryggeriforening. For margarinfabrikkenes produkter brukte en priser fra produksjonsstatistikken kjedet sammen med prisnoteringer fra Byråets og Oslo kommunes levekostnadsundersøkelser.

Beregningen for undersektoren brennevinstilvirkning ble utført på grunnlag av alkoholstatistikken, som til dels ble supplert med prisoppgaver fra A/S Vinmonopolet. Det var vanskelig å få de forskjellige talloppgaver til å stemme overens. Resultatene av beregningen kan derfor være usikre.

Meierienes produksjon ble beregnet ved at en tok utgangspunkt i verdien av innveid mjølk. Til dette beløpet la en så bruttobearbeidingsverdien i meieriene. Spesialstatistikk for meieriene foreligger for hele perioden. Men før 1912 var oppgavene så vidt ufullstendige, at det var nødvendig å supplere dem med Rikstrygdeverksstatistikkenes oppgaver over tallet på bedrifter og utførte timeverk.

Hermetikkfabrikkene eksporterer mesteparten av sin produksjon. Det norske konsumet ble beregnet ut fra forbruket i 1930 iflg. Nasjonalregnskapet 1930—51, og ut fra endringene i forbruket pr. forbruksenhet iflg. levekostnadsundersøkelsene 1912/13 og 1927/28. Til beregning av prisindeks ble det brukt priser fra produksjonsstatistikken og handelsstatistikken.

For flere av undersektorene ble leveransene beregnet etter «den vanlige metode». Dette gjelder: tobakksfabrikker, sjokolade- og dropsfabrikker, mineralvannfabrikker, potetmjølfabrikker og annen nærings- og nytelsesmiddelindustri. Produksjonsverdien i tobakksfabrikker ble først beregnet eksklusive avgifter. Prisindeksen ble beregnet på grunnlag av prisene i produksjonsstatistikken og prisene på importert råtabakk. Avgiftene på tobakksvarene ble ekstrahert fra Statsregnskapet og lagt til produksjonsverdien eksklusive avgifter. For de andre undersektorene der en nyttet «den vanlige metode», ble prisindeksen laget ved hjelp av produksjonsstatistikkenes priser, og ved hjelp av det prismaterialet som levekostnadsindeksene er bygd på.

Produksjonsverdien i bakerier og konditorier er beregnet eksklusive verdien av mjølet. All produksjon av mjøl til mat for mennesker ble nemlig regnet som leveranser til privat konsum. Beregningene ble ellers lagt an slik at en tok utgangspunkt i fortjenesten til dem som er sysselsatt i sektoren. Tallet på sysselsatte ble bestemt ut fra folketellingene og Rikstrygdeverksstatistikken. Fortjenesten pr. sysselsatt ble beregnet ut fra Rikstrygdeverksstatistikken og håndverkstelingen 1910. Som uttrykk for prisutviklingen har en prisene på brød, ifølge prisnoteringene til levekostnadsindeksen.

For undersektoren tilvirkning av kjøtt og kjøttmat hadde en bare husholdningsundersøkelsene å holde seg til ved beregningen av leveransene til konsum. En nyttet her samme beregningstekniske konstruksjon som ved bakerier og konditorier, idet leveransene er beregnet eksklusive verdien av det kjøtt som inngår i varene. I samsvar med dette ble alt kjøtt regnet som leveranser til

privat konsum fra sektoren jordbruk. Prisindeksen ble også for denne undersektoren beregnet på grunnlag av prisnoteringene til levekostnadsindeksen.

Leveransene til konsum fra undersektoren «tilvirkning av fisk og fiske-mat» er også beregnet på grunnlag av husholdningsundersøkelsene. Beregningen ble i store trekk utført på samme måte som beregningen av leveransene til konsum fra sektoren fiske.

Grafisk industri, forlagsvirksomhet m.v. Det viste seg vanskelig å foreta noen pålitelig beregning for undersektorene forlags- og redaksjonsvirksomhet. En gjorde derfor bare beregninger for grafisk industri, og gikk ut fra at forlags- og redaksjonsvirksomhet varierte i takt med produksjonen der.

Leveransene fra grafisk industri ble beregnet etter «den vanlige metode». Sysselsettingen i bedrifter som ikke går inn i Rikstrygdeverksstatistikken, er helt ubetydelig, slik at forholdene skulle ligge vel til rette for en forholdsvis pålitelig beregning. Det var imidlertid vanskelig å finne noen brukbar prisindeks. Den prisindeksen som en valgte å bruke, bygde på priser for trykk-papir.

Påliteligheten av industriberegningene. Da den såkalte «vanlige metode» ble brukt for nokså mange sektorer, vil en gi en vurdering av dette beregnings-opplegget. Det essensielle ved beregningene for bedrifter som er med i Rikstrygdeverksstatistikken, er at produksjonen ifølge produksjonsstatistikken for 1909, 1916 og 1930 ble deflatert. De resultater en derved kom fram til, dannet utgangspunktet for en beregning av veksten i produksjonen pr. timeverk 1909—1916 og 1916—1930. Den prisindeks som er nyttet, vil da nødvendigvis ha stor innflytelse på resultatet. Særlig viktig er det at prisindeksen gir et riktig bilde av forholdene mellom prisene i 1909, 1916 og 1930. En gal prisindeks vil hovedsakelig virke på de deflaterte tallene. Tallene i løpende kroner behøver derimot ikke å få nevneverdige avvik fra de riktige. Dette henger bl. a. sammen med at en brukte produksjonsstatistikkens tall for 1909, 1916 og 1930.

De sektorberegninger som ble bygd på særlig tvilsomme prisindekser, er beregningene for jern- og metallindustri, treindustri og grafisk industri. De deflaterte tallene for disse sektorene er derfor noe usikre.

De forutsetninger en måtte gjøre om stigningen i produksjonen pr. timeverk fra 1900—1909, og om at stigningen har vært prosentvis konstant innenfor visse perioder, kan også ha ført til feilaktige resultater. Disse forutsetningene har imidlertid neppe forårsaket alvorlige feil.

For de bedrifter som faller utenfor Rikstrygdeverksstatistikken, er beregningene vanligvis nokså usikre. Dette forhold rammer særlig beregningen for bekledningsindustri. Påliteligheten av resultatene for treindustri og noen mindre viktige undersektorer i nærings- og nytelsesmiddelindustri svekkes også av dette forholdet.

Problemet med å fordele produksjonen i hver enkelt sektor på bruttoproduktkomponenter og vareinnsats har budt på en del vansker. Dette skyldes bl. a. at en i regelen ikke har kunnet splitte produksjonen på varer utenom årene 1909, 1916 og 1930. På den annen side har den sterke oppdelingen i

undersektorer vært til stor hjelp. Dette har sannsynligvis gjort det mulig, trass i alt, å fordele produksjonen tilfredsstillende.

En samlet vurdering av industriberegningene kan gjøres ved å se på holdbarheten av hver enkelt bruttoproduktkomponent.

Leveransene til eksport skulle, så vel i løpende som i fast kroneverdi, være helt tilfredsstillende beregnet.

Likeså skulle tallene for privat konsum være pålitelige. En meget stor del av konsumet leveres fra nærings- og nytelsesmiddelindustri, der beregningene stort sett er sikre. Tekstilindustrien betyr ganske meget, og tallene for denne sektoren skulle også være gode. Den eneste sektorberegning som må antas å kunne svekke påliteligheten av konsumleveransene i noen nevneverdig grad, er beregningen for bekledningsindustrien.

Leveransene til investering kommer særlig fra jern- og metallindustri. Slik som beregningene for denne sektoren er utført, skulle tallene i løpende kroner være ganske bra. Påliteligheten av tallene i faste priser er derimot avhengig av feilmarginene ved prisindeksberegningene. Her foreligger det muligheter for ganske betydelige feil. I tilknytning til investeringsleveransene vil en også minne om at investeringsarbeid utført av industriens egne arbeidere, ikke ble beregnet særskilt. Dette forhold skulle imidlertid spille mindre rolle.

VII. Bygge- og anleggsvirksomhet.

Den alt overveiende delen av bygge- og anleggssektorens virksomhet er bygging av sivile bygninger og anlegg. Den militære bygge- og anleggsvirksomheten regnes som en del av det offentlige konsumet. Denne delen av sektorens leveranser er bestemt i samband med oppstillingen av den nasjonal-økonomiske grupperingen av de offentlige inntekter og utgifter.

Bygge- og anleggssektorens leveranser er beregnet som summen av følgende komponenter, som alle er bestemt ved særskilte beregninger:

1. Lønninger til arbeidere og funksjonærer som har utført bygge- og anleggsarbeid. Denne posten omfatter også lønninger til arbeidere som egentlig hører hjemme i andre sektorer, f. eks. i jordbruk, fiske, malmgruver etc., men som har utført en del bygge- og anleggsarbeid (f. eks. i forbindelse med reparasjoner og vedlikehold av sektorenes driftsbygninger og faste anlegg).
2. Bruttofortjeneste for selvstendig næringsdrivende med leid hjelp, og uten leid hjelp, innenfor bygge- og anleggssektoren.
3. Verdien av det arbeid som utføres av private personer ved bygging og ytre vedlikehold av egne boliger.

De viktigste statistiske kildene som er nyttet ved beregningen av posten lønninger, er Rikstrygdeverksstatistikken og statistikken for industriarbeidertrygden. Tallet på funksjonærer er beregnet ut fra oppgavene i folketellingene.

Det er regnet med at oppgavene i Rikstrygdeverksstatistikken og i statistikken for industriarbeidertrygden også omfatter det bygge- og anleggsarbeid som er utført av arbeidere ansatt ved elektrisitetsverk, jernbaner, sporveier og forstadsbaner.

Verdien av det bygge- og anleggsarbeidet som er utført av den hjemmehørende arbeidskraften i jordbruk, fiske og malmgruver, er bestemt i forbindelse med beregningene for disse næringene. Det er imidlertid ikke utført noen direkte beregning for det bygge- og anleggsarbeidet som industrisektorenes arbeidere har utført. Det er forutsatt at dette arbeidet har variert i takt med de andre leveransene fra bygge- og anleggssektoren.

Ved beregningen av lønn til arbeidere ved privat bygge- og anleggsvirksomhet og ved statens bygge- og anleggsvirksomhet, har en fram til 1918 brukt oppgavene over utbetalte lønninger og utførte årsverk ifølge Rikstrygdeverksstatistikken. Etter 1918 har en brukt tallet på årsverk ifølge statistikken for industriarbeidertrygden. For denne perioden ligger nemlig disse oppgavene en del over Rikstrygdeverksstatistikkens tall. Lønn pr. årsverk, så vel for privat som for statens bygge- og anleggsarbeid, er også for perioden 1918—1930 tatt fra oppgavene i Rikstrygdeverksstatistikken.

For de kommunale bygge- og anleggsarbeidere er det gått fram på en annen måte. Rikstrygdeverksstatistikken for årene før 1922 har nemlig bare oppgaver for alt kommunalt arbeid under ett. Rikstrygdeverksstatistikken for 1922 viser likevel at det er bygge- og anleggsarbeidene som dominerer. Den delen som ikke er bygge- og anleggsarbeid, er først og fremst virksomhet ved kommunale elektrisitetsverk, gassverk, brannvesen, feiing og renovasjonsvesen. Ut fra Rikstrygdeverksstatistikken for 1922, folketellingen for 1910 og oppgavene i de statistiske årbøkene for Oslo og Bergen, har en for perioden 1900—1921 foretatt en direkte beregning av tallet på årsverk som ikke er bygge- og anleggsarbeid. Tallet på årsverk utført ved kommunalt bygge- og anleggsarbeid er deretter satt lik differansen mellom Rikstrygdeverksstatistikkens årsverkstall for alt kommunalt arbeid og disse beregnede årsverkene. For denne perioden er det regnet med samme lønn pr. årsverk for kommunale bygge- og anleggsarbeidere som for statens arbeidere. I perioden 1922—1926 gir Rikstrygdeverksstatistikken direkte oppgaver over årsverk og utbetalt lønn ved kommunalt bygge- og anleggsarbeid. Fra 1926 til 1930 er de samlede lønnsutbetalingene ved kommunalt bygge- og anleggsarbeid beregnet ved å forutsette at de har utgjort en fast andel av de samlede kommunale bygge- og anleggsutgiftene ifølge «Norges Kommunale Finanser». Årsverkstallene for denne perioden er deretter beregnet ved å forutsette at lønnen pr. årsverk har vært den samme som ved statens bygge- og anleggsarbeider.

For funksjonærene er det regnet med samme lønn pr. årsverk som for arbeidere i privat bygge- og anleggsvirksomhet.

Ved beregningen av arbeidsfortjenesten for de selvstendige med leid hjelp og selvstendige uten leid hjelp har en nyttet folketellingens oppgaver over tallet på selvstendige. På samme måte som i Nasjonalregnskapet 1930—1951

er det regnet med at halvparten av de selvstendig arbeidende snekkere, som i folketellingene er gruppert under treindustri, faktisk hører hjemme i bygge- og anleggssektoren. Det samme har en gjort for halvparten av de selvstendig arbeidende blikkenslagere, og for alle selvstendig arbeidende montører, som er gruppert under elektroteknisk industri. Mellom folketellingstidspunktene er tallet for selvstendige bestemt ved interpolering. Det er da bl. a. tatt hensyn til variasjonen i tallet på utførte årsverk for ansatte i privat bygge- og anleggsvirksomhet.

Det er regnet med at arbeidsfortjenesten pr. mann for de selvstendige uten leid hjelp, er den samme som lønnen pr. årsverk for arbeidere i privat bygge- og anleggsvirksomhet. For selvstendig næringsdrivende med leid hjelp er det regnet med at arbeidsfortjenesten pr. mann ligger 50 pst. høyere.

Med utgangspunkt i tallene for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951 er det også beregnet en tallrekke for renter på investert kapital og fortjeneste for selvstendig næringsdrivende utover vanlig arbeidsinntekt. Som uttrykk for utviklingen i investert kapital er nyttet bevegelsen i lønssummen for arbeidere i privat bygge- og anleggsvirksomhet. Som uttrykk for endringen i rente-nivået har en nyttet et 3-årig gjennomsnitt av diskontosatsen i Norges Bank. Denne posten betyr ellers meget lite i forhold til lønninger og vanlig arbeidsfortjeneste for selvstendig næringsdrivende.

Ved beregningen av den siste posten som ble nevnt innledningsvis, har en også gått ut fra tallene for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Som uttrykk for «prisbevegelsen» for dette arbeidet, har en brukt endringene i lønnen pr. årsverk ved privat bygge- og anleggsvirksomhet. For den delen av arbeidet som er vedlikehold av egen bolig, er bevegelsen i boligmassen brukt som uttrykk for volumutviklingen. Som mål for boligmassen brukte en leiligheter i byene og hus på landsbygda vurdert til 1930-priser. For den delen av arbeidet som utføres på nybygg, har en som volumindeks nyttet summen av årsverk ved husbygging etter oppgavene i Statistiske Oversikter, og tallet på selvstendig næringsdrivende i bygge- og anleggssektoren.

Lønninger til ansatte og fortjeneste for selvstendige er regnet om til 1910-kroner ved å multiplisere tallet på årsverk og tallet på selvstendige med lønnen pr. årsverk og fortjenesten pr. selvstendig i 1910. Ved å regne om til faste priser på denne måten, blir det ikke tatt noe hensyn til eventuelle endringer i produksjonen pr. årsverk. En viss stigning i produksjonen pr. timeverk for de ansatte kommer imidlertid med. Antall timeverk pr. årsverk har nemlig gått ned i perioden fra 3 000 til 2 400.

Da det ikke har vært mulig å få tak i noe brukbart materiale til en pålitelig beregning av endringene i produktiviteten, er de deflaterte tallene noe usikre.

Når det gjelder beregningene i løpende kroneverdi, regner en med at tallene for lønninger er forholdsvis nøyaktige. Fortjenesten for de selvstendige er derimot mer usikker i bevegelsen fra år til år. Men da beregningen dels er bygd på folketellingenes oppgaver for sysselsettingen, er det grunn til å tro at hovedtendensene i langtidsutviklingen er riktige.

VIII. Kraft- og vannforsyning.

Elektrisitetsforsyning. Det som skal beregnes for denne sektoren er leveransene til privat konsum.

For enkelte år i perioden 1900—1930 foreligger det driftsregnskaper, oppgaver over priser på elektrisk kraft og forskjellige tekniske opplysninger for en del av elektrisitetsverkene. De to publikasjonene som gir opplysninger, er «Elektrisitetsverksstatistikk» utgitt av Norske Elektrisitetsverkers Forening (N.E.V.F.), og Elektrisitets- og Vassdragsvesenets «Oversikt over den Borgerlige Elektrisitetsforsyning».

Dessuten finnes det oppgaver som gir uttrykk for elektrisitetsverkernes samlede kapasitet målt i kW. Her tenker en på de årlige oppgaver, som gis i Rikstrygdeverksstatistikken, over størrelsen av den primærkraften som er anvendt til drift av generatorer.

Som et hjelpemiddel ved de videre beregninger er det først beregnet en tallserie for de samlede leveransene av elektrisk energi målt i kWh. For å komme fram til en slik tallserie, har en brukt de tallene som ble beregnet for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951, utviklingen i elektrisitetsverkernes kapasitet målt i kW iflg. Rikstrygdeverksstatistikken, og beregninger over kapasitetsutnyttelsen. Som mål for kapasitetsutnyttelsen er det brukt forholdet mellom produserte kWh og yteevnen i kW. N.E.V.F.s statistikk inneholder en del opplysninger som er brukt til å beregne dette forholdet.

For årene 1921—1930 er konsumet beregnet som en fast andel av inntektene ved den borgerlige elektrisitetsforsyning. Denne beregning stemmer ellers bra med utviklingen i inntektene ved salg av elektrisk energi til belysning for et utvalg av elektrisitetsverker ifølge N.E.V.F.s statistikk.

For 1910 og årene 1917—1921 er derfor konsumet beregnet ved å forutsette at det varierer i takt med inntektene ved salg av energi til belysning for et slikt utvalg av elektrisitetsverker. Konsumet er regnet om til kvantum ved å bruke en prisrekke for elektrisk energi til konsum, ifølge den samme statistikken. For årene 1917—1920 beveger disse tallene seg i takt med de samlede energileveransene målt i kWh. Fra 1910 til 1917 har derimot konsumandelen steget fra 16 pst. av de samlede energileveransene i 1910, til 20 pst. i 1917. Endringen i konsumandelen er fordelt jamt på årene mellom 1910 og 1917. Konsumet mellom 1910 og 1917, målt i kvantum, er deretter beregnet ut fra tallserien for de samlede energileveransene målt i kWh. Før 1910 er det videre regnet med at konsumet målt i kWh endrer seg i takt med de samlede energileveransene. På grunnlag av tallene for leveransene til konsum målt i kWh, og den prisrekken som kan beregnes ut fra N.E.V.F.s statistikk, er konsumet i løpende kroneverdi beregnet for perioden 1900—1921.

Gassforsyning. Produksjonsstatistikken for industrien for 1916 og for årene 1927—1930 inneholder så vel kvantumsoppgaver som verdioppgaver for produksjonen og råstofforbruket ved gassverkene. Produksjonsstatistikken for 1916 og fabrikkteellingen for 1909 inneholder dessuten oppgaver over kull-

forbruket ved gassverkene henholdsvis i 1914/15 og i 1909. Ut fra disse oppgavene har en så for 1909 og 1914/15 beregnet den samlede gassproduksjon målt i kvantum.

De statistiske årbøkene for Oslo og Bergen inneholder for de fleste årene oppgaver over produsert kvantum og inntekter ved salg av gass, koks og andre biprodukter ved gassverkene i Oslo og Bergen. For de årene da det foreligger oppgaver over den samlede gassproduksjonen, viser det seg at disse gassverkene har mellom 64 pst. og 73 pst. av totalproduksjonen. Ut fra disse oppgavene er de samlede leveransene av gass, koks og biprodukter bestemt. Konsumleveransene av gass og koks er beregnet som en fast prosent av de samlede leveransene. Det er brukt samme prosentvise fordelingen mellom konsum og vareinnsats som for 30-årene i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Konsumet er regnet om til 1910-priser ved hjelp av gjennomsnittsprisene ved salg fra Oslo og Bergens gassverker i 1910.

Da en har tilfredsstillende statistiske oppgaver for Oslo og Bergens gassverker, og da disse verkene har en stor del av totalproduksjonen, kan vi regne med at leveransene fra gassverkene er pålitelig beregnet.

IX. Varehandel.

Som allerede nevnt, består tjenesteytingen fra næringen handel av bruttohandelsavansene på de varer som passerer handelsledd før de når den endelige forbruker.

I Nasjonalregnskapet 1930—51 ble bruttohandelsavansene bestemt ved at en beregnet dem særskilt for hver enkelt vare. Til dette bruk ble det blant annet samlet inn et stort materiale over prosentvise bruttohandelsavanser, som gjaldt for 1938—1939. Disse satsene ble nyttet for alle 30-årene.

En har her i prinsippet gått fram på samme måte som i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Det var imidlertid umulig å samle inn avanseprosjenter spesielt for denne undersøkelsen, og en har derfor vært nødt til å bruke de samme prosenter som for 30-årene¹. Handelsavansene i fast kroneverdi er beregnet ved å bruke de samme prosentvise avanser på leveransene regnet i fast kroneverdi.

I praksis kunne en ikke beregne handelsavansen på hver enkelt vare. Så grundig har det ikke vært mulig å spesifisere leveransene ved sektorberegningene. Det en har gjort, er å beregne handelsavansen spesielt for hver av de varegrupper som det foreligger særskilte beregninger for.

De feilkilder som kommer inn på grunn av dette, er neppe av alvorlig art. En kan med temmelig stor sikkerhet si at resultatet av handelsavanseregningene ville blitt nær det samme, om en hadde kunnet beregne avansene for hver enkelt vare.

¹ For leveransene fra fiske, kullgruver og fisketilvirkning er handelsavansene beregnet etter andre metoder. For en vurdering av avanseregningene spiller imidlertid dette forhold liten rolle.

En større svakhet er det imidlertid at avansen på hver enkelt vare er forutsatt prosentvis konstant. Denne forutsetning kan være urealistisk av følgende grunner:

- a. Forskjellig prisbevegelse på handelens omkostningselementer og de varer som omsettes.
- b. Endringer i handelens marginer for nettofortjeneste.
- c. Endringer i den form som omsetningen av en bestemt vare antar. (Industri-bedrifter kan for eksempel gå over til selv å veie produktene opp i porsjoner som passer for den endelige forbruker, og til selv å emballere varene, mens disse funksjoner tidligere ble utført av handelsbedrifter. Videre kan for eksempel handelsbedriftene gå over til å yte sine kunder mer servise.)

Endringer av alle tre typer kan virke til at en får feil i handelsavansene målt i løpende kroner. Derimot behøver endringer av type a. og b. ikke ha noen slik virkning på handelsavansene målt i faste priser. Så lenge omfanget av tjenesteytingen er det samme, må en nemlig regne den samme «pris» for omsetningen av varen som i basisåret (1910). Dette betyr da at en for hvert år skal nytte en konstant avanseprosent på leveransene regnet i 1910-priser. Denne konstante avanseprosent er den som gjaldt i 1910.

Handelsavanseberegningene er et svakt punkt i det arbeidet som her er foretatt. Å si noe om størrelsesordenen på de feil vi må regne med, er svært vanskelig. Noe kan imidlertid sies. Den fordeling av nasjonalproduktet på sektorer som ble foretatt for 1910, gjorde at en for dette året ganske grovt fikk kontrollert handelsavanseberegningene. En kom da fram til at handelsavansene i dette året ikke kunne være vesentlig feil beregnet¹.

Det er således en viss grunn til å tro at langtidsendringene i avanseprosentene har vært små. En del konjunkturelt betonte endringer, kanskje særlig av type a. og b., må vi i alle fall regne med at det har vært. For perioden 1915—1922 er det sannsynlig at feilmarginene er nokså store. Dette henger sammen med de sterke prisendringer som fant sted i denne perioden.

X. Banker, forsikring og sosialtrygd.

Bankvesen. Størstedelen av bankenes inntekter tar form av renteinntekter. De tjenester bankene gjør for konsumenter og næringsdrivende, ytes i mange tilfelle uten noe direkte vederlag. For ikke å komme til det resultat at brutto-produktet i banksektoren skulle bli nesten null, ble det ved Nasjonalregnskapet 1930—1951, rent konvensjonelt, bestemt at de vederlagsfrie tjenestene skulle regnes som konsum. (Jamfør fotnote 16, side 106, og fotnote 5, side 192 i Nasjonalregnskapet 1930—1951.) Litt forenklet kan en si at verdien av disse vederlagsfrie tjenester ble satt lik bankenes netto renteinntekter ÷ beregnede renter av egen kapital.

¹ En kom til at avansene var en del for høyt beregnet. Dette resultat var ventet, da de prosentene som er brukt også ga noe for høye avansebeløp for 30-årene. (Jfr. side 61—63 i Nasjonalregnskapet 1930—1951.).

Banksektoren kan deles i 3 typer av banker, nemlig Norges Bank, statsbanker og kredittforeninger, private aksje- og sparebanker. For årene 1900—1930 er det bare utført beregninger for private aksje- og sparebanker. De to andre typene av banker betyr nemlig svært lite i denne perioden. Beregningene er bygd på de årlige publikasjonene «Norges sparebanker» og «Private aksjebanker». Det forelå her så vidt detaljerte regnskapssammendrag at en praktisk talt kunne ekstrahere de tallseriene en skulle fram til. Deflateringen var derimot vanskeligere. En valgte å deflatere med Byråets levkostnadsindeks, kjedet sammen med levkostnadsindeksen til Oslo kommune.

Forsikring og sosial trygd. Den del av sektorens virksomhet som har interesse her, er tjenesteytingen for private konsumenter. Av dette utgjorde tjenesteytingen fra forsikring det vesentligste, og en beregnet bare denne delen. Tjenestene av premiene fra livsforsikring ble beregnet slik: Faktisk betalte premier + renter av premiereserven ÷ utbetalte erstatninger.

Beregningene ble tilbake til 1912 utført på grunnlag av publikasjonen «Forsikringsselskaper». For perioden før 1912 antok en at tjenesteytingen fra livsforsikring varierte proporsjonalt med antatt inntekt ifølge den kommunale skattelikningen. Leveransene ble deflatert på samme måte som leveransene fra sektoren bankvesen.

XI. Forretningsbygg og boliger.

Boligenes tjenesteyting er i sin helhet leveranser til privat konsum. For forretningsbygg har det ikke vært mulig å utføre noen selvstendig beregning. Tjenesteytingen fra denne sektoren har en derfor latt variere i takt med tjenesteytingen fra boliger. Dette svarer til framgangsmåten i Nasjonalregnskapet 1930—1951. For boliger er beregningene utført særskilt for byene, landkommunene og forstadskommunene. Som forstadskommuner er da regnet Aker, Bærum, Fana og Strinda.

Beregningene for byene: I alle folketellingene fra 1900 til 1946 gis det oppgaver over tallet på leiligheter i byene. For 1910, 1920 og 1946 er disse oppgavene nokså detaljerte. Leilighetene er da delt på eneboliger, etasjeleiligheter av ulike slag og etter størrelse. For 1900 og 1930 er leilighetene bare fordelt etter størrelsen. Ved hjelp av oppgavene for 1920 og 1946 har en imidlertid for 1930 fordelt leilighetene på eneboliger og ulike slag etasjeleiligheter.

Mellom folketellingene i 1900 og 1910, og 1910 og 1920 har en forutsatt at tilveksten i tallet på leiligheter i byene, har endret seg i takt med tallet på utførte årsverk ved husbygging ifølge Rikstrygdeverksstatistikken. Mellom 1920 og 1930 har en videre interpolert for å finne tallet på leiligheter innenfor de enkelte størrelsesgruppene. Ved interpoleringen er det tatt omsyn til nettotilveksten av leiligheter i byene ifølge Statistiske Oversikter.

I folketellingene for 1910 og 1920 foreligger det oppgaver over den gjennomsnittlige husleie for forskjellige leilighetstyper i de enkelte byene. For leilig-

heter i eneboliger har en nyttet oppgavene over husleien i etasjeleiligheter i hovedbygninger, med et tillegg på 10 pst. For disse to årene har det vært mulig å utføre en ganske nøyaktig beregning av tjenesteytingen fra boliger i byene. For å komme fram til husleienes størrelse i de andre år i perioden 1900—1920, har en brukt en husleieindeks til henholdsvis interpolering og ekstrapolering. Den husleieindeksen som er brukt, er delindeksen for husleie i Byråets levkostnadsindeks, kjedet sammen med husleieindeksen til Oslo kommunes statistiske kontor for årene før 1914. For 1930 finnes det ingen direkte oppgaver over husleienes størrelse. Sammenliknes oppgavene over de faktisk betalte husleiene for ulike slag leiligheter ifølge folketellingene for 1920 og 1946, viser det seg at stigningen i husleiene er sterkere enn stigningen i husleieindeksen. En har gått ut fra at dette forholdet skyldes at kvaliteten av boligene er steget fra 1920 til 1946. Videre er det forutsatt at denne kvalitetsforbedringen er skjedd i takt med nettotilveksten av leiligheter. Ut fra disse forutsetningene og forutsetningen om at husleieindeksen gir uttrykk for bevegelsen i leienivået for leiligheter av samme kvalitet, har det vært mulig å beregne de faktisk betalte husleier for hvert år fra 1920 til 1930.

Beregningene for bygdene og forstadskommunene: Så vel for bygdene som for forstadskommunene er det tatt utgangspunkt i de tallene som ble beregnet for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Tallene for tidligere år har en så kommet fram til ved hjelp av indekser for bevegelsen i boligmassen og husleiens størrelse. De statistiske oppgavene som beregningene for bygdene og forstadskommunene bygger på, er langt mer summariske enn for byenes vedkommende. Folketellingene gir i 1900 og 1910 bare oppgaver over tallet på husholdninger. For 1920 og 1930 har en imidlertid også oppgaver over tallet på rom.

Som uttrykk for boligmassen er det for bygdene og forstadskommunene i regelen brukt tallet på husholdninger fra folketellingene. Husholdningsbegrepet er ikke direkte sammenliknbart ved alle folketellingene, og dette skaper en del vanskeligheter. I perioden mellom 1920 og 1930 er det også tatt hensyn til at tallet på rom pr. husholdning har endret seg. Endringen i boligmassen mellom 1920 og 1930 uttrykker med andre ord endringen i tallet på rom. For å komme fram til utviklingen i boligmassen fra år til år mellom folketellings-tidspunktene, er det interpolert. På samme måte som ved beregningene for byene er det ved interpoleringen tatt hensyn til de oppgavene som finnes over nettotilvekst av leiligheter og utførte årsverk ved husbygging.

For boliger i bygdene og forstadskommunene finnes det ingen direkte husleieoppgaver i perioden 1900—1930. Endringer i husleiene fra 1930 og bakover har en, i mangel av bedre oppgaver, fastlagt ved å bruke den samme husleieindeksen som for byene. Det er selvsagt en svakhet ved beregningen for bygder og forstadskommuner at det ikke har vært mulig å foreta en forholdsvis sikker beregning for et eller to år i perioden, på samme måte som for byene.

Tallene for boligsektorens tjenesteyting målt i 1910-priser, har en kommet

fram til ved å deflatere tallene i løpende kroneverdi, med den indeksen over husleienivåets bevegelse som er omtalt ovenfor.

Om de beregningene som er gjort, kan det sies at de for byenes vedkommende er tilfredsstillende. Når det gjelder beregningene for bygdene og forstadskommunene, har det statistiske materiale vært svakt, og vi må derfor regne med større feilmargin her. Det kan være tvilsomt om tallet på husholdninger gir et tilfredsstillende uttrykk for endringen i boligmassen. Selv om tallet på husholdninger skulle gi et brukbart uttrykk for tallet på boliger, kan det ha vært endringer i kvaliteten av disse boligene. Det er videre mulighet for feil fordi en før 1915 har brukt den samme husleieindeksen for bygder og forstadskommuner som for Oslo. Det er f. eks. mulig at sterk utflytting fra bygdene til byene i enkelte perioder kan ha ført til husleiestigning i byene, mens husleiene på landet har ligget fast eller til og med sunket.

XII. Sjøtransport.

Skipsfartens leveranser til konsum består av innenriks- og utenriksflåten sin inntekter ved frakt av norske personer, og verdien av losji for norske mannskaper ombord på norske skip. Sektorens eksport består av følgende deler: Den delen av bruttofraktinntektene ved utenriksfart som ikke er inntekter vedrørende frakt av norske personer, lønninger inklusive kosthold til norske sjøfolk sysselsatt på utenlandske skip, og verdien av losji ombord, for utenlandske mannskaper på norske skip.

For å få bestemt den samlede eksporten og importen var det også nødvendig å beregne disse postene:

1. Lønninger i fremmed valuta og proviant kjøpt inn i utlandet til norske sjøfolk på norske skip.
2. Lønninger, inklusive verdien av kost og losji, til utenlandske sjøfolk på norske skip.
3. Forbruk i utlandet, for norske sjøfolk på utenlandske skip.
4. Skipsfartens samlede reparasjonsutgifter i utlandet.
5. Skipsfartens utgifter i utlandet til vareinnsats.
6. Proviant kjøpt i Norge, til utenlandske sjøfolk på norske skip.

De 5 første av disse postene skal være med i importen, og den siste posten er eksport av konsumvarer.

For innenriksflåten leveranser til konsum er det foretatt en forholdsvis utførlig beregning for 1910. I perioden 1900—1909 er disse leveransene beregnet ved å gå ut fra konsumet i 1910, og ved å forutsette at det har endret seg i takt med inntektene for et utvalg på seks dampskipsselskaper. Regnskapene for disse selskapene er offentliggjort i Kierulfs Aksjehåndbok. For perioden 1911—1930 har en også gått ut fra leveransene i 1910, men her har en forutsatt at konsumet har variert i takt med fraktinntektene for passasjerskipstonnasjen i innenriksfart. Fraktinntektene er da beregnet ut fra inntek-

ten pr. bruttotonn for selskapene i utvalget og passasjerskipstonnasjen i innenriksfart iflg. Det norske Veritas.

Utenriksflåten leveranser til konsum, (inntekt ved frakt av norske personer) er for årene 1900—1910 beregnet ut fra oppgavene i «Norges skipsfart» (NOS) over bruttofraktinntekter opptjent av damp- og seilfartøyer i fart på Norge. For årene 1911—1930 er inntektene ved frakt av norske personer beregnet på grunnlag av oppgaver over passasjerskipstonnasjen i utenriksfart, (oppgaver i Det norske Veritas). Som et uttrykk for inntektene pr. bruttotonn for denne tonnasjen, har en for årene 1915—1920 brukt inntektene pr. bruttotonn for dampskipstonnasje i alt i utenriksfart. For de andre årene er det for passasjerskipstonnasjen regnet med en fraktrate som er 50 pst. høyere enn fraktraten for dampskipstonnasjen i alt.

Eksporten fra sektoren skipsfart domineres av bruttofraktinntektene i utenriksfart. Her har en bygd på tallserien over bruttofraktinntekter i utenriksfart, ifølge «Statistiske Oversikter 1948». Fra denne tallserien har en trukket utenriksflåten inntekter ved frakt av norske personer, og en forholdsvis ubetydelig tallrekke for utenriksflåten ytelser til sektoren post, telegraf og telefon.

I eksporten inngår også lønn inklusive kosthold, til norske sjøfolk på utenlandske båter. Tallet på nordmenn som i perioden var sysselsatt på utenlandske båter, bygger på anslag. I 1930 er det regnet med at tallet var ca. 3000. På grunnlag av oppgaver i Statistisk Årbok for 1916 har en beregnet det gjennomsnittlige hyrebeløp pr. mann i 1910. Ved hjelp av Rederforbundets indeks for mannskapshyrer på norske båter har en deretter beregnet lønnen pr. mann for de andre årene.

På grunnlag av tallet på norske sjøfolk ombord på norske båter i utenriksfart, og tall for kontantlønn og kostdagsverdi pr. årsverk, har en beregnet samlet lønn inklusive kosthold for norske sjøfolk i utenriksfart. Ut fra denne beregningen har en forsøkt å anslå lønn i fremmed valuta og proviant kjøpt i utlandet. Denne tallserien skal nemlig regnes som en del av den samlede importen.

Tre av de andre postene som er tatt med i oppstillingen foran, nemlig postene 2, 3 og 6, er meget små. For disse postene finnes det ellers nesten ingen talloppgaver til støtte for en beregning, og tallene er derfor anslått.

Ut fra de oppgavene som finnes i Statistiske Oversikter over skipsfartens driftsutgifter i utlandet, kan en beregne utgiftene til vareinnsats og reparasjoner under ett på denne måten:

Driftsutgifter i utlandet iflg. «Statistiske Oversikter 1948»,

+ Verdien av losji til utenlandske sjøfolk på norske skip,

+ Verdien av proviant kjøpt i Norge til utenlandske sjøfolk på norske skip,

÷ Lønn i fremmed valuta og proviant kjøpt i utlandet til norske sjøfolk,

÷ Lønn inklusive kost og losji til utenlandske sjøfolk på norske skip.

= Utgifter til reparasjoner i utlandet, betalt av rederne,

+ Utgifter til vareinnsats i utlandet.

Fordelingen mellom reparasjonsutgifter og utgifter til vareinnsats er her foretatt på et nokså usikkert grunnlag. Det en har kunnet bygge på, er en undersøkelse av utenriksflåtens driftsutgifter i utlandet, som ble foretatt av Byrået for 1924. Ellers er det regnet med at ca. $\frac{1}{3}$ av skipsfartens samlede reparasjonsutgifter er betalt av forsikringsselskapene.

For å få tall i faste priser har det vært nødvendig å regne om de tallseriene som er nevnt foran, til 1910-kroner. For flere av tallseriene er disse omregningene usikre. Det foreligger nemlig svært få oppgaver som kan gi noe pålitelig bilde av prisutviklingen i perioden.

For den posten som betyr mest, nemlig utenriksflåtens fraktinntekter, har en ved omregningen til 1910-kroner brukt Economists indeks for skipsfrakter iflg. Statistiske Oversikter. Denne indeksen bygger på fraktnoteringer i engelske pund, og måtte derfor regnes om til norske kroner. For årene mellom 1913 og 1920 da det ikke foreligger noen indeks for skipsfrakter, er omregningen til 1910-kroner utført ved å ta hensyn til endringene i flåtens størrelse og endringene i fraktinntektene pr. bruttotonn, målt i fast kroneverdi, mellom 1913 og 1920.

Skipsreparasjonene i utlandet er regnet om til 1910-kroner ved å bruke den samme indeksen som ved deflateringen av skipsimporten.

For den vareinnsatsen som skipsfarten har kjøpt i utlandet, er omregningen til 1910-kroner utført ved hjelp av engrosprisindeksen (Byråets indeks kjedet sammen med Farmands indeks før 1925.)

Skipsfartens leveranser til eksport, målt i løpende kroneverdi, skulle være sikkert beregnet. Beregningen for skipsfartens utgifter i utlandet skulle også, sett under ett, være forholdsvis tilfredsstillende, selv om fordelingen på de forskjellige utgiftspostene er svært usikker.

Eksporten målt i 1910-kroner skulle i grove trekk være pålitelig beregnet, selv om tallene for krigsårene kan være noe usikre. For de andre postene, som i forhold til eksporten betyr svært lite, er tallene i 1910-kroner nokså upålitelige.

XIII. *Samferdsel unntatt sjøtransport.*

Jernbaner. Beregningene bygger på de regnskapene som finnes i «Norges Jernbaner» (N.O.S.). Jernbanestatistikken inneholder driftsregnskaper særskilt for statsbanene og de private jernbanene for hele perioden. Stort sett er regnskapene for perioden 1900—1930 like detaljerte som for årene 1930—1939. Det har derfor vært mulig å utføre beregningene for konsumet og eksporten på samme måte som i Nasjonalregnskapet 1930—1951.

I konsumleveransene inngår også verdien av gratisreiser. Verdien av denne delen av konsumet er i samsvar med opplysninger fra sakkyndig hold satt lik 10 % av inntektene ved salg av alminnelige billetter.

Konsumet er regnet om til 1910-priser ved hjelp av en indeks over inn-

tektene pr. personkilometer. Som eksport regnet en inntektene ved malmfrakt på Ofotbanen. Eksporten målt i 1910-priser har en latt variere i takt med tonnkilometertallet for malmtrafikk på Ofotbanen.

Sporveier og forstadsbaner. Det er beregnet tall særskilt for sporveiene og for forstadsbanene. Konsumleveransene fra sporveier er beregnet ut fra driftsregnskaper for de enkelte sporveisselskapene. Slike driftsregnskaper finnes offentliggjort i de statistiske årbøkene for Oslo og Bergen, og i Kierulf: «Norsk Aksjehåndbok». For Trondheim sporveier gir regnskapene for de aller siste årene en del tilbakegående oppgaver.

Beregningene av konsumleveransene fra forstadsbaner er også bygd på oppgaver over driftsinntektene for de enkelte banene. Slike oppgaver finnes i den årlige jernbanestatistikken. De statistiske årbøkene for Oslo og Bergen inneholder også en del oppgaver over trafikk- og driftsresultater for noen av forstadsbanene.

Konsumleveransene fra sporveier målt i 1910-priser, har en latt variere i takt med tallet på passasjerer ved Sporveiene. Prisindeksen for konsumleveransene fra sporveiene er også nyttet ved deflateringen av konsumet fra forstadsbanene.

Landeveistransport. For landeveistransport har en utført særskilte beregninger for fire undersektorer:

1. Transport med hest, bybud m. v.
2. Rutebiltransport.
3. Lastebiltransport, spedisjon m. v.
4. Drosjebiltransport.

Det statistiske materiale som beregningene er bygd på, er nokså spinkelt. For i det hele tatt å komme fram til resultater har det vært nødvendig å gjøre flere dristige forutsetninger. Disse forutsetningene er imidlertid av en slik karakter at de som oftest kan sannsynliggjøres ved et alminnelig resonnement.

Et fellestrekk ved beregningene er at en som utgangspunkt har brukt de tallene som var beregnet for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Etter at en først hadde fastlagt undersektorenes samlede leveranser, ble konsumleveransene beregnet ved å anta at de hadde utgjort samme prosent av totalleveransene i hele perioden.

Sysselsettingen ved transport med hest, bybud m. v. er beregnet på grunnlag av folketellingenes oppgaver for 1900, 1910, 1920 og 1930. For årene mellom folketellingstidspunktene er sysselsettingen bestemt ved lineær interpolering. Som indeks for omsetningen pr. mann, har en for perioden 1918—1930 brukt utviklingen i ukelønnen for kjørekarer ifølge Statistisk Årbok. For 1900—1918 har en nyttet endringen i daglønnen for alminnelige arbeidere i Oslo, ifølge Statistisk Årbok for Oslo kommune. Leveransene til konsum, målt i 1910-priser, er variert i takt med sysselsettingen.

Inntektene ved rutebiltransport, målt i løpende kroneverdi, er beregnet på grunnlag av vognkilometertallet for rutebildriften i alt og inntektene pr.

vognkilometer. Publikasjonen «Meddelelser fra Veidirektøren» gir direkte oppgaver over vognkilometertallet fra og med 1919. Før 1919 er vognkilometertallet beregnet på grunnlag av oppgaver over tallet på rutebiler. Meddelelsene fra Veidirektøren inneholder, fra og med 1927, oppgaver over inntekten pr. vognkilometer for rutebildriften i hvert enkelt fylke. For Nord-Trøndelag fylke går disse oppgavene tilbake helt til 1920. For perioden 1915—1920 har en forsøkt å beregne driftsutgiftene pr. vognkilometer, ved å nytte de oppgavene som foreligger for prisbevegelsen på bensin, gummi, reparasjoner og arbeidslønn. Det er da forutsatt at inntekten pr. vognkilometer var lik driftsutgiftene pr. vognkilometer.

Leveransene til privat konsum er regnet om til 1910-priser ved å deflatere tallene i løpende kroneverdi med en indeks som gir uttrykk for endringene i inntekten pr. personkilometer. Denne indeksen er beregnet ut fra inntekten pr. vognkilometer, og det gjennomsnittlige tallet på sitteplasser i rutebilene.

Tallet på lastevogner finnes det oppgaver over tilbake til 1913. Det er forutsatt at de lastevogner som hører hjemme i sektoren biltransport, har utgjort en fast andel av lastevogner i alt. En har dessuten forutsatt at tallet på kilometer kjørt pr. vogn, er fordoblet i perioden fra 1920 til 1930. Endelig er det regnet med at inntekten pr. vognkilometer for lastebilene har variert i takt med inntekten pr. vognkilometer for rutebilene.

Ved deflatingen er det nyttet en indeks for bevegelsen i inntektene pr. tonnkilometer. Ved beregningen av denne indeksen har en brukt de opplysninger som er å finne om endringene i bilenes gjennomsnittlige lasteevne.

Tallet på drosjebiler er det oppgaver for i Statistisk Årbok og i «Meddelelser fra Veidirektøren» for en del av 20-årene. For de andre år er det regnet med at tallet på drosjebiler har variert i takt med tallet på personbiler i alt. Det er regnet med en stigning på 50 pst. i vognkilometertallet pr. drosjebil fra 1920 til 1930. En har videre regnet med samme bevegelse i inntekten pr. vognkilometer for drosjebilene, som for lastebilene og rutebilene.

Til deflating av konsumleveransene fra drosjebiltransport har en nyttet indeksen for inntekten pr. vognkilometer.

Post, telegraf og telefon. De to publikasjonene: «Norges Postverk» og «Telegrafverket», utgjør grunnlaget for beregningene av denne sektoren. Disse to kildene gir detaljerte driftsregnskaper og en del andre oppgaver over virksomheten for alle årene fra 1900 til 1930. Publikasjonen «Telegrafverket» inneholder også oppgaver over driftsresultatene for de private telefonselskaperne. Driftsregnskapene foreligger stort sett i samme form for perioden 1900—1930, som for årene etter 1930. Ved fordelingen av sektorens tjenesteyting på konsum og vareinnsats har det derfor vært mulig å følge de samme prinsippene som i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Ut fra de driftsregnskapene en har, er det også mulig å beregne sektorens eksport og import. Sektorens eksport består av følgende deler:

1. Godtgjørelser til postverket fra utlandet.

2. Telegrafverkets takstandel av telefonsamtaler og telegrammer fra utlandet.

3. Leie betalt av utlandet for bruk av norske kabler.

Sektorens import er fastlagt av hensyn til beregningen av den samlede importen. Den kan deles i tre typer av utgifter, som etter sin art helt svarer til de tre typer av inntekter som sektoren har i utlandet.

Konsumet, eksporten og importen er regnet om til 1910-priser ved å ta utgangspunkt i tallene for 1910, og å lage volumindekser for de ulike slag tjenesteyting fra sektoren. Ved beregningen av disse volumindeksene har en kunnet nytte nokså detaljerte oppgaver over virksomheten både ved postverket og telegrafverket.

XIV. Offentlig og privat tjenesteyting.

Den offentlige og private tjenesteyting det her er tale om, foregår innenfor 5 sektorer:

1. Undervisning.
2. Helse- og veterinærvesen.
3. Religiøst og humanitært arbeid.
4. Juridisk, teknisk, merkantil og annen tjenesteyting.
5. Underholdning.

En betydelig del av denne tjenesteytingen er tjenesteyting for offentlig forvaltning. Det gjelder størstedelen av tjenesteytingen i sektorene undervisning og religiøst og humanitært arbeid og om lag $\frac{1}{3}$ av tjenesteytingen i sektorene helse- og veterinærvesen og juridisk, teknisk, merkantil og annen tjenesteyting. Den offentlige tjenesteyting er, som nevnt i kap. A, beregnet ut fra den nasjonaløkonomiske grupperingen av de offentlige inntektene og utgiftene. Beregningene her skal derfor bare omfatte den private tjenesteytingen. Denne delen er imidlertid bare beregnet for sektoren helse- og veterinærvesen. (Jfr. fotnote side 12).

Helse og veterinærvesen. Ved beregningen av den private tjenesteytingen som er leveranser til konsum, er sektoren delt opp i følgende undersektorer:

1. Leger.
2. Tannleger.
3. Private sykehus, sanatorier m. v.
4. Sykepleiersker i sykepleie utenfor sykehus.
5. Sinnssyke forpleid utenfor asyl.

For alle undersektorene unntatt «Leger» har en ved beregningene gått ut fra tallene for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Beregningene er så ført bakover ved å bruke indekser for volumutviklingen og prisutviklingen.

Ut fra folketellingene og de årlige oppgavene i medisinalstatistikken er det beregnet en tallserie for hele perioden for tallet på leger som driver privat praksis. Publikasjonen «Syketrygden» (N.O.S.) gir fra 1912 av oppgaver over tallet på syketrygdede hovedpersoner og utbetalte godtgjørelser til legehjelp

for de trygdede og deres familier. Det er forutsatt at de trygdede selv har dekket 25 pst. av utgiftene til lege. Ved å gå ut fra at utgiftene til lege har vært de samme pr. person for den ikke trygdede delen av befolkningen, har en fra 1912 av beregnet bruttoinntekten for leger som driver privat praksis. Før 1912 er bruttoinntekten for de privat-praktiserende legene beregnet på grunnlag av tallet på slike leger. Det er da forutsatt at bruttoinntekten pr. lege for denne perioden varierte i takt med antatt inntekt pr. skattyter etter oppgavene i den kommunale skattelikningen. Tjenesteytingen er regnet om til 1910-kroner ved å forutsette at den, målt i faste priser, har vært proporsjonal med tallet på leger som driver privat praksis.

Ut fra tallene for den samlede tjenesteytingen i løpende kroneverdi og tallet på leger som driver privat praksis, er det beregnet en tallrekke for bruttoinntekt pr. lege i privat praksis. Denne tallrekken er brukt som uttrykk for prisbevegelsen på tjenesteytingen fra tannleger, private sykehus og sanatorier og sykepleiersker i virksomhet utenfor sykehusene.

Volumbevegelsen i tjenesteytingen fra tannleger er beregnet ut fra tallet på tannleger ifølge folketellingene. Det samme er tilfelle for sykepleiersker i virksomhet utenfor sykehus.

Tjenesteytingen fra private sykehus og sanatorier har en forutsatt varierte i takt med tjenesteytingen fra sykehus og sanatorier i alt. Volumbevegelsen i tjenesteytingen fra de private sykehusene er derfor bygd på utviklingen i tallet på forpleiningsdager ved sykehus i alt ifølge medisinalstatistikken.

For sinnssyke forpleid utenfor asyl har en som uttrykk for volumbevegelsen, brukt tallet på slike sinnssyke etter medisinalstatistikken oppgaver. Som uttrykk for prisbevegelsen har en her brukt Byråets levekostnadsindeks kjedet sammen med indeksen for Oslo kommune for årene før 1914.

Det materiale som er brukt til å fastlegge prisutviklingen, er for flere av undersektorene utilfredsstillende. Derfor må en regne med at tallene i løpende kroneverdi kan være beheftet med betydelige feil. Langtidsutviklingen i tallene i faste priser er sannsynligvis riktigere beregnet.

XV. *Personlige tjenester.*

En skal her omtale beregningene for følgende sektorer:

1. Ervervsmessig husarbeid.
2. Hotell- og restaurantdrift.
3. Vask, rengjøring og andre personlige tjenester.

For alle tre sektorene har en tatt utgangspunkt i de tallene som ble beregnet for 1930 i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Beregningene er ført bakover ved hjelp av indekser for sysselsetting og priser (eventuelt lønninger). For alle sektorene er sysselsettingen beregnet særskilt for selvstendige og ansatte ut fra oppgavene i folketellingene for 1900, 1910, 1920 og 1930. For årene mellom folketellingstidspunktene har en bestemt sysselsettingen ved lineær interpolasjon.

Leveransene fra disse sektorene målt i 1910-priser har en latt variere i takt med sysselsettingen. Når en har gått fram på denne måten, kommer det av at en har manglet brukbare prisindekser til deflatering. Ved fordelingen av leveransene på konsum og vareinnsats har en brukt de samme fordelingsprosentene som i Nasjonalregnskapet 1930—1951.

Ervervsmessig husarbeid. Ved beregningene er sektoren delt i seks undersektorer:

1. Hushjelp i byene.
2. Hushjelp hos gårdbrukere.
3. Hushjelp hos andre enn gårdbrukere på landsbygda.
4. Husmødrenes stell for losjerende i byer.
5. Husmødrenes stell for losjerende i bygder.
6. Verdien av bondekones stell for leid arbeidshjelp i jordbruket.

Sysselsettingen for de tre første undersektorene er bestemt ut fra folketellingene. Det viste seg da vanskelig å skjelne mellom hushjelp hos gårdbrukere og annen kvinnelig leid arbeidshjelp i jordbruket.

For de tre siste undersektorene foreligger det ingen sysselsettingsoppgaver. For disse undersektorene er derfor volumutviklingen i tjenesteytingen beregnet ut fra andre oppgaver. Tjenesteytingen for losjerende i bygder og byer, målt i kvantum, er beregnet på grunnlag av oppgavene over tallet på losjerende ifølge folketellingene. Som et uttrykk for volumet av bondekones stell for den leide arbeidshjelpen i jordbruket har en tilsvarende nyttet tallet på faste jordbruksarbeidere.

Utviklingen i kontantlønnen for hushjelp i byene er, tilbake til 1914, beregnet ved hjelp av oppgavene over månedslønn for nyansatte hushjelper ifølge Statistiske Oversikter. For årene før 1914 har en bygd på oppgavene over lønn for kvinnelige tjenere i byene ifølge den samme publikasjonen. Ved beregningen av naturallønnen har en brukt Byråets levekostnadsindeks tilbake til 1914. For perioden før 1914 er denne indeksen kjedet sammen med levekostnadsindeksen utgitt av Oslo kommunes statistiske kontor. Utviklingen i den samlede årslønnen for hushjelp i byene er også brukt som «prisindeks» for tjenesteytingen for losjerende i byene. Kontantlønnen og naturallønnen for hushjelp hos gårdbrukere, er beregnet ut fra jordbruksstatistikkens oppgaver over kontantlønninger og kostdagsverdi. For årene før 1915/16 har en da nyttet oppgavene over arbeidslønninger for tjenere på landet, ifølge Statistiske Oversikter. Utviklingen i lønnen for hushjelp hos gårdbrukere er også brukt som «prisindeks» ved beregningen av bondekones stell for den leide arbeidshjelpen i jordbruket.

For hushjelp hos andre enn gårdbrukere på bygdene har en forutsatt samme utvikling i kontantlønnen som for hushjelp hos gårdbrukere. Ved beregningen av lønn in natura har en imidlertid forutsatt samme utvikling som for hushjelp i byene. Som et uttrykk for «prisbevegelsen» på tjenesteytingen for de losjerende i bygdene har en brukt lønnsbevegelsen for hushjelp hos andre enn gårdbrukere på landet.

Hotell- og restaurantdrift. Leveransene fra denne sektoren er bestemt ved direkte beregninger for følgende kostnadselementer:

1. Kapitalslit.
2. Vareinnsats fra forretningsbygg (husleier).
3. Annen vareinnsats.
4. Lønninger til ansatte og inntekt for selvstendig næringsdrivende.

Som volumindekser for kapitalslitet og vareinnsatsen har en brukt bevegelsen i sektorens samlede sysselsetting. En har konstruert en prisindeks for kapitalslitet i sektoren ved hjelp av prisindekser for møbler, sengetøy, glass- og porselensvarer. Disse delindeksene er hentet fra beregningene for industri-sektorene. Som prisindeks for husleiene har en brukt den samme husleieindeksen som ved beregningene for boligsektoren. Videre er levekostnadsindeksens delindeks for lys og brensel brukt som prisindeks for annen vareinnsats.

Lønningene for kvinnelige arbeidere og inntekten for selvstendig næringsdrivende kvinner er beregnet på grunnlag av samlet årslønn for hushjelp i byer. For mennenes vedkommende er utviklingen i daglønnen for industriarbeidere brukt som uttrykk for bevegelsen i lønn pr. ansatt og arbeidsinntekt pr. selvstendig. Resten av nettoinntekten for de selvstendig næringsdrivende menn er med utgangspunkt i tallene for 1930 beregnet som en fast prosent av omsetningens størrelse.

For å finne verdien av de samlede leveransene har en for årene 1925—1930 lagt til den bevertningsskatten som sektoren har betalt til staten.

Kapitalslitet og vareinnsatsen utgjør en nokså stor andel av sektorens leveranser. Da beregningene av disse komponentene er noe usikre, må en også regne med at totaltallene er usikre.

Vask, rengjøring og andre personlige tjenester. Beregningene av konsumleveransene er utført særskilt for disse tre undersektorene:

1. Barberere og frisører.
2. Vaskerier, strykerier, renserier og fargerier.
3. Fotografer.

Det statistiske grunnlaget for beregningene i denne sektoren er nokså svakt. Ved beregningene har en vært nødt til å forutsette at leveransene til privat konsum har utviklet seg i takt med beregnet lønn og fortjeneste. Da vareinnsatsforbruket i sektoren ikke er ubetydelig, kan denne forutsetningen ha ført til betydelige feil over en periode på 30 år.

Utviklingen i lønningene for mannlige barberere er det direkte oppgaver over i Byråets lønnsstatistikk tilbake til 1914. Før 1914 er det forutsatt at lønningene har endret seg i takt med daglønnen for mannlige industriarbeidere. I mangel av annet materiale har en også brukt disse oppgavene som uttrykk for utviklingen i lønningene for kvinnelige arbeidere, og som uttrykk for endringene i inntektene pr. selvstendig næringsdrivende.

For kvinnelige vaskeriarbeidere har en særskilte lønnsoppgaver i Byråets lønnsstatistikk tilbake til 1914. For årene før 1914 har en brukt oppgavene over daglønnen for kvinnelige vaskeriarbeidere ifølge Rikstrygdeverksstati-

stikken. Som uttrykk for lønnsbevegelsen for mannlige arbeidere i denne undersektoren har en brukt dagsfortjenesten for mannlige industriarbeidere under ett. Også for denne undersektoren er det forutsatt at bevegelsen i inntektene for selvstendig næringsdrivende har fulgt bevegelsen i lønningene.

Ved beregningen av lønn og fortjeneste for fotografer har en for hele perioden brukt oppgavene over dagsfortjenesten for mannlige industriarbeidere ifølge Rikstrygdeverksstatistikken.

C. Beregninger for eksport og import, offentlige utgifter, m.v.

I. Eksport, import og inntektsoverføringer mellom Norge og utlandet.

Eksport. Som før nevnt, ble eksporten ifølge handelsstatistikken fordelt på de sektorer som hadde produsert varene, og samtidig ble eksporten fra hver enkelt sektor splittet i konsumvarer, investeringsvarer av forskjellig slag og vareinnsatsvarer.

Handelsstatistikken gir årlige opplysninger for hele perioden 1900—1930. For hver vare har vi oppgaver over eksportert mengde, verdi og den gjennomsnittlige pris på varen. Verdioppgavene i handelsstatistikken er helt fram til 1922 beregnet ved hjelp av priser som ble samlet inn fra en del av eksportørene. Fra 1922 av foreligger det imidlertid direkte oppgaver over hvert enkelt varepartis fob-verdi.

Den fordeling av eksporten som er omtalt ovenfor, var mulig fordi varens art i regelen avklarer både hvilken sektor som har levert varen og hva varen nyttes til. I de tilfelle da en vare kan nyttes på flere måter (f. eks. både til privat konsum og vareinnsats, eller til investering av ulik art), ble varen fordelt på de forskjellige anvendelser i samme forhold som ved Nasjonalregnskapet 1930—1951.

Det var for tidskrevende å fordele hele eksporten etter handelsstatistikken i alle år. Derfor ble hele eksporten analysert bare for hvert 5. år. For de mellomliggende år nøyde en seg med å trekke ut de viktigste varegruppene. Resten, som aldri oversteg 10 pst. av totalen, ble fordelt ved en interpolasjonsmetode.

Deflatingen ble for de viktigste varenes vedkommende foretatt ved hjelp av prisindekser utarbeidd på grunnlag av prisene i handelsstatistikken. Eksporten av skip kunne imidlertid ikke deflateres ved hjelp av handelsstatistikens priser, og en brukte derfor samme prisindeks som for skipsimporten. (Jamfør avsnittet om importen.) For en del mindre viktige varers vedkommende fant en det unødvendig å lage spesielle prisindekser. Deflatingen ble utført med de samme prisindeksene som ble brukt for de tilsvarende innenlandske leveranser.

Beregningene for de delene av eksporten som ikke er registrert i handelsstatistikken, er i regelen omtalt i tilknytning til beregningene for de sektorer

som har prestert ytelsene. Nedenfor gis en oversikt over hvilke varer og tjenester det dreier seg om. Produsentsektoren er angitt i parentes.

- a. Tømmer som er fløtet ut av landet (Skogbruk).
- b. Hvalolje levert fra feltet (Hvalfangst).
- c. Fisk levert fra feltet (Fiske).
- d. Skipsfartens eksport av tjenester (Skipsfart).
- e. Norske sjøfolks arbeid på utenlandske skip (Skipsfart).
- f. Norske hvalfangeres arbeid på utenlandske ekspedisjoner (Hvalfangst).
- g. Kull, olje og proviant til utenlandske skip.
- h. Lossing, lasting, havneavgifter.
- i. Malmtrafikk på Ofotbanen (Jernbaner).
- j. Tjenester fra post, telegraf og telefon (Post, telegraf, telefon).
- k. Utenlandske sjøfolks kost på norske skip (Skipsfart).
- l. Utenlandske turistenes forbruk i Norge.
- m. Utenlandske diplomaters forbruk i Norge.

Postene g, h, k, l og m utgjør varer og tjenester som er produsert i flere sektorer. Beregningen av disse postene kommer derfor inn som korreksjoner ved oppsummeringen av eksporten. I den utstrekning en har antatt at disse postene inneholder varer og tjenester som i første omgang er medtatt under konsum- eller i investeringsleveranser til Norge, er disse bruttoproduktkomponentene redusert tilsvarende. For alle disse 5 postene bygger beregningene på et nokså svakt grunnlag. For g og m's vedkommende har en likevel hatt noe å holde seg til, idet en har bygd på henholdsvis den offisielle statistikk over anløp av fremmede skip og Landslaget for Reiselivets beregninger over turistenes utgifter i Norge.

Eksporten i løpende kroner skulle totalt sett være tilfredsstillende beregnet. Den del av eksporten utenfor handelsstatistikken som er usikkert beregnet, spiller nemlig en helt forsvinnende rolle. Eksporten målt i 1910-priser skulle også gi et bilde som i alle vesentlige trekk er riktig. Deflateringen er imidlertid preget av to svake punkter, eksporten av skipsfartstjenester og eksporten av skip. Særlig den først nevnte delen veier tungt i det totale eksporttallet.

Import. Det som skulle beregnes, var på den ene side den totale import av varer og tjenester, vurdert til cif-priser. På den annen side skulle en beregne importen av varer og tjenester til privat konsum og til investering av ulike slag. Disse leveransene skulle vurderes inklusive toll.

Den vesentligste del av vareimporten er registrert i handelsstatistikken. Denne statistikken gir de samme oppgaver for hver enkelt importvare som for eksportvarene. Dessuten foreligger det for importvarene oppgaver over tollbeløp.

Den del av importen som går under handelsstatistikken, var ikke vanskelig å bearbeide. Hver enkelt vare kunne splittes opp i vareinnsats og bruttoproduktkomponenter etter de retningslinjer som ble brukt i Nasjonalregnskapet 1930—1951. En nøyde seg imidlertid med, bortsett fra perioden 1915—1920, å utføre beregningene for hvert 5. år på denne måten. For disse årene ble

det for hver av handelsstatistikkens 25 varegrupper beregnet hva som var den gjennomsnittlige prosentvise fordeling mellom vareinnsats og de forskjellige bruttoproduktkomponentene. Ved å splitte importen i de andre årene på disse 25 varegrupper og bruke de gjennomsnittlige prosentvise fordelinger for varegruppene fikk en fordelt importen på vareinnsats og bruttoproduktkomponenter også for disse årene.

Deflatingen, så vel av importen som av bruttoproduktkomponentene fra import, ble i det vesentlige utført ved hjelp av det prismateriale som fins i handelsstatistikken. Det var uråd å gå mer detaljert til verks enn å utarbeide prisindekser spesielt for hver av handelsstatistikkens 25 varegrupper. I en del tilfelle ble det da laget særskilte indekser for vareinnsatsvarer og for de forskjellige bruttoproduktkomponenter fra vedkommende gruppe. I de fleste tilfelle ble det imidlertid brukt én prisindeks for alle varer under ett. Hver av disse indekser bygde på flere varer innenfor gruppen. Det ble dessuten lagt en del arbeid i å få disse vareprisene veid sammen så riktig som råd var.

For et par av varegruppene var det lite hensiktsmessig å basere prisindeksene direkte på handelsstatistikkens priser. Grunnen til dette var at variasjonen i kiloprisen for disse varene ikke kunne tas som uttrykk for varenes prisbevegelse. Dette gjelder import av skip og import av maskiner, vogner og andre metallvarer. Skipsimporten ble deflatert med en prisindeks som for perioden 1923—1930 ble beregnet ut fra oppgaver over kjøpesum og en rekke tekniske opplysninger for hvert enkelt importert skip. Denne indeksen ble ført bakover ved å kjedes sammen med en prisindeks som bygde på handelsstatistikkens gjennomsnittspriser pr. skip, idet en her prøvde å eliminere de endringer i prisen pr. skip som skyldtes endringer i skipenes størrelse.

For importen av maskiner, vogner og andre metallvarer var det umulig å finne en tilfredsstillende prisindeks. En hadde valget mellom enten å bygge på importprisene for jern og stål, eller å bruke de prisindekser som ble konstruert for norske jern- og metallvarer ved beregningene for jern- og metallindustri. En valgte da det siste av disse alternativene.

Beregningene av de deler av importen som ikke er registrert i handelsstatistikken er i regelen beskrevet i kapitel B under de sektorer som de har nærmest tilknytning til (nedenfor angitt i parentes). Det gjelder følgende poster:

- a. Tømmer som er fløtet inn i landet (Skogbruk).
- b. Skipsfartens driftsutgifter i utlandet (Skipsfart).
- c. Hvalfangstens driftsutgifter i utlandet (Hvalfangst).
- d. Tjenester i tilknytning til post, telegraf og telefon (Post, telegraf og telefon).
- e. Varer og tjenester konsumert i utlandet av norske turister, sjøfolk og diplomater (for sjøfolk: Skipsfart).
- f. Diverse import av varer og tjenester til offentlig forbruk.
- g. Honorarer til utenlandske forfattere og kunstnere, tjenester fra utenlandske forsikringsselskaper.

For postene f, g og delvis e har en bygd på temmelig løse anslag. Ingen av disse postene er imidlertid av en slik størrelsesorden at dette skulle spille noen vesentlig rolle for beregningen av den samlede importen. Størstedelen av importen utenfor handelsstatistikken leveres til vareinnsats. Posten e er imidlertid leveranser til konsum. Under b og c er det likeledes en del leveranser til investering (reparasjoner av skip foretatt i utlandet).

Sammenfattende kan en si at beregningene av den samlede importen er av tilfredsstillende kvalitet. Bruttoproduktkomponentene levert fra import skulle også være pålitelig beregnet i løpende kroner. På grunn av den noe svake prisindeks som er brukt ved deflatingen av jern- og metallvarer, er derimot tallene for leveransene i faste priser til *investering i rullende materiell, maskiner og redskap* forholdsvis svake. I noe mindre grad gjelder dette også leveransene til *investering i bygninger og anlegg* og leveransene til *investering i skip og båter*.

Inntektsoverføringer mellom Norge og utlandet. Inntektsoverføringene består av renter og dividender og dessuten stønader og gaver. Stønadene og gavene er for hele perioden fastlagt ved skjønn. Renter og dividender har en oppgaver for tilbake til 1923 i Statistiske Oversikter.

For tidligere år fins bare oppgaver over renteutgiftene ved de lån Staten har tatt opp i fremmed valuta. Ellers har en vært henvist til anslag. En har imidlertid prøvd å ta hensyn til alle tilgjengelige opplysninger om Norges gjeld og tilgodehavender i utlandet.

II. Offentlige inntekter og utgifter. Kapitalslit i offentlig konsumkapital.

Nasjonalekonomisk gruppering av statens inntekter og utgifter. Materialet til nasjonalekonomisk gruppering av statens inntekter og utgifter er dels hentet fra budsjettregnskapene, dels fra Byråets publikasjon «Den norske statskasses finanser».

Det er foretatt gruppering av budsjettregnskapet for hvert 5. år. For de mellomliggende år er grupperingen foretatt ved hjelp av interpolering. De store postene, og poster som har vist seg å variere meget fra år til år, er imidlertid gruppert for hvert år.

Budsjettregnskapet omfatter ikke statens samlede utgifter og inntekter. En vesentlig del av kriseutgiftene og andre utgifter og inntekter i krigsårene 1914—1918 og tiden like etter er ført over andre regnskaper. I Byråets publikasjon over statens finanser som går tilbake til budsjettåret 1913/14, er imidlertid disse utgifter og inntekter tatt med. Ved å sammenlikne tallene i Byråets publikasjon med budsjettregnskapet var det derfor mulig å finne de poster som ikke var kommet med ved grupperingen av budsjettregnskapet. Det er derfor grunn til å regne med at alle statens utgifter og inntekter er kommet med i den nasjonalekonomiske grupperingen.

Budsjettåret for staten var til og med 1907/08 fra 1. april til 31. mars.

Budsjettåret 1908/09 var fra 1. april til 30. juni. Senere har budsjettåret vært fra 1. juli til 30. juni.

Tallene for kalenderår er beregnet som et gjennomsnitt av budsjettårstallene.

Nasjonaløkonomisk gruppering av kommunenes inntekter og utgifter. Den nasjonaløkonomiske grupperingen av kommunenes inntekter og utgifter bygger på den offisielle statistikk over kommunenes finanser. Fram til og med 1923/24 er det i denne statistikken vesentlig brukt bruttotall fra kommunenes regnskaper, og oppstillingen av hovedtabellen er på en del punkter slik at den faller sammen med den nasjonaløkonomiske grupperingen. Fra og med 1924/25 er det i statistikken brukt nettooppstilling av regnskapene, og grupperingen i hovedtabellene er samtidig endret slik at disse ikke gir så godt materiale for en nasjonaløkonomisk gruppering som for årene før. Fra 1924/25 av er bruttotallene beregnet på grunnlag av statistikken for tidligere år, og regnskapene for enkelte av de større kommunene. Kommuneregnskapene er for hele perioden fra 1900 til 1929 ført etter kontantprinsippet.

Materialet omfatter regnskapene for kommunekassene slik at kommunale bedrifter er holdt utenfor. Disse er derfor bare ført opp med sine netto tilskott til kommunekassene.

Den nasjonaløkonomiske gruppering er foretatt på en slik måte at tallene er sammenliknbare med grupperingen for 30-årene, men en må regne med at resultatene ikke er så sikre som ved denne grupperingen. Det har for eksempel vært vanskelig å skille ut overføringene mellom herreds- og fylkeskommunene. Disse overføringene faller bort ved konsolideringen av kommunesektoren, men en feilvurdering her vil på utgiftssiden slå ut i tallene for konsum, investering eller tilskott til private, og på inntektssiden i gebyrene. Tallene tyder imidlertid på at det ikke kan være gjort noen stor feilberegning her.

I noen tilfelle av mindre betydning har det vært nødvendig å splitte opp utgiftsposter i konsum- og investeringsutgifter på usikkert grunnlag.

Før 1912 brukte kommunene kalenderåret som budsjettår. Fra og med 1913/14 har budsjettåret vært fra 1. juli til 30. juni. Tall for kalenderåret er for disse årene beregnet som gjennomsnitt av budsjettårstallene.

Nasjonaløkonomisk gruppering av trygdeforvaltningens inntekter og utgifter. For perioden 1900—1929 omfatter trygdeforvaltningen følgende trygdeinntretninger:

1. Ulykkestrygden for industriarbeidere.
2. Ulykkestrygden for fiskere.
3. Ulykkestrygden for sjømenn.
4. Sykestrygden.
5. Arbeidsledighetskasser.
6. Jernbanenes pensjons- og hjelpekasser.

Den nasjonaløkonomiske grupperingen er bygd på regnskapene fra disse institusjonene. I noen grad har arbeidet vært vanskeliggjort av den form regnskapene har. Dette gjelder særlig i begynnelsen av perioden.

Nasjonaløkonomisk gruppering av den offentlige forvaltnings samlede inntekter og utgifter. Ved konsolideringen av den nasjonaløkonomiske gruppering for staten, kommunene og trygdeforvaltningen faller overføringene mellom disse forvaltningsgrenene bort. I de tilfelle der det har vist seg å være uoverensstemmelser mellom regnskapene for de forskjellige forvaltningsgrenene, har statens tall vært brukt når det gjelder overføringer mellom staten og kommunene. I andre tilfelle har trygdeforvaltningens tall vært brukt. De uoverensstemmelser det her er tale om, er ellers ubetydelige.

Kapitalslit i offentlig konsumkapital. Til grunn for beregningen av kapital-slit i offentlig konsumkapital ligger en antagelse om at størrelsesordenen på kapitalslitet svarer til utgiftene til reparasjoner og vedlikehold. Det er videre antatt at kapitalslitet gjennomgående må ligge litt over dette beløpet, som følge av verdiforringelsen på bygningskapitalen.

Beregningene ble foretatt slik at en deflaterte tallserien for reparasjoner og vedlikehold og summerte sammen de deflaterte tallene for hele perioden. Det samlede deflaterte kapitalslitet ble så satt noe høyere enn dette tallet. Deretter ble det samlede deflaterte kapitalslitet fordelt på år, slik at kapital-slitet i fast kroneverdi ble stigende over hele perioden, og slik at veksten i kapitalslitet varierte i takt med investeringene. Ved å inflatere den tallserien en derved kom fram til, fikk en bestemt kapitalslitet i løpende kroneverdi.

Som prisindeks for kapitalslitet i offentlig konsumkapital brukte en den prisindeksen som framkommer ved å beregne *investering i bygninger og anlegg* både målt i løpende kroneverdi og i faste priser.

III. Endringer i varelager.

For årene 1914—1920 ble det gjort beregninger over lagerendringer av konsumvarer og vareinnsatsvarer for hele næringslivet under ett. (Lagerendringene av investeringsvarer er ubetydelige).

Ved beregningen for lagerendringer av vareinnsatsvarer sammenliknet en utviklingen i importen av vareinnsatsvarer målt i 1910-kroner, og bevegelsen i industriens samlede bruttoproduksjonsverdi målt i 1910-kroner. En tok utgangspunkt i året 1913 og forutsatte at det ikke var noen lagerendring av importerte vareinnsatsvarer i dette året. Videre ble det forutsatt at forbruket av importerte vareinnsatsvarer varierte i takt med bruttoproduksjonsverdien. Omregningen fra 1910-kroner til løpende kroneverdi ble foretatt ved hjelp av Farmands engrosprisindeks. For norskproduserte vareinnsatsvarer måtte en ved denne beregningen se bort fra lagerendringer.

Det som ville ha blitt regnet som privat konsum i årene 1914—1920, om en ikke hadde utført noen lagerberegning for konsumvarer, var all produksjon og import av slike varer (og tjenester). Hvis det da i enkelte år hadde vært lagernedgang av konsumvarer, ville konsumet ha blitt undervurdert. Omvendt ville en ha overvurdert konsumet i år med lageroppgang. Ved beregningene av lagerendringer i krigsårene ble det foretatt en alternativ

beregning av det private konsumet målt i 1910-priser. En tok utgangspunkt i konsumet for 1913, idet en regnet med at det ikke hadde vært noen lagerendring av konsumvarer i dette året. Det private konsumet ble deretter beregnet for årene 1914—1920, ved blant annet å ta hensyn til endringene i privat inntekt av arbeid og kapital og privat disponibel inntekt. Begge disse tallrekkenes ble deflatert ved hjelp av Byråets levekostnadsindeks kjedet sammen med den tilsvarende indeksen for Oslo kommune. En prøvde også i noen utstrekning å ta hensyn til endringer i inntektsfordelingen ved å sammenlikne med utviklingen i reallønssummen for industriarbeiderne. Differansen mellom de opprinnelige tallene for privat konsum og tallene som ble beregnet her, gir et begrep om størrelsesordenen for lagerendringene av konsumvarer. Differansen kan imidlertid ikke direkte tas som uttrykk for lageroppgang eller lagernedgang, fordi tallene inneholder handelsavanse. Tallene er derfor korrigert for dette forholdet ved å nytte en avansesats som er lik gjennomsnittet for importerte konsumvarer. Ved omregningen til løpende kroneverdi har en igjen brukt Byråets levekostnadsindeks kjedet sammen med den tilsvarende indeksen for Oslo kommune.

Grunnlaget for beregningene av endringer i varelager for årene 1914—1920 var nokså svakt. Resultatene må derfor betraktes som grove anslag. Det er likevel sannsynlig at vi kommer til atskillig riktigere resultater for denne perioden ved å korrigere med disse lageranslagene, enn ved å se helt bort fra lagerendringer.

Bortsett fra krigsårene og årene umiddelbart etter hadde vi en normal forsyningssituasjon. Endringene i varelager har da neppe vært så store at det ville vært mulig å foreta en brukbar beregning med de grove metodene som i så fall måtte ha blitt nyttet.

En skal se litt nærmere på hvilke følger det kan ha at lagerendringer ikke er beregnet for alle år.

Hvis det i et år har vært tilvekst i lagrene av råvarer og halvfabrikata, skulle verdien av denne tilveksten egentlig vært lagt til tallene for bruttoinvestering. Bruttonasjonalproduktet hadde da også fått det samme tillegget.

Har det vært tilvekst i lagrene av ferdige konsumvarer, skulle en hatt nøyaktig samme korreksjon i de tilfelle da det norske forbruket av disse varene ikke er beregnet på grunnlag av produksjonen. Dette gjelder f. eks. hermetikk, der det norske forbruket er beregnet på grunnlag av husholdningsundersøkelser. Er derimot det norske forbruket beregnet ut fra produksjonen, skal riktignok bruttoinvestering heves med verdien av lagertilveksten. Men samtidig skal det private konsumet settes ned med samme beløp + størstedelen av den handelsavanse som er beregnet på lagertilveksten. Resultatet blir dermed en reduksjon i bruttonasjonalproduktet, lik reduksjonen i handelsavansene.

Hadde en kunnet korrigere for den delen av lagerendringene som skyldes konjunkturelle forhold, ville en sikkert ha fått en del endringer i de tallene

som nå foreligger. Derimot spiller det sannsynligvis mindre rolle at en ikke har tatt hensyn til de endringer i lagrene som skyldes den alminnelige økonomiske ekspansjon, endret organisasjon av markedene, endrede transportmuligheter og andre strukturelle forhold.

D. Spesielle beregninger for 1910.

De spesielle beregningene som er utført for 1910, er en oppdeling av bruttonasjonalproduktet og bruttofaktorinntekten etter næringer, og en oppsplitting av det private konsumet i konsumgrupper. De to første av disse beregningene er bare utført i løpende kroneverdi, mens den siste også er utført i faste priser. I tabellene er resultatene satt sammen med nasjonalregnskapstall for senere år, slik at det foreligger oppgaver for 1910, 1930 og 1950.

Når det for perioden 1900—1929 bare er utført slike beregninger for 1910, er begrunnelsen først og fremst at det bare er årene omkring 1910 som er tilstrekkelig dekket med statistikk. Begge beregningene er ellers en videre utbygging av de beregningene som foreligger for alle år. Redegjørelsen nedenfor må derfor sees i sammenheng med forklaringene foran.

I. *Beregning av bruttoproduktet og bruttofaktorinntekten i 1910 for hver enkelt næring.*

Formålet har her først og fremst vært å få et inntrykk av endringene i de enkelte sektorenes andel av bruttonasjonalproduktet. Dessuten får en ved denne beregningen en viss kontroll på det tallet for bruttonasjonalproduktet som ble beregnet etter den metode som er omtalt foran.

Bruttoproduktet i en sektor kan bestemmes som differansen mellom sektorens samlede leveranser (bruttoproduktkomponenter + vareinnsatsleveranser) og det sektoren har forbrukt av vareinnsats. Under arbeidet med å beregne bruttoproduktkomponentene bestemte en for de fleste sektorenes vedkommende, også leveransene til vareinnsats. For en del av de andre sektorene måtte vareinnsatsleveransene beregnes spesielt for 1910. Ved dette arbeidet nyttet en, som oftest, de samme statistiske kildene og metodene som ved beregningen av bruttoproduktkomponentene.

For å fastlegge sektorenes samlede leveranser for 1910 var det nødvendig å fordele tjenesteytingen for offentlig forvaltning (tjenesteytingen fra offentlige funksjonærer) på de sektorene der tjenesteytingen hadde funnet sted. Dette arbeidet ble utført i tilknytning til den nasjonaløkonomiske grupperingen av de offentlige inntekter og utgifter.

Vareinnsatsen som sektorene har tatt imot i 1910, ble beregnet dels ut fra direkte oppgaver over råstoff-forbruk, dels ut fra driftsregnskaper for de enkelte sektorer. Bare delvis har disse statistiske oppgavene vært tilfredsstillende. For enkelte sektorer har en helt manglet oppgaver. I slike tilfelle

er den forbrukte vareinnsatsen for 1910 fastlagt ut fra forholdet mellom forbrukt vareinnsats og totale leveranser for 30-årene iflg. Nasjonalregnskapet 1930—1951.

For enkelte sektorer er det ved beregningen av bruttoproduktkomponentene bygd på oppgaver over bevegelsen i utbetalte lønninger til ansatte, og samlet fortjeneste for selvstendig næringsdrivende. For en del av disse sektorene var det greiest å bestemme bruttoproduktet for 1910 ved å anslå kapitalslitet, og så legge det til de tall som allerede var beregnet for lønn og fortjeneste.

Ved summering av tallene for bruttoprodukt i 1910 etter disse beregningene viste det seg at vi får omtrent samme resultat som etter de beregningene som er foretatt for alle år. Avviket er bare om lag 10 mill. kroner, eller 0,7 pst. av bruttonasjonalproduktet. Det er grunn til å være tilfreds med et så ubetydelig avvik ved to til dels forskjellige beregningsmåter.

Tallene for bruttoproduktet i de enkelte sektorer er hver for seg noe usikre. En kan nemlig ha flere, i og for seg betydelige feil, som virker i motsatt retning og derfor opphever hverandre i summen. Særlig vil en her nevne sektoren varehandel. En direkte beregning for lønn, eierfortjeneste og forskjellige utgifter (som ellers er temmelig usikker) tyder på at handelsavansene er en del for høyt beregnet i 1910. (Det samme forholdet gjør seg, så vidt en kan skjønne, også gjeldende for 1938.) Videre er beregningene av vareinnsatsen som varehandelssektoren har tatt imot i 1910, høyst usikre. Dette forhold gjør at en ikke kan feste noen lit til de tallene som viser endringene i varehandelens andel av bruttonasjonalproduktet fra 1910 til 1930.

De feilmarginer som en må regne med for sektoren varehandel, er imidlertid neppe så store at de i noen grad skulle forstyrre det bilde som beregningene gir for de andre sektorenes andeler av bruttonasjonalproduktet.

Bruttoproduktet i en næring inkluderer de indirekte skatter som er pålagt de produkter næringen framstiller, mens subsidier på produktene er holdt utenfor. For mange formål vil det være mer interessant å se på bruttofaktorinntekten i vedkommende næring; dvs.: bruttoprodukt + subsidier ÷ indirekte skatter. Etter at bruttoproduktet i de forskjellige næringer var beregnet for 1910, lot bruttofaktorinntekten for hver næring seg lett beregne ved at en fordelte de indirekte skatter og subsidier på næringer.

II. Oppsplitting av konsumet.

De beregninger som er omtalt i kapitel B, gir en ganske detaljert oppdeling av leveransene til konsum. Konsumleveransene er således spesifisert på hver enkelt undersektor som det foreligger egne beregninger for. I mange tilfelle er også leveransene delt opp på varer. Dette gjelder både for import¹ og for jordbruk. Ved å gå ut fra de prinsippene som ble brukt i Nasjonal-

¹ Leveransene fra import er ikke delt på varer i alle år, men de er delt på varer både i 1910 og 1930, og her er det bare disse to årene som kommer i betraktning.

regnskapet 1930—1951 for fordelingen av de enkelte konsumvarer på konsumgrupper, kunne en fordele det private konsumet på grupper også for 1910.

Denne fordeling av konsumet for 1910 er ikke uten videre direkte sammenliknbar med tallene i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Som alt nevnt, har en ikke her beregnet alle delene av det private konsumet. En nøyde seg med å beregne nesten alt, og regnet så med at det resultat en derved kom fram til, ga et uttrykk for bevegelsen i totalen.

For å komme fram til en fordeling av det private konsum i 1910, som er fullt ut sammenliknbar med tallene i Nasjonalregnskapet 1930—1951, fordelte en også for 1930 den beregnede delen av det private konsumet på konsumgrupper. Ved å stille disse tallene opp mot de tilsvarende tallene i Nasjonalregnskapet 1930—1951, kunne en for hver konsumgruppe beregne hvor mange prosent en måtte legge til de tallene som er beregnet her, for å komme fram til tallene i Nasjonalregnskapet 1930—1951. Ved å gjøre samme prosentvise tillegg til de tallene som ble beregnet for 1910, fikk en tall som var sammenliknbare med tallene i Nasjonalregnskapet 1930—1951.

Det totale konsum ble altså ved denne beregningen fastlagt på en annen måte enn ved beregningene for alle år. Der forutsatte en at de delene av konsumet som ikke var bestemt, endret seg proporsjonalt med det totale konsumet. Ved denne spesielle beregningen er det forutsatt at disse tallene har endret seg i takt med konsumet av varer tilhørende samme konsumgruppe. Ettersom de delene av konsumet som ikke er beregnet, er helt forsvinnende, har dette ingen betydning for resultatene. Forskjellen mellom de to beregningsresultater er i tabellen tatt inn som en teknisk korreksjon på 0,4 mill. kr.

I de tabellene som gir tall for konsumet i faste priser for alle år, er det bare oppgitt privat konsum i alt. Konsumet i 1938-kroner er der beregnet ved at en har brukt en omregningsfaktor fra 1910-kroner til 1938-kroner, for hele konsumet under ett. Det er klart at denne metoden er utilfredsstillende når en skal splitte det private konsumet på grupper. Derfor har en beregnet en omregningsfaktor for hver av konsumgruppene. Dette har vært mulig ved at en splittet det private konsumet for 1930, målt i 1910-priser, på konsumgrupper, og så stilte disse tallene opp mot de tilsvarende tall i 1938-priser i Nasjonalregnskapet 1930—1951.

Etter som en har regnet det samlede private konsumet i 1910 om til 1938-priser ved en annen metode enn den som er brukt ved beregningene for alle år, fikk en avvik i resultatene. Avviket kommer til uttrykk i posten teknisk korreksjon på 78,8 mill. kr. Egentlig skyldes dette tallet også uoverensstemmelser av årsaker som er nevnt for beregningene i løpende kroner. Men disse uoverensstemmelsene er, som en vil huske, helt ubetydelige. Når posten teknisk korreksjon er ført opp, skyldes dette at en ønsket å ha samme tall for det private konsumet i alle tabeller. Grunnen til at en rettet her og ikke i de andre tabellene, er forklart i kapitel E.

E. Påliteligheten av resultatene.

I. *Sammenlikninger med annet statistisk materiale.*

Resultatene av de beregninger som her er utført, kan i noen utstrekning kontrolleres ved at en sammenlikner dem med forskjellig annet statistisk materiale som vedrører samme forhold. En betingelse for at en skal kunne slutte noe ut fra en slik sammenlikning, er selvsagt at det materiale en sammenlikner med, ikke er brukt ved beregningene. Ved de sammenlikninger som her kan gjøres, kan en ellers ikke gjøre regning med å oppspore annet enn meget grove feil. Dette henger sammen med at det statistiske materiale som kan nyttes til slik kontroll, oftest er nokså svakt. En har nemlig lagt an beregningene slik at den mest solide delen av det statistiske grunnmaterialet allerede er utnyttet. En må derfor ha nokså store uoverensstemmelser før det er berettiget å anta at nasjonalregnskapets tall er misvisende.

Antatt inntekt iflg. den kommunale skattelikningen. Ut fra beregningene som er gjort for bruttonasjonalproduktet, den nasjonaløkonomiske grupperingen av de offentlige inntekter og utgifter og beregningene av betalingsbalansen overfor utlandet har en kommet fram til en tallserie for privat bruttoinntekt av arbeid og kapital. Denne tallserien framkommer på følgende måte:

Bruttonasjonalproduktet

+ subsidier

÷ indirekte skatter

÷ offentlig nettoinntekt av kapital

÷ kapitalslit i offentlig konsumkapital

÷ utlendingenes nettoinntekt av kapitalplaseringer i Norge.

= Privat bruttoinntekt av arbeid og kapital.

Denne serien er sammenliknet med en tallrekke som kan kalles «Privat inntekt beregnet ut fra tallene for antatt inntekt etter den kommunale skattelikningen».

De tallene vi har over antatt inntekt i de kommunale likningsoppgavene, er ikke direkte sammenliknbare for hele perioden. Innføringen av systemet med selvangivelser i 1912 førte til en sterk oppgang i tallet på skattytere. Direktør Kiær har tidligere gjort beregninger over den virkningen dette hadde på tallene for antatt inntekt.¹ Med enkelte korreksjoner har en nyttet disse beregningene for å finne fram til en tallrekke for antatt inntekt der tallene er sammenliknbare før og etter innføringen av selvangivelsesytemet.

Til tallene for antatt inntekt ifølge skattelikningen er dessuten lagt en tallserie for beregnet inntekt for inntektstakere som ikke blir liknet. Disse anslagene over inntekt for ikke liknede baserer seg i første delen av perioden på beregninger som i sin tid ble utført av direktør Kiær. For senere år har en gjort skjønsmessige anslag, blant annet på grunnlag av forholdet mellom tallet på skattytere og ervervsbefolkning, arbeidsløshetstall m. v.

¹ A. N. Kiær: „Indtægts og formuesforhold efter skatteligningerne for 1913/14 sammenlignet med tidligere og senere år.” Kristiania 1917.

Trygdepremier betalt av arbeidstakere og arbeidsgivere og delvis også betalte livsforsikringspremier er fradragsberettiget i den kommunale skattelikningen. Disse premiene er imidlertid med i serien for privat bruttoinntekt av arbeid og kapital. For å få den beregnede inntekten ut fra likningsoppgavene mest mulig sammenliknbar med denne tallserien har en lagt til tall for disse fradragsberettigede premiebeløpene. Det er regnet med at 85 pst. av de betalte livsforsikringspremiene har vært fradragsberettiget for hele perioden. Beregningen av trygdepremiene er bygd på oppgaver fra den offisielle statistikken.

Realiserte gevinster og tap i et år ved salg av aksjer m. v. skulle, helt opp til begynnelsen av 20-årene, legges til, respektive trekkes fra, ved ansettelsen av den antatte inntekten ved skattelikningen. Dette har stor betydning for tallene for antatt inntekt for årene 1916—1920, og en har derfor forsøkt å ta hensyn til dette forholdet. En gjorde da med enkelte korreksjoner bruk av de tallene som professor Wedervang kom fram til i sin artikkel «Nasjonalinntekten i Norge» i hefte 6 av «Statsøkonomisk Tidsskrift» for 1926. Med det svake materiale som fins på dette område, må korreksjonspostene betraktes som grove anslag. Korreksjonspostene for perioden 1916—1920 var meget betydelige, og det vil derfor være helt avgjørende for sammenlikningen mellom de to inntektsseriene hvor riktige anslagene for kurstap og kursgevinster er.

Når vi sammenlikner nasjonalregnskapets tall for privat bruttoinntekt av arbeid og kapital og antatt inntekt ifølge skattelikningen med de korreksjoner som er omtalt ovenfor, skal en være merksam på at seriene er begrepsmessig forskjellige. Den ene serien er en bruttoinntektsserie (uten fradrag for kapitalslit i offentlige og private bedrifter), mens inntekten etter skattelikningen i prinsippet er netto, idet det etter bestemte regler er foretatt avskrivninger for kapitalslit.

Inntektstallene fra skattelikningen gir heller ikke fullt ut inntekten i vedkommende år, blant annet fordi vi har regler om gjennomsnittslikning av visse næringsinntekter og selskaper. Det må også nevnes at det i stor utstrekning anvendes prosentlikning for selvstendig næringsdrivende i jordbruk og skogbruk. Helt generelt kan vi si at skattelikningens inntektstall til enhver tid er avhengig av gjeldende skatteregler og likningspraksis. Stor betydning får også skattelikningens effektivitet, og i hvilken utstrekning skattepliktig inntekt er blitt unndratt beskatning.

De slutninger som vi kan trekke om tallene for privat bruttoinntekt av arbeid og kapital ut fra denne sammenlikningen, blir på samme tid slutninger om tallene for bruttonasjonalproduktet. De korreksjoner som er gjort på bruttonasjonalproduktet for å komme fram til privat bruttoinntekt av arbeid og kapital, er dels sikre, dels er de av ubetydelig størrelsesorden.

På side 60 er tatt inn en tabell som viser forholdet mellom beregnet inntekt ut fra skattelikningens oppgaver og privat bruttoinntekt av arbeid og kapital, for perioden 1900—1950, med unntak for krigsårene 1940—1945.

**Inntekt beregnet ut fra antatt inntekt etter den kommunale skattelikning
og privat bruttoinntekt av arbeid og kapital.**

Ar	Antatt inntekt iflg. den kommunale skattelikning	Tillegg til antatt inntekt for innføring av selvangivelser	Tillegg til antatt inntekt for ikke liknede personer	Beregnete korrek- sjoner for kurs- gevinst (÷) og tap (+) på aksjesalg m. v.	Beregnete fradrags- berettigede livs- forsikringspremier	Beregnete fradrags- berettigede trygde- premier	Sum beregnet inn- tekt etter de kom- munele liknings- oppgavene	Privat bruttoinn- tekt av arbeid og kapital	7 1 % av 8
	1	2	3	4	5	6	7 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6	8	9
1900	479	55	80	—	—	2	616	1 024	60.2
01	486	56	80	—	—	2	624	1 007	62.0
02	491	56	80	—	—	2	629	999	63.0
03	487	56	75	—	—	2	620	992	62.5
04	487	56	75	—	—	2	620	993	62.4
05	495	57	75	—	—	2	629	1 019	61.7
06	513	59	75	—	—	2	649	1 093	59.4
07	535	62	80	—	—	3	680	1 161	58.6
08	559	64	80	—	—	3	706	1 193	59.2
09	580	67	80	—	—	3	730	1 215	60.1
1910	609	70	85	—	—	3	767	1 337	57.4
11	651	75	80	—	—	3	809	1 423	56.9
12	831	—	75	—	10	4	920	1 571	58.6
13	930	—	75	—	11	10	1 026	1 745	58.8
14	996	—	70	—	12	11	1 089	1 806	60.3
15	1 333	—	70	—	16	12	1 431	2 473	57.9
16	2 273	—	70	÷ 270	23	15	2 111	3 744	56.4
17	2 828	—	65	÷ 415	25	19	2 522	4 435	56.9
18	3 174	—	65	+ 50	27	21	3 337	5 082	65.7
19	3 706	—	60	+ 65	36	32	3 899	6 182	63.1
1920	3 890	—	60	+ 585	32	35	4 602	7 486	61.5
21	3 299	—	100	—	34	35	3 368	5 459	61.7
22	2 846	—	100	—	33	36	3 015	4 918	61.3
23	2 696	—	85	—	35	35	2 851	4 882	58.4
24	2 757	—	80	—	38	35	2 910	5 402	53.9
25	2 770	—	85	—	45	35	2 955	5 430	54.4
26	2 470	—	100	—	44	34	2 648	4 451	59.5
27	2 252	—	100	—	42	33	2 427	3 997	60.7
28	2 153	—	90	—	40	34	2 317	3 980	58.2
29	2 200	—	80	—	43	33	2 356	4 100	57.5
1930	2 197	—	80	—	45	33	2 355	4 157	56.7
31	1 994	—	110	—	46	32	2 182	3 634	60.1
32	1 934	—	150	—	51	32	2 167	3 628	59.7
33	1 902	—	150	—	55	35	2 142	3 619	59.2
34	1 954	—	150	—	58	37	2 199	3 813	57.7
35	2 076	—	130	—	64	41	2 311	4 079	56.6
36	2 306	—	100	—	64	46	2 516	4 519	55.7
37	2 655	—	110	—	70	54	2 889	5 226	55.3
38	2 897	—	120	—	65	48	3 130	5 455	57.4
39	3 087	—	110	—	75	63	3 335	5 868	56.8
1946	5 478	—	110	—	121	120	5 829	10 238	56.9
47	6 521	—	120	—	148	159	6 948	12 135	57.3
48	7 328	—	140	—	181	170	7 819	13 495	57.9
49	7 971	—	150	—	184	180	8 485	14 261	59.5
1950	8 778	—	180	—	190	200	9 348	15 515	60.3

Bortsett fra årene 1918—1920 viser skattelikningstallene, uttrykt som prosent av nasjonalregnskapstallene, nokså stor stabilitet. I perioden 1900—1929 varierte forholdet mellom 54 og 63 %, og i perioden 1930—1950 mellom 55 og 60 %. I første periode ligger prosentene for årene 1901—1905 litt høyt. En bør ellers ikke legge så stor vekt på de første årene, fordi de tilleggene en har gjort til antatt inntekt, (og som er relativt usikkert beregnet) betyr mest i begynnelsen av perioden. De noe høye prosentene for 1921 og 1922 kan forklares ut fra virkningene av gjennomsnittlikningen på antatt inntekt under et fallende inntektsnivå.

For årene 1916—1920 er det flere forhold som vil virke forstyrrende på de to inntektsseriene en sammenlikner. Som alt nevnt, får de tallene en har beregnet for kurstap, respektive kursfortjeneste, ved salg av aksjer m. v. stor betydning. Videre må vi regne med at verdistigning på varelager til en viss grad har influert på skattelikningens tall for antatt inntekt. Dessuten vil de store skipstapene under verdenskrigen virke til å redusere skattelikningens inntektstall, mens de ikke får noen slik virkning på bruttonasjonalproduktet. Virkningene av gjennomsnittlikningen vil også gjøre seg sterkt gjeldende i denne perioden, hvor det er store endringer i inntektsnivået fra år til år. Det har ikke vært mulig å foreta noen pålitelig beregning av virkningene av alle disse forhold. De anslagene som er gjort, tyder på at nasjonalregnskapets tall, særlig for 1918, men delvis også for 1919 og 1920, ligger svært lavt i forhold til inntektstallene ifølge skattelikningen. Sammenfattende skulle en imidlertid kunne si at overensstemmelsen mellom beregningen av bruttonasjonalproduktet og utviklingen i antatt inntekt ifølge skattelikningen er god.

Som nevnt tidligere, foreligger det fra før anslag over nasjonalinntekten for en del av årene i perioden 1900—1930. Alle disse anslagene bygger på tallene i den kommunale skattelikningen. Da en har sammenliknet tall for bruttonasjonalproduktet (egentlig: privat inntekt av arbeid og kapital) direkte med tallene fra den kommunale skattelikningen, har en funnet det unødvendig å foreta noen sammenlikning med de tidligere nasjonalregnskapsberegningene.

Oppgaver over Norges gjeld og tilgodehavender i utlandet. Den tallrekken som er beregnet for øking (eller nedgang) i Norges nettofordringer på utlandet, bør stå i samsvar med de oppgaver som finnes over Norges gjeld og tilgodehavender i utlandet.

For 1900 kan en lage et anslag over Norges nettogjeld på grunnlag av oppgaver over statsgjelden som var opptatt i utlandet. Denne var ca. 220 mill. kr. Private lån i utlandet har sannsynligvis vært ubetydelige på denne tiden. Det utlendinger eide av norsk realkapital, kan heller ikke ha vært så meget. De utenlandske kapitalplaseringer i Norge har nemlig for størstedelen vært knyttet til jernbaneutbyggingen og til utbyggingen av de industrier som utnytter vannkraft. Jernbanebyggingen ble i det alt vesentlige forestått av det offentlige, slik at de kapitalplaseringer som var knyttet til den, ble registrert som offentlige lån. Utbyggingen av de industrier som utnyt-

ter vannkraft, hører i det vesentlige dette århundre til. Ganske grovt har en derfor anslått Norges nettogjeld til utlandet ved begynnelsen av dette århundre til om lag 250 mill. kr.

For 1913 er den utenlandske kapital som var plasert i Norge, tidligere anslått til ca. 850 mill. kr. (Jfr. «Finansstatistisk undersøkelse pr. 1. mai 1919»). Erfaringer fra 20- og 30-årene tilsier at den forretningsmessige gjeld i utlandet omtrent svarer til de samlede norske tilgodehavender. En har derfor regnet med at Norges nettogjeld til utlandet var 850 mill. kr. ved utgangen av 1913.

De anslag som er gjort over Norges nettogjeld i utlandet ved århundreskiftet og for 1913, vil jamført med nasjonalregnskapets tall for netto-nedgangen i fordringer på utlandet for perioden 1900—1913, gi dette bilde:

Mill. kr.

Nettogjeld $^{31/12}$ —1899	250
+ Samlet nedgang i Norges nettofordringer på utlandet .. 1900—1913	729
	979
÷ Nettogjeld $^{31/12}$ —1913	850
= Differanse	
	129

Differansen ovenfor kan skyldes den måten som gjeld og tilgodehavender blir vurdert på i den offisielle statistikken, eller den kan skyldes uoverensstemmelse mellom nasjonalregnskapets tall og de anslag som er gjort over nettogjeld i utlandet. For det tidsrom som har interesse her, ble beløp i fremmed valuta omregnet etter kursen på tellingsdagen, og verdipapirer ble regnet etter børsverdi. Skulle differansen skyldes dette forholdet, måtte det i perioden 1900—1913 ha vært en netto-kursgevinst (regnet i nominelle kroner) på norske tilgodehavender i utlandet, som var 129 mill. kr. større enn nettokursgevinsten på utenlandske tilgodehavender i Norge. Dette virker noe usannsynlig.

Men selv om hele differansen skulle skyldes uoverensstemmelse mellom beregningene over nettogjeld i utlandet og nasjonalregnskapets tall for nedgang i nettofordringer på utlandet, er uoverensstemmelsen likevel ikke så stor. For det første er nettotilgodehavendene svært løst anslått både for århundreskiftet og for 1913, slik at uoverensstemmelsen godt kan ligge i disse anslagene. For det andre kan det sies at selv om hele feilen lå i posten «samlet nedgang i Norges nettofordringer på utlandet», måtte denne tallrekken likevel bare justeres med ca. 9 mill. kr. pr. år. En slik endring betyr ganske mye i prosent på denne serien, men for slike viktige serier som bruttonasjonalproduktet og brutto-sparerate betyr en slik feil ikke noe vesentlig.

Oppgave over Norges samlede gjeld og tilgodehavender i utlandet gis for første gang for 1. mai 1919 i den offisielle statistikken. Denne oppgaven er her stilt opp sammen med beregningen for 1913 og beregningen over økingen i nettofordringene for perioden 1913—1919.

	Mill. kr.
Nettogjeld $\frac{31}{12}$ 1913	850
÷ Samlet øking i Norges nettofordringer på utlandet	
$\frac{31}{12}$ 1913— $\frac{1}{5}$ 1919 ¹	130
	<u>620</u>
÷ Nettogjeld $\frac{1}{5}$ 1919 ²	(÷ 1360)
= Differanse.....	1980

En ser her at enten må tallene for øking (eller nedgang) i Norges nettofordringer på utlandet for 1913—1919 være fullstendig galt beregnet, eller det må ha vært en nettokursgevinst på norske tilgodehavender i utlandet på om lag 2 milliarder kroner. Om kursgevinsten har vært på 2 milliarder, er det uråd å vite, men det dreier seg utvilsomt om et beløp av denne størrelsesorden³.

Etter finansstillingen 1. mai 1919 ble det ikke holdt finansstilling før 1. oktober 1924. En kontrollberegning for posten øking (eller nedgang) i Norges nettofordringer på utlandet for denne perioden gir dette resultat:

	Mill. kr.
Nettogjeld $\frac{1}{5}$ 1919 ²	(÷ 1360)
+ Samlet nedgang i Norges nettofordringer på utlandet	
$\frac{1}{5}$ 1919— $\frac{1}{10}$ 1924 ⁴	2770
	<u>1410</u>
÷ Nettogjeld $\frac{1}{10}$ 1924	1660
= Differanse.....	÷ 250

Heller ikke her virker det urimelig å tolke differansen som framkommer, som en følge av kurssvingninger. En kan her blant annet nevne at en stor del av Norges gjeld i utlandet var opptatt i utenlandsk valuta. Den norske krone sank i perioden 1919—1924, og dette skulle medføre tap regnet i norske kroner, ettersom Norge i størstedelen av perioden var et debitorland.

Etter 1924 er det holdt finansstilling hvert år. For årene 1924—1929 er det imidlertid godt samsvar mellom nasjonalregnskapstallene for øking (eller nedgang) i nettofordringer på utlandet og de tall som Byrået tidligere har beregnet for betalingsbalansen overfor utlandet. Betalingsbalansens tall ble allerede under utarbeidelsen stilt opp imot finansstillingens resultater. Direkte sammenlikninger mellom nasjonalregnskapets tall og finansstillingens tall er derfor unødvendig for denne perioden.

¹ $\frac{4}{12}$ av tallet for 1919 er regnet med.

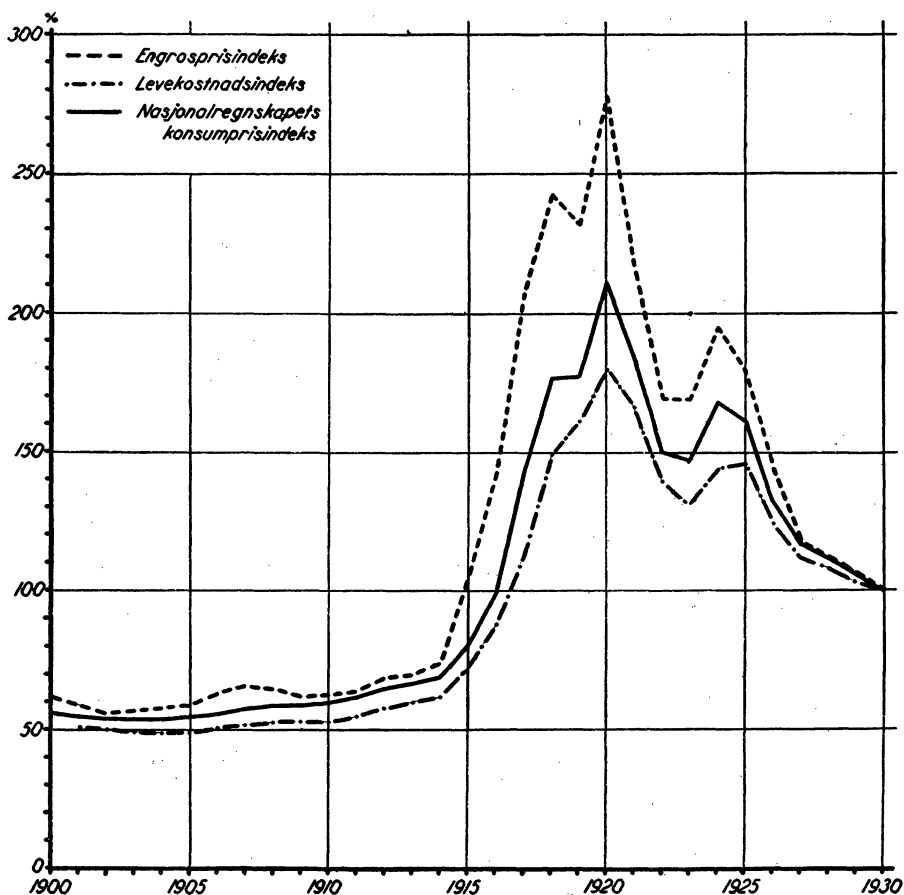
² Egentlig nettotilgodehavender på 1 360 mill. kr.

³ Jfr. direktør Jahns foredrag på den Økonomiske Rikskonferanse i 1925. (Stensilert referat i Statistisk Sentralbyrås bibliotek.)

⁴ $\frac{8}{12}$ av tallet for 1919 og $\frac{9}{12}$ av tallet for 1924 er regnet med.

De kontrollberegninger som er gjort her, tyder på at serien for øking (eller nedgang) i Norges nettofordringer på utlandet gir et relativt riktig bilde av utviklingen. Kontrollen har imidlertid vært så vidt grov at muligheter for en del feil er til stede. For perioden 1913—1919, da kontrollmulighetene er særlig små på grunn av den enorme kurs- og spekulasjonsgevinsten, kan en endog ha feil av en betydelig størrelsesorden. Det som her er sagt om serien for øking (eller nedgang) i Norges nettofordringer på utlandet, gjelder stort sett også serien for eksportoverskott. Forskjellen mellom disse seriene er nemlig ikke så stor.

Levekostnadsindeks og engrosprisindeks. Det private konsumet er beregnet både i fast og løpende kroneverdi. Divideres konsumet i løpende kroner med konsumet i faste kroner, framkommer en prisindeks for det private konsumet. Denne konsumprisindeksen er, på diagrammet nedenfor, stilt sammen med Statistisk Sentralbyrås levekostnadsindeks (1914—1930) kjedet sammen med

Figur 1: Nasjonalregnskapets konsumprisindeks 1900—1930. Statistisk Sentralbyrås levekostnadsindeks (1914—1930) kjedet sammen med Oslo kommunes levekostnadsindeks (1900—1914). Økonomisk Revues engrosprisindeks (1920—1930) kjedet sammen med Farmands engrosprisindeks (1900—1920).

den tilsvarende indeksen til Oslo kommune (1900—1914). På diagrammet er også tegnet inn en engrosprisindeks, nemlig Økonomisk Revues (1920—1930) kjedet sammen med Farmands (1900—1920).

Samvariasjonen mellom nasjonalregnskapets konsumprisindeks og de offisielle levekostnadsindekser er ganske utpreget. Årsaken til at samvariasjonen ikke er fullstendig er sannsynligvis, i det vesentlige, at arbeiderfamiliene som inngår i de husholdningsundersøkelser som de offisielle levekostnadsindekser bygger på, har hatt en annen sammensetning av sitt konsum enn hele den norske befolkning under ett.

Den forskjell som finnes, er ellers av en slik karakter at nasjonalregnskapets konsumprisindeks har en utvikling som ligger mellom utviklingen i engrosprisindeksen og utviklingen i levekostnadsindeksen. Dette forhold kan tyde på at avvikene også i noen grad skyldes at en for mange av konsumvarene har bygd på engrospriser, og så regnet at detaljprisene har hatt samme bevegelse (via forutsetningen om konstant handelsavanse).

Nasjonalregnskapstall for Sverige. Det kan ha en viss interesse å sammenlikne de norske nasjonalregnskapstallene med tilsvarende svenske tall. En skal nøye seg med å sammenlikne et par av de viktigste tallrekkene, nemlig bruttonasjonalproduktet målt i faste priser og spareraten.

*Gjennomsnittlig årlig prosentvis vekst i bruttonasjonalproduktet,
målt i faste priser (regnet etter rentes-rente formelen).*

	Sverige ¹⁾	Norge
1900—1905	1.6 %	0.7 %
1905—1910	4.5 %	3.5 %
1910—1915	3.1 %	4.3 %
1915—1920	2.5 %	3.0 %
1920—1925	0.2 %	0.8 %
1925—1930	4.0 %	5.1 %
1900—1930	2.7 %	2.9 %

Divideres bruttonasjonalproduktet, målt i fast kroneverdi, med den del av befolkningen som er i arbeidsdyktig alder, blir den gjennomsnittlige vekst for perioden 1900—1930 1,7 pst. pr. år både for Norge og Sverige. En bør imidlertid være varsom med å legge for stor vekt på denne sammenlikningen. De svenske tallene i faste priser er nemlig utarbeidd på en måte som avviker ganske vesentlig fra den som er brukt her. Bruttonasjonalproduktet målt i løpende kroneverdi er i Sverige deflatert under ett med en levekostnadsindeks.

¹ Bygd på tall fra tabell 52 i «The National Income of Sweden 1861—1930. Part One». — Stockholm Economic Studies. London 1937.

Gjennomsnittet av årlige sparereater i Sverige og Norge 1900—1930.

	Sverige ¹ (netto-sparerate)	Norge (brutto-sparerate)
1901—1905	2.8 %	10.6 %
1906—1910	5.4 %	13.8 %
1911—1915	9.2 %	19.7 %
1916—1920	11.8 %	21.9 %
1921—1925	4.4 %	14.6 %
1926—1930	10.0 %	17.6 %

Vi legger merke til at det for Sveriges vedkommende er nettosparerater i tabellen ovenfor, mens det for Norge er bruttosparerater. Hadde en kunnet beregne netto-spareraten for Norge, ville en antakelig ha funnet at kapitalslitet har utgjort en økende del av bruttoproduktet, fordi produksjonsmetodene etter hvert er blitt mer kapitalkrevende. Særlig store har endringene imidlertid neppe vært, slik at størstedelen av veksten i bruttospareraten må ha slått ut i en vekst i netto-spareraten. Endringene i den norske spareraten stemmer under denne forutsetning godt overens med endringene i den svenske spareraten.²

II. *Vurdering av resultatene ut fra de beregningsprinsipper som er nyttet.*

Formålet med forrige avsnitt var å prøve å oppspore grove feil i de beregninger som her er utført. Resultatene stemte gjennomgående godt overens med kontrollmaterialet, og en må kunne regne med at de gir et riktig bilde av hovedtendensene i utviklingen. Det er imidlertid lite tilfredsstillende å stoppe på dette punkt i vurderingen av tallene, og i det følgende vil en prøve å gå noe videre. En må da forlate den forholdsvis trygge basis som kontrollberegninger gir, og prøve å gi en vurdering ut fra hva en mener om brukbarheten av de beregningsmetoder som er nyttet. Det ligger i sakens natur at en slik vurdering i høy grad må bli preget av personlig skjønn.

Påliteligheten av resultatene er avhengig av den grunnstatistikk som står til disposisjon og den måten denne statistikken blir nyttet på. Følgende forhold kan virke til å svekke kvaliteten av resultatene:

- Grunnstatistikken gir ikke nok opplysninger,
- de opplysninger den gir er ikke helt ut pålitelige,
- en har ikke tilstrekkelig kjennskap til grunnstatistikkenes begrensninger.

Alle disse forhold må vi anta har virket til at nasjonalregnskapstallene for årene 1900—1929 er svakere enn tallene for perioden 1930—1950. Særlig må vi her ta i betraktning at grunnstatistikken har vært mindre omfattende. De to andre momentene derimot spiller trolig liten rolle.

¹ Bygd på tall fra side 317 i publikasjonen som er nevnt i fotnote side 65.

² En tilsvarende sammenlikning med amerikanske tall viser en nokså ulik utvikling. Særlig bør det nevnes at den amerikanske spareraten ikke viser noen nevneverdige langtidsendringer.

For årene 1915—1921 har nasjonalregnskapstallene større feilmarginer enn for de andre årene. Dette henger sammen med de spesielle forhold som hersket på grunn av krigen. Særlig de sterke prisendringer som den gang fant sted, har virket til å gjøre tallene usikre.

En må dessuten regne med at de tall en har kommet fram til, ofte kan gi et feilaktig bilde når det gjelder utviklingen fra et år til det neste. Dette skyldes bl. a. at endringer i varelager ikke er beregnet for hele perioden. Videre må det nevnes at sysselsettingen i flere av de tjenesteytende sektorene er bestemt ved lineær interpolasjon for årene mellom folketellingene. En skal også peke på at bruttohandelsavansene for de fleste varers vedkommende er regnet prosentvis konstante. Som alt nevnt kan det her ha vært betydelige endringer av konjunkturrell art.

Når det gjelder langstidsutviklingen, har en grunn til å tro at de tallserier som er beregnet, gir et langt riktigere bilde. Feilmarginene er neppe så store at de vesentlige trekk i utviklingen kan ha blitt fortegnet. I denne sammenheng vil en minne om at langtidsendringene sannsynligvis har vært ubetydelige både i de prosentvise bruttohandelsavanser og i varelager. (Jfr. s. 36 og s. 55.)

Påliteligheten av beregningene for importen og for de ulike sektorer varierer en del. Når vi skal vurdere de endelige serier, må vi derfor bringe på det rene hvor meget de enkelte beregninger influerer på hver resultatserie. Tabellen på neste side viser hvor meget importen og hver enkelt sektorgruppe har bidratt til bruttoproduktkomponentene med, for årene 1900, 1910, 1920 og 1930. Tabellen gir tall for alle bruttoproduktkomponentene under ett, og særskilt for hver enkelt av dem.

Importen og de ulike sektors bidrag til

	1900	1910	1920	1930
Leveranser til alle bruttoproduktkomponentene under ett:				
Import	188.9	239.8	1 950.9	741.4
Jordbruk	142.6	185.0	766.1	308.7
Skogbruk og jakt	30.3	29.3	116.3	45.7
Fiske m. v.	8.6	15.0	41.7	29.3
Hvalfangst	3.3	18.4	61.9	130.3
Bergverksdrift	6.6	16.3	64.7	35.7
Industri	444.9	606.0	3 082.2	1 691.7
Bygge- og anleggsvirksomhet	36.6	43.2	397.6	183.9
Kraft og vannforsyning	2.3	8.1	55.0	61.7
Varehandel	179.4	243.7	1 405.7	657.8
Banker, forsikring, sosialtrygd	11.9	17.3	147.3	99.9
Forretningsbygg og boliger	110.1	114.2	248.7	395.7
Sjøtransport	157.3	155.6	1 347.6	448.6
Samferdsel unntatt sjøtransport	11.0	20.5	109.3	117.0
Div. privat tjenesteyting	9.6	16.3	71.3	76.8
Personlige tjenester	68.8	86.4	359.1	223.1
Leverert fra samtlige sektorer	1 412.2	1 815.1	10 225.4	5 247.3
+ Offentlig konsum	70.6	83.6	524.8	330.1
÷ Import	389.0	489.4	3 495.5	1 307.8
+ Lagerendringer	÷ 7.0	÷ 1.9	160.8	86.0
+ Div. korreksjoner	11.5	23.5	84.4	55.6
Bruttonasjonalprodukt	1 098.3	1 430.9	7 499.9	4 411.2
Leveranser til privat konsum:				
Import	121.8	149.3	1 063.3	380.4
Jordbruk	127.0	161.9	688.8	271.9
Skogbruk og jakt	19.8	20.3	84.5	28.7
Fiske m. v.	4.9	5.4	19.8	11.8
Bergverksdrift	2.2	2.1	27.6	5.1
Industri	238.9	301.0	1 442.4	857.8
Kraft og vannforsyning	2.2	8.0	54.4	61.7
Varehandel	144.0	193.6	1 120.8	532.2
Banker, forsikring, sosialtrygd	11.9	17.3	147.3	98.7
Forretningsbygg og boliger	110.1	114.2	248.7	395.7
Sjøtransport	10.9	12.0	50.5	23.4
Samferdsel unntatt sjøtransport	10.5	17.8	98.8	108.4
Div. privat tjenesteyting	9.6	16.3	71.3	76.8
Personlige tjenester	68.8	86.4	359.1	223.1
Leverert fra samtlige sektorer	882.6	1 105.6	5 477.3	3 075.7
+ Div. korreksjoner	12.5	2.1	47.1	8.9
= Privat konsum	895.1	1 107.7	5 524.4	3 084.6

bruttoproduktkomponentene. Løpende kroner i millioner.

	1900	1910	1920	1930
<i>Leveranser til bruttoinvesteringer:</i>				
Import	56.5	74.7	815.9	351.9
Jordbruk	11.9	12.8	55.5	25.7
Skogbruk og jakt	2.8	4.0	12.9	7.6
Fiske m. v.	2.2	2.8	12.5	3.9
Bergverksdrift	1.2	2.8	10.2	5.0
Industri	75.6	92.5	617.7	260.4
Bygge- og anleggsvirksomhet	36.6	43.2	397.6	183.9
Varehandel	23.0	32.2	235.8	92.0
Sjøtransport	3.1	4.2	28.9	10.3
Samferdsel unntatt sjøtransport	0.1	0.2	1.2	1.0
Levert fra samtlige sektorer	213.0	269.4	2 188.2	941.7
÷ Eksport av eldre skip	5.6	2.9	39.5	11.8
+ Lagerendringer	÷ 7.0	÷ 1.9	160.8	86.0
+ Div. korreksjon	÷ 9.3	÷ 5.1	÷ 12.3	÷ 11.4
= Bruttoinvesteringer	191.1	259.5	2 297.2	1 004.5
<i>Leveranser til eksport:</i>				
Import	10.6	15.8	71.7	9.1
Jordbruk	3.7	10.3	21.8	11.1
Skogbruk og jakt	7.7	5.0	18.9	9.4
Fiske m. v.	1.5	6.8	9.4	13.6
Hvalfangst	3.3	18.4	61.9	130.3
Bergverksdrift	3.2	11.4	26.9	25.6
Industri	130.4	212.5	1 022.1	573.5
Kraft- og vannforsyning	0.1	0.1	0.6	—
Varehandel	12.4	17.9	49.1	33.6
Banker, forsikring, sosialtrygd	—	—	—	1.2
Sjøtransport	143.3	139.4	1 268.2	414.9
Samferdsel unntatt sjøtransport	0.4	2.5	9.3	7.6
Levert fra samtlige sektorer	316.6	440.1	2 559.9	1 229.9
+ Eksport av eldre skip	5.6	2.9	39.5	11.8
+ Div. korreksjoner	8.3	26.5	49.6	58.1
= Eksport	330.5	469.5	2 649.0	1 299.8

På grunnlag av tabellen ovenfor, og det som allerede er sagt om de enkelte beregninger, kan en si følgende om de viktigste seriene i løpende kroner.

Det private konsum er forholdsvis pålitelig beregnet. Størstedelen av leveransene til privat konsum kommer nemlig fra import og fra sektorene jordbruk, industri og boliger. Med unntak for boliger på landsbygda skulle tallene for alle disse sektorene bygge på et forholdsvis godt statistisk grunnlag. Påliteligheten svekkes imidlertid en del ved at handelsavansene er relativt høye på konsumvarer.

Det offentlige konsum bygger i det vesentlige på tall fra den nasjonal-økonomiske grupperingen av de offentlige inntekter og utgifter. I det offentlige konsum inngår også kapitalslit på offentlig konsumkapital, og denne komponenten er noe løst anslått. Da kapitalslitet betyr svært lite, skulle likevel den serien for offentlig konsum være helt tilfredsstillende.

Leveransene til bruttoinvestering kommer i det vesentlige fra import og fra sektorene industri og bygge- og anleggsvirksomhet. Særlig svake punkter skulle det ikke være ved noen av disse sektorberegningene. Som for det private konsumet representerer imidlertid handelsavansene et svakt punkt.

Eksportoverskottet framkommer som en differanse mellom eksporten og importen. Hver for seg er disse seriene ganske godt beregnet. Eksportoverskottet framkommer imidlertid som en differanse mellom to nesten jamstore serier, og av denne grunn blir eksportoverskottet svært følsomt selv overfor relativt små feil i disse seriene. Det får derfor en forholdsvis stor feilmargin. Feilene er imidlertid neppe av en slik størrelsesorden at det kan spille noen rolle for beregningen av bruttonasjonalproduktet. Det samme som en her har sagt om eksportoverskottet, kan ellers også sies om nettoøkning (eller -nedgang) i fordringer på utlandet.

Av det som alt er sagt, framgår det at de tallene som er gitt for bruttonasjonalproduktet, skulle være ganske pålitelige.

Tallene i løpende kroner gir uttrykk for den samlede virkningen av volumendringer og prisendringer. Det var ønskelig å komme fram til tallserier som viste volumendringene isolert. Dette har en søkt å oppnå ved å utarbeide tallserier, der alle varer og tjenester som inngår, er vurdert til de priser som gjaldt i 1910.

Tallene i faste priser er påvirket så vel av produksjonens sammensetning som av de relative prisene for det året i perioden en valgte som basisår (1910). Bare hvis de produserte kvanta av alle varer og tjenester hadde endret seg proporsjonalt i perioden, eller om de relative priser hadde vært uforandret, ville det ikke vært slik. En har imidlertid gått ut fra at *hovedtrekkene* i tallseriene er upåvirket av at spesielt 1910 ble nyttet som basisår. Omregningen til 1910-kroner medførte en del vansker. En kan bl. a. nevne at en rekke varer (og varekvaliteter) som var på markedet i 1929, ikke fantes i 1910. Dette har ført til at resultatene, strengt tatt, bare gir et tilnærmet uttrykk for verdien av den samlede vare- og tjenestetilgang, vurdert til 1910-priser.

Vanskelighetene med å finne brukbart prismateriale var ikke like store for alle seriene i 1910-kroner.

Det private konsum i 1910-kroner er den serien der en har kommet nærmest det en prinsipielt skulle ha fram. Stort sett kunne en her bygge på tilfredsstillende prisoppgaver.

I en helt annen stilling kommer derimot det offentlige konsumet i 1910-kroner. Helt konvensjonelt valgte en her å deflatere alt, unntatt kapitalslit på offentlig konsumkapital, med den gjennomsnittlige prisindeks for det private konsumet.

For bruttoinvesteringenes vedkommende er forholdene noe forskjellige. For investering i bygninger og anlegg og investering i skip og båter hadde en noe bedre prisindekser enn for investeringer i andre transportmidler, maskiner, redskap og rekvisita. Men for alle tallseriene gjelder at tallene i faste kroner er noe usikre. På den annen side har en grunn til å tro at seriene gir et bilde av utviklingen som i grove trekk er riktig.

Importen skulle stort sett være tilfredsstillende deflatert. Riktignok er deflatingen av skipsfartens driftsutgifter i utlandet usikker, men dette kan neppe bety særlig meget for det samlede resultat.

For eksporten er den delen som er registrert i handelsstatistikken bra deflatert, idet en der i det vesentlige nyttet handelsstatistikkens priser. Skipsfartens tjenester til utlandet veier imidlertid ganske tungt i den samlede eksporten, og her er, som allerede nevnt, deflatingen noe usikker. (En har brukt Economist's fraktindeks).

Den største komponenten i bruttonasjonalproduktet er det private konsumet. Ettersom denne komponenten ble pålitelig beregnet i faste priser, og de fleste av de andre komponentene kan antas å gi et forholdsvis riktig bilde av de store trekk i utviklingen, må serien for bruttonasjonalproduktet være forholdsvis sikker også i 1910-kroner.

Tallene i 1938-kroner er utarbeidd ved at en for hver enkelt resultatserie har funnet omregningsforholdet mellom 1910-kroner og 1938-kroner i 1930. Dette forholdet er så forutsatt likt for alle år i perioden 1900—29. Helt korrekt er en slik omregning bare hvis de relative priser for alle varer og tjenester som inngår i en resultatserie, var de samme i 1910 som i 1938. Dette kan en med sikkerhet si ikke er tilfelle. Begrunnelsen for omregningen er derfor at en tror de feilene som oppstår, er forholdsvis ubetydelige.

I denne sammenheng er det interessant å se på den beregning av det private konsumet i 1938-kroner som ble foretatt ved oppsplittingen av det private konsum på konsumgrupper for 1910. Det ble da regnet ut en omregningsfaktor fra 1910-kroner til 1938-kroner for hver konsumgruppe (i alt 34). Dette er et skritt i retning av det helt korrekte, nemlig å ha en omregningsfaktor for hver enkelt vare. Ved å bruke en omregningsfaktor på hver konsumgruppe kom en til et privat konsum i 1910, målt i 1938-kroner, som lå nesten 4 pst. over det en kom til ved å bruke bare én omregningsfaktor for konsum i alt.

Dette kan gi en antydning av størrelsesordenen på de feil som begås ved omregningen fra 1910-kroner til 1938-kroner.

I tabellene har en for 1910 ført opp det konsum, målt i 1938-kroner, som en kom til ved å bruke én omregningsfaktor. Den vesentligste grunn til dette er at en ikke ville korrigere konsumet for 1910, når en ikke kunne gjøre det for de andre årene. (Bare i 1910 har en det private konsum delt på konsumgrupper.) Helt sikkert er det heller ikke at det tall som bygde på 34 omregningsfaktorer, er riktigere enn det som bygde på 1, selv om det sannsynligvis er så.

F. Oversikt over resultatene.

Påliteligheten av det tallmateriale som tallene inneholder, er omtalt i forrige kapitel. En vil her bare minne om at tallene for perioden 1900—1929 er noe mer usikre enn tallene for senere år. Dette gjelder særlig for årene 1916—1921. Ellers bør det ikke legges for stor vekt på de endringer som tallene viser fra et år til det neste. Langtidsutviklingen i tallene skulle derimot gi et bilde som i alle vesentlige trekk er riktig.

Med de definisjoner som er nyttet her, har vi bare i liten utstrekning fått registrert den delen av samfunnets produksjon som ikke er blitt markedsført. Husmødrenes arbeid i hjemmet og arbeid som er utført på fritid uten at produktene er blitt solgt, er således ikke regnet med¹.

Vi kan antakelig regne med at en del arbeid som husmødrene tidligere utførte i hjemmet, etter hvert har blitt overtatt av industrien. I så fall har dette forholdet virket til en øking av bruttonasjonalproduktet. På samme vis blir det f.eks. om folk etter hvert har latt skomakere reparere sine sko i stedet for å gjøre dette selv på sin fritid.

Bruttonasjonalproduktet. Bruttonasjonalproduktet målt i løpende kroner er blitt om lag 16-doblet i perioden 1900—1950. En vesentlig grunn til denne sterke veksten er stigningen i prisene, men selv når en eliminerer virkningen av prisstigningen, blir veksten i bruttonasjonalproduktet sterk. Målt i faste priser steg bruttonasjonalproduktet med 298 % fra 1900 til 1950. Dette svarer til en gjennomsnittlig årlig tilvekstrate på 2,8 % (regnet etter rentes-rente formelen). Tallet på innbyggere i arbeidsdyktig alder steg i samme tidsrom med 80,6 %. Den gjennomsnittlige tilvekstraten for bruttonasjonalproduktet, målt pr. innbygger i arbeidsdyktig alder, blir dermed 1,6 % pr. år.²

Stigningen i produksjonen har ikke vært like sterk i hele perioden. Som

¹ Uten unntak gjelder ikke dette. Hagebruk og fiske for eget behov og husmødrenes arbeid for losjerende er f. eks. tatt med i beregningene.

² Stigningen i bruttonasjonalproduktet pr. arbeidsdyktig person gir ikke et fullgodt uttrykk for hvor effektivt næringslivet nytter den sysselsatte arbeidskraft. En har nemlig dividert med tallet på hele befolkningen mellom 18 og 64 år, uansett om vedkommende var i arbeid eller ikke.

vi skulle vente, viser produksjonsutviklingen en vekslings mellom «gode» og «dårlige» tider. Dette framgår så vel av den grafiske framstillingen på figur 2, som av tallene i tabellen nedenfor.

*Gjennomsnittlige årlige tilvekstprosent
(regnet etter rentes-rente formelen).*

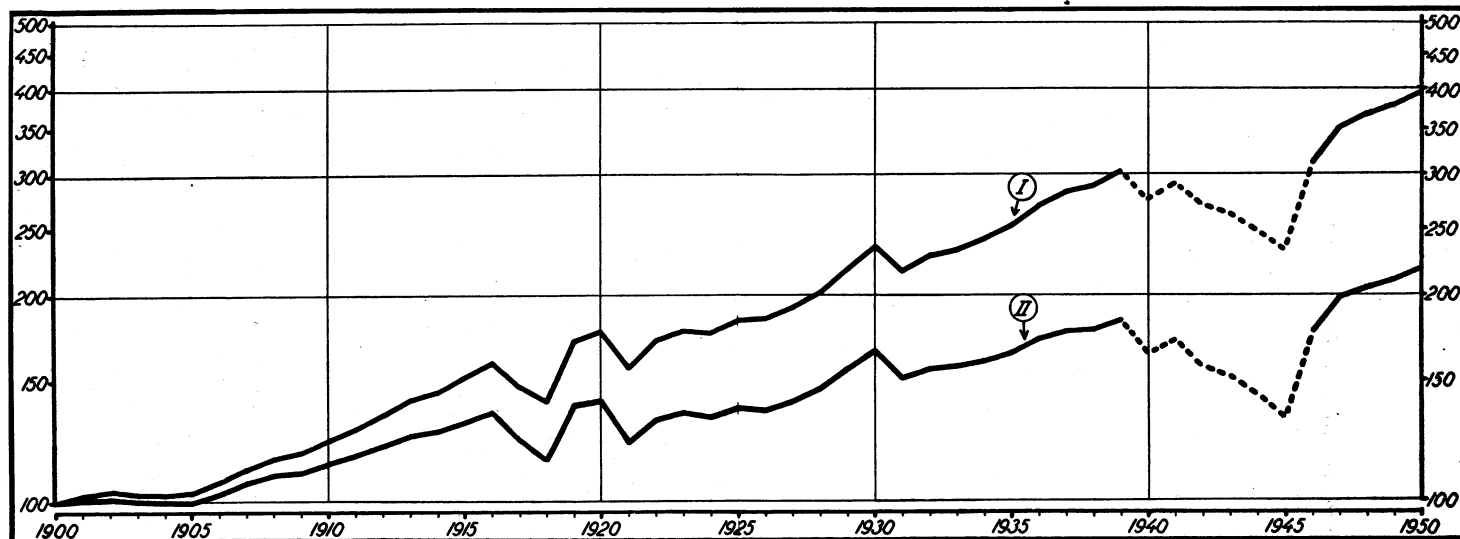
Tidsrom	Bruttonasjonalprodukt	Bruttonasjonalprodukt pr. innb.	Bruttonasjonalprod. pr. innbygger i arbeids- dyktig alder (18—64 år)
1900—1905	0.7 %	0.0 %	÷ 0.1 %
1905—1910	3.5 %	2.9 %	2.8 %
1910—1915	4.3 %	3.4 %	2.8 %
1915—1920	3.0 %	2.0 %	1.4 %
1920—1925	0.8 %	0.0 %	÷ 0.5 %
1925—1930	5.1 %	4.6 %	3.8 %
1930—1935	1.5 %	0.9 %	÷ 0.2 %
1935—1939	4.6 %	4.0 %	2.8 %
1946—1950	6.3 %	5.2 %	5.8 %
1900—1950	2.8 %	2.1 %	1.6 %

Vekslingen mellom «gode» og «dårlige» tider har ellers sjelden slått ut i noen vesentlig nedgang i produksjonsvolumet. Det karakteristiske har heller vært at veksten har avtatt eller stoppet. Ser vi bort fra de to verdenskrigene, da produksjonen gikk kraftig ned, som følge av de spesielle forhold krigen førte med seg (bl. a. forsyningsvansker), blir det bare to år tilbake da produksjonen ligger vesentlig lavere enn det foregående år, nemlig 1921 og 1931. I begge disse årene hadde vi alvorlige arbeidskonflikter.

Det 20. århundre ble i økonomisk henseende innledet med en stagnasjonsperiode for Norge. I tidsrommet 1900—1905 sank bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder med 0,1 % pr. år. Deretter fulgte en vekstperiode som varte til 1916. Den gjennomsnittlige årlige tilvekstrate for bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder var i disse årene 2,8 %. I 1917 og 1918 falt bruttonasjonalproduktet sterkt. Da den første verdenskrig sluttet, steg imidlertid produksjonen raskt, og både i 1919 og 1920 lå bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder litt over nivået i 1916.

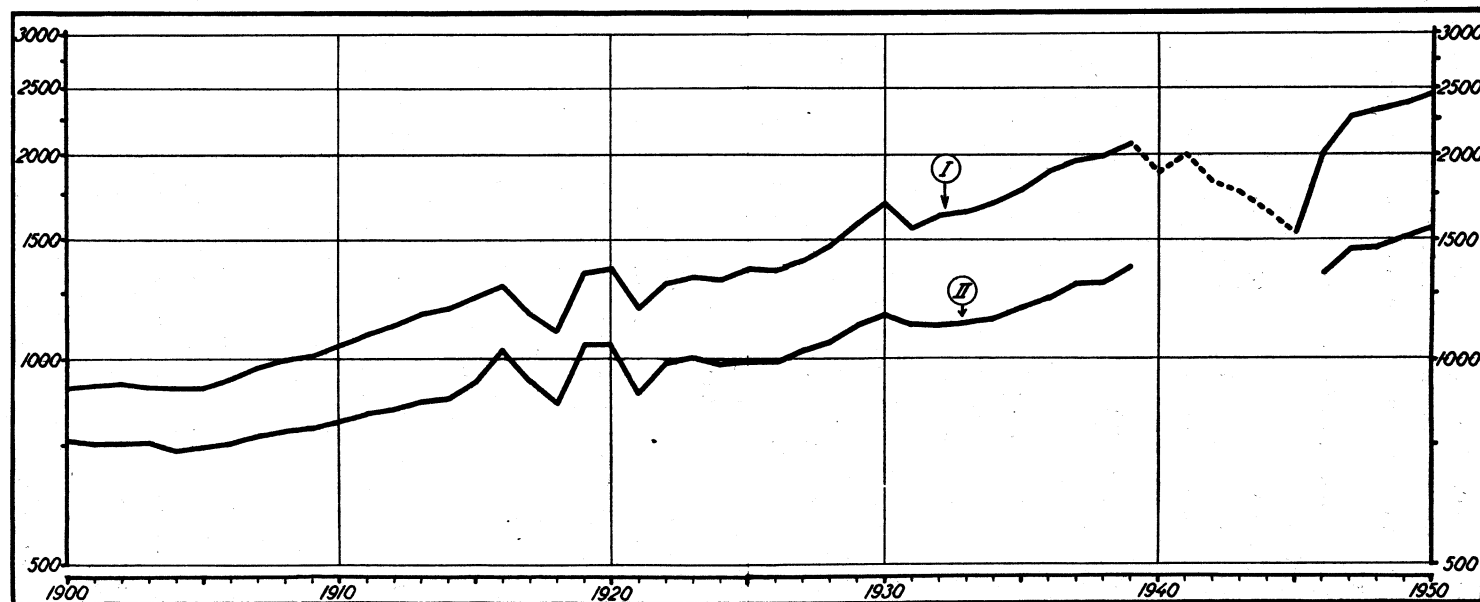
I 1921 gjorde etterkrigs-krisen seg gjeldende, og bruttonasjonalproduktet sank med 11,5 % fra 1920 til 1921. Forholdene i de etterfølgende år var noe varierende, men helt fram til 1926 lå bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder vesentlig under nivået i 1920.

I perioden 1926—1930 viser bruttonasjonalproduktet igjen sterk vekst. I løpet av disse fire årene steg bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder med 21,8 %, eller med en gjennomsnittlig årlig vekstrate på 5,1 %. Denne kraftige veksten virker overraskende sterk på bakgrunn av det inntrykk en tidligere har hatt av denne perioden. Veksten forklares i atskillig grad av utviklingen innen hvalfangst og skipsfart. Særlig gjelder dette veksten

Figur 2: Bruttonasjonalproduktet (I) og bruttonasjonalprodukt pr. innbygger i arbeidsdyktig alder (II) i faste (1938) priser, 1900—1950. Relative tall 1900 = 100. (Semilogaritmisk skala).

Figure 2: Gross domestic product (I) and gross domestic product per person of working age (II) at constant (1938) prices, 1900—1950. Relative figures 1900 = 100 (Semilogarithmic scale).

Figur 3: Bruttonasjonalprodukt pr. innbygger (I) og privat konsum pr. innbygger (II), 1900—1950. Målt i 1938-kroner. (Semilogaritmisk skala).

Figure 3: Gross domestic product per capita (I) and private consumption per capita (II), 1900—1950. In constant (1938) kroner. (Semilogarithmic scale).

i bruttonasjonalproduktet fra 1929 til 1930. Ellers vil Byrådet peke på at utviklingen i bruttonasjonalproduktet i tyveårene ikke, i samme grad som ellers, kan tas som mål for utviklingen i velstand. De tap vi ble tilføyd gjennom utenlandske valutaspekulasjoner er nemlig ikke direkte registrert i nasjonalregnskapstallene.

Fra 1930 til 1931 falt bruttonasjonalproduktet med 7,9 %, og selv om produksjonen fra 1931 igjen var stigende, lå bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder så sent som i 1935 under 1930-nivået. I årene 1935—39 hadde vi imidlertid en ny vekstperiode. Den gjennomsnittlige årlige vekstrate for bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder var da 2,8 %.

Under den 2. verdenskrigen sank produksjonen sterkt. Allerede i 1946 var imidlertid bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder kommet opp til nesten samme nivå som i 1939. Årene 1946—1950 preges av sterk vekst. Særlig var veksten sterk fra 1946 til 1947. Bruttonasjonalproduktet pr. person i arbeidsdyktig alder steg fra 1946 til 1950 med tilsammen 25,1 %. Tilvekstraten har med andre ord ikke vært mindre enn gjennomsnittlig 5,8 % pr. år.

Tabell 19 viser hvordan bruttofaktorerinntekten (bruttonasjonalprodukt + subsidier ÷ indirekte skatter), målt i løpende kroner, fordeler seg på næringer i 1910, 1930 og 1950. Ved vurdering av denne tabellen må det tas hensyn til at endringer i de relative priser vil påvirke tallene. Når f. eks. bare 4,0 % av bruttofaktorerinntekten ble skapt i sektoren forretningsbygg og boliger i 1950, mot 9,1 % i 1910, skyldes dette i første rekke at husleiene i eldre hus ikke har fulgt med i den alminnelige prisstigning etter krigen. Det tydeligste trekk i utviklingen er ellers at produksjonen i jordbruk, skogbruk og fiske har gått relativt tilbake, mens produksjonen i industri, bygge- og anleggsvirksomhet, bergverksdrift og kraftforsyning, sett under ett, har hatt relativ vekst. I 1910 ble 23,2 % av bruttofaktorerinntekten skapt innen jordbruk, skogbruk og fiske, mot 13,3 % i 1950. De tilsvarende tall for industri m. v. er 26,6 % for 1910 og 39,7 % for 1950.

De tjenesteytende næringer, unntatt varehandel og transportvirksomhet, har ytt samme andel av bruttofaktorerinntekten i 1950 som i 1910, nemlig 13,1. Innenfor gruppen er det imidlertid en betydelig forskyvning, idet betalt husarbeid relativt har gått sterkt tilbake, mens annen tjenesteytende virksomhet har tiltatt i betydning. Betalt husarbeid utgjorde i 1910 4,6 % av bruttofaktorerinntekten mot 1,7 % i 1950.

Privat konsum. Det samlede private konsum, målt i faste priser, steg med 206 % fra 1900 til 1950, eller regnet pr. person med 109 %. De gjennomsnittlige årlige tilvekstrater for konsum i alt og konsum pr. person, var i denne perioden henholdsvis 2,3 % og 1,5 %.

Stort sett har konsumet endret seg på samme måte som bruttonasjonalproduktet innenfor perioden. Som det framgår av figur 3, har imidlertid veksten i bruttonasjonalproduktet vært noe sterkere, slik at det private kon-

sumet etter hvert har utgjort en mindre del av bruttonasjonalproduktet. Dette framgår også av tabell 1, som viser at det private konsumet var 81,5 % av bruttonasjonalproduktet, målt i løpende kroner, i 1900 mot 61,6 % i 1950. (Jfr. fotnoten til neste avsnitt om utviklingen i kapitalslitet.)

Tabell 20 viser det private konsumet etter art i 1910, 1930 og 1950. Det framgår her at forbruket av matvarer har steget forholdsvis mindre enn det private konsumet i alt. I 1910 utgjorde således matvarene 42,5 % av det samlede konsumet, mot bare 28,2 % i 1950. De deler av det private konsumet som viser sterkest vekst, er helsepleie og personlig hygiene, reiser og transport og «Annet konsum», som omfatter bl. a. utdanning, litteratur og fornøyer. Tilsammen utgjorde disse postene i 1910 13,2 % av det totale konsumet, mens den tilsvarende prosenten for 1950 var 22,6.

Utgifter til bolig, lys og brensel viser relativ nedgang regnet i løpende kroner, mens drikkevarer og tobakk viser oppgang. Disse endringene skyldes imidlertid i det vesentlige endret prisstruktur. (Jfr. merknad foran om endringene i boligsektorens andel av bruttonasjonalproduktet.) Regnet i faste priser, har posten bolig, lys og brensel endret seg omtrent proporsjonalt med det samlede konsumet, mens forbruket av drikkevarer og tobakk har steget mindre enn konsumet i alt.

Investering og sparing. De endringer som har funnet sted i forholdet mellom privat konsum og bruttonasjonalprodukt, kan vi i det vesentlige finne igjen som motsvarende endringer i den delen av bruttonasjonalproduktet som har vært nyttet til bruttoinvestering. Ettersom konsumet har steget prosentvis svakere enn bruttonasjonalproduktet fra 1900—1950, har derfor bruttoinvesteringsraten (bruttoinvestering i prosent av bruttonasjonalproduktet, målt i løpende kroner,) steget i dette tidsrommet¹.

Bruttoinvesteringsraten viser ofte nokså store endringer fra et år til det neste. Som regel har bruttoinvesteringsraten vært høy i forhold til årene omkring, i de år da produksjonsvolumet lå relativt høyt.

Trenden i investeringsraten viser sterk vekst i perioden 1900—1920. Den gjennomsnittlige investeringsrate var således i 5-året 1901—1905 15,9 %, mot 25,5 % i 5-året 1916—1920. Etter 1920 falt investeringsraten til omkring 19 %, og på dette nivå lå den til omkring 1935. Da begynte investeringsraten igjen å stige, slik at gjennomsnittsraten for perioden 1936—1939 ble 24,5 %. I etterkrigstiden har bruttoinvesteringsraten ligget høyere enn noen gang tidligere i dette århundre. I perioden 1946—1950 var den gjennomsnittlig 35,2%.

Bruttosparing² (= bruttokapitaltilvekst) er lik: bruttoinvestering + eksportoverskott + nettoinntektsoverføringer fra utlandet. Av disse tre kompo-

¹ Det som er skrevet om bruttoinvesteringsraten, kan ikke uten videre gjøres gjeldende for nettoinvesteringsraten (nettoinvestering i prosent av nettonasjonalproduktet). Vi kjenner nemlig ikke utviklingen i kapitalslit for perioden 1900—1930. I årene 1930—1950 steg kapitalslitet som prosent av bruttonasjonalproduktet fra 14,5 til 17,4 %. Enkelte ting taler for at det kan ha vært en liknende utvikling mellom 1900 og 1930.

² I bruttosparingen inngår kapitalslit. Jfr. noten ovenfor.

nentene har bruttoinvesteringen vært så vidt dominerende at bruttospare-
raten (brutto-sparing i prosent av bruttonasjonalproduktet, målt i løpende
kroner), stort sett har hatt samme utvikling som bruttoinvesteringsraten.
Sammenhengen mellom utviklingen i bruttosparerate, bruttoinvesteringsrate
og eksportoverskottsrate, framgår ellers av tabellen nedenfor.

	Brutto- investeringsrate:	Eksport- overskottsrate:	Brutto- sparerate
1901—1905	15.9	÷3.8	10.6
1906—1910	17.9	÷2.7	13.8
1911—1915	20.5	÷0.1	19.7
1916—1920	25.5	÷3.4	21.9
1921—1925	19.8	÷4.3	14.6
1926—1930	18.9	÷0.1	17.6
1931—1935	18.5	+2.2	19.0
1936—1939	24.5	+2.1	25.5
1946—1951	35.2	÷6.6	¹⁾ 31.0

Ser vi på hvordan den samlede bruttosparingen fordeler seg på privat og offentlig sparing, legger vi merke til at det har vært en betydelig oppgang i det offentlige andel. I perioden 1900—1905 hadde således det offentlige gjennomsnittlig 10,6 % av den samlede bruttosparing, mot gjennomsnittlig 14,6 % i perioden 1936—1939. I femåret 1946—1950 var den offentlige del av sparingen i gjennomsnitt hele 27,1 %². Selv om den offentlige sparing har utgjort en stigende del av den samlede sparing, har likevel den private bruttosparing som prosent av privat disponibel bruttoinntekt, vært stigende. I årene 1900—1905 var denne prosenten gjennomsnittlig 10,5, mot 26,6 i årene 1946—1950.

Eksport og import. Regnet som pst. av bruttonasjonalproduktet var eksporten, målt i løpende kroner, nesten den samme i 1946—1950 som i 1901—1905. Innenfor perioden var eksportprosenten stigende opp til første verdenskrig. Fra 1920 til 1921 sank den så fra 35.3 pst. til 23.6 pst. Med unntak for årene 1931—1935 har eksporten siden stort sett ligget mellom 28 pst. og 30 pst. av bruttonasjonalproduktet.

*Gjennomsnittstall for eksport, import og eksportoverskott
i prosent av bruttonasjonalproduktet, målt i løpende kroner.*

	1901— 05	1906— 10	1911— 15	1916— 20	1921— 25	1926— 30	1931— 35	1936— 39	1946— 50
Eksport	29.8	31.9	37.6	39.8	28.1	29.8	26.6	29.0	30.1
Import	33.6	34.6	37.7	43.2	32.4	29.9	24.4	26.9	36.7
Eksportoversk.	÷3.8	÷2.7	÷0.1	÷3.4	÷4.3	÷0.1	+2.2	+2.1	÷6.6

¹ Holdes krigsskadeerstatninger og E.R.P.-gaver utenfor, blir den gjennomsnittlige bruttosparerate 28.4 %.

² Holdes krigsskadeerstatninger og E.R.P.-gaver utenfor, får vi 21.4 %.

Differansen mellom eksport og import har bare i noen få år oversteget 5 % av bruttonasjonalproduktet. Likevel har importen hatt en utvikling som avviker noe fra utviklingen i eksporten.

Det framgår bl. a. av tallene foran at importen, regnet som prosent av bruttonasjonalproduktet, gikk en del ned i mellomkrigstiden.

I størstedelen av perioden har vi hatt importoverskott. Ved århundreskiftet var importoverskottet i forhold til bruttonasjonalproduktet om lag 5 %. I årene 1900—1912 avtok det stadig, og i perioden 1912—1918 hadde vi i de fleste år eksportoverskott. Etter forrige verdenskrig fikk vi imidlertid igjen importoverskott, og i 5-året 1921—1925 var importoverskottet i gjennomsnitt 4,3 % av bruttonasjonalproduktet. I siste halvdel av 20-årene avtok importoverskottet igjen, og i 30-årene hadde vi gjennomgående eksportoverskott (om lag 2 % av bruttonasjonalproduktet). Etter siste krig har vi som kjent på ny hatt importoverskott. I gjennomsnitt for perioden 1946—1950 har det vært 6,6 % av bruttonasjonalproduktet.

Eksporten og importen regnet i fast kroneverdi viser en annen utvikling enn de tilsvarende tallene i løpende kroner.

*Eksport og import i prosent av bruttonasjonalproduktet,
målt i 1938-priser.*

	1901- 05	1906- 10	1911- 15	1916- 20	1921- 25	1926- 30	1931- 35	1936- 39	1946- 50
Eksport	20.0	22.0	24.0	17.8	21.1	26.2	27.0	28.6	19.4
Import	25.4	25.5	28.3	27.9	24.9	26.7	23.5	26.3	22.7

Av tabellen ovenfor ser vi at importen i prosent av bruttonasjonalproduktet målt i faste priser, var nokså konstant helt opp til 1939. Særlig gjelder dette hvis en ser bort fra 10-året 1911—1920. Eksporten i faste priser lå på et betydelig høyere nivå i årene 1926—1939 enn i de fleste foregående år. Ellers viser det seg at både eksporten og importen, målt i faste kroner, ligger prosentvis lavere for årene 1946—1950 enn før krigen. Målt i løpende kroner ligger derimot importen høyere, mens eksporten ligger på samme nivå.

Forholdet mellom prisindeksen for eksport og prisindeksen for import gir et uttrykk for bytteforholdet overfor utlandet¹. Settes 1938 lik 100, var indekstallet for bytteforholdet 112 i gjennomsnitt for årene 1900—1914. Under 1. verdenskrig fikk vi en bedring i forholdet som varte til omkring 1920. Fra 1920 til 1921 ble det vesentlig forverret, og i hele perioden 1921—1939 holdt indekstallet seg omkring 100. Etter krigen var bytteforholdet til å begynne med ganske gunstig. Etter hvert ble det imidlertid mindre fordelaktig, og i 1950 lå indekstallet på 87.

¹ Sammensetningen av importen og eksporten har endret seg i perioden. Slik som tallene i faste priser er utarbeidd, kan endringene i dette forholdstallet bare gi en antydning av utviklingen i bytteforholdet mellom importerte og eksporterte varer og tjenester.

Offentlige inntekter og utgifter. Tabellen nedenfor gir enkelte av tallene fra tabell 8 regnet ut som prosenter av bruttonasjonalproduktet. Det framgår at de samlede offentlige inntekter i forhold til bruttonasjonalproduktet har steget kraftig fra 1900—1950. Veksten i de samlede inntektene skyldes stigning så vel i de direkte skattene (trygdepremiene spiller forholdsvis liten rolle), som i de indirekte skattene unntatt toll.

Tollinntektene har derimot gått relativt ned. Dette henger sammen med at importvarene i stor utstrekning er blitt fortollet etter vekt, slik at tollen som prosent av importverdien er blitt mindre ettersom prisene har steget.

Offentlige inntekter i prosent av bruttonasjonalproduktet.

	1900	1910	1920	1930	1939	1950
	%	%	%	%	%	%
Direkte skatter og trygdepremier	2.7	3.1	9.4	8.4	10.3	15.2
Toll	3.1	3.4	1.3	2.4	2.6	1.1
Andre indirekte skatter	1.9	1.5	1.1	2.7	3.7	9.9
Andre inntekter	1.5	2.0	0.4	2.7	2.4	¹⁾ 9.1
Off. innt. i alt	9.2	10.0	12.2	16.2	19.0	35.3

Den prosentvise fordeling av de offentlige utgifter etter art som er gitt nedenfor, viser at tilskott til næringslivet og stønader til private har utgjort en stigende del av de offentlige utgifter. Det framgår videre at den offentlige sparing (post 1 + post 5 nedenfor) har vokst i forhold til de andre utgiftspostene.

Prosentvis fordeling av de offentlige utgifter.²

	1900	1910	1920	1930	1939	a 1950 ³	b 1950 ³
	%	%	%	%	%	%	%
1. Nyanlegg og vedlikehold av sivile offentlige bygninger og anlegg	16.8	11.2	13.3	10.5	12.1	8.0	9.7
2. Andre offentlige utgifter til kjøp av varer og tjenester	71.3	60.9	55.0	49.6	45.3	27.5	33.4
3. Tilskott til næringslivet og stønader til private	7.9	8.4	28.4	20.9	25.0	29.8	36.2
4. Andre utgifter	12.9	13.2	8.8	16.5	8.4	4.7	5.7
5. Netto fordringsforskyvning	÷ 8.9	6.3	÷ 5.5	2.5	9.2	30.0	15.0
Sum	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

¹ Av dette stønader fra utlandet 6.9 %.

² De offentlige utgifter er her satt lik de offentlige inntekter. Post 5 er den saldo som derved framkommer.

³ a: inklusive, b: eksklusive E.R.P.-gaver og krigsskadeerstatninger.

Samtidig har den offentlige sparing i stigende grad bestått av øking i det offentliges netto-fordringer på andre, mens bruttoinvestering i offentlig konsumkapital tilsvarende har avtatt i betydning. I så måte er særlig endringene mellom 1939 og 1950 bemerkelsesverdige.

Det offentliges utgifter til forbruk av varer og tjenester¹ har som prosent av de samlede offentlige utgifter gått ned fra 1900 til 1950. Ser vi derimot det offentlige konsumet i forhold til bruttonasjonalproduktet, slik som i tabellen nedenfor, viser tallene vekst.

Offentlig konsum i prosent av bruttonasjonalproduktet.

1900	1910	1920	1930	1939	1950
6.5 %	5.9 %	7.0 %	7.4 %	8.4 %	9.2 %

¹ Denne posten er ikke identisk med offentlig konsum, den inkluderer bl. a. ikke kapital-slit i offentlig konsumkapital.

Summary in English.

The national accounts 1900—1929 are comparable with the national accounts for the period 1930—1950 published previously by the Central Bureau of Statistics in «National Accounts 1930—1939 and 1946—1951». Figures for the entire period 1900—1950 (except the years 1940—1945 for which no estimates exist) are shown in the present publication.

For the period 1900—1929 annual figures are estimated for the following ten main national accounting aggregates:

- Gross domestic product
- Private consumption *
- Public consumption
- Gross domestic asset formation
- Exports
- Imports
- Transfers from abroad
- Transfers abroad
- Gross increase in national wealth (gross saving)
- Net increase in Norway's foreign assets

As it proved impossible to estimate depreciation with a satisfactory degree of reliability, no estimates were made for net domestic product, net domestic asset formation and net increase in national wealth (net saving).

In addition to the estimates of the ten main aggregates a classification by economic character has been made of public incomes and expenditures. By combining the main aggregates and the classification by economic character some other items are found, as for instance, public and private saving (gross), public and private disposable income, etc.

Some break-downs of the aggregates are given. However, the detail is less than that shown in the previously published national accounts for 1930—1950. For instance, no yearly estimates are made of gross domestic product by industrial origin or of the composition of consumers' expenditure on goods and services. For the year 1910 exclusively, estimates are made which make this information available.

The basic definitions underlying the Norwegian national accounts are explained in detail in the publication «National Accounts 1930—1939 and 1946—1951». According to these definitions, that part of production which is not brought on the market is for the most part excluded from the national

accounting figures. Thus, the work of housewives in the home and work done during free time not resulting in products brought on the market is not taken into account¹. It may be safe to presume that part of the work previously done by housewives in the home has been gradually taken over by industry. This and similar developments in connection with the transition from a non-monetary to a monetary economy is reflected by an increase of the national product as defined in this publication.

In the following paragraphs a short explanation will first be given of how the figures for the period 1900—1929 are estimated. This is followed by a survey of the basic statistics on which the estimates are built, and an assessment of the reliability of the estimates. Finally, a section is included describing the movement of the main national income series during the period 1900—1950.

The Method of Estimation (1900—1929).

Norway has relatively well developed economic statistics for the period 1900—1929. Particularly the production statistics for the various industries are quite good. The income statistics are, on the other hand, rather poor. Consequently, the commodity flow method was chosen as basis for the national accounts estimates for the period 1900—1929².

The procedure followed in making the estimates of gross domestic product was, in general, the following. Lists were prepared of final goods and services, separately for imports and Norwegian production by main industry.³ The total for each group of final goods and services was then distributed on exports and goods and services available for use in the country. Each type of goods and services available for use in the country was further sub-divided in the following groups:

1. Public consumption
2. Private consumption

¹ This rule has some exceptions; for example, gardening and fishing for own use, and work done by housewives for roomers are included in the estimates.

² The national accounting figures were, however, checked by comparison with income figures. Column 7 of the table on page 60 shows income according to the municipal tax assessments (with some adjustments). Column 8 shows the national accounting figures for gross private income from labour and capital. Column 9 shows the figures in column 7 as per cent of the figures in column 8. Aside from the years 1918 — 1920 the figures in column 9 show small variations.

³ For some insignificant industries no separate estimates were made for the period 1900—1929. It is assumed that the deliveries from these industries move parallel to the deliveries from those industries for which estimates were made. To secure comparability with the previous national accounting estimates made by the Central Bureau of Statistics also figures for 1930 were estimated by this method. In cases of discrepancy between the two sets of figures for 1930, the estimates for the period 1900—1930 were adjusted so that the same figure for 1930 was arrived at as in «National Accounts 1930—1939 and 1946—1951.» The necessary adjustments were, however, very small. They amounted to around 1 per cent of the gross domestic product in 1930.

3. Gross domestic asset formation
 - a. Buildings and constructions
 - b. Ships and boats
 - c. Other transportation equipment, machinery, accessories etc.
 - d. Change in stocks¹

Total domestic consumption and gross asset formation classified by these categories could then be readily obtained by adding the results for each type of goods and services.

Gross domestic product was estimated by adding the export surplus to the sum of consumption and gross domestic asset formation.

In addition to the figures in current kroner, figures in 1910-kroner are estimated. This was done by valuing each group of goods and services specified as well in 1910-kroner as in current kroner. Consequently, a price index has been found for each of these groups of goods and services.

To link the series at constant prices with the corresponding series at 1938-prices of «National Accounts 1930—1939 and 1946—1951» it was necessary to re-estimate the figures at 1938-prices. The best procedure would have been to value each group of goods and services specified in 1938-kroner. However, this proved impossible. Instead, conversion factors from 1910-kroner into 1938-kroner were found by comparing for each component the two sets of estimates for 1930². By applying these conversion factors to the entire period 1900—1929, series in 1938-kroner were found.

The Basic Statistics underlying the Estimates (1900—1920).

For manufacturing and handicraft detailed production data classified by commodities are available for each trade for the years 1909, 1916 and 1927—1930. The data are given in value terms and partly also in quantities. Most manufacturing and handicraft is covered. Thus, for 1927—1930 the statistics cover all enterprises employing 5 persons or more, and for the two years 1909 and 1916 the coverage is still wider. These data have been used as bench

¹ In principle, investment in stocks should include changes in inventories of commodities and net increase in forest capital and livestock. The latter item has been estimated for all years. Changes in inventories of commodities, on the other hand, had to be disregarded for most years. For the years 1914—1920, however, when these changes were particularly large, a rough estimate has been made of changes in stocks of consumers' goods and of raw materials.

² As mentioned in the previous footnote figures for 1930 were estimated to obtain comparability with the earlier estimates for the period 1930—1951. Conversion factors from 1910—kroner into 1938-kroner were found by comparing the results of the two estimates at constant (1910 respectively 1938) prices.

marks for the estimates of manufacturing production. In addition to the available production data, yearly statements on man-hours (eventually man-years) worked in each trade are available for enterprises in manufacturing and handicraft. These data are collected in connection with workers accident insurance in manufacturing and cover most enterprises employing workers. As opposed to the production data mentioned above, these statistics also cover building and construction.

For agriculture, annual data obtained from sample surveys are available for quantities of all crops produced except fruits, berries and vegetables. For livestock products, the coverage of the statistics is not so wide; but complete data on quantities of milk, meat, pork, eggs and wool produced exist for 1900, 1907, 1917, 1927/28 and 1929. Price quotations for the principal agricultural products are available from 1900. These prices do not represent a yearly average for the country as a whole; but they should give an adequate measure of the price changes.

The main part of services rendered by ocean shipping is recorded in the official statistics, which give data on gross freight earnings in foreign trade. (Corresponding data exist on operating costs of ocean shipping.)

Services rendered by public administration are found as a result of the classification of public incomes and expenditures by economic character. This classification is for central government obtained from the budget accounts and for the municipalities from summaries of municipal accounts published in the official statistics.

In addition to the data previously mentioned, the official statistics also give production figures for various other industries, namely: forestry, fishing, whaling, mining, railway transport, post, telephone and telegraph. For industries where no adequate statistics exist, production has been estimated from income statistics and population census figures on employment.

Foreign trade statistics are the source for commodity export and import figures for the entire period 1900—1930. For each commodity quantity and value of exports and imports are given in addition to the average prices of imports and exports. Freight earnings in foreign trade by ocean shipping and operating costs abroad by ocean shipping cover most of the exports and imports not included in the foreign trade statistics.

The Reliability of the Estimates (1900—1929).

The reliability of this type of estimates depends on the basic statistics available and on the way these statistics are utilized for the estimates. The following contingencies may tend to impair the quality of the results:

- a. Unsatisfactory coverage of the basic statistics.
- b. Unreliable basic statistics.
- c. Lack of knowledge about the limitations of the basic statistics.

It is likely that these factors have influenced the national accounting

figures for the years 1900—1929 more than the corresponding figures for the period 1930—1950. In particular it should be noted that the coverage of the data was not as broad as for the later period. It can be assumed that the two other contingencies listed above are of little importance.

For the years 1915—1921 the national accounting figures have larger margins of error than for the other years. This is mainly due to the special conditions existing during the war. Notably the fluctuating prices during these years have tended to make the figures less reliable.

It is likely that the figures arrived at often do not represent correctly the development during so short a period of time as from one year to the next. Among other factors this is due to the fact that changes in stocks of commodities have not been estimated for every year, and that the production of several service industries has been estimated by means of employment figures, which were found by linear interpolation between population censuses. It should also be pointed out that gross trade margins for most commodities are estimated by means of constant percentages in spite of the fact that considerable variations in trade margins might have taken place in course of the business cycle.

There is, however, reason to believe that the figures estimated give a relatively true picture of the economic growth. The margins of error are not of a magnitude to distort the figures significantly. This observation has been confirmed to some extent by the results of various checks of the estimates. The correspondence with these control estimates could hardly have been so good, if the estimated national accounting figures did not register the movement of the series correctly in the main.

Survey of Results (1900—1950).

The gross domestic product at current prices increased about sixteen-fold during the period 1900—1950. The main reason for this large increase was the rise in prices; but even if the effects of the price increase are eliminated, the growth of the gross domestic product was of a large magnitude. Gross domestic product at constant prices increased by 298 pct. from 1900 to 1950. This corresponds to an average annual rate of growth of 2.8 pct. (calculated by means of the compound interest formula). The working age population increased by 80.6 pct. during the same period. The average rate of increase of the gross domestic product per capita of the working age population was thus 1.6 pct. per year¹. The increase in production has varied during the period. As might be expected, the production increase fluctuated with

¹ The increase of gross domestic product per person of working age does not express how effectively the economy utilizes the man-power employed. The gross domestic product is namely divided by the total population between 18 and 64 years regardless of how large part of this population was actually employed.

times of prosperity and depression. This is illustrated by the graphic representation in figure 2 (page 74) as well as by the table shown below.

Average annual rate of increase (calculated by means of the compound interest formula).

Period	Gross domestic product	Gross domestic product per capita	Gross domestic product per person of working age (18—64 years)
	Per cent	Per cent	Per cent
1900—1905	0.7	0.0	—0.1
1905—1910	3.5	2.9	2.8
1910—1915	4.3	3.4	2.8
1915—1920	3.0	2.0	1.4
1920—1925	0.8	0.0	—0.5
1925—1930	5.1	4.6	3.8
1930—1935	1.5	0.9	—0.2
1935—1939	4.6	4.0	2.8
1946—1950	6.3	5.2	5.8
1900—1950	2.8	2.1	1.6

The alternation between times of prosperity and depression only rarely caused a significant decrease in the volume of production. Depressions are rather characterized by a reduction or halt in the growth of production. Beside the years covering the two world wars at which time production decreased considerably due to special conditions (among other things difficulties of supply), only two years are left with notably lower production than the previous year, namely 1921 and 1931. In both these years there were serious labour disputes.

The 20th century in Norway was inaugurated by a period of economic stagnation. Gross domestic product per person of working age decreased yearly by 0,1 pct. during the period 1900—1905. A period of growth followed, which lasted till 1916. The gross domestic product per person of working age showed an average yearly increase of 2,8 pct. during this period. During 1917 and 1918 gross domestic product decreased considerably. However, at the end of the first world war a sharp increase in production followed, and for both of the years 1919 and 1920 gross domestic product per person of working age was on a somewhat higher level than in 1916.

In 1921 the post-war recession made itself felt, and gross domestic product dropped by 11,5 pct. from 1920 to 1921. During the following years the conditions varied somewhat, but up to 1926 gross domestic product per person of working age kept considerably below the 1920-level.

During the period 1926—1930 gross domestic product again showed a considerable increase. Gross domestic product per person of working age increased by 21,8 pct. during these four years, corresponding to a yearly rate of increase of 5,1 pct. The growth is to a large extent explained by the expansion in ocean shipping and whaling. In particular, this is the case as regards

the development from 1929 to 1930. In this connection it should be pointed out that the development of gross domestic product during the nineteen-twenties is very unreliable as a measure of increase in the general welfare, because losses inflicted on the country by foreign currency speculation during this period, are not registered directly in the national accounting figures.

From 1930 to 1931 gross domestic product decreased by 7,9 pct., and although production again showed a tendency to increase from 1931 on, gross domestic product per person of working age was still below the 1930 level as late as 1935. A new period of growth took place during the years 1935—1939. During this period the average yearly rate of growth of gross domestic product per person of working age was 2,8 pct.

Production fell sharply during the second world war; but already in 1946 gross domestic product per person of working age had almost reached the level of 1939. The years 1946—1950 were characterized by a strong increase of gross domestic product. The expansion was particularly marked from 1946 to 1947. Gross domestic product per person of working age increased by 25,1 pct. during the period 1946—1950. The average rate of increase during this period was as high as 5,8 pct. per year.

Table 19 shows a classification by industrial origin of gross factor income at current prices (gross domestic product at factor cost) for the years 1910, 1930 and 1950. In examining this table, it should be borne in mind that changes in relative prices are influencing the figures. For example the table shows that only 4,0 pct. of gross domestic product originated in the sector «Ownership of buildings» in 1950, compared to 9,1 pct. in 1910. The main reason for this is that the rents in old buildings have not followed the general post-war increase in prices. The most outstanding feature of this table is the relative decrease of production in agriculture, forestry and fishing, while production in manufacturing, construction, mining and electricity supply on the whole shows a relative increase. In 1910 23,2 pct. of gross domestic product originated in agriculture, forestry and fishing, compared to 13,3 pct. in 1950. The corresponding figures for manufacturing etc. were 26,6 pct. in 1910 and 39,7 pct. in 1950.

The part of gross domestic product which originated in the service industries, excepting wholesale and retail trade and transportation, was the same in 1950 as in 1910, namely 13,1 pct. Within this group, however, a considerable shift has taken place. Domestic services have decreased considerably in importance, while the other service industries have increased. In 1910 domestic services constituted 4,6 pct. of gross domestic product compared to 1,7 pct. in 1950.

Total private consumption at constant prices increased by 206 pct. from 1900 to 1950, and per capita private consumption at constant prices increased by 109 pct. The average yearly rate of growth of total and per capita private consumption was during this period 2,3 pct. and 1,5 pct. respectively. In general, private consumption has fluctuated during the period in the same

manner as gross domestic product. As may be seen from figure 3 (page 75), however, the growth in gross domestic product has been somewhat greater so that private consumption has gradually come to constitute a smaller part of gross domestic product. This is also illustrated by table 1, which shows that private consumption was 81,5 pct. of gross domestic product at current prices in 1900, compared to 61,6 pct. in 1950 (as regards depreciation, see the next footnote).

Table 20 shows the composition of consumers' expenditure for the years 1910, 1930 and 1950. It appears that the consumption of food has increased relatively less than total consumers' expenditure. Thus, in 1910 food expenditure was 42,5 pct. of total consumers' expenditure, compared to only 28,2 pct. in 1950. The parts of consumers' expenditure which show the most marked increase are personal hygiene and medical care, travel and transportation and «Other goods and services», which among other things cover education, literature and entertainment. The sum of these items accounted for 13,2 pct. of total consumer outlays in 1910, while the corresponding percentage was 22,6 in 1950.

Expenditures on rents, light and fuel show a relative decrease at current prices, while there is an increase in expenditures on beverages and tobacco. These shifts are, however, mainly due to differential movements of prices (see the remarks above about the shift in the share of the sector «Ownership of buildings» in gross domestic product). At constant prices the items rents, light and fuel have changed roughly in proportion to total consumers' expenditure, while the consumption of beverages and tobacco has increased less than the total private consumption.

The shifts which have taken place in the relation between private consumption and gross domestic product are in general reflected by corresponding shifts in the share of gross asset formation in gross domestic product. Since consumers' expenditure showed a smaller relative increase than gross domestic product during the period 1900—1950, the rate of gross asset formation (gross asset formation as a percent of gross domestic product at current prices) increased during this period¹.

The rate of gross asset formation often shows considerable variation from year to year. As a rule, the rate of gross asset formation showed a peak for years with a relatively high volume of production.

The trend in the rate of asset formation showed a marked increase during the period 1900—1920. Thus the average rate of asset formation was 15,9 pct. during the 5 years 1901—1905, compared to 25,5 pct. during the 5 years 1916—1920. After 1920 the rate of asset formation dropped to about 19 pct.

¹ This does not necessarily apply also to the rate of net asset formation (net asset formation as a percent of net domestic product). The trend in depreciation during the period 1900—1930 is not known. Depreciation as a percent of gross domestic product increased from 14,5 in 1930 to 17,4 in 1950. There is some indication that a similar development might have taken place from 1900 to 1930.

and maintained this level till about 1935. Then the rate of asset formation started to increase again and reached an average for the period 1936—1939 of 24,5. For the post war years the rate of gross asset formation has attained a higher level than ever before during the last 50 years. It averaged 35,2 pct. during the period 1946—1950.

Gross saving¹ (= gross increase in capital) equals gross asset formation + export surplus + net transfers from abroad. Of these three components gross asset formation has been so dominant that the rate of gross saving (gross saving as a percent of gross domestic product at current prices) has generally shown the same variation as the rate of gross asset formation. The development of the rate of gross saving, the rate of gross asset formation and the rate of export surplus is illustrated in the table below.

	Rate of gross asset formation	Rate of export surplus	Rate of gross saving
	Per cent	Per cent	Per cent
1901—1905	15.9	—3.8	10.6
1906—1910	17.9	—2.7	13.8
1911—1915	20.5	—0.1	19.7
1916—1920	25.5	—3.4	21.9
1921—1925	19.8	—4.3	14.6
1926—1930	18.9	—0.1	17.6
1931—1935	18.5	+2.2	19.0
1936—1939	24.5	+2.1	25.5
1946—1951	35.2	—6.6	² 31.0

The public share of total gross saving has shown a marked increase. Thus, public saving amounted to 10,6 pct. of total gross saving in average for the period 1901—1905, compared to an average of 14.6 pct. for the period 1936—1939. The average for the five years 1946—1950 for the public share of total saving amounted to as much as 27,1 pct.³ Despite the fact that the public share of total saving has increased, private gross saving as a percent of private disposable gross income has also risen. This percentage was an average of 10,5 for the years 1900—1905 as compared to 26,6 for the years 1946—1950.

Exports as a per cent of gross domestic product was practically the same in 1950 as in 1900, measured at current prices. The percentage increased during the first part of the period, up to the first World War. Then, from 1920 to 1921 it decreased from 35,3 per cent to 23,6 per cent. During the rest of the period, excluding the years 1931—1935, exports have stayed at the level of 28—30 per cent of gross domestic product.

¹ Including depreciation. See note on page 80.

² Excluding war damage compensations and ERP gifts, the average rate of gross saving was 28,4 per cent.

³ 21,4 per cent if war damage compensations and ERP-gifts are excluded.

*Average figures for exports, imports and export surplus
as a percent of gross domestic product at current prices.*

	1901- 05	1906- 10	1911- 15	1916- 20	1921- 25	1926- 30	1931- 35	1936- 39	1946- 50
Exports	29.8	31.9	37.6	39.8	28.1	29.8	26.6	29.0	30.1
Imports	33.6	34.6	37.7	43.2	32.4	29.9	24.4	26.9	36.7
Export surplus	-3.8	-2.7	-0.1	-3.4	-4.3	-0.1	+2.2	+2.1	-6.6

The difference between exports and imports exceeded 5 pct. of gross domestic product at current prices only for a few years. Nevertheless, imports have developed somewhat differently as compared to exports. The figures in the above table show, inter alia, that imports as a percent of gross domestic product decreased somewhat during the inter-war period.

Norway had an import surplus during most of the period 1900—1950. At the turn of the century the import surplus was about 5 pct. of gross domestic product. During the years 1900—1912 it decreased steadily, and for most of the years 1912—1918 there was an export surplus. However, after the first world war the import surplus reappeared and it amounted to an average of 4,3 pct. of gross domestic product for the five years 1921—1925. During the latter part of the twenties the import surplus again declined and was substituted by an export surplus for the greater part of the thirties of about 2 pct. of gross domestic product. After the last war Norway has again had an import surplus, which amounted to an average of 6,6 pct. of gross domestic product for the period 1946—1950. A considerable part of the import surplus during this period was financed by ERP grants.

Exports and imports at constant prices show a different development as compared to the same items at current prices.

*Exports and imports as a percent of gross domestic product.
At 1938-prices.*

	1901- 05	1906- 10	1911- 15	1916- 20	1921- 25	1926- 30	1931- 35	1936- 39	1946- 50
Exports	20.0	22.0	24.0	17.8	21.1	26.2	27.0	28.6	19.4
Imports	25.4	25.5	28.3	27.9	24.9	26.7	23.5	26.3	22.7

This table shows that at 1938-prices imports as a percent of gross domestic product were fairly stable right up to 1939. Particularly is this the case if the ten year period 1911—1920 is excluded. Exports at constant prices were, however, on a considerably higher level during the years 1926—1939 than during most of the previous period. At constant prices both exports and imports are a smaller percent of gross domestic product for the years 1946—1950 than they were before the war. At current prices, on the other hand, the reverse is true.

Terms of trade are found as the ratio between the price index for exports and the price index for imports.¹ With 1938 = 100 the index for terms of trade was an average of 112 for the years 1900—1914. During the first world war a further improvement of terms of trade took place, which lasted till around 1920. From 1920 to 1921 terms of trade deteriorated markedly, and during the whole period 1921—1939 the index stayed at about 100. After the last war terms of trade were first quite favourable. However, they gradually turned less advantageous and in 1950 the index had fallen to 87.

The table below gives some of the figures from table 8 as percents of gross domestic product. The ratio of total public revenue to gross domestic product has increased substantially from 1900 to 1950. The increase in total revenue stems both from an increase in direct taxes (social security premiums are of relatively small importance) and from indirect taxes except customs duties. Customs duties on the other hand have decreased in relative terms. The reason for this is that specific duty to a large extent is used for imports, and the customs duties as a percent of the import value therefore became less as prices increased.

Public revenue as a percent of gross domestic product.

	1900 Per cent	1910 Per cent	1920 Per cent	1930 Per cent	1939 Per cent	1950 Per cent
Direct taxes and social security premiums	2.7	3.1	9.4	8.4	10.3	15.2
Customs duties	3.1	3.4	1.3	2.4	2.6	1.1
Other indirect taxes	1.9	1.5	1.1	2.7	3.7	9.9
Other income	1.5	2.0	0.4	2.7	2.4	² 9.1
Total public revenue	9.2	10.0	12.2	16.2	19.0	35.3

The per cent distribution of public expenditures by categories which is given below shows that subsidies to industry and contributions to households account for an increasing share of public expenditures. Further, it appears that public saving (item 1 + item 5 next page) has grown compared to the other expenditure items. To an increasing extent public saving at the same time has consisted of increased public net claims on other sectors, while gross asset formation in general government has correspondingly lost in importance. The changes between 1939 and 1950 are particularly noticeable.

¹ The composition of imports and exports changed during the period. Because of the method applied in estimating the figures at constant prices, changes in the ratio only indicate roughly the development of terms of trade for goods and services.

² Of which transfers from abroad 6.9 per cent.

Per cent distribution of public expenditures.¹

	1900	1910	1920	1930	1939	a 2 1950	b 2 1950
	Per cent	Per cent	Per cent	Per cent	Per cent	Per cent	Per cent
1. New construction and maintenance of public civilian buildings and constructions	16.8	11.2	13.3	10.5	12.1	8.0	9.7
2. Other public expenditures for goods and services	71.3	60.9	55.0	49.6	45.3	27.5	33.4
3. Subsidies to industry and contributions to households	7.9	8.4	28.4	20.9	25.0	29.8	36.2
4. Other expenditures	12.9	13.2	8.8	16.5	8.4	4.7	5.7
5. Net change in claims	-8.9	6.3	-5.5	2.5	9.2	30.0	15.0
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Public expenditures for goods and services³ as a percent of total public expenditures have decreased from 1900 to 1950. Public consumption in relation to gross domestic product, on the other hand, shows a slight increase.

Public consumption as a percent of gross domestic product.

1900	1910	1920	1930	1939	1950
6.5	5.9	7.0	7.4	8.4	9.2

¹ Public expenditure is here put equal to public revenue. Item 5 is therefore a residual item.

² a: including, b: excluding ERP gifts and war damage compensations.

³ This item is not identical to public consumption, as it does not among other things include depreciation of general government fixed assets.

English text to the tables.

*Table 1. Gross domestic product, by categories of expenditure.
At current market prices.*

- Col. 1—10. Absolute figures. Millions of kroner
- Col. 1. Private consumption
 - » 2. Public consumption
 - » 3—5. of which:
 - Col. 3. Central government, civilian
 - » 4. » » military
 - » 5. Municipalities
 - » 6. Gross domestic asset formation
 - » 7. Export surplus
 - » 8. Exports
 - » 9. Imports
 - » 10. Gross domestic product
- Col. 11—20. Percentage distribution of gross domestic product
Col. 11—20 correspond to col. 1—10.

*Table 2. Composition of gross domestic asset formation.
At current market prices.*

- Col. 1—10. Absolute figures. Millions of kroner
- Col. 1—4. Gross fixed asset formation in public and private enterprises
 - Col. 1. Buildings and other constructions
 - » 2. Ships and boats
 - » 3. Other transportation equipment, machinery, implements, etc.
 - » 4. Total
 - » 5—7. Gross fixed asset formation in general government
 - Col. 5. Central government
 - » 6. Municipalities
 - » 7. Total
 - » 8. Gross domestic fixed asset formation
 - » 9. Change in stocks
 - » 10. Total gross domestic asset formation

Col. 11—17. Percentage distribution. Gross domestic fixed asset formation = 100. Col. 11—17 correspond to col. 1—7.

*Table 3. Composition of exports. At current prices
in millions of kroner.*

Col. 1—23. Exports (except ships) included in the foreign trade statistics, fob.
Col. 1. Total

» 2—22. of which products originating in:

Col. 2. Agriculture

» 3. Forestry

» 4. Hunting etc.

» 5. Fishing etc.

» 6. Whaling

» 7. Coal mining

» 8. Metal mining

» 9. Non-metallic mining

» 10. Metal extracting

» 11. Non-metallic mineral products

» 12. Metal products

» 13. Chemical products

» 14. Products of oils and fats

» 15. Wood and cork

» 16. Pulp, paper, paper products

» 17. Leather, rubber and leather products

» 18. Textiles

» 19. Clothing and footwear

» 20. Food, beverages and tobacco

» 21. Printing and publishing etc.

» 22. Gas

Col. 23. Re-exports

Col. 24—26. Exports of ships

Col. 24. Total

» 25. New ships

» 26. Other

» 27—29. Exports not included in the foreign trade statistics.

Col. 27. Total

» 28. Whale oil etc.

» 29. Other

Col. 30. Gross freight earnings by ocean shipping

» 31. Earnings by other transportation

» 32. Personal expenditures by foreigners in Norway

» 33. Other services

» 34—36. Wages etc. earned abroad

- Col. 34. Total
 - » 35. Norwegian whalers on foreign expeditions
 - » 36. Norwegian sailors on foreign ships
- Col. 37. Total exports of goods and services.

*Table 4. Composition of imports 1900—1930. At current prices
in millions of kroner.*

- Col. 1. Imports included in the foreign trade statistics, cif.
- » 2. Customs duty on imports included in the foreign trade statistics
- » 3. = Col. 1. + Col. 2.
of which:
 - Col. 4. Consumers' goods
 - » 5. Ships and boats
 - » 6. Other investment goods
 - » 7. Goods for use in production in the construction sector
 - » 8. Goods for use in production in other sectors
 - » 9. Re-exports
- » 10—11. Expenditures abroad by ocean shipping and whaling expeditions
 - Col. 10. Total
 - » 11. Of which: Maintenance and repairs (Rough estimate)
- » 12. Other imports of goods and services
- » 13. Total imports of goods and services.

*Table 5. Gross domestic product, by distributive shares.
In millions of current kroner.*

- Col. 1. Gross domestic product
- » 2. Indirect taxes
- » 3. Subsidies
- » 4. Gross factor income
- » 5—7. of which:
 - Col. 5. Private income from labour and capital (gross)
 - » 6. Public income from capital (gross)
 - » 7. Net income of foreigners from investments in Norway.

Table 6. Disposable income for Norway (gross). In current kroner.

- Col. 1—10. Absolute figures. Millions of kroner.
 - Col. 1. Gross domestic product
 - » 2. Transfers from abroad
 - » 3. Transfers abroad
 - » 4. Disposable income for Norway (gross)

Col. 5.	Public disposable income (gross)
» 6.	General government current expenditure on goods and services
» 7.	Increase in government capital (saving), (gross)
» 8.	Private disposable income (gross)
» 9.	Consumers' expenditure on goods and services
» 10.	Increase in private capital (saving), (gross)
Col. 11—21.	Per cent of gross domestic product
Col. 11.	Gross domestic product
» 12.	Net transfers abroad
» 13—21.	Correspond to col. 2—10

Table 7. Private income and expenditure. In millions of current kroner.

Col. 1—4.	Income
Col. 1.	Private income from labour and capital (gross)
» 2.	Transfers from government
» 3.	Transfers from abroad
» 4.	Total
Col. 5—9.	Expenditure
Col. 5.	Direct taxes
» 6.	Transfers abroad
» 7.	Consumers' expenditure on goods and services
» 8.	Increase in private capital (saving), (gross)
» 9.	Total
Col. 10.	Private disposable income (gross)
» 11—12.	of which (per cent):
Col. 11.	Consumers' expenditure on goods and services
» 12.	Increase in private capital (saving), (gross)

Table 8. Total general government income and expenditure. Calendar years. In millions of current kroner.

Col. 1—12.	Income
Col. 1.	Sales of real estate
» 2.	Income from sale of current goods and services
» 3.	Income from capital
» 4.	Taxes and similar payments from the private sector
» 5—7.	Taxes on income and property, social security premiums, confiscations etc. (direct taxes)
Col. 5.	Social security premiums
» 6.	Other
» 7.	Total

Col. 8—10. Taxes on certain plant and equipment, production, and trade, (indirect taxes)	
	Col. 8. Customs duties
	» 9. Other
	» 10. Total
»	11. Transfers from abroad and agio gain
»	12. Total income
Col. 13—26. Expenditure	
Col. 13. Purchases of real estate etc.	
»	14. New buildings and constructions, maintenance and repairs of buildings and constructions, civilian
Col. 15—19. Other expenditures on goods and services	
	Col. 15—16. Civilian
	of which:
	Col. 15. Wages, salaries and pensions
	» 16. Other
»	17—18. Military
	of which:
	Col. 17. Wages, salaries and pensions
	» 18. Other
»	19. Total
»	20. Interest payments
»	21. Contributions for purposes of production, trade and investments (subsidies)
»	22. Contributions to households
»	23. Transfers abroad
»	24. Agio loss
»	25. Balance: Net change in claims
»	26. Total expenditure.

*Table 9. General government. — Income and expenditure of municipalities.
Calendar years. In millions of current kroner.*

Col. 1—10. Income	
Col.	1. Sales of real estate
»	2—4. Income from sale of current goods and services
	Col. 2. From enterprises
	» 3. From households
	» 4. Total
»	5. Income from capital
»	6—8. Taxes and similar payments from the private sector
	Col. 6. Taxes on income and property, confiscations etc. (Direct taxes)

	Col. 7. Taxes on certain plants and equipment, production and trade, (indirect taxes)
	» 8. Total
	Col. 9. Transfers from general government
	» 10. Total income
Col. 11—21.	Expenditure
Col.	11. Purchases of real estate etc.
»	12. New building and construction, maintenance and repairs of buildings and constructions, civilian
»	13—15. Other expenditures on goods and services
	Col. 13. Wages, salaries and pensions
	» 14. Other
	» 15. Total
»	16. Interest payment
»	17. Contributions for purpose of production, trade and investment (subsidies)
»	18. Contributions to households
»	19. Transfers to other branches of government
»	20. Balance: Net change in claims
»	21. Total expenditure.

*Table 10. General government. — Income and expenditures of central government.
Calendar years. In millions of current kroner.*

Col. 1—13.	Income
Col.	1. Sales of real estate
»	2—4. Income from sale of current goods and services
	Col. 2. From enterprises
	» 3. From households and from abroad
	» 4. Total
»	5. Income from capital
»	6—9. Taxes and similar payments from the private sector
	Col. 6. Taxes on income and property, confiscations etc. (Direct taxes)
	» 7. Customs duties
	» 8. Other indirect taxes
	» 9. Total
»	10. Transfers from other branches of government
»	11. Transfers from abroad
»	12. Agio gain
»	13. Total income.
Col. 14—26.	Expenditure
Col.	14. Purchase of real estate

Col.	15.	New building and construction, maintenance and repairs of buildings and constructions, civilian
»	16—18.	Other expenditures on goods and services
	Col. 16.	Wages, salaries and pensions
	» 17.	Other
	» 18.	Total
»	19.	Interest payments
»	20.	Contributions for purposes of production, trade and investments (subsidies)
»	21.	Contributions to households
»	22.	Transfers abroad
»	23.	Agio loss
»	24.	Transfers to other branches of government
»	25.	Balance: Net change in claims
»	26.	Total expenditure.

Table 11. General government. — Income and expenditure of social security agencies. Calendar year. In millions of current kroner.

Col. 1—6.	Income
Col.	1. Social security premiums
»	2. Transfers from other branches of government
» 3—5.	Income from capital (interest)
	Col. 3. From enterprises
	» 4. From other branches of government
	» 5. Total
» 6.	Total income
» 7—13.	Expenditure
Col. 7—9.	Expenditures on goods and services
	Col. 7. Wages, salaries and pensions
	» 8. Other expenditures on goods and services
	» 9. Total
» 10.	Social security payments
» 11.	Transfers to central government
» 12.	Balance: Net change in claims
» 13.	Total expenditure.

Table 12. Increase in the national wealth (gross). In millions of current kroner.

Col. 1—3.	Increase in capital (saving), (gross)
Col. 1.	Increase in government capital (saving), (gross)
» 2.	Increase in private capital (saving), (gross)
» 3.	Total

Col. 4—6. Increase in the national wealth (gross)

Col. 4. Gross domestic asset formation

» 5. Net increase (+) or decrease (—) in Norway's foreign assets

» 6. Total

» 7—8. Percentage distribution. Increase in capital (gross) = Increase in the national wealth (gross) = 100

Col. 7. Increase in government capital (saving), (gross)

» 8. Increase in private capital (saving), (gross)

» 9. Total increase in capital (saving), (gross) as a per cent of gross domestic product.

*Table 13. Price indexes for the components of gross domestic product, etc.
1938 = 100.*

Col. 1. Gross domestic product

» 2. Consumers' expenditure on goods and services

» 3. Public current expenditure on goods and services

» 4. Gross domestic asset formation

» 5. Domestic use of goods and services

» 6. Exports

» 7. Imports

» 8. Terms of trade. (Total exchange of goods and services.)

Table 14. Gross domestic product, by categories of expenditure.

In constant (1938) kroner. Per capita gross domestic product and per capita private consumption at 1938-kroner, etc.

Relative figures 1900 = 100.

Col. 1—7. Absolute figures. Millions of (1938) kroner.

Col. 1. Private consumption

» 2. Public »

» 3. Gross domestic asset formation

» 4. Export surplus

» 5. Exports

» 6. Imports

» 7. Gross domestic product

» 8—18. Relative figures 1900 = 100

Col. 8. Private consumption

» 9. Public »

» 10. Gross domestic asset formation

» 11. Exports

» 12. Imports

» 13. Gross domestic product

- Col. 14. Working age population
- » 15. Total population
- » 16. Gross domestic product per person of working age
- » 17. Gross domestic product per capita
- » 18. Private consumption per capita.

Table 15. Gross domestic asset formation, by type of asset.

In constant (1938) kroner.

Col. 1—10. Absolute figures. Millions of (1938) kroner.

Col. 1—4. Gross fixed asset formation in public and private enterprises

Col. 1. Buildings and other constructions

» 2. Ships and boats

» 3. Other transportation equipment, machinery, implements etc.

» 4. Total

Col. 5—7. Gross fixed asset formation in general government

Col. 5. Central government

» 6. Municipalities

» 7. Total

» 8. Gross domestic fixed asset formation

» 9. Change in stocks

» 10. Total gross domestic asset formation

Col. 11—19. Relative figures 1900 = 100

Col. 11—18. = Col. 1—8 as relative figures

» 19. Total gross domestic asset formation.

Table 16. Gross domestic product, by categories of expenditure 1900—1929.

In constant (1910) kroner.

Absolute figures. Millions of (1910) kroner.

Col. 1. Private consumption

» 2. Public consumption

» 3. Gross domestic asset formation

» 4. Export surplus

» 5. Exports

» 6. Imports

» 7. Gross domestic product

*Table 17. Gross domestic asset formation, by type of asset 1900—1929.
In constant (1910) kroner.*

Absolute figures. Millions of (1910) kroner.

Col. 1—4. Gross fixed asset formation in public and private enterprises

Col. 1. Buildings and other construction

» 2. Ships and boats

» 3. Other transportation equipment, machinery, implements
etc.

» 4. Total

» 5—7. Gross fixed asset formation in general government

Col. 5. Municipalities

» 6. Central government

» 7. Total

» 8. Gross domestic fixed asset formation

» 9. Change in stocks

» 10. Total gross domestic asset formation.

Tabell 1. Bruttonasjonalproduktet

Absolutte tall i millioner.											
År	Privat konsum	Offentlig konsum	Av dette:			Bruttoinvestering	Eksportoverskott	Eksport	Import	Bruttonasjonal- produkt	
			Statlig, sivil- konsum	Statlig, mili- tært konsum	Kommunalt konsum						
	1	2=3+4 +5	3	4	5	6	7=8÷9	8	9	10=1+2+ 6+7	
1900	895	71	21	22	28	191	÷	59	330	389	1 098
01	889	73	21	21	31	180	÷	55	303	358	1 087
02	880	73	21	19	33	174	÷	48	309	357	1 079
03	881	71	22	17	32	162	÷	43	314	357	1 071
04	860	69	22	15	32	174	÷	30	333	363	1 073
05	888	70	22	16	32	169	÷	27	356	383	1 100
06	931	71	22	16	33	201	÷	21	398	419	1 182
07	992	74	23	16	35	233	÷	44	400	444	1 255
08	1 026	76	24	16	36	239	÷	51	387	438	1 290
09	1 044	80	24	17	39	224	÷	36	411	447	1 312
1910	1 108	84	25	18	41	259	÷	20	470	490	1 431
11	1 172	88	25	19	44	314	÷	47	519	566	1 527
12	1 260	101	27	25	49	356	÷	40	598	638	1 677
13	1 355	108	30	27	51	381	÷	10	688	678	1 854
14	1 416	127	31	40	56	393	÷	20	675	695	1 916
15	1 785	157	36	58	63	512	÷	139	1 189	1 050	2 593
16	2 464	200	49	75	76	811	÷	396	2 125	1 729	3 871
17	3 194	290	76	107	107	1 086	÷	81	1 976	2 057	4 489
18	3 712	394	127	108	159	792	÷	150	1 730	1 580	5 048
19	4 574	464	180	77	207	2 218	÷	1 061	1 899	2 960	6 195
1920	5 524	525	214	60	251	2 297	÷	846	2 649	3 495	7 500
21	4 115	554	226	56	272	1 290	÷	511	1 289	1 800	5 448
22	3 755	520	208	53	259	961	÷	256	1 348	1 604	4 980
23	3 793	465	173	47	245	961	÷	222	1 432	1 654	4 997
24	4 250	448	152	45	251	1 020	÷	142	1 742	1 884	5 576
25	4 166	434	129	45	260	1 052	÷	19	1 693	1 712	5 633
26	3 416	397	107	45	245	797	÷	36	1 403	1 367	4 646
27	3 161	373	110	42	221	685	÷	1	1 247	1 248	4 218
28	3 147	350	108	39	203	793	÷	69	1 217	1 286	4 221
29	3 146	338	105	39	194	847	÷	14	1 352	1 338	4 345
1930	3 084	330	107	38	185	1 005	÷	8	1 300	1 308	4 411
31	2 871	322	104	35	183	741	÷	60	1 016	1 076	3 874
32	2 806	307	97	32	178	649	÷	128	1 026	898	3 890
33	2 775	301	94	31	176	654	÷	162	1 052	890	3 892
34	2 890	307	100	31	176	771	÷	125	1 102	977	4 093
35	3 048	328	112	33	183	923	÷	87	1 163	1 076	4 386
36	3 281	356	123	39	194	1 081	÷	157	1 347	1 190	4 875
37	3 679	384	127	48	209	1 414	÷	132	1 760	1 628	5 609
38	3 827	418	135	57	226	1 473	÷	139	1 682	1 543	5 857
39	4 131	526	162	112	252	1 600	÷	28	1 768	1 740	6 285
1946	6 816	1 354	432	464	458	3 472	÷	612	2 635	3 247	11 030
47	8 087	1 313	452	331	530	4 835	÷	1 240	3 815	5 055	12 995
48	8 396	1 338	448	307	583	5 099	÷	741	4 430	5 171	14 092
49	9 174	1 434	464	331	639	5 593	÷	1 186	4 625	5 811	15 015
1950	10 275	1 532	484	353	695	5 640	÷	800	5 964	6 764	16 647

etter anvendelse. Løpende kroner..

Bruttonasjonalproduktet prosentvis fordelt.									
Privat konsum	Offentlig konsum	Av dette:			Bruttoinvestering	Eksportoverskott	Eksport	Import	Bruttonasjonal- produkt
		Statlig, sivilt konsum	Statlig, mili- tært konsum	Kommunalt konsum					
11	12=13+14 +15	13	14	15	16	17=18÷19	18	19	20=11+12 +16+17
81.5	6.5	1.9	2.0	2.6	17.4	÷ 5.4	30.0	35.4	100.0
81.8	6.7	1.9	1.9	2.9	16.6	÷ 5.1	27.8	32.9	100.0
81.5	6.8	1.9	1.8	3.1	16.1	÷ 4.4	28.6	33.0	100.0
82.3	6.6	2.0	1.6	3.0	15.1	÷ 4.0	29.3	33.3	100.0
80.2	6.4	2.0	1.4	3.0	16.2	÷ 2.8	31.0	33.8	100.0
80.7	6.4	2.0	1.5	2.9	15.4	÷ 2.5	32.3	34.8	100.0
78.8	6.0	1.9	1.3	2.8	17.0	÷ 1.8	33.6	35.4	100.0
79.0	5.9	1.8	1.3	2.8	18.6	÷ 3.5	31.9	35.4	100.0
79.6	5.9	1.9	1.2	2.8	18.5	÷ 4.0	30.0	34.0	100.0
79.5	6.1	1.8	1.3	3.0	17.1	÷ 2.7	31.3	34.0	100.0
77.4	5.9	1.7	1.3	2.9	18.1	÷ 1.4	32.8	34.2	100.0
76.7	5.8	1.6	1.3	2.9	20.6	÷ 3.1	34.0	37.1	100.0
75.2	6.0	1.6	1.5	2.9	21.2	÷ 2.4	35.6	38.0	100.0
73.1	5.8	1.6	1.4	2.8	20.6	0.5	37.1	36.6	100.0
73.9	6.6	1.6	2.1	2.9	20.5	÷ 1.0	35.2	36.2	100.0
68.8	6.1	1.4	2.2	2.5	19.7	5.4	45.9	40.5	100.0
63.6	5.2	1.3	1.9	2.0	21.0	10.2	54.9	44.7	100.0
71.1	6.5	1.7	2.4	2.4	24.2	÷ 1.8	44.0	45.8	100.0
73.5	7.8	2.5	2.1	3.2	15.7	3.0	34.3	31.3	100.0
73.8	7.5	2.9	1.2	3.4	35.8	÷ 17.1	30.7	47.8	100.0
73.7	7.0	2.9	0.8	3.3	30.6	÷ 11.3	35.3	46.6	100.0
75.5	10.2	4.2	1.0	5.0	23.7	÷ 9.4	23.6	33.0	100.0
75.4	10.4	4.2	1.0	5.2	19.3	÷ 5.1	27.1	32.2	100.0
75.9	9.3	3.5	0.9	4.9	19.2	÷ 4.4	28.6	33.0	100.0
76.2	8.0	2.7	0.8	4.5	18.3	÷ 2.5	31.2	33.7	100.0
73.9	7.7	2.3	0.8	4.6	18.7	÷ 0.3	30.0	30.3	100.0
73.5	8.5	2.3	0.9	5.3	17.2	0.8	30.2	29.4	100.0
75.0	8.8	2.6	1.0	5.2	16.2	—	29.6	29.6	100.0
74.5	8.3	2.6	0.9	4.8	18.8	÷ 1.6	28.8	30.4	100.0
72.4	7.8	2.4	0.9	4.5	19.5	0.3	31.1	30.8	100.0
69.9	7.4	2.4	0.8	4.2	22.8	÷ 0.1	29.5	29.6	100.0
74.1	8.3	2.7	0.9	4.7	19.1	÷ 1.5	26.2	27.7	100.0
72.1	7.9	2.5	0.8	4.6	16.7	3.3	26.3	23.0	100.0
71.3	7.7	2.4	0.8	4.5	16.8	4.2	27.0	22.8	100.0
70.6	7.5	2.4	0.8	4.3	18.8	3.1	26.9	23.8	100.0
69.5	7.5	2.5	0.8	4.2	21.0	2.0	26.5	24.5	100.0
67.3	7.3	2.5	0.8	4.0	22.2	3.2	27.6	24.4	100.0
65.6	6.8	2.2	0.9	3.7	25.2	2.4	31.4	29.0	100.0
65.4	7.1	2.3	0.9	3.9	25.1	2.4	28.7	26.3	100.0
65.7	8.4	2.6	1.8	4.0	25.5	0.4	28.1	27.7	100.0
61.8	12.2	3.9	4.2	4.1	31.5	÷ 5.5	23.9	29.4	100.0
62.2	10.1	3.5	2.5	4.1	37.2	÷ 9.5	29.3	38.8	100.0
59.6	9.4	3.2	2.1	4.1	36.2	÷ 5.2	31.4	36.6	100.0
61.0	9.6	3.1	2.2	4.3	37.2	÷ 7.8	30.8	38.6	100.0
61.6	9.2	2.9	2.1	4.2	34.0	÷ 4.8	35.4	40.2	100.0

Tabell 2. Bruttoinvestering

År	Absolutte tall i millioner							
	Bruttoinvestering i private og offentlige bedrifter (uten lagerendring)				Bruttoinvestering i offentlig konsumkapital			Bruttoinvestering uten lagerendring
	Bygninger og anlegg	Skip og båter	Andre transportmidler, maskiner, redskap etc.	I alt	Statlig	Kommunal	I alt	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7=5+6	8=4+7
1900	94	39	48	181	5	12	17	198
01	89	38	44	171	5	10	15	186
02	81	39	42	162	5	11	16	178
03	75	40	39	154	4	10	14	168
04	81	42	42	165	4	9	13	178
05	78	38	43	159	4	9	13	172
06	87	57	48	192	4	9	13	205
07	109	55	61	225	4	9	13	23
08	122	46	62	230	4	10	14	244
09	111	39	60	210	5	10	15	225
1910	130	50	65	245	5	11	16	261
11	151	75	72	298	5	14	19	317
12	170	80	88	338	6	16	22	360
13	186	77	96	359	8	19	27	386
14	201	71	93	365	9	21	30	395
15	251	139	96	486	8	22	30	516
16	388	301	136	825	8	29	37	862
17	549	396	223	1 168	10	45	55	1 223
18	646	239	288	1 173	17	62	79	1 252
19	776	363	383	1 522	23	80	103	1 625
1920	945	640	429	2 014	25	97	122	2 136
21	559	413	237	1 209	34	107	141	1 350
22	404	161	210	775	50	106	156	931
23	448	126	224	798	53	94	147	945
24	528	148	233	909	42	81	123	1 032
25	484	224	240	948	34	69	103	1 051
26	335	186	173	694	27	63	90	784
27	317	125	161	603	24	55	79	682
28	359	168	193	720	23	50	73	793
29	364	201	214	779	26	50	76	855
1930	358	290	196	844	23	52	75	919
31	310	223	159	692	23	55	78	770
32	327	72	162	561	24	50	74	635
33	326	85	164	575	25	44	69	644
34	369	100	189	658	28	47	75	733
35	419	135	223	777	33	53	86	863
36	505	156	281	942	40	60	100	1 042
37	609	282	354	1 245	47	72	119	1 364
38	634	284	362	1 280	57	85	142	1 422
39	720	292	404	1 416	57	88	145	1 561
1946	1 259	739	715	2 713	126	144	270	2 983
47	1 710	1 227	1 035	3 972	139	189	328	4 300
48	1 825	1 278	1 145	4 248	140	233	373	4 621
49	2 055	1 418	1 287	4 760	147	286	433	5 193
1950	2 238	1 393	1 464	5 095	151	319	470	5 565

Merk: Alle reparasjoner og alt vedlikehold er regnet som bruttoinvestering og tatt med i de respektive poster. Investering i bygninger, veier og andre anlegg omfatter ikke verdi av tomt og andre naturherligheter. Militære bygninger og anlegg er inkludert i det offentlige konsum og ikke tatt med her.

¹ Omfatter i årene 1900—1913 og 1921—1929 bare nettotilvekst i skog og husdyrbestand.

etter art. Løpende kroner.

		Prosentvis fordeling Bruttoinvestering uten lagerendring = 100						
Lagerendring ¹⁾	Bruttoinveste- ring i alt	Bruttoinvestering i private og offentlige bedrifter (uten lagerendring)				Bruttoinvestering i offentlig konsumkapital		
		Bygninger og anlegg	Skip og båter	Andre tran- sportmidler, maskiner, redskap etc.	I alt	Statlig	Kommunal	I alt
9	10=8+9	11	12	13	14=11+12+13	15	16	17=15+16
+	7	191	47.5	19.7	24.2	91.4	2.5	8.6
+	6	180	47.8	20.4	23.7	91.9	2.7	8.1
+	4	174	45.5	21.9	23.6	91.0	2.8	9.0
+	6	162	44.7	23.8	23.2	91.7	2.4	8.3
+	4	174	45.5	23.6	23.6	92.7	2.2	7.3
+	3	169	45.3	22.1	25.0	92.4	2.3	7.6
+	4	201	42.5	27.8	23.4	93.7	2.0	6.3
+	5	233	45.8	23.1	25.6	94.5	1.7	5.5
+	5	239	50.0	18.9	25.4	94.3	1.6	5.7
+	1	224	49.3	17.3	26.7	93.3	2.2	6.7
+	2	259	49.8	19.2	24.9	93.9	1.9	6.1
+	3	314	47.6	23.7	22.7	94.0	1.6	6.0
+	4	356	47.2	22.2	24.5	93.9	1.7	6.1
+	5	381	48.2	19.9	24.9	93.0	2.1	7.0
+	2	393	50.9	18.0	23.5	92.4	2.3	7.6
+	4	512	48.7	26.9	18.6	94.2	1.6	5.8
+	51	811	45.0	34.9	15.8	95.7	0.9	4.3
+	137	1 086	44.9	32.4	18.2	95.5	0.8	4.5
+	460	792	51.6	19.1	23.0	93.7	1.4	6.3
+	593	2 218	47.8	22.3	23.6	93.7	1.4	6.3
+	161	2 297	44.2	30.0	20.1	94.3	1.2	5.7
+	60	1 290	41.4	30.6	17.6	89.6	2.5	10.4
+	30	961	43.4	17.3	22.5	83.2	5.4	16.8
+	16	961	47.4	13.3	23.7	84.4	5.6	15.6
+	12	1 020	51.2	14.3	22.6	88.1	4.1	11.9
+	1	1 052	46.1	21.3	22.8	90.2	3.2	9.8
+	13	797	42.7	23.7	22.1	88.5	3.4	11.5
+	3	685	46.5	18.3	23.6	88.4	3.5	11.6
+	—	793	45.3	21.2	24.3	90.8	2.9	9.2
+	8	847	42.6	23.5	25.0	91.1	3.0	8.9
+	86	1 005	38.9	31.6	21.3	91.8	2.5	8.2
+	29	741	40.3	29.0	20.6	89.9	3.0	10.1
+	14	649	51.5	11.3	25.5	88.3	3.8	11.7
+	10	654	50.6	13.2	25.5	89.3	3.9	10.7
+	38	771	50.4	13.6	25.8	89.8	3.8	10.2
+	60	923	48.6	15.6	25.8	90.0	3.8	10.0
+	39	1 081	48.4	15.0	27.0	90.4	3.8	9.6
+	50	1 414	44.6	20.7	26.0	91.3	3.4	8.7
+	51	1 473	44.6	20.0	25.4	90.0	4.0	10.0
+	39	1 600	46.1	18.7	25.9	90.7	3.7	9.3
+	489	3 472	42.2	24.8	23.9	90.9	4.2	9.1
+	535	4 835	39.8	28.5	24.1	92.4	3.2	7.6
+	478	5 099	39.5	27.6	24.8	91.9	3.0	8.1
+	400	5 593	39.6	27.3	24.8	91.7	2.8	8.3
+	75	5 640	40.2*	25.0	26.3	91.5	2.7	8.5

Notice: All maintenance and repairs are counted as gross asset formation and are therefore included in each specified item. Fixed asset formation in buildings, roads and other construction excludes the value of the site and other natural resources. Military construction is included in public consumption and is therefore excluded here.

¹ For the years 1900—1913 and 1921—1929 only net increase in forest capital and in livestock is included.

Tabell 3. Eksporten etter sammensetning.

År	Utførsel (uten skip) etter handelsstatistikken fob.1)										
	I alt	Av dette produkter fra									
		Jordbruk	Skogbruk	Jakt m. v.	Fiske m. v.	Hvalfangst	Kullgruver	Malmgruver	Stein- og mineralbrott m. v.	Elektrometallurgisk industri	Jord- og steinindustri
	1 = kol 2 — kol 23	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1900	167.3	4.3	8.3	0.4	3.8	0.9	—	2.3	0.9	2.4	2.5
01	163.1	4.1	5.6	0.4	4.8	1.5	—	2.2	0.8	1.7	3.0
02	178.3	4.4	6.4	0.4	4.6	1.6	—	2.3	0.8	2.0	3.5
03	190.4	4.4	7.2	0.4	6.0	1.2	—	4.0	0.8	2.2	3.9
04	188.1	4.7	5.7	0.4	5.3	1.3	—	4.0	0.8	3.2	4.4
05	210.1	5.7	5.5	0.4	6.2	1.6	—	5.4	0.8	3.3	4.2
06	242.3	6.9	6.8	0.5	7.5	1.9	—	6.3	1.2	4.1	4.0
07	224.1	7.6	7.3	0.6	9.4	1.1	—	6.7	1.6	5.8	3.7
08	217.5	7.4	6.1	0.7	6.5	1.7	—	6.9	2.0	3.1	3.2
09	239.7	11.2	4.5	0.8	8.8	1.4	—	6.1	2.3	4.4	3.5
1910	279.7	11.9	4.5	0.9	12.6	1.9	—	8.7	2.7	6.6	4.2
11	294.5	13.4	4.9	0.9	14.0	1.8	—	9.7	2.2	10.7	4.3
12	332.9	13.1	4.2	0.9	11.3	0.8	—	15.3	1.7	12.6	4.3
13	386.4	12.4	4.0	0.9	17.5	1.5	—	18.5	1.2	17.9	5.1
14	404.6	16.8	5.6	0.9	17.6	6.8	—	16.1	0.7	27.4	4.0
15	659.3	7.1	10.9	0.8	20.0	14.6	—	34.8	0.2	45.6	2.5
16	955.7	15.7	15.7	0.9	20.6	15.7	—	32.8	0.3	82.3	3.3
17	751.9	3.1	6.6	0.7	12.0	1.1	—	26.1	0.1	104.7	2.5
18	739.9	0.7	3.3	0.4	14.4	0.8	0.1	30.2	0.1	71.6	2.3
19	756.8	20.3	13.4	0.8	18.4	0.3	—	13.0	0.3	15.2	3.2
1920	1 202.9	26.2	15.2	1.4	15.6	0.8	0.2	26.2	0.5	45.7	5.8
21	613.2	16.5	7.2	0.7	13.5	1.3	0.2	16.7	0.2	40.8	7.5
22	749.2	16.7	10.2	0.9	17.8	0.9	0.1	25.4	0.3	26.5	11.4
23	809.1	18.5	13.2	1.0	20.3	3.0	0.2	25.4	0.3	45.2	14.0
24	1 039.4	26.6	12.5	1.3	34.1	5.5	0.3	31.5	0.4	95.9	21.7
25	1 032.4	16.9	9.3	3.8	35.8	2.5	0.3	32.7	1.8	98.6	19.1
26	791.0	12.5	4.1	3.4	28.8	1.9	0.1	21.5	1.6	86.8	9.3
27	659.1	13.9	5.2	3.0	25.9	1.4	0.1	21.2	1.4	70.9	13.2
28	663.8	15.2	5.4	2.6	28.6	1.2	—	24.4	1.3	64.7	13.1
29	735.3	12.9	5.3	2.1	30.9	2.4	0.3	31.1	1.1	89.4	14.5
1930	664.8	13.2	4.2	0.9	33.3	—	0.5	24.5	0.7	82.0	15.3
31	461.7	9.3	2.9	0.7	29.5	1.3	0.1	12.9	0.4	77.4	13.8
32	548.5	13.3	1.5	1.1	31.7	11.2	0.1	14.8	0.4	79.3	7.8
33	547.7	15.8	1.3	1.0	34.5	3.0	—	19.1	0.7	97.2	8.7
34	559.7	26.6	1.6	1.3	30.1	—	—	21.4	0.8	99.4	10.3
35	593.0	35.1	1.7	1.8	33.1	—	0.1	25.4	0.8	111.9	8.5
36	664.4	42.9	2.0	1.3	36.2	—	—	32.4	1.0	124.3	10.2
37	792.7	53.4	3.1	0.9	39.7	—	—	33.6	1.1	156.5	10.4
38	745.4	52.3	3.2	0.9	34.8	—	—	45.0	1.1	151.3	9.0
39	770.6	42.9	3.0	1.0	39.6	—	—	40.7	1.4	159.7	7.0
1946	1 158.3	44.4	5.7	2.0	56.6	6.2	—	14.8	0.4	142.6	11.3
47	1 718.9	47.3	10.3	0.9	110.6	53.9	—	24.7	0.8	214.0	13.5
48	2 004.6	37.4	9.8	1.6	123.9	10.8	0.5	36.5	0.8	293.4	16.8
49	2 078.0	23.0	13.0	4.0	93.0	40.0	4.0	36.0	5.0		
1950	2 659.0	40.0	9.0	4.0	71.0	28.0	6.0	46.0	6.0		

¹ Omfatter utførsel som er registrert i «Norges Handels», unntatt utførsel til Svalbard. For nøyaktig definisjon, se «Norges Handels».

² Eksklusive utførsel av nye skip.

³ Fra og med 1930 er reeksporten tatt med i eksporten fra de næringene i Norge som eventuelt ville ha produsert varene.

Løpende kroner i millioner.

Utførsel (uten skip) etter handelsstatistikken fob. ¹⁾											
Av dette produkter fra											Reeksport ³⁾
Jern- og metallind. ²⁾	Kjemisk industri	Olje- og fettindustri	Treindustri	Treforedlingsindustri	Lær- og gummivareindustri	Tekstilindustri	Bekledningsindustri	Nærings- og nytelsesmiddelindustri	Grafisk industri, forlagsvirksomhet m. v.	Gassforsyning	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
2.8	2.0	4.9	35.0	32.4	0.3	0.7	0.1	52.3	0.7	0.1	10.2
3.0	2.2	5.7	30.6	32.5	0.3	0.9	0.1	52.3	0.9	0.1	10.4
3.2	2.7	6.8	33.3	33.9	0.3	0.9	0.1	59.5	1.1	0.1	10.4
2.8	2.9	5.4	38.3	33.0	0.4	1.1	0.1	55.3	1.3	0.1	19.6
2.9	2.9	5.7	30.7	34.8	0.4	1.1	0.1	56.2	1.5	0.1	21.9
3.4	3.5	5.1	30.7	40.0	0.4	1.3	0.1	61.6	1.8	0.1	29.0
2.9	4.1	5.1	39.8	48.7	0.4	1.8	0.2	67.3	1.6	0.1	31.1
2.9	6.6	5.1	38.1	51.2	0.4	1.5	0.2	63.7	1.4	0.1	9.1
2.8	10.1	5.6	30.2	55.2	0.5	1.3	0.2	65.1	1.2	0.1	7.6
3.2	11.1	6.4	31.8	55.9	0.5	1.4	0.2	76.3	1.0	0.1	8.8
4.0	12.9	8.8	33.7	61.9	0.5	1.5	0.3	86.5	0.8	0.1	14.7
4.4	17.0	14.2	31.2	61.4	0.6	1.6	0.3	91.4	0.7	0.1	9.7
4.1	27.7	17.8	30.3	74.4	0.6	1.8	0.3	100.0	0.6	0.1	11.0
3.9	37.3	18.1	31.8	83.3	0.7	1.6	0.3	118.1	0.5	0.1	11.7
3.7	35.8	30.7	28.4	78.6	0.8	2.2	0.4	112.0	0.4	0.1	15.6
8.3	58.9	69.4	46.9	107.6	0.8	1.8	0.6	212.3	0.3	0.1	15.8
20.1	105.4	78.4	52.7	171.3	1.1	2.3	4.4	319.1	0.6	0.1	12.9
16.2	113.3	9.9	68.3	137.7	0.2	1.5	0.2	243.2	1.1	—	3.4
7.2	116.7	12.4	65.4	219.0	0.1	0.1	—	191.8	0.4	—	2.9
13.0	60.8	92.7	66.4	194.5	0.8	3.3	0.6	196.2	0.6	0.2	42.8
15.6	128.8	80.3	100.2	454.3	2.2	5.3	1.0	214.8	0.8	0.6	61.4
7.3	67.5	51.4	28.0	173.5	1.1	2.5	1.3	142.8	0.4	0.3	32.5
13.5	68.8	53.3	69.6	250.4	2.3	3.1	1.1	154.2	0.5	0.4	21.8
15.9	67.4	70.4	60.4	269.5	2.7	5.2	1.8	155.1	0.6	0.4	18.6
20.1	74.4	86.9	69.0	263.7	3.4	8.3	2.4	256.4	0.7	0.5	23.8
19.0	83.5	105.4	70.3	313.0	3.0	8.0	2.6	186.4	1.4	0.2	18.8
14.8	63.7	85.2	49.7	221.8	2.9	4.5	1.6	162.5	1.2	0.2	12.9
15.1	53.3	61.6	34.5	185.5	3.2	4.2	1.1	134.2	1.1	0.1	9.0
17.1	46.7	66.6	37.5	185.1	3.2	5.0	1.4	131.0	0.9	0.1	12.7
18.3	56.0	76.2	38.5	195.1	3.7	4.9	1.6	141.0	0.8	0.1	9.1
18.1	73.6	58.9	36.5	172.3	3.7	3.3	1.6	121.3	0.9	—	—
11.1	51.0	41.5	21.9	100.0	2.2	2.0	1.2	81.6	0.9	—	—
11.4	57.1	58.6	17.6	148.3	2.0	2.8	0.8	87.6	1.1	—	—
11.4	71.4	56.7	15.0	129.7	1.7	3.3	0.8	75.3	1.1	—	—
14.1	64.9	49.4	15.4	141.0	1.9	3.7	0.6	76.2	1.0	—	—
12.9	61.3	55.0	15.2	140.4	1.3	4.0	0.7	83.0	0.8	—	—
17.2	68.1	64.7	17.0	154.0	1.5	4.5	0.9	85.5	0.7	—	—
22.0	67.8	68.0	21.4	203.3	3.0	6.1	1.0	100.7	0.7	—	—
20.8	71.7	64.9	16.2	171.8	2.7	4.9	1.2	92.7	0.9	—	—
16.4	84.3	73.0	17.9	174.6	2.7	4.1	1.6	100.2	0.5	—	—
29.3	119.8	110.5	10.7	324.4	2.6	6.3	0.2	269.9	0.6	—	—
41.4	134.0	208.5	14.2	480.3	3.2	9.5	0.4	350.5	0.9	—	—
49.1	131.5	277.8	18.5	595.1	3.5	23.0	0.4	373.4	0.8	—	—
1 860.0											—
2 449.0											—

¹ Covers all exports included in «Norges Handels», except exports to Spitzbergen. For exact definition, see «Norges Handels».² Excluding exports of new ships.³ Beginning 1930 re-exports are included in the export figures of those Norwegian industries, which correspond to the industries of origin of the commodities.

Tabell 3 (forts.). Eksporten etter sammensetning.

År	Utførsel av skip			Utførsel utenom handelsstatistikken			Bruttofrakter i utenriksfart ⁴	Inntekter ved samferdsel ellers ⁵
	I alt	Nye skip	Eldre skip	I alt	Hvalolje	Annen vareutførsel		
	24 = 25 + 26	25	26	27 = 28 + 29	28	29	30	31
1900	5.6	—	5.6	5.2	2.4	2.8	140.9	1.4
01	2.0	—	2.0	4.5	2.7	1.8	121.6	2.0
02	2.6	—	2.6	4.7	3.2	1.5	108.0	4.5
03	2.8	—	2.8	4.8	3.2	1.6	99.7	5.3
04	4.6	—	4.6	5.0	3.3	1.7	116.4	6.2
05	7.4	—	7.4	4.6	3.1	1.5	112.2	7.8
06	3.7	—	3.7	4.6	2.7	1.9	121.0	9.4
07	4.5	—	4.5	7.3	4.6	2.7	135.8	9.5
08	1.3	—	1.3	5.6	2.8	2.8	133.5	9.6
09	4.1	—	4.1	9.6	6.2	3.4	126.9	9.6
1910	2.9	—	2.9	15.4	13.9	1.5	135.7	10.1
11	3.8	—	3.8	21.9	20.2	1.7	157.5	11.2
12	4.0	—	4.0	30.0	28.3	1.7	184.5	14.9
13	6.2	—	6.2	33.8	32.1	1.7	213.3	15.5
14	5.4	0.1	5.3	24.7	23.0	1.7	205.2	15.8
15	17.5	0.1	17.4	6.4	4.9	1.5	465.0	16.0
16	32.3	0.1	32.2	48.9	19.8	29.1	1 044.5	17.3
17	39.5	8.3	31.2	40.2	30.5	9.7	1 090.3	21.7
18	15.1	10.7	4.4	35.0	27.7	7.3	886.2	23.1
19	25.3	16.6	8.7	42.3	34.1	8.2	1 010.1	20.5
1920	43.6	4.1	39.5	62.5	56.1	6.4	1 255.8	33.9
21	24.8	1.1	23.7	44.7	30.4	14.3	528.0	31.6
22	38.2	4.4	33.8	32.7	31.2	1.5	449.1	31.5
23	20.8	2.3	18.5	55.1	51.9	3.2	469.1	28.2
24	26.2	4.5	21.7	63.1	57.3	5.8	525.3	31.5
25	15.3	3.0	12.3	82.1	74.6	7.5	469.2	33.1
26	20.9	2.9	18.0	83.1	77.2	5.9	417.1	31.5
27	25.6	1.6	24.0	68.4	63.8	4.6	411.4	29.3
28	19.2	1.1	18.1	64.4	60.0	4.4	389.3	24.7
29	16.8	2.7	14.1	89.6	85.0	4.6	421.6	28.2
1930	18.6	6.8	11.8	112.9	108.0	4.9	406.3	24.3
31	4.4	1.6	2.8	102.4	99.0	3.4	360.1	19.6
32	19.7	1.9	17.8	8.5	6.0	2.5	373.6	18.7
33	9.7	1.4	8.3	38.2	36.0	2.2	372.7	17.0
34	18.1	0.2	17.9	33.1	31.0	2.1	400.1	17.9
35	11.3	1.5	9.8	41.6	38.6	3.0	425.7	19.2
36	19.8	4.0	15.8	59.3	56.3	3.0	490.6	20.8
37	29.5	4.7	24.8	66.5	61.7	4.8	738.6	24.2
38	39.9	11.6	28.3	47.2	39.4	7.8	689.8	24.6
39	35.3	6.2	29.1	47.1	33.0	14.1	767.2	25.4
1946	37.0	—	37.0	52.4	34.0	18.4	1 161.7	34.8
47	90.3	—	90.3	102.7	79.0	23.7	1 605.9	60.3
48	47.4	2.1	45.3	124.5	105.0	19.5	1 929.4	67.0
49	49.0	2.0	47.0	54.0	33.0	21.0	2 057.0	95.0
1950	123.0	3.0	120.0	137.0	120.0	17.0	2 605.0	108.0

⁴ Inkluderer frakt med norske skip av utenlandske varer til Norge og av norske varer til utlandet.

⁵ Malmtrafikk på Ofotbanen; utenlandske skips havneutgifter i Norge; inntekter av luftfart, post, telegraf og telefon (brutto hvor mulig).

⁶ Gebyrer, refusjoner o. l. mottatt av staten fra utlandet, provisjoner; tjenesteandel av forsikringspremier (inkl. reassuranse) for forsikringer tegnet i norske selskaper av utenlandske forsikringstakere; reparasjoner av utenlandske hvalbåter m. v.

⁷ Inkluderer verdi av kost ombord.

⁸ Leieinntekten av et hvalkokeri som var bortleid til Tyskland i årene 1936—39 er inkludert.

Løpende kroner i millioner.

Utlendingers utgifter i Norge	Andre tjenester ⁶⁾	Lønninger o. l. opptjent i utlandet ⁷⁾⁸⁾			Eksport av varer og tjenester i alt
		I alt	Norske hvalf. på utenl. skip etc. ⁷⁾⁸⁾	Norske sjøfolk på utenl. skip ⁷⁾	
32	33	34 = 35 + 36	35	36	37 = 1 + 24 + 27 + 30 + 31 + 32 + 33 + 34
4.1	3.6	2.4	—	2.4	330.5
3.8	3.6	2.6	—	2.6	303.2
4.8	3.5	2.8	—	2.8	309.2
4.7	3.5	2.8	—	2.8	314.0
5.8	3.5	3.0	—	3.0	332.6
6.8	3.5	3.2	—	3.2	355.6
9.9	3.5	3.5	0.2	3.3	397.9
10.0	4.5	3.8	0.4	3.4	399.5
11.1	4.6	4.2	0.8	3.4	387.4
11.6	4.5	5.0	1.5	3.5	411.0
14.8	4.6	6.3	2.6	3.7	469.5
16.7	5.7	7.6	3.7	3.9	518.9
18.8	5.6	7.6	3.5	4.1	598.3
19.7	5.4	7.3	3.1	4.2	687.6
5.7	6.3	7.5	2.7	4.8	675.2
6.3	9.4	8.9	3.0	5.9	1 188.8
6.5	9.4	10.8	3.7	7.1	2 125.4
7.7	12.2	12.4	4.3	8.1	1 975.9
8.9	9.3	12.8	3.9	8.9	1 730.3
13.0	18.6	12.3	4.0	8.3	1 898.9
14.2	18.6	17.4	5.0	12.4	2 648.9
12.6	16.6	17.7	5.4	12.3	1 289.2
15.9	15.7	16.2	7.0	9.2	1 348.5
16.9	15.7	16.6	7.7	8.9	1 431.5
20.2	16.7	19.3	9.7	9.6	1 741.7
23.3	15.6	21.8	11.8	10.0	1 692.8
22.7	15.6	20.8	11.5	9.3	1 402.7
21.4	12.6	18.8	10.0	8.8	1 246.6
22.2	14.5	19.0	9.5	9.5	1 217.1
23.2	15.5	22.1	12.8	9.3	1 352.3
25.9	16.7	30.3	21.7	8.6	1 299.8
22.9	19.7	25.6	17.4	8.2	1 016.4
22.7	17.0	17.1	10.1	7.0	1 025.8
25.4	22.8	18.7	12.0	6.7	1 052.2
30.0	26.8	15.9	9.7	6.2	1 101.6
33.0	20.7	18.5	12.8	5.7	1 163.0
41.1	26.6	24.7	18.7	6.0	1 347.3
61.1	16.9	30.2	23.1	7.1	1 759.7
69.8	29.9	34.9	27.9	7.0	1 681.5
66.0	26.9	29.3	18.9	10.4	1 767.8
56.3	56.8	77.6	16.4	61.2	2 634.9
87.1	81.3	68.3	23.3	45.0	3 814.8
101.3	93.7	62.0	25.3	36.7	4 429.9
113.0	111.0	68.0	31.0	37.0	4 625.0
143.0	122.0	67.0	30.0	37.0	5 964.0

⁴ Including freights earned in transportation on Norwegian ships of foreign goods to Norway and Norwegian goods abroad.

⁵ Income from transportation of iron ore on the Ofoten railroad, harbour duties paid by foreign ships in Norway. Income from air transportation, post, telegraph and telephone (gross if possible).

⁶ Fees, repayments, etc. received from abroad by the central government, charges; that part of the insurance premiums (including reinsurance) paid by foreigners for insurance in Norwegian companies which is payment for services rendered; repairs of foreign whale catchers, etc.

⁷ Including the value of free food on board.

⁸ Including payment received for the lease of a floating whale factory by Germany in the years 1936—39.

Tabell 4. Importen etter sammensetning 1900—1930. Løpende kroner i millioner.

Ar	Innførsel etter handelsstatistikken (cif. 1)	Toll iflg. handelsstatistikken	Innførsel inkl. toll iflg. handelsstatistikken	Av dette:						Skipfartens og hvalfangstens utgifter i utlandet		Annen import av varer og tjenester ⁴	Import av varer og tjenester i alt
				Konsumvarer	Skip og båter	Andre investeringsvarer	Varer til vareinnsats i bygge- og anleggsvirksomhet	Andre varer til vareinnsats	Varer til reeksport ²	I alt ³	Av dette: Investeringsutgifter (anslag)		
	1	2	3 = 1 + 2 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 = 1 + 10 + 12
1900	311	34	345	112	13	16	21	172	11	51	7	27	389
01	287	34	321	108	10	14	18	160	11	45	6	26	358
02	290	34	324	108	12	15	18	160	11	41	5	26	357
03	293	33	326	103	13	13	16	160	21	38	5	26	357
04	292	31	323	98	16	14	16	156	23	45	6	26	363
05	312	33	345	103	14	15	16	167	30	44	7	27	383
06	344	38	382	111	25	16	18	180	32	46	7	29	419
07	362	41	403	121	20	22	21	209	10	52	8	30	444
08	355	42	397	124	10	22	21	211	9	52	8	31	438
09	366	43	409	131	11	22	21	214	10	55	7	26	447
1910	402	49	451	144	16	25	26	224	16	59	9	29	490
11	469	50	519	158	38	29	30	253	11	68	10	29	566
12	526	53	579	172	34	34	39	287	13	81	12	31	638
13	552	52	604	178	30	39	41	302	14	93	15	33	678
14	567	52	619	175	23	37	45	321	18	89	14	39	695
15	868	56	924	228	82	35	71	490	18	127	25	55	1 050
16	1 353	66	1 419	349	210	60	94	690	16	307	59	69	1 729
17	1 658	61	1 719	443	241	78	129	818	10	325	76	74	2 057
18	1 243	43	1 286	359	34	84	99	700	10	266	72	71	1 580
19	2 575	129	2 704	1 101	136	155	133	1 132	47	294	76	91	2 960
1920	3 019	102	3 121	1 004	371	166	184	1 324	72	354	94	122	3 495
21	1 456	56	1 512	473	273	89	74	566	37	229	36	115	1 800
22	1 306	79	1 385	501	96	79	75	609	25	212	28	86	1 604
23	1 335	97	1 432	531	35	82	80	683	21	240	29	79	1 654
24	1 528	134	1 662	547	55	84	96	853	27	272	34	84	1 884
25	1 370	117	1 487	462	104	76	84	740	21	257	30	85	1 712
26	1 084	114	1 198	399	112	61	59	552	15	204	26	79	1 367
27	970	118	1 088	374	80	62	52	509	11	206	25	72	1 248
28	1 019	112	1 131	370	99	76	55	517	14	197	25	70	1 286
29	1 068	114	1 182	381	107	86	56	541	11	197	28	73	1 338
1930	1 061	113	1 174	353	198	79	48	485	11	192	25	55	1 308

¹ Omfatter innførsel som er registrert i «Norges Handel», unntatt innførsel fra Svalbard. For nøyaktig definisjon, se «Norges Handel».

² Omfatter også reeksport utenom handelsstatistikken.

³ Omfatter også lønn og kost til utlendinger på norske skip.

⁴ Omfatter vareinnførsel utenom handelsstatistikken, utgifter i utlandet for norske sjefolk, hvalfangere, turister og diplomater, samt provisjoner, filmleie m. m.

¹ Covers all imports included in «Norges Handel» except imports from Spitzbergen. For exact definition, see «Norges Handel».

² Including re-exports not included in the foreign trade statistics.

³ Including wages and value of free food of foreign crews on Norwegian ships.

⁴ Covers imports of commodities not included in the foreign trade statistics; expenditures abroad by Norwegian sailors, whalers, tourists and diplomats; charges, film lease etc.

Tabell 5. Bruttonasjonalproduktet delt på inntektsandeler.
Løpende kroner i millioner.

Ar	Bruttonasjonalproduktet	÷ Offentlige avgifter på driftsmidler, produksjon, omsetning og investeringsformål, (indirekte skatter)	÷ Offentlige tilskott til produksjon, omsetning og investeringsformål, (subsidiar)	Faktorinntekt. (brutto)	Av dette:		
					Privat bruttoinntekt av arbeid og kapital ¹⁾	Offentlig bruttoinntekt av kapital ²⁾	Utlendingers nettoinntekt av kapitalplaseringer i Norge ³⁾
	1	2	3	4 = 1 ÷ 2 + 3 = 5 + 6 + 7	5	6	7
1900	1 098	55	2	1 045	1 024	4	17
01	1 087	56	2	1 033	1 007	4	22
02	1 079	56	2	1 025	999	4	22
03	1 071	55	2	1 018	992	4	22
04	1 073	53	2	1 022	993	4	25
05	1 100	53	2	1 049	1 019	5	25
06	1 182	58	2	1 126	1 093	7	26
07	1 255	62	2	1 195	1 161	8	26
08	1 290	65	2	1 227	1 193	9	25
09	1 312	66	3	1 249	1 215	9	25
1910	1 431	70	3	1 364	1 337	8	19
11	1 527	73	3	1 457	1 423	12	22
12	1 677	77	4	1 604	1 571	13	20
13	1 854	82	4	1 776	1 745	13	18
14	1 916	86	7	1 837	1 806	14	17
15	2 593	94	8	2 507	2 473	19	15
16	3 871	112	22	3 781	3 744	27	10
17	4 489	136	132	4 485	4 435	35	15
18	5 048	149	235	5 134	5 082	32	20
19	6 195	183	216	6 228	6 182	26	20
1920	7 500	177	182	7 505	7 486	÷ 6	25
21	5 448	132	124	5 440	5 459	÷ 54	35
22	4 980	148	79	4 911	4 918	÷ 53	46
23	4 997	175	65	4 887	4 882	÷ 47	52
24	5 576	198	43	5 421	5 402	÷ 43	62
25	5 633	211	33	5 455	5 430	÷ 37	62
26	4 646	205	21	4 462	4 451	÷ 40	51
27	4 218	212	19	4 025	3 997	÷ 32	60
28	4 221	215	29	4 035	3 980	÷ 15	70
29	4 345	212	31	4 164	4 100	÷ 5	69
1930	4 411	227	28	4 212	4 157	÷ 17	72
31	3 874	221	27	3 680	3 634	÷ 24	70
32	3 890	224	27	3 693	3 628	÷ 21	86
33	3 892	235	28	3 685	3 619	÷ 17	83
34	4 093	250	34	3 877	3 813	÷ 7	71
35	4 386	278	41	4 149	4 079	1	69
36	4 875	322	52	4 605	4 519	13	73
37	5 609	363	61	5 307	5 226	17	64
38	5 857	377	65	5 545	5 455	30	60
39	6 285	398	81	5 968	5 868	43	57
1946	11 030	1 208	569	10 391	10 238	118	35
47	12 995	1 544	865	12 316	12 135	134	47
48	14 092	1 524	1 127	13 695	13 495	137	63
49	15 015	1 642	1 145	14 518	14 261	198	59
1950	16 647	1 832	1 020	15 835	15 515	253	67

¹ Defineres som privat nettoinntekt av arbeid og kapital (jfr. post I tabell 23 i Nasjonalregnskapet 1930—1951) + kapitalslut i private og offentlige bedrifter.

² Defineres som offentlig nettoinntekt av kapital (jfr. post II tabell 23 i Nasjonalregnskapet 1930—1951) + kapitalslut i offentlig konsumkapital.

aksj³ Renter og eutbytter til utlandet ÷ renter og aksjeutbytter fra utlandet.

¹ Defined as net private income from labour and capital (cfr. item I, table 23 of «National Accounts 1930—39 and 1946—51») + depreciation in public and private enterprises.

² Defined as public net income from capital (cfr. item II, table 23 of «National Accounts 1930—39 and 1946—51») + depreciation of general government fixed assets.

³ Interests and dividends paid abroad less interests and dividends received from abroad.

Tabell 6. Disponibel inntekt for Norge (brutto).

År	Absolutte tall i millioner									
	Bruttonasjonal- produkt	Inntekts- overføringer fra utlandet ¹⁾	Inntekts- overføringer til utlandet ²⁾	Disponibel inn- tekt for Norge, (brutto)	Offentlig disponibel inn- tekt (brutto) ³⁾	Offentlig konsum	Offentlig kapitaltilvekst (sparing), (brutto) ⁴⁾	Privat dispo- nibel inntekt, (brutto) ⁵⁾	Privat konsum	Privat kapital- tilvekst (sparing) (brutto) ⁵⁾
	1	2	3	4=1+2+ 3=5+8	5=6+7	6	7	8=9+10	9	10
1900	1 098	18	28	1 088	81	71	10	1 007	895	112
01	1 087	18	33	1 072	83	73	10	989	889	100
02	1 079	18	33	1 064	85	73	12	979	880	99
03	1 071	18	33	1 056	84	71	13	972	881	91
04	1 073	20	38	1 055	83	69	14	972	860	112
05	1 100	20	38	1 082	85	70	15	997	888	109
06	1 182	24	44	1 162	94	71	23	1 068	931	137
07	1 255	24	44	1 235	100	74	26	1 135	992	143
08	1 290	25	45	1 270	104	76	28	1 166	1 026	140
09	1 312	25	45	1 292	106	80	26	1 186	1 044	142
1910	1 431	28	38	1 421	111	84	27	1 310	1 108	202
11	1 527	30	44	1 513	121	88	33	1 392	1 172	220
12	1 677	32	44	1 665	129	101	28	1 536	1 260	276
13	1 854	32	43	1 843	142	108	34	1 701	1 355	346
14	1 916	31	43	1 904	153	127	26	1 751	1 416	335
15	2 593	33	43	2 583	181	157	24	2 402	1 785	617
16	3 871	35	40	3 866	254	200	54	3 612	2 464	1 148
17	4 489	46	51	4 484	355	290	65	4 129	3 194	935
18	5 048	48	56	5 040	439	394	45	4 601	3 712	889
19	6 195	50	58	6 187	563	464	99	5 624	4 574	1 050
1920	7 500	45	63	7 482	618	525	93	6 864	5 524	1 340
21	5 448	39	69	5 418	571	554	17	4 847	4 115	732
22	4 980	38	78	4 940	505	520	÷15	4 435	3 755	680
23	4 997	36	81	4 952	450	465	÷15	4 502	3 793	709
24	5 576	35	90	5 521	484	448	36	5 037	4 250	787
25	5 633	30	85	5 578	519	434	85	5 059	4 166	893
26	4 646	30	70	4 606	511	397	114	4 095	3 416	679
27	4 218	30	80	4 168	498	373	125	3 670	3 161	509
28	4 221	41	91	4 171	470	350	120	3 701	3 147	554
29	4 345	36	91	4 290	449	338	111	3 841	3 146	695
1930	4 411	39	99	4 351	427	330	97	3 924	3 084	840
31	3 874	38	95	3 817	405	322	83	3 412	2 871	541
32	3 890	38	111	3 817	400	307	93	3 417	2 806	611
33	3 892	31	107	3 816	412	301	111	3 404	2 775	629
34	4 093	32	96	4 029	426	307	119	3 603	2 890	713
35	4 386	30	94	4 322	463	328	135	3 859	3 048	811
36	4 875	33	101	4 807	519	356	163	4 288	3 281	1 007
37	5 609	32	92	5 549	580	384	196	4 969	3 679	1 290
38	5 857	36	88	5 805	655	418	237	5 150	3 827	1 323
39	6 285	34	91	6 228	782	526	256	5 446	4 131	1 315
1946	11 030	161	92	11 099	1 732	1 354	378	9 367	6 816	2 551
47	12 995	100	110	12 985	2 134	1 313	821	10 851	8 087	2 764
48	14 092	301	130	14 263	2 553	1 338	1 215	11 710	8 396	3 314
49	15 015	768	167	15 616	3 093	1 434	1 659	12 523	9 174	3 349
1950	16 647	1 220	225	17 642	3 856	1 532	2 324	13 786	10 275	3 511

¹ Omfatter renter og utbytte fra utlandet, og stønader fra utlandet til private og til off. forvaltning.

² Omfatter renter og utbytte til utlandet, og stønader til utlandet fra private og fra off. forvaltning.

³ Omfatter offentlig bruttoinntekt av kapital (jfr. tabell 5, kol. 6), + skatter og andre ytelser fra private + stønader fra utlandet til offentlig forvaltning ÷ offentlige tilskott til private ÷ stønader fra offentlig forvaltning til utlandet. Inkluderer fondsopplegg i offentlige bedrifter.

⁴ Kapitaltilvekst netto (jfr. post 1 tabell 26 i Nasjonalregnskapet 1930—1951) + kapitalslit i offentlig konsum-kapital.

⁵ Svarer til kolonnene 10 og 8 i tabell 7.

Løpende kroner.

Prosentvis fordeling. Bruttonasjonalproduktet = 100

Bruttonasjonal- produkt	Netto inntekts- overføringer til utlandet	Inntektsover- føringer fra utlandet ¹⁾	Inntektsover- føringer til utlandet ²⁾	Disponibel inn- tekt for Norge (brutto)	Offentlig dispo- nibel inntekt, (brutto) ³⁾	Offentlig konsum	Offentlig kapital- tilvekst (sparing- (brutto) ⁴⁾	Privat disponibel inntekt, (brutto)	Privat konsum	Privat kapital- tilvekst (sparing- (brutto)
11	12=14 ÷13	13	14	15=16+19 =11÷12	16=17 ÷18	17	18	19=20+21	20	21
100.0	0.9	1.6	2.5	99.1	7.4	6.5	0.9	91.7	81.5	10.2
100.0	1.4	1.6	3.0	98.6	7.6	6.7	0.9	91.0	81.8	9.2
100.0	1.4	1.7	3.1	98.6	7.8	6.8	1.0	90.8	81.6	9.2
100.0	1.4	1.7	3.1	98.6	7.8	6.6	1.2	90.8	82.3	8.5
100.0	1.7	1.8	3.5	98.3	7.7	6.4	1.3	90.6	80.2	10.4
100.0	1.6	1.8	3.4	98.4	7.8	6.4	1.4	90.6	80.7	9.9
100.0	1.7	2.0	3.7	98.3	7.9	6.0	1.9	90.4	78.8	11.6
100.0	1.6	1.9	3.5	98.4	8.0	5.9	2.1	90.4	79.0	11.4
100.0	1.6	1.9	3.5	98.4	8.0	5.9	2.1	90.4	79.5	10.9
100.0	1.5	1.9	3.4	98.5	8.1	6.1	2.0	90.4	79.6	10.8
100.0	0.7	2.0	2.7	99.3	7.8	5.9	1.9	91.5	77.4	14.1
100.0	0.9	2.0	2.9	99.1	7.9	5.8	2.1	91.2	76.8	14.4
100.0	0.7	1.9	2.6	99.3	7.7	6.0	1.7	91.6	75.1	16.5
100.0	0.6	1.7	2.3	99.4	7.6	5.8	1.8	91.8	73.1	18.7
100.0	0.6	1.6	2.2	99.4	8.0	6.6	1.4	91.4	73.9	17.5
100.0	0.4	1.3	1.7	99.6	7.0	6.0	1.0	92.6	68.8	23.8
100.0	0.1	0.9	1.0	99.9	6.6	5.2	1.4	93.3	63.6	29.7
100.0	0.1	1.0	1.1	99.9	7.9	6.5	1.4	92.0	71.2	20.8
100.0	0.1	1.0	1.1	99.9	8.8	7.8	1.0	91.1	73.5	17.6
100.0	0.1	0.8	0.9	99.9	9.1	7.5	1.6	90.8	73.8	17.0
100.0	0.2	0.6	0.8	99.8	8.3	7.0	1.3	91.5	73.6	17.9
100.0	0.6	0.7	1.3	99.4	10.5	10.2	0.3	88.9	75.5	13.4
100.0	0.8	0.8	1.6	99.2	10.1	10.4	÷ 0.3	89.1	75.4	13.7
100.0	0.9	0.7	1.6	99.1	9.0	9.3	÷ 0.3	90.1	75.9	14.2
100.0	1.0	0.6	1.6	99.0	8.7	8.0	0.7	90.3	76.2	14.1
100.0	1.0	0.5	1.5	99.0	9.2	7.7	1.5	89.8	74.0	15.8
100.0	0.9	0.6	1.5	99.1	11.0	8.5	2.5	88.1	73.5	14.6
100.0	1.2	0.7	1.9	98.8	11.8	8.8	3.0	87.0	74.9	12.1
100.0	1.2	1.0	2.2	98.8	11.1	8.3	2.8	87.7	74.6	13.1
100.0	1.3	0.8	2.1	98.7	10.3	7.8	2.5	88.4	72.4	16.0
100.0	1.4	0.8	2.2	98.6	9.7	7.5	2.2	88.9	69.9	19.0
100.0	1.5	1.0	2.5	98.5	10.5	8.3	2.2	88.0	74.1	13.9
100.0	1.9	1.0	2.9	98.1	10.3	7.9	2.4	87.8	72.1	15.7
100.0	1.9	0.8	2.7	98.1	10.6	7.7	2.9	87.5	71.3	16.2
100.0	1.5	0.8	2.3	98.5	10.5	7.5	3.0	88.0	70.6	17.4
100.0	1.4	0.7	2.1	98.6	10.6	7.5	3.1	88.0	69.5	18.5
100.0	1.4	0.7	2.1	98.6	10.7	7.3	3.4	87.9	67.3	20.6
100.0	1.0	0.6	1.6	99.0	10.4	6.8	3.6	88.6	65.6	23.0
100.0	0.9	0.6	1.5	99.1	11.2	7.1	4.1	87.9	65.3	22.6
100.0	0.9	0.5	1.4	99.1	12.5	8.4	4.1	86.6	65.7	20.9
100.0	÷0.7	1.5	0.8	100.7	15.8	12.3	3.5	84.9	61.8	23.1
100.0	0.1	0.8	0.9	99.9	16.4	10.1	6.3	83.5	62.2	21.3
100.0	÷1.2	2.1	0.9	101.2	18.1	9.5	8.6	83.1	59.6	23.5
100.0	÷4.0	5.1	1.1	104.0	20.6	9.6	11.0	83.4	61.1	22.3
100.0	÷6.0	7.3	1.3	106.0	23.2	9.2	14.0	82.8	61.7	21.1

¹ Covers interest and dividends from abroad and gifts from abroad to the private sector and to government.² Covers interest and dividends paid abroad and gifts abroad from the private sector, and from government.³ Including public gross income from capital (cfr. table 5, col. 6), plus taxes and other contributions from the private sector plus transfers to government from abroad less public transfers to the private sector less government transfers abroad. Includes savings of public enterprises.⁴ Increase in government capital (net), (cfr. item 1, table 26 of «National Accounts 1930—39 and 1946—51») + depreciation of general government fixed assets.⁵ Corresponds to columns 10 and 8 of table 7.

Tabell 7. Private inntekter og utgifter.

Ar	Inntekter					
	Privat brutto- inntekt av ar- beid og kapital ¹⁾	Stønader fra det offentlige ²⁾	Stønader fra utlandet	Inntekter i alt	Inntekts- og formues- skatter m. v. ³⁾ (Direkte skatter)	Stønader til utlandet
	1	2	3	4 = 1 + 2 + 3	5	6
1900	1 024	6	10	1 040	30	3
01	1 007	6	10	1 023	31	3
02	999	7	10	1 016	34	3
03	992	7	10	1 009	34	3
04	993	7	10	1 010	35	3
05	1 019	7	10	1 036	36	3
06	1 093	7	10	1 110	38	4
07	1 161	7	10	1 178	39	4
08	1 193	8	10	1 211	40	5
09	1 215	8	10	1 233	42	5
1910	1 337	9	12	1 358	45	3
11	1 423	11	12	1 446	50	4
12	1 571	16	12	1 599	59	4
13	1 745	17	10	1 772	68	3
14	1 806	18	8	1 832	78	3
15	2 473	19	8	2 500	95	3
16	3 744	25	10	3 779	162	5
17	4 435	39	16	4 490	355	6
18	5 082	52	18	5 152	545	6
19	6 182	70	20	6 272	640	8
1920	7 486	79	15	7 580	708	8
21	5 459	94	14	5 567	712	8
22	4 918	93	14	5 025	583	7
23	4 882	82	13	4 977	470	5
24	5 402	84	12	5 498	456	5
25	5 430	92	12	5 534	470	5
26	4 451	100	15	4 566	467	4
27	3 997	105	15	4 117	442	5
28	3 980	106	26	4 112	405	6
29	4 100	109	20	4 229	382	6
1930	4 157	122	21	4 300	368	8
31	3 634	127	21	3 782	362	8
32	3 628	131	22	3 781	356	8
33	3 619	133	15	3 767	355	8
34	3 813	137	15	3 965	354	8
35	4 079	139	13	4 231	364	8
36	4 519	150	14	4 683	387	8
37	5 226	180	13	5 419	442	8
38	5 455	210	15	5 680	522	8
39	5 868	218	17	6 103	639	18
1946	10 238	446	68	10 752	1 357	28
47	12 135	536	42	12 713	1 835	27
48	13 495	586	54	14 135	2 397	28
49	14 261	648	43	14 952	2 404	25
1950	15 515	733	44	16 292	2 482	24

¹ Se tabell 5 kol. 5.² Svarer til kol. 22 i tabell 8. Inkluderer ytelser fra sosiale trygder.³ Svarer til kol. 7 i tabell 8 ÷ inntekts- og formuesskatter betalt av offentlige bedrifter.⁴ Tallene i kol. 8 og 10 er regnet brutto, dvs. de omfatter kapitalbit i private og offentlige bedrifter.

Løpende kroner i millioner.

Utgifter				Av dette nyttet til (prosent):	
Privat konsum	Privat kapital- tilvekst (sparing) (brutto) ⁴	Utgifter i alt		Privat konsum	Privat kapital- tilvekst ⁴ (sparing) (brutto)
7	8	9=5+6+7+8=4	10=7+8	11	12
895	112	1 040	1 007	88.9	11.1
889	100	1 023	989	89.9	10.1
880	99	1 016	979	89.9	10.1
881	91	1 009	972	90.6	9.4
860	112	1 010	972	88.5	11.5
888	109	1 036	997	89.1	10.9
931	137	1 110	1 068	87.2	12.8
992	143	1 178	1 135	87.4	12.6
1 026	140	1 211	1 166	88.0	12.0
1 044	142	1 233	1 186	88.0	12.0
1 108	202	1 358	1 310	84.6	15.4
1 172	220	1 446	1 392	84.2	15.8
1 260	276	1 599	1 536	82.0	18.0
1 355	346	1 772	1 701	79.6	20.4
1 416	335	1 832	1 751	80.9	19.1
1 785	617	2 500	2 402	74.3	25.7
2 464	1 148	3 779	3 612	68.2	31.8
3 194	935	4 490	4 129	77.4	22.6
3 712	889	5 152	4 601	80.7	19.3
4 574	1 050	6 272	5 624	81.3	18.7
5 524	1 340	7 580	6 864	80.5	19.5
4 115	732	5 567	4 847	84.9	15.1
3 755	680	5 025	4 435	84.7	15.3
3 793	709	4 977	4 502	84.2	15.8
4 250	787	5 498	5 037	84.4	15.6
4 166	893	5 534	5 059	82.3	17.7
3 416	679	4 566	4 095	83.4	16.6
3 161	509	4 117	3 670	86.1	13.9
3 147	554	4 112	3 701	85.0	15.0
3 146	695	4 229	3 841	81.9	18.1
3 084	840	4 300	3 924	78.6	21.4
2 871	541	3 782	3 412	84.2	15.8
2 806	611	3 781	3 417	82.1	17.9
2 775	629	3 767	3 404	81.5	18.5
2 890	713	3 965	3 603	80.2	19.8
3 048	811	4 231	3 859	79.0	21.0
3 281	1 007	4 683	4 288	76.5	23.5
3 679	1 290	5 419	4 969	74.0	26.0
3 827	1 323	5 680	5 150	74.3	25.7
4 131	1 315	6 103	5 446	75.8	24.2
6 816	2 551	10 752	9 367	72.8	27.2
8 087	2 764	12 713	10 851	74.5	25.5
8 396	3 314	14 135	11 710	71.7	28.3
9 174	3 349	14 952	12 523	73.3	26.7
10 275	3 511	16 292	13 786	74.5	25.5

¹ See table 5 col. 5.² Corresponds to col. 22 of table 8. Including social security payments.³ Corresponds to col. 7 of table 8 less taxes on income and capital paid by public enterprises.⁴ The figures in column 8 and 10 are gross, i.e. they include depreciation in private and public enterprise

Tabell 8. De samlede offentlige inntekter

Ar	Inntekter											
	Salg av fast eiendom	Inntekt ved salg av varer og tjenester	Formuesinntekt ¹⁾	Skatter og andre ytelser fra private	Inntekts- og formues-skatter, trygdepremier m. v. (Direkte skatter)			Avgifter på driftsmidler, produksjon og omsetning. (Indirekte skatter)			Stønader fra utlandet, agiofortjeneste	I alt
					Trygde-premier	Annet	I alt	Toll	Annet	I alt		
	1	2	3	4=7+10	5	6	7=5+6	8	9	10=8+9	11	12=1+2+3+4+11
1900	—	9	7	85	2	28	30	34	21	55	—	101
01	1	9	7	87	2	29	31	34	22	56	—	104
02	1	9	8	90	2	32	34	34	22	56	—	108
03	—	10	9	89	2	32	34	34	21	55	—	108
04	—	10	9	88	2	33	35	33	20	53	—	107
05	2	10	11	89	2	34	36	33	20	53	—	112
06	1	10	14	96	2	36	38	37	21	58	—	121
07	1	10	15	101	2	37	39	40	22	62	—	127
08	1	11	15	105	2	38	40	42	23	65	—	132
09	—	11	15	108	3	39	42	44	22	66	—	134
1910	1	13	14	115	3	42	45	49	21	70	—	143
11	—	14	17	123	5	45	50	51	22	73	—	154
12	1	15	18	136	9	50	59	52	25	77	—	170
13	1	15	17	150	11	57	68	52	30	82	—	183
14	1	17	17	164	12	66	78	52	34	86	—	199
15	1	19	20	189	14	81	95	54	40	94	—	229
16	2	22	20	274	18	144	162	60	52	112	—	318
17	2	25	23	491	30	325	355	59	77	136	—	541
18	6	30	19	694	30	515	545	60	89	149	—	749
19	8	39	12	823	38	602	640	97	86	183	—	882
1920	6	44	÷ 17	885	42	666	708	98	79	177	—	918
21	7	46	÷ 38	844	47	665	712	67	65	132	—	859
22	6	52	÷ 13	731	44	539	583	79	69	148	—	776
23	6	53	14	645	41	429	470	99	76	175	—	718
24	6	54	37	654	40	416	456	115	83	198	—	751
25	6	59	51	681	41	429	470	118	93	211	—	797
26	5	59	46	672	39	428	467	111	94	205	—	782
27	3	56	45	654	38	404	442	115	97	212	—	758
28	2	54	59	620	39	366	405	112	103	215	—	735
29	2	56	68	594	37	345	382	108	104	212	—	720
1930	2	66	48	599	39	333	372	107	120	227	1	716
31	6	66	41	587	37	329	366	104	117	221	1	701
32	6	67	42	584	37	323	360	101	123	224	1	700
33	2	70	49	593	40	313	358	104	131	235	1	715
34	3	72	53	607	42	315	357	111	139	250	1	736
35	4	76	56	645	44	323	367	119	159	278	1	782
36	5	79	64	712	54	336	390	129	193	322	1	861
37	4	83	64	808	64	381	445	148	215	363	1	960
38	3	85	60	903	67	459	526	150	227	377	1	1 052
39	3	85	63	1 043	82	563	645	162	236	398	1	1 195
1946	5	191	53	2 573	145	1 220	1 365	162	1 046	1 208	69	2 891
47	7	204	65	3 403	208	1 651	1 859	219	1 325	1 544	33	3 712
48	8	217	37	3 961	212	2 225	2 437	147	1 377	1 524	224	4 447
49	13	236	60	4 096	238	2 216	2 454	164	1 478	1 642	836	5 241
1950	11	257	94	4 364	272	2 260	2 532	177	1 655	1 832	1 150	5 876

Merk: Tabellen er framkommet ved en konsolidering av tabellene 9—11. Den gir derfor et samlet regnskap for all offentlig forvaltning, inklusive sosiale trygder. Offentlige forretningsmessige bedrifter er ikke tatt med, og overføringer mellom forvaltningsgrenene innbyrdes er holdt utenfor.

¹ Inkluderer overskott i offentlige bedrifter organisert som aksjeselskap, bl. a. a/s Vinmonopolet. En mer detaljert forklaring av innholdet av de enkelte postene er gitt i tabell 27 i Nasjonalregnskapet 1930—1951.

² Omfatter ikke investeringsutgifter ved offentlige forretningsmessige bedrifter.

og utgifter. Kalenderår. Millioner kroner.

Ar	Utgifter														
	Kjøp av fast eiendom m. v.	Nybygg og nyannlegg, reparasjoner og vedlikehold av bygninger og anlegg, sivil(?)	Andre utgifter til varer og tjenester					Renteutgifter	Tilskott til produksjon, omsetning og investeringsfor-mål, (subsider)	Stønader til private konsumenter	Stønader til utlandet	Agiotap	Saldo: Nettofor-dringsforskyvning	I alt	
			Sivilt		Militært		I alt								
			Lønninger og pensjoner	Annet	Lønninger og pensjoner	Annet									
	13	14	15	16	17	18	19=15+16+17+18	20	21	22	23	24	25	26=13+14+19+20+21+22+23+24+25=12	
1900	2	17	32	18	14	8	72	11	2	6	—	—	9	101	
01	2	15	34	19	12	9	74	11	2	6	—	—	6	104	
02	1	16	35	20	10	9	74	12	2	7	—	—	4	108	
03	1	14	36	20	10	7	73	13	2	7	—	—	2	108	
04	1	13	36	20	10	5	71	13	2	7	—	—	—	107	
05	—	13	36	20	11	5	72	14	2	7	—	—	4	112	
06	1	13	37	20	10	6	73	15	2	7	—	—	10	121	
07	1	13	38	21	11	5	75	16	2	7	—	—	13	127	
08	2	14	39	22	11	5	77	16	2	8	—	—	13	132	
09	2	15	42	22	12	5	81	16	3	8	—	—	9	134	
1910	3	16	45	24	12	6	87	16	3	9	—	—	9	143	
11	2	19	47	25	12	7	91	16	3	11	—	—	12	154	
12	2	22	53	27	17	8	105	16	4	16	—	—	5	170	
13	3	27	55	29	18	9	111	16	4	17	—	—	5	183	
14	3	30	60	31	27	13	131	16	7	18	—	—	6	199	
15	4	30	67	35	38	20	160	17	8	19	—	—	9	229	
16	7	37	83	41	50	25	199	16	22	25	—	—	12	318	
17	16	55	118	55	72	35	280	23	132	39	—	—	4	541	
18	27	79	194	77	72	36	379	32	235	52	—	—	55	749	
19	31	103	274	100	52	25	451	38	216	70	—	—	27	882	
1920	28	122	320	125	39	21	505	53	182	79	—	—	51	918	
21	23	141	334	153	34	22	543	73	124	94	1	—	140	859	
22	19	156	315	156	32	21	524	88	79	93	1	—	184	776	
23	13	147	281	142	30	17	470	109	65	82	1	—	169	718	
24	11	123	264	141	32	13	450	132	43	84	—	—	92	751	
25	11	103	267	129	29	16	441	140	33	92	—	—	23	797	
26	8	90	254	112	25	20	411	131	21	100	—	—	21	782	
27	5	79	238	108	24	18	388	118	19	105	—	—	44	758	
28	4	73	223	102	22	17	364	114	29	106	—	—	45	735	
29	5	76	222	92	23	16	353	114	31	109	—	—	32	720	
1930	6	75	236	81	21	17	355	110	28	122	1	1	18	716	
31	10	78	229	83	16	19	347	110	27	127	1	1	—	701	
32	10	74	219	82	13	19	333	108	27	131	1	9	7	700	
33	5	69	216	83	12	19	330	100	28	133	—	12	38	715	
34	4	75	218	86	12	19	335	97	34	137	—	7	47	736	
35	6	86	235	90	11	22	358	94	41	139	—	6	52	782	
36	10	100	253	93	11	28	385	94	52	150	1	6	63	861	
37	14	119	264	95	12	36	407	90	61	180	1	5	83	960	
38	13	142	281	100	12	45	438	89	65	210	—	5	90	1 052	
39	8	145	306	123	40	72	541	86	81	218	—	6	110	1 195	
1946	18	270	636	310	159	305	1 410	158	569	446	5	5	10	2 891	
47	28	328	676	360	109	222	1 367	145	865	536	11	5	427	3 712	
48	28	373	734	356	122	185	1 397	138	1 127	586	16	2	780	4 447	
49	23	433	767	399	156	182	1 504	143	1 145	648	63	124	1 158	5 241	
1950	26	470	819	436	139	221	1 615	140	1 020	733	108	1	1 763	5 876	

Notice: This is a summary table of tables 9—11 and is therefore a joint account for all general government, including social insurance agencies. Public enterprises are not included and transfers between the public sectors are netted out.

¹ Includes surplus of public enterprises organized into joint stock companies, as for example the Wine Monopoly.

For a more detailed description of the contents of individual items see table 27 of «National Accounts 1930—39 and 1946—51».

² Excluding capital expenditures of public enterprises.

Tabell 9. Kommuneforvaltningens inntekter

Ar	Inntekter									
	Salg av fast eiendom	Inntekt ved salg av varer og tjenester			Formuesinntekt	Skatter og andre ytelser fra private			Overføringer fra statsforvaltningen	I alt
		Fra bedrifter	Fra private konsumenter	I alt		Inntekts- og formues- skatter m. v. (Direkte skatter)	Avgifter på driftsmidler, produksjon og omsetning (Indirekte skatter)	I alt		
	1	2	3	4=2+3	5	6	7	8=6+7	9	10=1+4+5+8+9
1900	—	1	3	4	1	23	9	32	4	41
01	1	1	3	4	1	24	10	34	5	45
02	1	1	3	4	1	27	10	37	5	48
03	—	2	3	5	2	27	11	38	6	51
04	—	2	3	5	2	28	10	38	6	51
05	2	2	3	5	2	28	11	39	6	54
06	1	2	3	5	2	30	11	41	6	55
07	1	2	3	5	2	31	11	42	6	56
08	1	2	3	5	2	32	11	43	7	58
09	—	2	3	5	2	32	12	44	7	58
1910	1	2	4	6	1	34	13	47	8	63
11	—	2	4	6	2	37	13	50	9	67
12	1	2	5	7	1	40	14	54	10	73
13	1	2	5	7	1	44	14	58	10	77
14	1	3	6	9	—	49	14	63	10	83
15	1	3	7	10	÷1	54	15	69	11	90
16	2	4	7	11	÷1	70	16	86	14	112
17	2	4	9	13	1	125	17	142	38	196
18	6	5	10	15	÷2	204	18	222	61	302
19	8	7	14	21	÷7	267	19	286	57	365
1920	6	8	17	25	÷8	317	20	337	53	413
21	7	9	18	27	÷8	339	21	360	56	442
22	6	10	20	30	÷6	319	21	340	60	430
23	6	10	21	31	÷1	287	21	308	59	403
24	6	10	22	32	5	284	22	306	57	406
25	4	11	24	35	4	296	23	319	57	419
26	3	11	24	35	1	297	24	321	57	417
27	3	11	22	33	—	284	24	308	56	400
28	2	11	22	33	3	264	24	288	56	382
29	2	12	24	36	6	253	24	277	56	377
1930	2	16	30	46	5	239	24	263	56	372
31	6	16	31	47	5	236	24	260	58	376
32	6	15	33	48	7	233	24	257	61	379
33	2	17	34	51	7	229	25	254	59	373
34	3	17	36	53	9	226	26	252	56	373
35	4	18	39	57	11	227	26	253	60	385
36	5	19	40	59	12	233	26	259	71	406
37	4	19	43	62	13	256	27	283	96	458
38	3	18	45	63	12	301	28	329	124	531
39	3	18	46	64	14	337	29	366	135	582
1946	4	41	88	129	16	601	33	634	187	970
47	5	43	101	144	14	758	34	792	267	1 222
48	6	44	113	157	13	964	35	999	296	1 471
49	8	46	117	163	10	1 115	36	1 151	312	1 644
1950	7	51	131	182	8	1 220	38	1 258	345	1 800

Merk: En mer detaljert forklaring av innholdet i de enkelte poster er gitt i tabell 27 Ci Nasjonalregnskapet 1930—1951.

og utgifter. Kalenderår. Millioner kroner.

Ar	Utgifter										
	Kjøp av fast eiendom m. v.	Nybygg og ny-anlegg, reparasjoner og vedlikehold av bygninger og anlegg, sivilt	Andre utgifter til varer og tjenester			Renteutgifter	Tilskott til produksjon, omsetning og investeringsfor-mål (subsider)	Stønader til private konsumenter	Overføringer til andre forvaltningsgrener	Saldo: Nettofor-dringsforskyvning	I alt
			Lønninger og pensjoner	Annet	I alt						
	11	12	13	14	15=13+14	16	17	18	19	20	21=11+12+kol 15—kol 20=10
1900	2	12	19	8	27	5	—	4	—	÷ 9	41
01	2	10	22	9	31	4	—	4	2	÷ 8	45
02	1	11	23	10	33	3	—	5	2	÷ 7	48
03	1	10	23	10	33	6	—	5	2	÷ 6	51
04	1	9	23	9	32	5	—	5	2	÷ 3	51
05	—	9	23	10	33	5	—	5	2	—	54
06	1	9	23	11	34	5	—	5	1	—	55
07	1	9	24	11	35	5	—	5	2	÷ 1	56
08	2	10	25	11	36	5	—	5	1	÷ 1	58
09	2	10	28	11	39	5	—	5	—	÷ 3	58
1910	3	11	30	12	42	5	—	5	—	÷ 3	63
11	2	14	31	13	44	5	—	5	1	÷ 4	67
12	2	16	35	15	50	5	—	5	2	÷ 7	73
13	3	19	36	16	52	4	—	5	2	÷ 8	77
14	3	21	41	17	58	5	3	5	2	÷ 14	83
15	4	22	44	20	64	7	4	5	3	÷ 19	90
16	7	29	53	22	75	7	9	7	2	÷ 24	112
17	14	45	71	30	101	11	43	8	3	÷ 29	196
18	25	62	104	45	149	14	67	11	4	÷ 30	302
19	28	80	140	60	200	15	43	17	4	÷ 22	365
1920	25	97	170	73	243	21	21	23	6	÷ 23	413
21	22	107	187	80	267	28	21	23	7	÷ 33	442
22	18	106	183	79	262	30	13	22	10	÷ 31	430
23	13	94	174	75	249	34	8	23	10	÷ 28	403
24	11	81	178	76	254	41	5	27	9	÷ 22	406
25	11	69	186	79	265	40	3	34	10	÷ 13	419
26	8	63	178	77	255	37	2	41	10	1	417
27	5	55	161	70	231	36	1	44	10	18	400
28	4	50	149	64	213	36	—	46	11	22	382
29	5	50	145	62	207	34	—	52	11	18	377
1930	6	52	153	55	208	33	—	63	12	÷ 2	372
31	10	55	153	54	207	32	—	65	12	÷ 5	376
32	10	50	150	53	203	31	—	69	11	5	379
33	5	44	150	53	203	27	—	70	12	12	373
34	4	47	151	53	204	29	—	70	12	7	373
35	6	53	157	56	213	29	—	72	14	÷ 2	385
36	10	60	165	59	224	29	—	73	18	÷ 8	406
37	14	72	173	62	235	27	—	91	35	÷ 16	458
38	13	85	184	67	251	26	—	112	51	÷ 7	531
39	8	88	202	73	275	28	—	117	55	11	582
1946	16	144	354	153	507	19	2	185	106	÷ 9	970
47	23	189	401	184	585	17	13	222	116	57	1 222
48	23	233	438	207	645	13	23	258	132	144	1 471
49	21	286	459	244	703	10	25	296	152	151	1 644
1950	25	319	505	267	772	9	30	358	190	97	1 800

Notice: For a more detailed description of the contents of individual items, see table 27 C of a National Accounts 1930—39 and 1946—51a.

Tabell 10. Statsforvaltningens inntekter

År	Inntekter												
	Salg av fast eiendom	Inntekt ved salg av varer og tjenester			Formuesinntekt	Skatter og andre ytelser fra private				Overføringer fra andre forvaltningsgrener	Stønader fra utlandet	Agiofortjeneste	I alt
		Fra bedrifter	Fra private konsumenter og fra utlandet	I alt		Inntekts- og formues-skatter m. v. (Direkte skatter)	Toll	Andre indirekte skatter	I alt				
	1	2	3	4=2+3	5	6	7	8	9=6+7+8	10	11	12	13=1+4+5+9+10+11+12
1900	—	1	4	5	6	5	34	12	51	1	—	—	63
01	—	1	4	5	6	5	34	12	51	2	—	—	64
02	—	1	4	5	7	5	34	12	51	2	—	—	65
03	—	1	4	5	7	5	34	10	49	1	—	—	62
04	—	1	4	5	7	5	33	10	48	2	—	—	62
05	—	2	3	5	9	6	33	9	48	2	—	—	64
06	—	2	3	5	12	6	37	10	53	2	—	—	72
07	—	2	3	5	13	6	40	11	57	2	—	—	77
08	—	2	4	6	13	6	42	12	60	1	—	—	80
09	—	2	4	6	13	7	44	10	61	1	—	—	81
1910	—	2	5	7	13	8	49	8	65	1	—	—	86
11	—	2	6	8	15	8	51	9	68	1	—	—	92
12	—	2	6	8	17	10	52	11	73	1	—	—	99
13	—	2	6	8	16	13	52	16	81	2	—	—	107
14	—	2	6	8	16	17	52	20	89	2	—	—	115
15	—	3	6	9	20	27	54	25	106	2	—	—	137
16	—	4	7	11	20	74	60	36	170	2	—	—	203
17	—	4	8	12	21	200	59	60	319	2	—	—	354
18	—	5	10	15	20	311	60	71	442	2	—	—	479
19	—	5	13	18	18	335	97	67	499	2	—	—	537
1920	—	6	13	19	÷10	349	98	59	506	2	—	—	517
21	—	5	14	19	÷32	326	67	44	437	4	—	—	428
22	—	6	16	22	÷9	220	79	48	347	6	—	—	366
23	—	6	16	22	13	142	99	55	296	6	—	—	337
24	—	6	16	22	30	132	115	61	308	6	—	—	366
25	2	6	18	24	45	133	118	70	321	6	—	—	398
26	2	7	17	24	43	131	111	70	312	6	—	—	387
27	—	6	17	23	43	120	115	73	308	7	—	—	381
28	—	6	15	21	54	102	112	79	293	7	—	—	375
29	—	6	14	20	60	92	108	80	280	8	—	—	368
1930	—	6	14	20	41	94	107	96	297	10	—	1	369
31	—	6	13	19	33	93	104	93	290	10	1	—	353
32	—	5	14	19	32	90	101	99	290	9	—	1	351
33	—	5	14	19	39	89	104	106	299	10	—	1	368
34	—	5	14	19	42	89	111	113	313	10	—	1	385
35	—	5	14	19	42	96	119	133	348	11	—	1	421
36	—	5	15	20	49	103	129	167	399	15	—	1	484
37	—	5	16	21	48	125	148	188	461	30	—	1	561
38	—	5	17	22	45	158	150	199	507	45	1	—	620
39	—	4	17	21	46	226	162	207	595	46	1	—	709
1946	1	13	49	62	31	619	162	1 013	1 794	89	69	—	2 046
47	2	13	47	60	45	893	219	1 291	2 403	176	33	—	2 719
48	2	11	49	60	19	1 261	147	1 342	2 750	115	224	—	3 170
49	5	26	47	73	44	1 101	164	1 442	2 707	135	705	131	3 800
1950	4	30	45	75	80	1 040	177	1 617	2 834	163	1 150	—	4 306

Merk: En mer detaljert forklaring av innholdet i de enkelte poster er gitt i tabell 27 B i Nasjonalregnskapet 1930—1951.

¹ Omfatter ikke investeringsutgifter ved statens forretningsmessige bedrifter.

og utgifter. Kalenderår. Millioner kroner.

År	Utgifter												
	Kjøp av fast eiendom	Nybygg og nyannlegg, reparasjoner og vedlikehold av bygninger og anlegg, sivilt ¹	Utgifter til varer og tjenester			Renteutgifter	Tilskott til produksjon omsetning og investeringsformål (subsidiær)	Stenader til private konsumenter	Stenader til utlandet	Agiotap	Overføringer til andre forvaltningsgrener	Saldo: Nettofordringsforskyning	I alt
			Lønninger og pensjoner	Annet	I alt								
	14	15	16	17	18=16+17	19	20	21	22	23	24	25	26=14+15+18+koll19-kol25=13
1900	—	5	27	18	45	6	2	1	—	—	5	÷ 1	63
01	—	5	24	19	43	7	2	1	—	—	5	1	64
02	—	5	22	19	41	9	2	1	—	—	5	2	65
03	—	4	23	17	40	8	2	1	—	—	5	2	62
04	—	4	23	16	39	9	2	1	—	—	6	1	62
05	—	4	24	15	39	10	2	1	—	—	6	2	64
06	—	4	24	15	39	11	2	1	—	—	7	8	72
07	—	4	25	15	40	12	2	1	—	—	6	12	77
08	—	4	25	16	41	12	2	1	—	—	7	13	80
09	—	5	26	16	42	12	3	1	—	—	8	10	81
1910	—	5	27	18	45	12	3	2	—	—	9	10	86
11	—	5	27	19	46	12	3	1	—	—	10	15	92
12	—	6	34	20	54	12	4	2	—	—	11	10	99
13	—	8	36	22	58	13	4	2	—	—	12	10	107
14	—	9	45	27	72	12	4	2	—	—	12	4	115
15	—	8	60	35	95	11	4	2	—	—	13	4	137
16	—	8	78	44	122	10	13	2	—	—	18	30	203
17	2	10	117	60	177	14	89	5	—	—	42	15	354
18	2	17	160	67	227	20	168	7	—	—	65	÷ 27	479
19	3	23	183	65	248	25	173	12	—	—	65	÷ 12	537
1920	3	25	186	72	258	35	161	13	—	—	60	÷ 38	517
21	1	34	177	94	271	48	103	14	1	—	72	÷ 116	428
22	1	50	160	97	257	61	66	15	1	—	72	÷ 157	366
23	—	53	134	83	217	78	57	12	1	—	67	÷ 148	337
24	—	42	115	77	192	95	38	10	—	—	66	÷ 77	366
25	—	34	107	65	172	104	30	8	—	—	65	÷ 15	398
26	—	27	98	54	152	98	19	8	—	—	65	18	387
27	—	24	98	55	153	86	18	9	—	—	64	27	381
28	—	23	93	54	147	82	29	10	—	—	63	21	375
29	—	26	97	45	142	84	31	11	—	—	63	11	368
1930	—	23	101	42	143	81	28	13	1	1	63	16	369
31	—	23	89	47	136	82	27	13	1	1	65	5	353
32	—	24	79	47	126	81	27	13	1	9	67	3	351
33	—	25	75	48	123	77	28	14	—	12	64	25	368
34	—	28	76	51	127	72	34	14	—	7	61	42	385
35	—	33	86	55	141	69	41	13	—	6	66	52	421
36	—	40	95	61	156	69	52	15	1	6	77	68	484
37	—	47	98	68	166	67	61	16	1	5	104	94	561
38	—	57	104	77	181	67	65	15	—	5	132	98	620
39	—	57	138	121	259	63	81	15	—	6	145	83	709
1946	2	126	431	460	891	147	567	78	5	5	216	9	2 046
47	5	139	371	395	766	136	852	65	11	5	302	438	2 719
48	5	140	405	331	736	132	1 104	67	16	2	353	615	3 170
49	2	147	450	334	784	142	1 120	76	63	124	371	971	3 800
1950	1	151	439	386	825	141	990	67	108	1	402	1 620	4 306

Notice: For a more detailed description of the contents of individual items see table 27 B of a National Accounts 1930—39 and 1946—51».

¹ Excluding capital expenditures of central government enterprises.

Tabell 11. Trygdeforvaltningens inntekter

År	Inntekter					
	Trygdepremier	Overføringer fra andre forvaltningsgrener	Renteinntekter			I alt
			Fra bedrifter	Fra andre forvaltningsgrener	I alt	
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5
1900	2	—	—	—	—	2
01	2	—	—	—	—	2
02	2	—	—	—	—	2
03	2	—	—	1	1	3
04	2	—	—	1	1	3
05	2	—	—	1	1	3
06	2	—	—	1	1	3
07	2	—	—	1	1	3
08	2	—	—	1	1	3
09	3	—	—	1	1	4
1910	3	—	—	1	1	4
11	5	1	—	1	1	7
12	9	2	—	1	1	12
13	11	2	—	1	1	14
14	12	2	1	1	2	16
15	14	3	1	1	2	19
16	18	4	1	1	2	24
17	30	5	1	2	3	38
18	30	6	1	2	3	39
19	38	10	1	2	3	51
1920	42	11	1	3	4	57
21	47	19	2	3	5	71
22	44	16	2	3	5	65
23	41	12	2	3	5	58
24	40	12	2	4	6	58
25	41	12	2	4	6	59
26	39	12	2	4	6	57
27	38	11	2	4	6	55
28	39	11	2	4	6	56
29	37	10	2	4	6	53
1930	39	11	2	4	6	56
31	37	11	3	4	7	55
32	37	10	3	4	7	54
33	40	9	3	4	7	56
34	42	9	2	4	6	57
35	44	12	3	4	7	63
36	54	12	3	4	7	73
37	64	15	3	4	7	86
38	67	16	3	4	7	90
39	82	21	3	5	8	111
1946	145	50	6	8	14	209
47	208	60	6	8	14	282
48	212	82	5	7	12	306
49	238	87	6	9	15	340
1950	272	92	6	10	16	380

Merk: En mer detaljert forklaring av innholdet i de enkelte postene er gitt i tabell 27 A i Nasjonalregnskapet 1930—1951.

og udgifter. Kalenderår. Millioner kroner.

Ar	Utgifter						
	Utgifter til varer og tjenester			Ytelser fra sosiale trygder	Overføringer til statsforvaltningen	Saldo: Netto- fordrings- forskyning	I alt
	Lønninger og pensioner	Andre udgifter	I alt				
	7	8	9=7+8	10	11	12	13=9+10+11 +12=6
1900	—	—	—	1	—	1	2
01	—	—	—	1	—	1	2
02	—	—	—	1	—	1	2
03	—	—	—	1	—	2	3
04	—	—	—	1	—	2	3
05	—	—	—	1	—	2	3
06	—	—	—	1	—	2	3
07	—	—	—	1	—	2	3
08	—	—	—	2	—	1	3
09	—	—	—	2	—	2	4
1910	—	—	—	2	—	2	4
11	1	—	1	5	—	1	7
12	1	—	1	9	—	2	12
13	1	—	1	10	—	3	14
14	1	—	1	11	—	4	16
15	1	—	1	12	—	6	19
16	2	—	2	16	—	6	24
17	2	—	2	26	—	10	38
18	2	1	3	34	—	2	39
19	3	—	3	41	—	7	51
1920	3	1	4	43	—	10	57
21	4	1	5	57	—	9	71
22	4	1	5	56	—	4	65
23	3	1	4	47	—	7	58
24	3	1	4	47	—	7	58
25	3	1	4	50	—	5	59
26	3	1	4	51	—	2	57
27	3	1	4	52	—	÷ 1	55
28	3	1	4	50	—	2	56
29	3	1	4	46	—	3	53
1930	3	1	4	46	2	4	56
31	3	1	4	49	2	—	55
32	3	1	4	49	2	÷ 1	54
33	3	1	4	49	2	1	56
34	3	1	4	53	2	÷ 2	57
35	3	1	4	54	3	2	63
36	4	1	5	62	3	3	73
37	5	1	6	73	2	5	86
38	5	1	6	83	2	÷ 1	90
39	6	1	7	86	2	16	111
1946	10	2	12	183	4	10	209
47	13	3	16	249	85	÷ 68	282
48	13	3	16	261	8	21	306
49	14	3	17	276	11	36	340
1950	14	4	18	308	8	46	380

Notice: For a more detailed description of the contents of individual items, see table 27 A of «National Accounts 1930—39 and 1946—51».

Tabell 12. Øking i nasjonalformuen (brutto). Løpende kroner i millioner.

Ar	Kapitaltilvekst (sparing), brutto			Brutto øking i nasjonal- formuen			Prosentvis fordeling. Kapitaltilvekst i alt = 100		Kapitaltilvekst (sparing) i alt, (brutto) i prosent av bruttonasjonalproduktet
	Offentlig kapitaltilvekst (sparing) (brutto) 1)	Privat kapitaltilvekst (sparing) (brutto) 2)	I alt	Brutto- investering	Netto øking (+) eller nedgang (-) i Norges netto- fordringer på utlandet 3)	I alt	Offentlig kapitaltilvekst (sparing) (brutto)	Privat kapitaltilvekst (sparing) (brutto)	
	1	2	3=1+2	4	5	6=4+5=3	7	8	9
1900	10	112	122	191	÷ 69	122	8.2	91.8	11.1
01	10	100	110	180	÷ 70	110	9.1	90.9	10.1
02	12	99	111	174	÷ 63	111	10.8	89.2	10.3
03	13	91	104	162	÷ 58	104	12.5	87.5	9.7
04	14	112	126	174	÷ 48	126	11.1	88.9	11.7
05	15	109	124	169	÷ 45	124	12.1	87.9	11.3
06	23	137	160	201	÷ 41	160	14.4	85.6	13.5
07	26	143	169	233	÷ 64	169	15.4	84.6	13.5
08	28	140	168	239	÷ 71	168	16.7	83.3	13.0
09	26	142	168	224	÷ 56	168	15.5	84.5	12.8
1910	27	202	229	259	÷ 30	229	11.8	88.2	16.0
11	33	220	253	314	÷ 61	253	13.0	87.0	16.6
12	28	276	304	356	÷ 52	304	9.2	90.8	18.1
13	34	346	380	381	÷ 1	380	8.9	91.1	20.5
14	26	335	361	393	÷ 32	361	7.2	92.8	18.8
15	24	617	641	512	129	641	3.7	96.3	24.7
16	54	1 148	1 202	811	391	1 202	4.5	95.5	31.0
17	65	935	1 000	1 086	÷ 86	1 000	6.5	93.5	22.3
18	45	889	934	792	142	934	4.8	95.2	18.5
19	99	1 050	1 149	2 218	÷ 1 069	1 149	8.6	91.4	18.5
1920	93	1 340	1 433	2 297	÷ 864	1 433	6.5	93.5	19.1
21	17	732	749	1 290	÷ 541	749	2.3	97.7	13.7
22	÷ 15	680	665	961	÷ 296	665	÷ 2.2	102.2	13.4
23	÷ 15	709	694	961	÷ 267	694	÷ 2.2	102.2	13.9
24	36	787	823	1 020	÷ 197	823	4.4	95.6	14.8
25	85	893	978	1 052	÷ 74	978	8.7	91.3	17.4
26	114	679	793	797	÷ 4	793	14.4	85.6	17.1
27	125	509	634	685	÷ 51	634	19.7	80.3	15.0
28	120	554	674	793	÷ 119	674	17.8	82.2	16.0
29	111	695	806	847	÷ 41	806	13.8	86.2	18.6
1930	97	840	937	1 005	÷ 68	937	10.4	89.6	21.2
31	83	541	624	741	÷ 117	624	13.3	86.7	16.1
32	93	611	704	649	÷ 55	704	13.2	86.8	18.1
33	111	629	740	654	÷ 86	740	15.0	85.0	19.0
34	119	713	832	771	÷ 61	832	14.3	85.7	20.3
35	135	811	946	923	÷ 23	946	14.3	85.7	21.6
36	163	1 007	1 170	1 081	÷ 89	1 170	13.9	86.1	24.0
37	196	1 290	1 486	1 414	÷ 72	1 486	13.2	86.8	26.5
38	237	1 323	1 560	1 473	÷ 87	1 560	15.2	84.8	26.6
39	256	1 315	1 571	1 600	÷ 29	1 571	16.3	83.7	25.0
1946	378	2 551	2 929	3 472	÷ 543	2 929	12.9	87.1	26.6
47	821	2 764	3 585	4 835	÷ 1 250	3 585	22.9	77.1	27.6
48	1 215	3 314	4 529	5 099	÷ 570	4 529	26.8	73.2	32.1
49	1 659	3 349	5 008	5 593	÷ 585	5 008	33.1	66.9	33.4
1950	2 324	3 511	5 835	5 640	+ 195	5 835	39.8	60.2	35.1

¹ Offentlig kapitaltilvekst (netto) (jfr. tabell 26 i Nasjonalregnskapet 1930—1951) + kapitalslut i offentlig konsum-kapital.

² Privat kapitaltilvekst (netto) (jfr. tabell 26 i Nasjonalregnskapet 1930—1951) + kapitalslut i private og offentlige bedrifter.

³ Eksport + renter, utbytter og stønader fra utlandet ÷ import ÷ renter, utbytter og stønader til utlandet.

¹ Increase in government capital (net) (cfr. table 26 of «National Accounts 1930—39 and 1946—51») + depreciation of general government fixed assets.

² Increase in private capital (net) (cfr. table 26 of «National Accounts 1930—39 and 1946—51») + depreciation in private and public enterprises.

³ Exports plus interest, dividends and transfer payment from abroad less imports less interest, dividends and transfer payments to abroad.

Tabell 13. Pristall for bruttonasjonalproduktets komponenter m. v. 1938=100.

Ar	Bruttonasjonal- produkt	Privat konsum	Offentlig konsum	Brutto- investering	Innenlandsk for- bruk av varer og tjenester 1)	Eksport	Import	Bytteforholdet overfor utlandet ²⁾ (Totalt vare- og tjenestebytte)
	1	2	3	4	5	6	7	8
1900	54	53	56	51	53	91	74	123
01	52	52	55	47	52	80	69	115
02	51	51	53	48	51	75	68	110
03	51	51	53	47	50	76	67	114
04	51	51	53	47	50	77	68	113
05	52	52	54	49	51	79	70	113
06	54	53	55	51	53	82	73	112
07	55	55	57	53	55	83	77	107
08	55	56	59	52	55	76	75	102
09	55	56	57	50	55	77	75	103
1910	57	57	60	51	56	83	75	111
11	59	59	61	54	58	87	78	111
12	62	61	64	55	60	94	83	113
13	65	64	66	56	62	96	83	116
14	65	65	68	58	64	95	86	111
15	84	77	80	71	76	156	115	136
16	119	94	100	109	98	280	163	172
17	150	134	142	163	140	384	261	145
18	178	167	177	167	168	384	299	129
19	178	166	179	197	175	385	258	149
1920	209	199	212	240	209	399	332	120
21	171	173	183	195	179	231	257	90
22	143	141	149	148	143	188	183	103
23	139	139	146	133	138	187	176	107
24	156	158	165	135	154	216	201	108
25	151	152	158	133	149	192	182	105
26	124	124	130	111	122	150	143	104
27	108	110	115	93	107	123	119	103
28	109	106	110	88	103	117	115	101
29	98	100	105	86	97	112	111	101
1930	92	94	99	86	93	199	101	98
31	88	90	91	77	87	88	86	102
32	84	88	88	77	86	83	91	91
33	82	86	86	77	84	81	88	92
34	84	87	87	78	85	81	88	92
35	85	88	90	80	86	83	88	94
36	89	91	95	84	90	88	92	96
37	98	97	101	95	97	105	102	103
38	100	100	100	100	100	100	100	100
39	102	102	108	104	103	101	103	98
1946	174	163	174	198	173	275	242	114
47	182	175	177	217	188	295	293	101
48	189	180	192	231	196	300	322	93
49	193	184	195	248	203	288	321	90
1950	206	198	208	261	216	314	359	87

Merk: Tabellen gir pristall (prisindekser) for de viktigste av nasjonalproduktets komponenter. Pristallene er funnet etter formelen [verdi i løpende kroner (tabell 1—16) : verdi målt i 1938-kroner (tab. 29—35)] $\times 100$

En multiplikasjon av relativtallene for mengder i tabellene 29—35 med pristallene i tabell 37 vil derfor (bortsett fra unøyaktigheter p. g. a. avrunding) gi relativtall for verdier som svarer til de absolutte verdittall i tabellene 1—16.

¹ Privat konsum + offentlig konsum + bruttoinvestering.

² (Kolonne 6 : kolonne 7) $\times 100$.

Notice: The table shows price indexes for the main components of gross domestic product. The price indexes are estimated by using the formula [value in current prices (tables 1—16) : value in constant (1938) prices (tables 29—35)] $\times 100$

The volume indexes shown in tables 29—35 multiplied by these price indexes should therefore give value indexes corresponding to the absolute value figures shown in tables 1—16.

¹ Consumers' expenditure on goods and services plus general government expenditure on goods and services plus gross fixed asset formation.

² (Col. 6 : Col. 7) $\times 100$.

Tabell 14. Bruttonasjonalproduktet etter anvendelse
Relativtall for bruttonasjonalproduktet og privat

Ar	Absolutte tall i millioner						
	Privat konsum	Offentlig konsum	Bruttoinvestering	Eksportoverskott	Eksport	Import	Bruttonasjonal- produkt
	1	2	3	4=5+6	5	6	7=1+2+3+4
1900	1 694	128	374	÷ 164	363	527	2 032
01	1 699	134	381	÷ 136	380	516	2 078
02	1 715	137	364	÷ 110	412	522	2 106
03	1 732	135	344	÷ 122	411	533	2 089
04	1 690	131	367	÷ 101	434	535	2 087
05	1 723	130	348	÷ 98	452	550	2 103
06	1 752	129	391	÷ 88	487	575	2 184
07	1 800	129	444	÷ 93	485	578	2 280
08	1 847	130	458	÷ 78	507	585	2 357
09	1 875	140	448	÷ 64	535	599	2 399
1910	1 943	141	507	÷ 88	567	655	2 503
11	2 001	145	584	÷ 125	600	725	2 605
12	2 051	158	648	÷ 132	634	766	2 725
13	2 130	163	676	÷ 104	714	818	2 865
14	2 174	188	681	÷ 99	709	808	2 944
15	2 330	197	720	÷ 151	760	911	3 096
16	2 610	200	743	÷ 301	759	1 060	3 252
17	2 382	204	668	÷ 261	515	776	2 993
18	2 223	223	475	÷ 79	450	529	2 842
19	2 753	260	1 125	÷ 654	493	1 147	3 484
1920	2 783	248	956	÷ 390	664	1 054	3 597
21	2 374	302	650	÷ 143	558	701	3 183
22	2 656	349	651	÷ 161	716	877	3 495
23	2 734	318	724	÷ 178	764	942	3 598
24	2 684	271	757	÷ 131	805	936	3 581
25	2 733	274	794	÷ 58	884	942	3 743
26	2 745	306	717	÷ 15	938	953	3 753
27	2 867	325	740	÷ 29	1 017	1 046	3 903
28	2 968	317	901	÷ 74	1 044	1 118	4 112
29	3 134	322	991	—	1 206	1 206	4 447
1930	3 269	334	1 173	6	1 307	1 301	4 782
31	3 188	353	961	÷ 98	1 150	1 248	4 404
32	3 189	350	840	250	1 236	986	4 629
33	3 238	349	849	295	1 303	1 008	4 731
34	3 312	354	995	240	1 355	1 115	4 901
35	3 451	365	1 154	174	1 400	1 226	5 144
36	3 599	374	1 283	234	1 533	1 299	5 490
37	3 777	379	1 483	88	1 683	1 595	5 727
38	3 827	418	1 473	139	1 682	1 543	5 857
39	4 050	487	1 535	69	1 753	1 684	6 141
1946	4 187	777	1 755	÷ 385	957	1 342	6 334
47	4 608	744	2 227	÷ 435	1 292	1 727	7 144
48	4 674	696	2 209	÷ 129	1 477	1 606	7 450
49	4 979	735	2 256	÷ 202	1 606	1 808	7 768
1950	5 178	735	2 160	+ 14	1 900	1 886	8 087

¹ Tallene for 1949 og 1950 er foreløpige.

² 18—64 år.

målt i faste priser (1938-priser)¹.
konsum pr. innbygger m. v. (1938-priser).

Relative tall 1900 = 100

Privat konsum	Offentlig konsum	Bruttoinvestering	Eksport	Import	Bruttonasjonal- produkt	Tallet på inn- byggere i arbeidsdyktig alder ²	Tallet på inn- byggere i alt	Bruttonasjonal- produkt pr. inn- bygger i arbeids- dyktig alder	Bruttonasjonal- produkt pr. innbygger	Privat konsum pr. innbygger
8	9	10	11	12	13	14	15	16 = $\frac{13}{14}$	17 = $\frac{13}{15}$	18 = $\frac{8}{15}$
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
100.3	104.7	101.9	104.7	97.9	102.3	101.1	101.1	101.2	101.2	99.2
101.2	107.0	97.3	113.5	99.1	103.6	102.1	102.0	101.5	101.6	99.2
102.2	105.5	92.0	113.2	101.1	102.8	102.6	102.6	100.2	100.2	99.6
99.8	102.3	98.1	119.6	101.5	102.7	103.2	103.0	99.5	99.7	96.9
101.7	101.6	93.0	124.5	104.4	103.5	103.7	103.5	99.8	100.0	98.3
103.4	100.8	104.5	134.2	109.1	107.5	104.3	104.0	103.1	103.4	99.4
106.3	100.8	118.7	133.6	109.7	112.2	104.9	104.4	107.0	107.5	101.8
109.0	101.6	122.5	139.7	111.0	116.0	105.7	105.2	109.7	110.3	103.6
110.7	109.4	119.8	147.4	113.7	118.1	106.9	106.1	110.5	111.3	104.3
114.7	110.2	135.6	156.2	124.3	123.2	107.8	106.9	114.3	115.2	107.3
118.1	113.3	156.1	165.3	137.6	128.2	109.2	107.7	117.4	119.0	109.7
121.1	123.4	173.3	174.7	145.4	134.1	110.8	108.7	121.0	123.4	111.4
125.7	127.3	180.7	196.7	155.2	141.0	112.5	109.7	125.3	128.5	114.6
128.3	146.9	182.1	195.3	153.3	144.9	114.4	110.9	126.7	130.7	115.7
137.5	153.9	192.5	209.4	172.9	152.4	116.2	112.0	131.2	136.1	122.8
154.1	156.3	198.7	209.1	201.1	160.0	118.0	113.1	135.6	141.5	136.3
140.6	159.4	178.6	141.9	147.2	147.3	119.9	114.4	122.9	128.8	122.9
131.2	174.2	127.0	124.0	100.4	139.9	121.9	115.6	114.8	121.0	113.5
162.5	203.1	300.8	135.8	217.6	171.5	123.6	116.7	138.8	147.0	139.2
164.3	193.8	255.6	182.9	200.0	177.0	125.8	118.2	140.7	149.7	139.0
140.1	235.9	173.8	153.7	133.0	156.6	128.0	119.6	122.3	130.9	117.1
156.8	272.7	174.1	197.2	166.4	172.0	129.9	120.9	132.4	142.3	129.7
161.4	248.4	193.6	210.5	178.7	177.1	131.4	121.7	134.8	145.5	132.6
158.4	211.7	202.4	221.8	177.6	176.2	132.7	122.4	132.8	144.0	129.4
161.3	214.1	212.3	243.5	178.7	184.2	134.2	123.2	137.3	149.5	130.9
162.0	239.1	191.7	258.4	180.8	184.7	135.9	123.9	135.9	149.1	130.8
169.2	253.9	197.9	280.2	198.5	192.1	137.5	124.4	139.7	154.4	136.0
175.2	247.7	240.9	287.6	212.1	202.4	138.8	124.9	145.8	162.0	140.3
185.0	251.6	265.0	332.2	228.8	218.8	140.4	125.3	155.8	174.6	147.6
193.0	260.9	313.6	360.1	246.9	235.3	142.2	125.9	165.5	186.9	153.3
188.2	275.8	257.0	316.8	236.8	216.7	143.7	126.6	150.8	171.2	148.7
188.3	273.4	224.6	340.5	187.1	227.8	146.3	127.4	155.7	178.8	147.8
191.1	272.7	227.0	359.0	191.3	232.8	148.8	128.2	156.5	181.6	149.1
195.5	276.6	266.0	373.3	211.6	241.2	151.2	128.9	159.5	187.1	151.7
203.7	285.2	308.6	385.7	232.6	253.1	154.0	129.6	164.4	195.3	157.2
212.5	292.2	343.0	422.3	246.5	270.2	156.6	130.2	172.5	207.5	163.2
223.0	296.1	396.5	463.6	302.7	281.8	159.1	130.9	177.1	215.3	170.4
225.9	326.6	393.9	463.4	292.8	288.2	161.7	131.7	178.2	218.8	171.5
239.1	380.5	410.4	482.9	319.5	302.2	164.6	132.5	183.6	228.1	180.5
247.2	607.0	469.3	263.6	254.6	311.7	176.9	140.1	176.2	222.5	176.4
272.0	581.3	595.5	355.9	327.7	351.6	177.8	141.8	197.8	248.0	191.8
275.9	543.8	590.6	406.9	304.7	366.6	179.0	143.5	204.8	255.5	192.3
293.9	574.2	603.2	442.4	343.1	382.3	179.9	145.0	212.5	263.7	202.7
305.7	574.2	577.5	523.4	357.9	398.0	180.6	146.4	220.4	271.9	208.8

¹ Preliminary figures for 1949 and 1950.

² 18—64 years.

Tabell 15. Bruttoinvestering etter art

Ar	Absolutte tall i millioner									
	Bruttoinvestering i private og offentl. bedrifter (uten lagerendring)				Bruttoinvestering i offentlig konsumkapital			Bruttoinvestering uten lagerendring	Lagerendring	Bruttoinvestering i alt
	Bygninger og anlegg	Skip og båter	Andre transportmidler, maskiner, redskap etc.	I alt	Statlig	Kommunal	I alt			
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7=5+6	8=4+7	9	10=8+9
1900	215	53	73	341	12	28	40	381	÷ 7	374
01	217	60	71	348	13	26	39	387	÷ 6	381
02	199	57	72	328	13	27	40	368	÷ 4	364
03	185	58	70	313	12	25	37	350	÷ 6	344
04	198	64	74	336	10	24	34	370	÷ 3	367
05	190	54	76	320	9	22	31	351	÷ 3	348
06	206	75	83	364	9	21	30	394	÷ 3	391
07	242	77	99	418	9	21	30	448	÷ 4	444
08	257	69	105	431	9	22	31	462	÷ 4	458
09	250	59	106	415	11	23	34	449	÷ 1	448
1910	286	74	114	474	11	24	35	509	÷ 2	507
11	321	102	122	545	11	30	41	586	÷ 2	584
12	352	107	144	603	13	35	48	651	÷ 3	648
13	367	103	154	624	16	39	55	679	÷ 3	676
14	384	91	148	623	17	42	59	682	÷ 1	681
15	410	127	133	670	14	38	52	722	÷ 2	720
16	470	152	142	764	10	36	46	810	÷ 67	743
17	452	114	136	702	8	38	46	748	÷ 80	668
18	424	84	130	638	12	42	54	692	÷ 217	475
19	456	121	179	756	14	49	63	819	÷ 306	1 125
1920	481	170	181	832	13	51	64	896	÷ 60	956
21	333	117	120	570	21	66	87	657	÷ 7	650
22	307	79	133	519	39	83	122	641	÷ 10	651
23	355	88	155	598	43	77	120	718	÷ 6	724
24	401	104	159	664	33	64	97	761	÷ 4	757
25	384	161	164	709	28	57	85	794	—	794
26	322	157	144	623	27	62	89	712	÷ 5	717
27	350	136	163	649	27	63	90	739	÷ 1	740
28	419	184	209	812	28	61	89	901	—	901
29	433	225	243	901	33	61	94	995	÷ 4	991
1930	444	325	230	999	29	67	96	1 095	÷ 78	1 173
31	399	262	196	857	31	71	102	959	÷ 2	961
32	434	82	199	715	33	69	102	817	÷ 23	840
33	438	109	197	744	35	62	97	841	÷ 8	849
34	487	125	221	833	38	64	102	935	÷ 60	995
35	539	164	262	965	44	71	115	1 080	÷ 74	1 154
36	610	187	314	1 111	51	76	127	1 238	÷ 45	1 283
37	632	309	359	1 300	51	77	128	1 428	÷ 55	1 483
38	634	284	362	1 280	57	85	142	1 422	÷ 51	1 473
39	704	262	387	1 353	54	82	136	1 489	÷ 46	1 535
1946	684	276	376	1 336	64	74	138	1 474	÷ 281	1 755
47	844	426	509	1 779	65	89	154	1 933	÷ 294	2 227
48	858	371	537	1 766	64	106	170	1 936	÷ 273	2 209
49	934	383	552	1 869	65	127	192	2 061	÷ 195	2 256
1950	1 010	335	574	1 919	66	139	205	2 124	÷ 36	2 160

Merk: Om innholdet av de enkelte poster, se merknader og noter til de tilsvarende tall i løpende kroner tabell 2.

målt i faste priser (1938-priser).

Relative tall 1900 = 100								
Bruttoinvestering i private og offentlige bedrifter (uten lagerendring)				Bruttoinvestering i offentlig konsumkapital			Bruttoinvestering uten lagerendring	Bruttoinvestering i alt
Bygninger og anlegg	Skip og båter	Andre transportmidler, maskiner, redskap etc.	I alt	Statlig	Kommunal	I alt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19
100	100	100	100	100	100	100	100	100
101	113	97	102	108	93	98	102	102
93	108	99	96	108	96	100	97	97
86	109	96	92	100	89	92	92	92
92	121	101	98	83	86	85	97	98
88	102	104	94	75	79	78	92	93
96	142	114	107	75	75	75	103	104
113	145	136	123	75	75	75	118	119
120	130	144	126	75	78	78	121	122
116	111	145	122	92	82	85	118	120
133	140	156	139	92	86	88	134	136
149	192	167	160	92	107	102	154	156
164	202	197	177	108	125	120	171	173
171	194	211	183	133	139	138	178	181
179	172	203	183	142	150	148	179	182
191	240	182	196	117	136	130	190	192
219	287	194	224	83	129	115	213	199
210	215	186	206	67	136	115	196	179
197	158	178	187	100	150	135	182	127
212	228	245	222	117	175	158	215	301
224	321	248	244	108	182	160	235	256
155	221	164	167	175	236	218	172	174
143	149	182	152	325	296	305	168	174
165	166	212	175	358	275	300	188	194
186	196	218	195	275	229	242	200	202
179	304	225	208	233	204	212	208	212
150	296	197	183	225	221	222	187	192
163	257	223	190	225	225	225	194	198
195	347	286	238	233	218	222	236	241
201	424	333	264	275	218	235	261	265
206	613	315	293	242	239	240	287	314
186	494	268	251	258	254	255	252	257
202	155	273	210	275	246	255	214	225
204	206	270	218	292	221	242	221	227
226	236	303	244	317	229	255	245	266
251	309	359	283	367	254	288	283	309
284	353	430	326	425	271	318	325	343
294	583	492	381	425	275	320	375	396
295	536	496	375	475	304	355	373	394
327	494	530	397	450	293	340	391	410
318	521	515	392	533	264	345	387	469
393	804	697	522	542	318	385	507	595
399	700	736	518	533	379	425	508	591
434	723	756	548	542	454	480	541	603
470	632	786	563	550	496	513	557	578

Notice: For description of the contents of individual items see notes to table 2, where corresponding figures in current prices are shown.

Tabell 16. Bruttonasjonalproduktet etter anvendelse 1900—1929 målt i faste priser (1910-priser).

Ar	Absolutte tall i millioner kr.						
	Privat konsum	Offentlig konsum	Brutto-investering	Eksport-overskott	Eksport	Import	Bruttonasjonalprodukt
	1	2	3	4=5÷6	5	6	7=1+2+3+4
1900	965	76	185	÷ 95	297	392	1 131
01	969	79	191	÷ 75	309	384	1 164
02	978	81	184	÷ 53	337	390	1 190
03	988	80	173	÷ 61	338	399	1 180
04	964	78	187	÷ 44	355	399	1 185
05	982	77	177	÷ 39	372	411	1 197
06	999	76	202	÷ 30	401	431	1 247
07	1 027	76	228	÷ 34	398	432	1 297
08	1 053	77	234	÷ 23	414	437	1 311
09	1 069	83	229	÷ 6	441	447	1 375
1910	1 108	84	259	÷ 20	470	490	1 431
11	1 141	86	301	÷ 41	502	543	1 487
12	1 169	94	333	÷ 35	538	573	1 561
13	1 215	96	346	÷ 11	601	612	1 646
14	1 239	111	347	÷ 16	588	604	1 681
15	1 328	116	371	÷ 59	623	682	1 756
16	1 488	118	378	÷ 159	628	787	1 825
17	1 358	120	335	÷ 154	423	577	1 659
18	1 267	132	217	÷ 24	367	391	1 592
19	1 569	154	606	÷ 464	403	867	1 865
1920	1 586	147	505	÷ 251	544	795	1 987
21	1 353	179	330	÷ 67	457	524	1 795
22	1 514	206	336	÷ 69	588	657	1 987
23	1 558	188	371	÷ 76	628	704	2 041
24	1 530	161	383	÷ 34	666	700	2 040
25	1 559	162	417	28	732	704	2 166
26	1 565	181	382	70	782	712	2 198
27	1 634	193	387	67	846	779	2 281
28	1 692	188	476	26	861	835	2 382
29	1 787	191	527	102	1 004	902	2 607

Tabell 17. Bruttoinvestering etter art 1900—1929 målt i faste priser (1910-priser).

Ar	Absolutte tall i millioner kroner									
	Bruttoinvestering i private og offentlige bedrifter (uten lagerendring)				Bruttoinvestering i offentlig konsumkapital			Bruttoinvestering uten lagerendring	Lagerendring	Bruttoinvestering i alt
	Bygninger og anlegg	Skip og båter	Andre transportmidler, maskiner, redskap etc.	I alt	Kommunal	Statlig	I alt			
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7=5+6	8=4+7	9	10=8+9
1900	99	36	42	177	12	5	17	194	÷	185
01	99	41	41	181	11	6	17	198	÷	191
02	90	39	41	170	12	6	18	188	÷	184
03	84	40	40	164	11	5	16	180	÷	173
04	90	44	43	177	10	4	14	191	÷	187
05	87	37	43	167	10	4	14	181	÷	177
06	94	51	48	193	9	4	13	206	÷	202
07	110	53	57	220	9	4	13	233	÷	228
08	117	47	61	225	10	4	14	239	÷	234
09	114	40	61	215	10	5	15	230	÷	229
1910	130	50	65	245	11	5	16	261	÷	259
11	146	69	70	285	13	5	18	303	÷	301
12	160	73	83	316	15	6	21	337	÷	333
13	167	70	89	326	17	7	24	350	÷	346
14	175	62	85	322	19	8	27	349	÷	347
15	187	87	76	350	17	6	23	373	÷	371
16	214	104	81	399	16	4	20	419	÷	378
17	206	77	78	361	17	4	21	382	÷	335
18	193	57	75	325	19	5	24	349	÷	217
19	208	82	103	393	21	6	27	420	186	606
1920	219	116	104	439	22	6	28	467	38	505
21	152	80	69	301	29	9	38	339	÷	330
22	139	54	77	270	37	17	54	324	12	336
23	162	60	89	311	34	19	53	364	7	371
24	183	71	91	345	28	15	43	388	÷	383
25	175	110	94	379	25	12	37	416	1	417
26	147	107	83	337	27	12	39	376	6	382
27	159	93	94	346	28	12	40	386	1	387
28	191	126	120	437	27	12	39	476	—	476
29	197	154	140	491	27	14	41	532	÷	527

Merk: Om innholdet av de enkelte poster, se merknader og noter til de tilsvarende tall i løpende kroner tabell 2.

Notice: For description of the contents of individual items, see notes to table 2 where the corresponding figures in current prices are shown.

Tabell 18. Bruttonasjonalproduktet etter næringer. Løpende kroner.

Gross domestic product, by industrial origin. At current market prices.

	A. Absolutte tall i mill. kr. <i>Absolute figures in millions of kroner</i>			B. Prosentvis fordeling <i>Percentage distribution of gross domestic product</i>		
	1910	1930	1950	1910	1930	1950
Jordbruk. <i>Agriculture</i>	194.5	326.2	1 240	13.6	7.4	7.5
Skogbruk og jakt. <i>Forestry and hunting</i>	78.5	157.2	433	5.5	3.6	2.6
Fiske m. v. <i>Fishing, etc.</i>	47.8	87.2	354	3.3	2.0	2.1
Hvalfangst. <i>Whaling</i>	15.1	160.5	255	1.1	3.6	1.5
Bergverksdrift. <i>Mining</i>	17.5	37.5	166	1.2	0.9	1.0
Industri. <i>Manufacturing</i>	300.5	1005.8	4 919	21.0	22.8	29.5
Bygge- og anleggsvirksomhet. <i>Construction</i>	40.7	163.4	1 162	2.8	3.7	7.0
Kraft- og vannforsyning. <i>Electricity, gas and water</i>	13.7	120.1	425	1.0	2.7	2.5
Varehandel ¹ . <i>Wholesale and retail trade</i> ¹	230.8	614.1	2 241	16.1	13.9	13.5
Banker, forsikring, sosialtrygd. <i>Banking and insurance</i>	21.7	131.3	279	1.5	3.0	1.7
Forretningsbygg og boliger. <i>Ownership of buildings</i>	131.6	452.1	585	9.2	10.2	3.5
Sjøtransport. <i>Water transport</i>	117.8	334.8	1 751	8.2	7.6	10.5
Samferdsel unntatt sjøtransport						
Other transport. <i>Communication</i>	42.3	222.8	875	3.0	5.1	5.3
Off. administrasjon og forsvar. <i>Government services</i>	21.2	89.4	400	1.5	2.0	2.4
Off. og privat tjenesteyting. <i>Community and business services</i>	53.0	262.8	876	3.7	6.0	5.3
Personlige tjenester ² . <i>Personal services</i> ²	81.3	204.9	512	5.7	4.6	3.1
Bruttotjenesteyting (= kapitalslit) av offentlig konsumkapital ³ . <i>Gross services rendered (= depreciation) by general government fixed assets</i> ³	10.0	41.1	174	0.7	0.9	1.0
Beregningsmessig uoverensstemmelse. <i>Statistical discrepancy</i>	13.0	—	—	0.9	—	—
Bruttonasjonalprodukt. <i>Gross domestic product</i>	1 431.0	4 411.2	16 647	100.0	100.0	100.0

Merk: Bruttoproduct i næring — næringens bruttobearbeidelsesverdi — er definert som verdien av næringens samlede produksjon fratrullet verdien av vareinnsats (råvarer o. l. som er forbrukt i produksjonsprosessen). Både produksjon og vareinnsats er vurdert til markedspriser. Da markedsprisene kan være sterkt influert av indirekte skatter og subsidier, er ikke bruttoproduktet noe mål for næringenes relative betydning og heller ikke for den godtgjøring som produksjonsfaktorene i næringene oppnår. Til belysning av disse spørsmål er faktorinntekten (= bruttoprodukt ÷ indirekte skatter + subsidier) i næringene bedre skikket, se tabell 19.

¹ Tallene for varehandel er usikre.

² Herav ervervsmessig husarbeid (i pct. av bruttonasjonalproduktet): 1910: 4,4 %, 1930: 2,9 %, 1950: 1,7 %.

³ Representerer tjenesteyting av offentlig ikke-forretningsmessig realkapital (veier, skoler, administrasjonsbygninger o. l.). Posten er beregningsmessig satt lik kapitalslitet på slik kapital.

Notice: The gross product originating in an industry, which is synonymous with its gross value added, is defined as total production value less the value of raw materials etc. used in the process of production. Both production and raw materials etc. used, are valued at market prices. The market prices may to a considerable degree be influenced by indirect taxes and subsidies, therefore the net product as defined here is not a measure of the relative importance of industries or of the remuneration of the factors of production employed. For purposes of such comparisons, the factor income is a better measure, see table 19.

¹ Uncertain figures.

² Of which domestic services (per cent of gross national product): 1910: 4,4 %, 1930: 2,9 %, 1950: 1,7 %.

³ Measures services rendered by public fixed assets outside government enterprises (roads, schools, administration buildings etc.). The value of these services is presumed equal to the depreciation on such capital.

Tabell 19. Bruttofaktorinntekten etter næringer. Løpende kroner.

Gross factor income, by industry. In current kroner.

	A. Absolutte tall i mill. kr <i>Absolute figures in millions of kroner</i>			B. Prosentvis fordeling <i>Percentage distribution of gross factor income</i>		
	1910	1930	1950	1910	1930	1950
Jordbruk. <i>Agriculture</i>	192.9	334.1	1 301	14.1	7.9	8.2
Skogbruk og jakt. <i>Forestry and hunting</i>	76.5	154.7	439	5.6	3.7	2.8
Fiske m. v. <i>Fishing, etc.</i>	47.9	87.9	371	3.5	2.1	2.3
Hvalfangst. <i>Whaling</i>	15.1	160.5	252	1.1	3.8	1.6
Bergverksdrift. <i>Mining</i>	17.5	37.5	173	1.3	0.9	1.1
Industri. <i>Manufacturing</i>	290.9	934.4	4 521	21.3	22.2	28.5
Bygge- og anleggsvirksomhet. <i>Construction</i>	40.7	163.1	1 161	3.0	3.9	7.3
Kraft- og vannforsyning. <i>Electricity, gas and water</i>	13.7	120.1	444	1.0	2.9	2.8
Varehandel ¹ . <i>Wholesale and retail trade</i> ¹	181.9	498.2	1 692	13.3	11.8	10.7
Banker, forsikring, sosialtrygd. <i>Banking and insurance</i>	21.7	130.9	279	1.6	3.1	1.8
Forretningsbygg og boliger. <i>Ownership of buildings</i>	124.8	436.5	628	9.1	10.4	4.0
Sjøtransport. <i>Water transport</i>	119.4	336.9	1 746	8.8	8.0	11.0
Samferdsel unntatt sjøtransport						
Other transport. <i>Communication</i>	42.5	222.8	874	3.1	5.3	5.5
Off. administrasjon og forsvar. <i>Government services</i>	21.2	89.4	400	1.6	2.1	2.5
Off. og privat tjenesteyting. <i>Community and business services</i>	53.4	268.5	879	3.9	6.3	5.6
Personlige tjenester. ² <i>Personal services</i> ²	81.3	195.9	501	6.0	4.6	3.2
Bruttotjenesteyting (= kapitalslit) av offentlig konsumkapital ³ . <i>Gross services rendered (= depreciation) by general government fixed assets</i> ³	10.0	41.1	174	0.7	1.0	1.1
Beregningsmessig uoverensstemmelse. <i>Statistical discrepancy</i>	13.0	—	—	1.0	—	—
Bruttofaktorinntekt. Gross factor income	1 364.4	4 212.5	15 835	100.0	100.0	100.0

Merk: Faktorinntekten i en næring er definert som næringens bruttoprodukt ÷ avgifter på driftsmidler, produksjon og omsetning (indirekte skatter) som næringen betaler + tilskott til produksjon, omsetning og investeringsformål (subsidiar) som næringen mottar. Faktorinntekten viser derfor hvor mye som er disponibelt for godtgjøring til produksjonsfaktorene i næringen i form av lønn, renter, fortjeneste etc.

¹ Tallene for varehandel er usikre.

² Herav ervervsmessig busarbeid (i pct. av bruttofaktorinntekt i alt): 1910: 4,6 %, 1930: 3,1 %, 1950: 1,7 %.

³ Representerer tjenesteyting av offentlig ikke-forretningsmessig realkapital (veier, skoler, administrasjonsbygninger o. l.). Posten er beregningsmessig satt lik kapitalslitet på slik kapital.

Notice: The gross factor income originating in an industry is defined as the gross product of the industry less indirect taxes paid plus subsidies. The factor income therefore shows the amount available for remuneration of the factors of production in the industry, in form of wages and salaries, interest, profit, etc.

¹ Un certain figures.

² Of which domestic services (per cent of total gross factor income): 1910: 4,6 %; 1930: 3,1 %; 1950: 1,7 %.

³ Measures services rendered by public fixed assets outside government enterprises (roads, schools, administration buildings etc.). The value of these services is presumed equal to the depreciation on such capital.

Tabell 20. Sammensetningen av det private konsum

		Løpende kroner At current market prices						Målt i faste priser At constant prices		
		A. Absolutte tall i millioner A. Absolute figures in millions			B. Prosentvis fordeling. Det private kon- sum = 100 B. Per cent of total consumers' expenditure on goods and services			A. Absolutte tall i millioner A. Absolute figures in millions		
		1910	1930	1950	1910	1930	1950	1910	1930	1950
I	Matvarer (I)	470.4	979.4	2 900	42.5	31.8	28.2	762.9	1 082.4	1 539
II	Drikkevarer og tobakk (II)	61.1	207.3	881	5.5	6.7	8.6	166.2	224.5	330
III	Bolig, lys og brensel (III)	158.7	518.9	1 002	14.3	16.8	9.7	333.8	532.0	844
IV	Utstyr m. v. og leid hjelp til hjemmet (IV)	93.0	262.6	1 039	8.4	8.5	10.1	189.2	300.2	436
V	Klær og skotøy (V)	145.5	417.2	1 856	13.1	13.5	18.1	264.1	428.1	670
VI	Helsepleie og personlig hygiene (VI)	24.2	128.4	509	2.2	4.2	5.0	51.2	144.1	225
VII	Reiser og transport (VII)	25.2	139.6	633	2.3	4.5	6.1	29.7	137.6	356
VIII	Hoteltjenester og annen pers. opp- vartning (IX)	41.1	105.7	334	3.7	3.4	3.3	90.4	114.0	173
IX	Annet konsum (VIII og X)	96.4	362.4	1 187	8.7	11.7	11.5	151.4	350.8	668
I alt spesifisert konsum ¹		1 115.6	3 121.5	10 341	100.7	101.1	100.6	2038.9	3313.7	5 241
÷ offentlig konsum inkludert ovenfor		15.6	52.1	309	} ÷ 0.7	} ÷ 1.1	} ÷ 0.6	28.9	58.2	157
÷ korreksjon p.g.a. lagerbevegelse ²		—	—	25				—	—	13
÷ beregningsmessig uoverensstemmelse		0.2	—	—				78.8	—	—
÷ nordmenns konsum i utlandet ³		22.7	41.1	414				37.8	41.3	181
÷ utlendingers konsum i Norge ⁴		14.8	25.9	146				26.1	27.5	74
Privat norsk konsum		1 107.7	3 084.6	10 275	100.0	100.0	100.0	1 942.9	3 269.3	5 178
I. Matvarer ⁵ (I)		470.4	979.4	2 900	42.5	31.8	28.2	762.9	1 082.4	1 539
1.	Kjøtt, kjøttvarer og flesk (1)	104.0	194.2	513	9.4	6.3	5.0	184.2	222.6	233
2.	Fisk og fiskevarer (2)	29.5	83.5	286	2.7	2.7	2.8	53.8	87.3	134
3.	Spisefett, mjølk, ost og egg (3 og 4)	130.5	280.9	802	11.8	9.1	7.8	219.6	314.3	488
a.	Mjølk og meieriprodukter (3a og 4a-c)	91.6	185.1	576				168.9	207.9	338
b.	Margarin, spiseolje (3b)	27.9	67.3	120				37.7	77.6	112
c.	Egg (4d)	11.0	28.5	106				13.0	28.8	38
4.	Mjøl, gryn og bakervarer (5)	97.4	163.4	432	8.8	5.3	4.2	153.3	184.3	294
5.	Poteter, grønnsaker, frukt, bær (6)	39.4	101.6	407	3.5	3.3	4.0	69.5	124.4	174
a.	Poteter (6a)	14.0	23.6	91				22.4	27.7	34
b.	Friske grønnsaker (6bc)	5.6	9.2	56				11.7	15.3	20
c.	Frisk frukt og bær (6d, e, g)	15.0	49.2	155				27.8	61.8	77
d.	Tørket frukt, konserver og saft (6 f, h)	4.8	19.6	105				7.6	19.6	43
6.	Andre matvarer (7)	69.6	155.8	460	6.3	5.1	4.4	82.5	149.5	216
a.	Sukker og sirup (7a, b)	31.7	51.8	41				38.0	54.4	41
b.	Kaffe og te (7c, d)	26.2	47.3	97				26.5	41.8	40
c.	Kakao, sjokolade og sukkervarer (7e, f)	7.9	37.1	210				11.6	33.0	68
d.	Annet (krydderier, bakepulver m.v.) (7g)	3.8	19.6	112				6.4	20.3	67

Composition of consumers' expenditure on goods and services.

(1938-priser) (1938-prices)			Konsum pr. innbygger målt i faste priser (1938-priser) <i>Expenditure on goods and services per capita at constant prices (1938-prices)</i>							
B. Relative tall 1910 = 100 B. Relative figures 1910 = 100			A. Absolutte tall i kroner A. Absolute figures in kroner			B. Relative tall 1910 = 100 B. Relative figures 1910 = 100				
1910	1930	1950	1910	1930	1950	1910	1930	1950		
100	142	202	320.01	385.61	471.51	100	120	147	I	Food (I)
100	135	199	69.71	79.98	101.10	100	115	145	II	Beverages and tobacco (II)
100	159	253	140.02	189.53	258.58	100	135	185	III	Rents, light and fuel (III)
100	159	230	79.36	106.95	133.58	100	135	168	IV	Durable household goods and household operation (IV)
100	162	254	110.78	152.51	205.27	100	138	185	V	Clothing and footwear (V)
100	281	439	21.48	51.34	68.93	100	239	321	VI	Personal hygiene and medical care (VI)
100	463	1 199	12.46	49.02	109.07	100	393	875	VII	Travel and transportation (VII)
100	126	191	37.92	40.61	53.00	100	107	140	VIII	Hotel and restaurant services etc. (IX)
100	232	441	63.51	124.97	204.66	100	197	322	IX	Other (VIII and X)
100	162	257	855.25	1180.52	1605.70	100	138	188	Total specified items ¹	
			12.12	20.73	48.10				÷ current expenditure on goods and services	
			—	—	3.98				÷ correction for change in stocks ²	
			33.06	—	—				÷ statistical discrepancy	
			15.86	14.71	55.45				+ personal expenditure of Norway abroad ³	
			10.95	9.80	22.67				÷ expenditure of non-residents in Norway ⁴	
100	168	267	814.98	1164.70	1586.40	100	143	195	Consumers' expenditure on goods and services	
100	142	202	320.01	385.61	471.51	100	120	147	I. Food ⁵ (I)	
100	121	126	77.27	79.30	71.39	100	103	92	1. Meat and meat products (1)	
100	162	249	22.57	31.10	41.05	100	138	182	2. Fish and fish products (2)	
100	143	222	92.11	111.97	149.51	100	122	162	3. Edible fats, milk, cheese and eggs (3 and 4)	
			70.85	74.06	103.56				a. Milk and other dairy products (3a + 4a + c)	
			15.81	27.65	34.31				b. Margarine, oil, etc. (3b)	
			5.45	10.26	11.64				c. Eggs (4d)	
100	120	192	64.30	65.66	90.07	100	102	140	4. Flour, grits and bakers' products (5)	
100	179	250	29.15	44.32	53.31	100	152	183	5. Potatoes, vegetables, fruits and berries (6)	
			9.40	9.87	10.42				a. Potatoes (6a)	
			4.91	5.45	6.13				b. Fresh vegetables (6b, c)	
			11.66	22.02	23.59				c. Fresh fruits and berries (6d, e, g)	
			3.18	6.98	13.17				d. Dried fruits, preserved and juices (6f, h)	
100	181	262	34.61	53.26	66.18	100	154	191	6. Other food (7)	
			15.94	19.38	12.56				a. Sugar and syrup (7a, b)	
			11.12	14.89	12.26				b. Coffee and tea (7c, d)	
			4.87	11.76	20.83				c. Cocoa, chocolate and confectionery (7e, f)	
			2.68	7.23	20.53				d. Other (incl. spices, baking powder. etc.) (7g)	

Tabell 20 (forts.). Sammensetningen av det private konsum.

	Løpende kroner <i>At current market prices</i>						Målt i faste priser <i>At constant prices</i>		
	A. Absolutte tall i millioner <i>A. Absolute figures in millions</i>			B. Prosentvis fordeling. Det private kon- sum = 100 <i>B. Per cent of total consumers' expenditure on goods and services</i>			A. Absolutte tall i millioner <i>A. Absolute figures in millions</i>		
	1910	1930	1950	1910	1930	1950	1910	1930	1950
II. Drikkevarer og tobakk⁶ (II)	61.1	207.3	881	5.5	6.7	8.6	166.2	224.5	330
7. Drikkevarer (8)	45.1	139.6	551	4.1	4.5	5.4	119.0	147.8	210
8. Tobakk (9)	16.0	67.7	330	1.4	2.2	3.2	47.2	76.7	120
III. Bolig, lys og brensel (III)	158.7	518.9	1 002	14.3	16.8	9.7	333.8	532.0	844
9. Bolig (10) ⁷	114.5	395.7	549	10.3	12.8	5.3	261.5	399.3	523
10. Lys og brensel (11)	44.2	123.2	453	4.0	4.0	4.4	72.3	132.7	321
a. Ved og torv (11 a,b)	26.5	36.3	111				45.0	43.0	39
b. Kull og koks (11 c)	7.6	19.9	67				16.9	26.3	24
c. Petroleum, brensel, olje og gass (11 d, e)	4.9	12.7	49				4.7	12.3	29
d. Elektrisitet	5.2	54.3	226				5.7	51.1	229
IV. Utstyr m. v. og leid hjelp til hjemmet (IV)	93.0	262.6	1 039	8.4	8.5	10.1	189.2	300.2	436
11. Møbler og utstysrvarer (12)	40.9	128.7	701	3.7	4.2	6.8	82.4	156.2	296
a. Møbler (12 a)	8.6	35.5	286				14.7	38.8	98
b. Annet utstyr til hjemmet (12 b-n)	32.3	93.2	415				67.7	117.4	198
12. Andre forbruksartikler for hjemmet (13)	7.4	30.8	170	0.7	1.0	1.6	12.0	33.9	79
13. Leid hjelp. Vask og rensing (14)	44.7	103.1	168	4.0	3.3	1.7	94.8	110.1	61
V. Klær og skotøy (V)	145.5	417.2	1 856	13.1	13.5	18.1	264.1	428.1	670
14. Bekleddningsartikler, tøy, søm m. v. (15 og 16)	114.2	318.4	1 538	10.3	10.3	15.0	218.8	332.7	569
15. Skotøy og skoreparasjoner (17)	31.3	98.8	318	2.8	3.2	3.1	45.3	95.4	101
VI. Helsepleie og pers. hygiene (VI)	24.2	128.4	509	2.2	4.2	5.0	51.2	144.1	225
16. Helsepleie (18) ⁸	21.0	99.3	387	1.9	3.2	3.8	44.2	113.0	158
17. Personlig hygiene (19)	3.2	29.1	122	0.3	1.0	1.2	7.0	31.1	67
VII. Reiser og transport (VII)	25.2	139.6	633	2.3	4.5	6.1	29.7	137.6	356
18. Bruk av off. befordringsmidler (20)	22.1	100.7	461	2.0	3.3	4.5	26.4	102.3	288
19. Egne befordringsmidler (21)	3.1	38.9	172	0.3	1.2	1.6	3.3	35.3	68

Composition of consumers' expenditure on goods and services.

(1938-priser) (1938-prices)			Konsum pr. innbygger målt i faste priser (1938-priser) <i>Expenditure on goods and services per capita at constant prices (1938-prices)</i>						
B. Relative tall 1910 = 100 <i>B. Relative figures 1910 = 100</i>			A. Absolutte tall i kroner <i>A. Absolute figures in kroner</i>			B. Relative tall 1910 = 100 <i>B. Relative figures 1910 = 100</i>			
1910	1930	1950	1910	1930	1950	1910	1930	1950	
100	135	199	69.71	79.98	101.10	100	115	145	<i>II. Beverages and tobacco⁶ (II)</i>
100	124	176	49.91	52.66	64.34	100	106	129	7. Beverages (8)
100	162	254	19.80	27.32	36.76	100	138	186	8. Tobacco (9)
100	159	253	140.02	189.53	258.58	100	135	185	<i>III. Rents, light and fuel (III)</i>
100	153	200	109.69	142.25	160.23	100	130	146	9. Rents (10) ⁷
100	184	444	30.33 18.88 7.09 1.97 2.39	47.28 15.32 9.37 4.38 18.21	98.35 11.95 7.35 8.89 70.16	100	156	324	10. Light and fuel (11) a. Firewood and peat (11 a, b) b. Coal and coke (11 c) c. Petrol, fuel, oil and gas (11 d, e) d. Electricity
100	159	230	79.36	106.95	133.58	100	135	168	<i>IV. Durable household, goods and household operation (IV)</i>
100	190	359	34.56 6.17 28.39	55.65 13.82 41.83	90.69 30.03 60.66	100	161	262	11. Furniture and other durable household goods (12) a. Furniture (12 a) b. Other durable household goods (12 b-n)
100	282	658	5.03	12.08	24.20	100	240	481	12. Non-durable household goods (13)
100	116	64	39.77	39.22	18.69	100	99	47	13. Domestic services. Washing and cleaning (14)
100	162	254	110.78	152.51	205.27	100	138	185	<i>V. Clothing and footwear (V)</i>
100	152	260	91.78	118.52	174.33	100	129	190	14. Wearing apparel, textiles, sewing services etc. (15 and 16)
100	210	223	19.00	33.99	30.94	100	179	163	15. Footwear and repairs of footwear (17)
100	281	439	21.48	51.34	68.93	100	239	321	<i>VI. Personal hygiene and medical care (VI)</i>
100	256	357	18.54	40.26	48.40	100	217	261	16. Medical care (18) ⁸
100	444	957	2.94	11.08	20.53	100	377	698	17. Personal hygiene (19)
100	463	1 199	12.46	49.02	109.07	100	393	875	<i>VII. Travel and transportation (VII)</i>
100	387	1 091	11.08	36.44	88.24	100	329	796	18. Travel by public conveyances (20)
100	1070	2 061	1.38	12.58	20.83	100	912	1509	19. User-operated transportation (21)

Tabell 20 (forts.). Sammensetningen av det private konsum.

	Løpende kroner <i>At current market prices</i>						Målt i faste priser <i>At constant prices</i>		
	A. Absolutte tall i millioner <i>A. Absolute figures in millions</i>			B. Prosentvis fordeling. Det private kon- sum = 100 <i>B. Per cent of total consumers' expenditure on goods and services</i>			A. Absolutte tall i millioner <i>A. Absolute figures in millions</i>		
	1910	1930	1950	1910	1930	1950	1910	1930	1950
VIII. Hotelltjenester og annen pers. oppvartning (IX)	41.1	105.7	334	3.7	3.4	3.3	90.4	114.0	173
20. Tjenesteyting ved hoteller, pensjonater og restauranter (26) ⁹	18.8	70.2	209	1.7	2.3	2.2	43.9	76.1	124
21. Annen pers. oppvartning (27) ¹⁰	22.3	35.5	125	2.0	1.1	1.1	46.5	37.9	49
IX. Annet konsum¹¹ (VIII og X)	96.4	362.4	1 187	8.7	11.7	11.5	151.4	350.8	668
÷ Korrekksjonsposter	7.9	36.9	66	0.7	1.1	0.6	96.0	44.4	63
Privat konsum i alt	1 107.7	3 084.6	10 275	100.0	100.0	100.0	1 942.9	3 269.3	5 178

Merk: Det private konsum er definert som verdien av de varer og tjenester som kjøpes av landets husholdninger, eller av private foreninger og institusjoner uten ervervsmessig karakter. Jordbruksbefolkningens forbruk av egne produkter og enkelte andre poster av liknende karakter er inkludert. Varige konsumgoder, som biler, møbler og klær (men ikke boliger), regnes som konsumert i det år de anskaffes.

— Tallene som står i parentes etter varegruppens navn, viser til de tilsvarende konsumgrupper i «Nasjonalregnskap 1930—1939 og 1946—1951».

¹ På grunn av beregningsmåten inkluderer det spesifiserte konsum visse deler av det offentlige konsum (f. eks. mat, og utstyr til offentlige skoler og sykehus), utlendingers konsum i Norge, og for mange varers vedkommende også lagerøkinger hos produsenter og handlende; til gjengjeld er nordmenns konsum i utlandet ikke kommet med. Korrekksjoner er derfor nødvendige for å komme fram til det private konsum.

² For 1910 og 1930 mangler en holdepunkter til å anslå denne korrekksjonsposten.

³ Inkluderer varegaver fra utlandet.

⁴ Inkluderer varegaver til utlandet.

⁵ Inkluderer matvarer nytt på restauranter, sykehus o. l. vurdert til detaljpriser.

⁶ Inkluderer drikkevarer og tobakk nytt på restauranter o. l. vurdert til detaljpriser.

⁷ Beregnet som utgifter til selve boligen uten lys og varme, men inklusive utgifter til indre vedlikehold. Verdi av egen bolig er beregnet på grunnlag av hva boligen lovlig ville ha innbrakt ved bortleie.

⁸ Inkluderer betaling for opphold ved private sykehus fratrukket verdien av mat, jfr. note 5, + dagpenger ved offentlige sykehus.

⁹ Eksklusive verdien av mat etc., jfr. notene 5 og 6.

¹⁰ Inkluderer det «tillegg» (utover leien for selve rommet) som privatlosjerende betaler for renhold m. v.

¹¹ Omfatter bl. a. bøker, ukeblad, aviser, kinobesøk, teaterbesøk, musikkinstrumenter, sportsutstyr, reiseeffekter, porteføljevare, ur, skrivesaker, likkister, porto, telefon, og vederlagsfrie tjenester fra banker. (Jfr. side 36.)

Composition of consumers' expenditure on goods and services.

(1938-priser) (1938-prices)			Konsum pr. innbygger målt i faste priser (1938-priser) <i>Expenditure on goods and services per capita at constant prices (1938-prices)</i>						
B. Relative tall 1910 = 100 <i>B. Relative figures 1910 = 100</i>			A. Absolutte tall i kroner <i>A. Absolute figures in kroner</i>			B. Relative tall 1910 = 100 <i>B. Relative figures 1910 = 100</i>			
1910	1930	1950	1910	1930	1950	1910	1930	1950	
100	126	191	37.92	40.61	53.00	100	107	140	<i>VIII. Hotel and restaurant services etc. (IX)</i>
100	173	282	18.41	27.11	37.99	100	147	206	20. Services of hotels, boardinghouses and restaurants (26) ⁹
100	82	105	19.51	13.50	15.01	100	69	77	21. Other personal services (27) ¹⁰
100	232	441	63.51	124.97	204.66	100	197	322	<i>IX. Other goods and services¹¹ (VIII and X)</i>
100	46	66	40.27	15.82	19.30	100	39	48	÷ <i>Corrections</i>
100	168	267	814.98	1 164.70	1 586.40	100	143	195	Total consumers' expenditure on goods and services

Notice: Consumers' expenditure on goods and services is defined as the value of goods and services bought by households, private associations and non-profit institutions. Consumption of own products by the agricultural population and some similar items are included. Durable consumers' goods, as automobiles, furniture and clothing (but not dwellings) are considered consumed in the year purchased.

— Figures, given in brackets immediately following the text, refer to corresponding items in the classification used in table 4 of «National Accounts 1930—1939 and 1946—1951».

¹ As a result of the method used in making these estimates the specified items I—X include some public consumption, (for instance purchases of food and equipment by public schools and hospitals), consumption by foreigners in Norway and for many commodities changes in stocks of producers and dealers. On the other hand, consumption by Norwegians abroad is not included. Some corrections are therefore necessary to arrive at total consumers' expenditure on goods and services by Norwegians.

² Statistical basis is lacking for estimating this item for 1910 and 1930.

³ Includes gifts in kind from abroad.

⁴ Includes gifts in kind sent abroad.

⁵ Includes food consumed in restaurants, hospitals, etc. valued at retail prices.

⁶ Includes beverages and tobacco consumed in restaurants valued at retail prices.

⁷ Space rent, excluding expenditure on light and fuel, but including indoor maintenance. Imputed rent of owner-occupied dwellings is estimated on basis of prevailing legal rents.

⁸ Includes fees paid to private hospitals less the value of food consumed, plus fees paid to public hospitals.

⁹ Excludes the value of food, etc. consumed, see notes 5 and 6.

¹⁰ Includes the price paid by roomers in excess of rent for the bare room (for cleaning, use of furniture etc.).

¹¹ Covers — books, magazines, newspapers, cinemas, theatres, musical instruments, sport equipment, luggage, briefcases, watches, stationery, coffins, postage, telephone, free banking services, etc.

Norges Offisielle Statistikk, rekke XI. (Official Statistics of Norway, series XI.)

Rekke XI.

Trykt 1953.

- Nr. 119. Økonomisk utsyn over året 1952. (*Economic Survey.*)
- 120. Kommunevalgene og ordførervalgene 1951. (*Elections in the Rural and Town Municipalities.*)
 - 121. Meieribruket i Noreg 1951. (*Norway's Dairy Industry.*)
 - 122. Norges private aksjebanker og sparebanker 1950 og 1951. (*Commercial and Savings Banks in Norway.*)
 - 123. Forsikringsselskaper 1951. (*Sociétés d'assurances.*)
 - 124. Norges bergverksdrift 1951. (*Norway's Mining Industry.*)
 - 125. Norges jernbaner 1949—50. (*Chemins de fer norvégiens.*)
 - 126. Lønnsstatistikk 1951. (*Statistics on Wages.*)
 - 127. Jordbruksstatistikk 1952. (*Agricultural Statistics.*)
 - 128. Husholdningsregnskaper oktober 1951—september 1952. (*Family Budgets.*)
 - 129. Norges postverk 1952. (*Statistique postale.*)
 - 130. Norges industri 1951. (*Industrial Production Statistics.*)
 - 131. Forbruksundersøkelse 1952 etter intervjumetoden. (*Family Budgets according to the Interview Method.*)
 - 132. Norges kommunale finanser 1948/49 og 1949/50. (*Municipal Finances.*)
 - 133. Norske skip i utenriksfart 1949 og 1950. (*Norwegian Vessels in Foreign Trade.*)
 - 134. Folkemengden i herreder og byer 1. januar 1952. (*Population in Rural Districts and Towns.*)
 - 135. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1952. (*Municipal Debt and Cash Balance etc.*)
 - 136. Telegrafverket 1951—52. (*Telegraphes et téléphones de l'Etat.*)
 - 137. Alkoholstatistikk 1951—1952. (*Alcohol Statistics.*)
 - 138. Syketrygden 1950. (*Assurance-maladie nationale.*)
 - 139. Norges Brannkasse 1950—1952. (*National Fire Insurance Company.*)
 - 140. Veterinærvesenet 1950. (*Service vétérinaire.*)
 - 141. Sinnssykehusenes virksomhet 1951. (*Hospitals for Mental Disease.*)
 - 142. Norges handel 1951. (*Foreign Trade of Norway.*)
 - 143. Nasjonalregnskap 1900—1929. (*National Accounts.*)

Statistisk Sentralbyrå utgir dessuten følgende månedshefter: *The Central Bureau of Statistics also publishes the following monthly reports:*

Statistiske Meldinger. *Monthly Bulletin of Statistics.*

Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet: *Monthly Bulletin of External Trade.*

Abonnement på begge disse månedshefter tegnes i Statistisk Sentralbyrå. Pris pr. år kr. 10.—, pr. nr. kr. 1.—. *Subscription orders for these monthly bulletins are to be placed with the Central Bureau of Statistics.*

Av andre publikasjoner nevnes:

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk 1828—30. juni 1889.

» » Norges Offisielle Statistikk juli 1889—31. desember 1911.

» » Norges Offisielle Statistikk 1. januar 1911—31. desember 1920.

En samlet oversikt over innholdet av disse eldre utgaver og av publikasjoner utgitt 1. januar 1921—31. desember 1950 er publisert i N.O.S. XI. 63: Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk 1828—1950. *Catalogue of the Official Statistics of Norway.*

Statistiske Oversikter 1914, Statistiske Oversikter 1926 og N.O.S. X. 178. Statistiske Oversikter 1948. *Statistical Survey.*

Statistisk varefortegnelse for innførsel og utførsel 1939—1952. *Statistical classification of commodities — imports and exports.*

Alle publikasjoner er, i den utstrekning de ikke er utsolgt, til salgs i bokhandelen. Men abonnement på månedsheftene må tegnes i Statistisk Sentralbyrå.

Av følgende publikasjoner er Byråets beholdning meget knapp, og en er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok, alle årganger til 1943—45, dessuten 1950.

Norges Handel, alle årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30 og 1934—39.

Norges Industri, 1895—1929, 1932—39, 1948 og 1949.

27. oktober 1953.